

PREZES RADY MINISTRÓW

Warszawa, dnia /elektroniczny znacznik czasu/

RM-0610-138-22

UD383

Pani Elżbieta WITEK
Marszałek Sejmu

Szanowna Pani Marszałek,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi
projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o notariacie oraz niektórych innych ustaw.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został
upoważniony Minister Sprawiedliwości.

Z poważaniem

Mateusz Morawiecki

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:
wnioskodawca

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Prawo o notariacie oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1799) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Notariusz jest powołany do:

- 1) dokonywania czynności, którym strony są obowiązane lub pragną nadać formę notarialną (czynności notarialnych);
- 2) dokonywania czynności z zakresu szczególnej ochrony prawnej, o których mowa w art. 79 pkt 1d i 5a.”;

2) w art. 2 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Notariusz jest funkcjonariuszem publicznym.”;

3) w art. 11 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) ukończył 28 lat.”;

4) po art. 15 dodaje się art. 15a w brzmieniu:

„Art. 15a. § 1. Minister Sprawiedliwości postanowieniem zawiesza notariusza w czynnościach zawodowych, jeżeli:

- 1) przeciwko notariuszowi jest prowadzone postępowanie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe, z wyjątkiem sytuacji, gdy przeciwko notariuszowi wniesiono akt oskarżenia w trybie art. 55 § 1 Kodeksu postępowania karnego;
- 2) wobec notariusza jest prowadzone postępowanie o częściowe bądź całkowite ubezwłasnowolnienie i ustanowiono doradcę tymczasowego.

§ 2. Zawieszenie notariusza w czynnościach skutkuje zawieszeniem z mocy prawa w pełnieniu wszelkich funkcji w samorządzie notarialnym.

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, ustawę z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece, ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, ustawę z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności oraz ustawę z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych.

§ 3. Wniesienie zażalenia na postanowienie o zawieszeniu nie wstrzymuje jego wykonania.

§ 4. Minister Sprawiedliwości może z urzędu, mając na względzie bezpieczeństwo obrotu, zasady współżycia społecznego, dobro notariatu, a także poprawę stanu zdrowia notariusza, uchylić postanowienie o zawieszeniu notariusza w czynnościach wydane na podstawie § 1 pkt 2.

§ 5. Zawieszenie notariusza w czynnościach ustaje z dniem:

- 1) prawomocnego zakończenia postępowania, o którym mowa w § 1 pkt 1, chyba że notariusz został skazany;
- 2) oddalenia lub odrzucenia wniosku o ubezwłasnowolnienie lub umorzenia postępowania, lub uchylenia postanowienia o ustanowieniu doradcy tymczasowego, chyba że Minister Sprawiedliwości uchylił zawieszenie wcześniej.

§ 6. Na postanowienie Ministra Sprawiedliwości o zawieszeniu notariusza w czynnościach zawodowych przysługuje zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie w terminie 7 dni od dnia doręczenia odpisu postanowienia z uzasadnieniem. Do rozpoznania zażalenia stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego o środkach odwoławczych. Przepisów o środkach zapobiegawczych nie stosuje się.

§ 7. Sąd rozpoznaje zażalenie na postanowienie o zawieszeniu notariusza w czynnościach zawodowych na rozprawie w składzie 3 sędziów.

§ 8. W okresie zawieszenia notariusz może, po uzyskaniu zgody właściwej rady izby notarialnej, podjąć dodatkowe zatrudnienie lub zajęcie. Jeżeli rada nie wyrazi zgody na zatrudnienie lub zajęcie, notariuszowi przysługuje, w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały, odwołanie do Ministra Sprawiedliwości, którego decyzja jest ostateczna.”;

- 5) w art. 16 w § 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:
„5) został skazany prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe lub ma orzeczony zakaz wykonywania zawodu na mocy prawomocnego wyroku sądu;”;
- 6) w art. 40 w § 1 po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:
„5a) przedstawianie kandydatów na Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu i opiniowanie kandydatów na zastępców Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu;”;
- 7) w art. 41a:
a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Krajowa Rada Notarialna na podstawie informacji przekazywanych przez rady izb notarialnych prowadzi w systemie teleinformatycznym listę notariuszy oraz zastępców notarialnych, która zawiera:

- 1) imię (imiona) i nazwisko notariusza oraz zastępcy notarialnego;
- 2) numer PESEL i NIP notariusza oraz numer PESEL i NIP zastępcy notarialnego, o ile taki posiada;
- 3) właściwą izbę notarialną;
- 4) datę i numer decyzji o powołaniu notariusza lub o jego odwołaniu;
- 5) datę umieszczenia w wykazie zastępców notarialnych lub skreślenia z tego wykazu;
- 6) datę i numer zaświadczenia o upoważnieniu notariusza do dokonywania wpisów w księdze wieczystej lub wydawania notarialnych nakazów zapłaty;
- 7) datę, numer oraz podstawę prawną orzeczenia lub decyzji skutkujących brakiem uprawnień notariusza lub zastępcy notarialnego do wykonywania czynności zawodowych.”,

b) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Krajowa Rada Notarialna udostępnia publicznie, w tym także za pośrednictwem strony internetowej, dane i informacje, o których mowa w § 1, z wyjątkiem numeru PESEL notariusza oraz zastępcy notarialnego.”;

8) w art. 42 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Nadzór nad działalnością notariuszy i organami samorządu notarialnego sprawuje Minister Sprawiedliwości osobiście, za pośrednictwem prezesów sądów apelacyjnych lub prezesów sądów okręgowych albo przez wyznaczone osoby.”;

9) art. 49 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Notariusz ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu czynności notarialnych na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym, z uwzględnieniem szczególnej staranności, do jakiej jest obowiązany przy wykonywaniu tych czynności.

§ 2. Za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu czynności wskazanych w art. 1 § 1 pkt 2 Skarb Państwa jest odpowiedzialny solidarnie z notariuszem. Skarb Państwa w przypadku naprawienia szkody ma zwrotne roszczenie do notariusza.”;

10) w art. 52 dodaje się § 3 i 4 w brzmieniu:

„§ 3. Bieg przedawnienia dyscyplinarnego przerywa wszczęcie dochodzenia dyscyplinarnego lub złożenie wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego.

§ 4. Po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo.”;

11) po art. 55 dodaje się art. 55a w brzmieniu:

„Art. 55a. § 1. Stronami w postępowaniu dyscyplinarnym są podmiot, który złożył wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, oskarżyciel oraz obwiniony.

§ 2. Oskarżycielem w postępowaniu dyscyplinarnym jest rzecznik dyscyplinarny lub Rzecznik Dyscyplinarny Notariatu albo jego zastępca, jeżeli złożyli wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego lub przystąpili do tego postępowania. Niezależnie od wyżej wymienionych jako oskarżyciel w postępowaniu dyscyplinarnym może występować Minister Sprawiedliwości lub organ samorządu notarialnego.

§ 3. Obwinionym jest notariusz, zastępca notarialny albo aplikant notarialny, przeciwko któremu złożono wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego.

§ 4. W imieniu organu samorządu notarialnego działa osoba upoważniona uchwałą rady izby notarialnej, natomiast w imieniu Ministra Sprawiedliwości – osoba, której Minister Sprawiedliwości udzielił pełnomocnictwa.”;

12) art. 57a otrzymuje brzmienie:

„Art. 57a. Ministrowi Sprawiedliwości i osobom przez niego upoważnionym oraz Rzecznikowi Dyscyplinarnemu Notariatu i jego zastępcom, a także radzie izby notarialnej, która złożyła wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, przysługuje w każdym stadium postępowania dyscyplinarnego prawo wglądu do akt i żądania informacji o wynikach tego postępowania, jak również prawo żądania akt sprawy.”;

13) art. 58 otrzymuje brzmienie:

„Art. 58. Wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego mogą złożyć Rzecznik Dyscyplinarny Notariatu lub jego zastępca po przeprowadzeniu dochodzenia, Minister Sprawiedliwości oraz rada właściwej izby notarialnej po wstępnym wyjaśnieniu okoliczności koniecznych do ustalenia znamion czynu zarzucanego obwinionemu i złożeniu wyjaśnień przez obwinionego, chyba że złożenie tych wyjaśnień nie jest możliwe.”;

14) w art. 59 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Po otrzymaniu wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przewodniczący sądu wyznacza termin rozprawy i zawiadamia o nim strony, Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu, a w razie potrzeby wzywa świadków lub biegłych.”;

15) art. 60 otrzymuje brzmienie:

„Art. 60. Jeżeli w toku rozprawy ujawni się inne przewinienie oprócz objętego wnioskiem o wszczęcie postępowania, sąd może wydać co do tego przewinienia orzeczenie tylko za zgodą stron postępowania dyscyplinarnego.”;

16) art. 67 otrzymuje brzmienie:

„Art. 67. § 1. Koszty postępowania dyscyplinarnego wykładają tymczasowo organy samorządu notarialnego.

§ 2. W razie skazania koszty postępowania ponosi obwiniony. W pozostałych przypadkach koszty postępowania pokrywa rada właściwej izby notarialnej.”;

17) art. 68 otrzymuje brzmienie:

„Art. 68. § 1. Sąd dyscyplinarny może zawiesić w czynnościach zawodowych notariusza, przeciwko któremu wszczęto postępowanie dyscyplinarne. Sąd wydaje postanowienie z urzędu, na wniosek rzecznika dyscyplinarnego, Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu lub jego zastępcy, rady właściwej izby notarialnej lub Ministra Sprawiedliwości. Postanowienie wraz z uzasadnieniem doręcza się notariuszowi, rzecznikowi dyscyplinarnemu, Rzecznikowi Dyscyplinarnemu Notariatu i jego zastępcy, Ministrowi Sprawiedliwości oraz radzie właściwej izby notarialnej. Postanowienie sądu dyscyplinarnego o zawieszeniu w czynnościach zawodowych jest natychmiast wykonalne.

§ 2. Na postanowienie sądu dyscyplinarnego w przedmiocie zawieszenia w czynnościach zawodowych przysługuje notariuszowi, rzecznikowi dyscyplinarnemu, Rzecznikowi Dyscyplinarnemu Notariatu i jego zastępcy oraz radzie właściwej izby notarialnej, jeżeli złożyła wniosek o zawieszenie w czynnościach zawodowych, oraz Ministrowi Sprawiedliwości zażalenie. Przepisy art. 15a § 6–8 stosuje się.

§ 3. Zawieszenie w czynnościach zawodowych w postępowaniu dyscyplinarnym, z zastrzeżeniem § 4, ustaje z chwilą prawomocnego zakończenia tego postępowania, chyba że sąd dyscyplinarny uchylił swoje postanowienie wcześniej.

§ 4. W przypadku skazania notariusza na karę dyscyplinarną pozbawienia prawa prowadzenia kancelarii zawieszenie w czynnościach zawodowych ustaje z chwilą

uprawomocnienia się decyzji Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie odwołania notariusza ze stanowiska.”;

18) art. 69 otrzymuje brzmienie:

„Art. 69. § 1. W zakresie nieuregulowanym w ustawie do odpowiedzialności dyscyplinarnej notariusza stosuje się odpowiednio przepisy rozdziałów I–III Kodeksu karnego.

§ 2. Do postępowania dyscyplinarnego w zakresie nieuregulowanym w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.”;

19) w dziale I po rozdziale 6 dodaje się rozdział 6a w brzmieniu:

„Rozdział 6a

Rzecznik Dyscyplinarny Notariatu

Art. 70a. § 1. Rzecznik Dyscyplinarny Notariatu prowadzi dochodzenia dyscyplinarne, składa wnioski o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, występuje w roli oskarżyciela przed sądami dyscyplinarnymi w sprawach, w których złożył wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, oraz może przystąpić w charakterze oskarżyciela na każdym etapie postępowania dyscyplinarnego, w tym składać środki zaskarżenia.

§ 2. Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu powołuje Minister Sprawiedliwości spośród 3 kandydatów będących notariuszami przedstawionych przez Krajową Radę Notarialną.

§ 3. Rzecznik Dyscyplinarny Notariatu może wykonywać czynności przy pomocy zastępców Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu.

§ 4. Minister Sprawiedliwości powołuje zastępców Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu w liczbie nie większej niż 3 spośród kandydatów będących notariuszami przedstawionych przez Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Notarialnej.

§ 5. Kadencja Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu i jego zastępców trwa 5 lat, licząc od dnia powołania. W razie zaistnienia przeszkody uniemożliwiającej wykonywanie obowiązków przez Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu lub jego odwołania jego obowiązki do czasu powołania następcy wykonuje najstarszy wiekiem zastępca.

§ 6. Obsługę Rzecznika Dyscyplinarnego Notarialnego i jego zastępców zapewnia Krajowa Rada Notarialna.

Art. 70b. § 1. Rzecznik Dyscyplinarny Notariatu składa Ministrowi Sprawiedliwości, w terminie do dnia 1 marca każdego roku kalendarzowego, sprawozdanie ze swojej działalności za rok poprzedni.

§ 2. Minister Sprawiedliwości przyjmuje albo odrzuca sprawozdanie, o którym mowa w § 1, mając na względzie realizację ustawowych zadań Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu.

§ 3. W przypadku odrzucenia sprawozdania, o którym mowa w § 1, Minister Sprawiedliwości może odwołać Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu przed upływem kadencji. W takim przypadku Minister Sprawiedliwości może odwołać również jego zastępców.

Art. 70c. Minister Sprawiedliwości może odwołać zastępców Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu na jego wniosek niezależnie od przyczyn wskazanych w przepisach poprzedzających.

Art. 70d. § 1. Rzecznik Dyscyplinarny Notariatu wszczyna dochodzenie dyscyplinarne z urzędu albo na wniosek Ministra Sprawiedliwości lub organu samorządu notarialnego.

§ 2. Wniosek o wszczęcie dochodzenia dyscyplinarnego złożony przez Ministra Sprawiedliwości lub organ samorządu notarialnego jest wiążący.

§ 3. O wszczęciu dochodzenia dyscyplinarnego Rzecznik Dyscyplinarny Notariatu zawiadamia podmiot, który złożył wniosek o wszczęcie dochodzenia dyscyplinarnego, Ministra Sprawiedliwości, Krajową Radę Notarialną oraz izbę notarialną, której obwiniony jest członkiem. Jeżeli obwinionym jest aplikant notarialny albo zastępca notarialny, o wszczęciu dochodzenia dyscyplinarnego Rzecznik Dyscyplinarny Notariatu zawiadamia ponadto notariusza, który zatrudnia aplikanta albo zastępcę notarialnego.

§ 4. Jeżeli czyn, którego popełnienie zarzuca się obwinionemu, wyczerpuje znamiona przestępstwa ściganego z oskarżenia publicznego, Rzecznik Dyscyplinarny Notariatu niezwłocznie zawiadamia prokuratora o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

Art. 70e. § 1. Rzecznik Dyscyplinarny Notariatu po uznaniu, że dowody zebrane w dochodzeniu dyscyplinarnym są wystarczające do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, składa wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego.

§ 2. W razie stwierdzenia braku podstaw do złożenia wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego Rzecznik Dyscyplinarny Notariatu umarza postanowieniem dochodzenie dyscyplinarne.

§ 3. Odpis postanowienia o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego doręcza się obwinionemu, podmiotowi, który złożył wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, Ministrowi Sprawiedliwości, Krajowej Radzie Notarialnej oraz izbie notarialnej, której obwiniony jest członkiem. Jeżeli obwinionym jest aplikant notarialny albo zastępca notarialny, postanowienie o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego rzecznik dyscyplinarny doręcza ponadto notariuszowi, który zatrudnia aplikanta albo zastępcę notarialnego.

§ 4. Na postanowienie o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego podmiotowi, o którym mowa w art. 70d, oraz Krajowej Radzie Notarialnej przysługuje zażalenie do właściwego sądu dyscyplinarnego w terminie 7 dni od dnia doręczenia odpisu postanowienia.”;

20) w art. 79:

a) po pkt 1c dodaje się pkt 1d i 1e w brzmieniu:

„1d) rozpoznaje wnioski o wpis w księdze wieczystej dotyczące ustanowienia i obciążenia odrębnej własności lokalu ograniczonymi prawami rzeczowymi oraz innymi roszczeniami dotyczącymi tego lokalu, jak również rozpoznaje wnioski o wpis w księdze wieczystej dotyczące przyłączenia i odłączenia nieruchomości lub ich części, związane z ustanowieniem odrębnej własności lokali, wraz z ujawnieniem w księgach wieczystych ograniczonych praw rzeczowych, ograniczeń w rozporządzaniu oraz innych praw i roszczeń;

1e) zawiadamia o dokonanym wpisie wnioskodawcę oraz osoby, których prawa zostały wykreślone lub obciążone bądź na rzecz których wpis ma nastąpić, pouczając o terminie i sposobie zaskarżenia oraz skutkach niezaskarżenia wpisu;”;

b) po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) podejmuje czynności, o których mowa w rozdziale 7a, związane z wydaniem notarialnych nakazów zapłaty;”;

21) po art. 79 dodaje się art. 79a w brzmieniu:

„Art. 79a. § 1. Notariusz prowadzący kancelarię przez 3 lata, jeżeli nie wydano przeciwko niemu prawomocnego orzeczenia o nałożeniu kary dyscyplinarnej, może

złożyć do Ministra Sprawiedliwości wniosek o wydanie zaświadczenia o upoważnieniu do dokonywania wpisów w księdze wieczystej lub wydawania notarialnych nakazów zapłaty.

§ 2. Na wniosek notariusza, który spełnia warunek określony w § 1, Minister Sprawiedliwości wydaje zaświadczenie o upoważnieniu do dokonywania wpisów w księdze wieczystej lub wydawania notarialnych nakazów zapłaty. Zaświadczenie zawiera dane konieczne do potwierdzenia uprawnień notariusza do dokonywania wpisów w księdze wieczystej lub wydawania notarialnych nakazów zapłaty.

§ 3. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór zaświadczenia o upoważnieniu, o którym mowa w § 2, mając na uwadze potrzebę zamieszczenia wszystkich danych koniecznych do potwierdzenia uprawnień notariusza do dokonywania wpisów w księdze wieczystej lub wydawania notarialnych nakazów zapłaty, a także uwzględniając rodzaj upoważnienia, którego dotyczy wniosek, i niezbędną dokumentację, jaką należy dołączyć do wniosku, potwierdzającą uprawnienie notariusza do otrzymania zaświadczenia.”;

22) w dziale II po rozdziale 7 dodaje się rozdział 7a w brzmieniu:

„Rozdział 7a

Notarialne nakazy zapłaty

Art. 105a. § 1. Na pisemny wniosek notariusz wydaje notarialny nakaz zapłaty obejmujący roszczenia w kwocie do 75 000 złotych, jeżeli zasadność dochodzonego roszczenia nie budzi wątpliwości i dochodzone roszczenie jest udowodnione dołączonym do wniosku dokumentem, a w szczególności:

- 1) dokumentem urzędowym;
- 2) zaakceptowanym przez dłużnika rachunkiem;
- 3) wezwaniem dłużnika do zapłaty i pisemnym oświadczeniem dłużnika o uznaniu długu.

§ 2. Miesięcznie notariusz może wydać nie więcej niż 200 notarialnych nakazów zapłaty.

Art. 105b. § 1. Wniosek o wydanie notarialnego nakazu zapłaty zawiera: imię i nazwisko wnioskodawcy lub inne oznaczenia w przypadku wnioskodawcy niebędącego osobą fizyczną, adres do doręczeń wnioskodawcy, numery identyfikacyjne wnioskodawcy, jak również imię i nazwisko osoby zobowiązanej lub inne oznaczenia w

przypadku osoby zobowiązanej niebędącej osobą fizyczną oraz, o ile to możliwe, numery identyfikacyjne osoby zobowiązanej. Wniosek składa się na urzędowym formularzu, którego wzór został określony w przepisach wydanych na podstawie art. 105k.

§ 2. Do wniosku należy dołączyć:

- 1) dokument, o którym mowa w art. 105a, lub inne dokumenty uzasadniające roszczenie;
- 2) pełnomocnictwo, jeśli wniosek składa pełnomocnik;
- 3) odpis wniosku i załączników dla osoby, która ma być zobowiązana do wykonania notarialnego nakazu zapłaty;
- 4) oświadczenie wnioskodawcy, że nie jest w toku lub nie toczyła się inna sprawa o roszczenie objęte wnioskiem o wydanie notarialnego nakazu zapłaty wraz z klauzulą o następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”, która zastępuje pouczenie organu uprawnionego do odebrania oświadczenia o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Art. 105c. § 1. W notarialnym nakazie zapłaty nakazuje się osobie zobowiązanej, żeby w ciągu dwóch tygodni od doręczenia tego nakazu uiściła określone w nakazie zapłaty należności w całości wraz z kosztami za wydanie nakazu albo w tym terminie wniosła sprzeciw do notariusza.

§ 2. Notarialny nakaz zapłaty zawiera także:

- 1) imię i nazwisko notariusza oraz wskazanie kancelarii notarialnej;
- 2) imię i nazwisko wnioskodawcy oraz osoby zobowiązanej, a jeżeli nakaz został wydany na rzecz osoby niebędącej osobą fizyczną lub przeciwko niej – jej nazwę, siedzibę oraz adres do doręczeń;
- 3) wskazanie daty złożenia wniosku o wydanie notarialnego nakazu zapłaty;
- 4) podpis notariusza;
- 5) pouczenie o sposobie i terminie wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty oraz o skutkach niezaskarżenia nakazu zapłaty.

§ 3. Wraz z nakazem zapłaty notariusz doręcza osobie zobowiązanej formularz sprzeciwu wraz z wnioskiem o restytucję terminu, którego wzór został określony w przepisach wydanych na podstawie art. 105k.

Art. 105d. § 1. Notarialny nakaz zapłaty nie może być wydany, jeżeli:

- 1) zasadność roszczenia budzi wątpliwości;

- 2) roszczenie stało się wymagalne wcześniej niż w okresie trzech lat przed złożeniem wniosku o wydanie notarialnego nakazu zapłaty;
- 3) wniosek nie spełnia warunków formalnych, o których mowa w art. 105b, w szczególności nie został złożony na urzędowym formularzu;
- 4) o to samo roszczenie między tymi samymi stronami jest w toku lub została prawomocnie zakończona sprawa wszczęta przed sądem powszechnym.

§ 2. W razie braku podstaw do wydania notarialnego nakazu zapłaty notariusz sporządza protokół o odmowie jego wydania, którego odpis doręcza wnioskodawcy. Odmowa wydania notarialnego nakazu zapłaty nie jest zaskarżalna.

Art. 105e. § 1. Odpis notarialnego nakazu zapłaty doręcza się wnioskodawcy oraz osobie zobowiązanej przez operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 896, 1933 i 2042), komornika sądowego, osobiście przez notariusza w kancelarii notarialnej lub przez pracowników kancelarii notarialnej. Osobie prawnej, jak również organizacji, która nie ma osobowości prawnej, doręczeń dokonuje się członkowi organu lub osobie uprawnionej do jej reprezentowania albo do rąk pracownika upoważnionego do odbioru pism. Osobie zobowiązanej do wykonania notarialnego nakazu zapłaty doręcza się odpis nakazu zapłaty wraz z odpisem wniosku o jego wydanie, odpisami załączników do wniosku, formularzem sprzeciwu od notarialnego nakazu zapłaty wraz z wnioskiem o restytucję terminu oraz pouczeniem o sposobie i terminie wniesienia sprzeciwu oraz skutkach jego niewniesienia.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się do innych doręczeń dokonywanych przez notariusza na podstawie przepisów niniejszego rozdziału.

Art. 105f. § 1. W razie nieodebrania przez osobę zobowiązaną przesyłki zawierającej notarialny nakaz zapłaty nakaz ten traci moc.

§ 2. Niedoręczenie osobie zobowiązanej nakazu zapłaty notariusz stwierdza protokołem, którego odpis doręcza wnioskodawcy.

§ 3. Jeżeli po wydaniu nakazu zapłaty okaże się, że osoba zobowiązana w chwili złożenia wniosku o wydanie nakazu zapłaty nie miała pełnej zdolności do czynności prawnych, organu powołanego do jej reprezentowania, wszczęte jest wobec niej postępowanie o ubezwłasnowolnienie lub postępowanie, o którym mowa w ustawie z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 1520) lub w ustawie z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2021 r. poz. 1588 i 2140 oraz z 2022 r. poz. 655), o to samo roszczenie między tymi samymi stronami jest w toku lub

została prawomocnie zakończona sprawa wszczęta przed sądem powszechnym, nakaz ten traci moc, co notariusz stwierdza protokołem, którego odpis doręcza wnioskodawcy oraz osobie zobowiązanej.

Art. 105g. § 1. Sprzeciw od notarialnego nakazu zapłaty wnosi się w formie pisemnej, w terminie dwutygodniowym od jego doręczenia, do notariusza, który wydał notarialny nakaz zapłaty. W razie braku możliwości wniesienia sprzeciwu do kancelarii notariusza, który wydał notarialny nakaz zapłaty, sprzeciw wnosi się do rady właściwej izby notarialnej, która wyznacza notariusza właściwego do podjęcia dalszych czynności.

§ 2. Do skutecznego wniesienia sprzeciwu niezbędne jest jego podpisanie oraz wyrażenie woli utraty mocy przez notarialny nakaz zapłaty.

§ 3. W razie wniesienia sprzeciwu niespełniającego wymogów, o których mowa w § 2, notariusz wzywa do ich uzupełnienia w terminie tygodniowym pod rygorem odmowy stwierdzenia utraty mocy notarialnego nakazu zapłaty.

§ 4. Sprzeciw można wnieść przez pełnomocnika, którym może być osoba fizyczna posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych. Pełnomocnik jest obowiązany dołączyć do sprzeciwu dokument pełnomocnictwa.

§ 5. Skuteczne wniesienie sprzeciwu powoduje utratę mocy notarialnego nakazu zapłaty, co notariusz stwierdza protokołem, którego odpis doręcza wnioskodawcy oraz osobie zobowiązanej.

§ 6. W razie nieskutecznego wniesienia sprzeciwu notariusz sporządza protokół, w którym odmawia stwierdzenia utraty mocy notarialnego nakazu zapłaty. Odpis protokołu notariusz doręcza wnioskodawcy oraz osobie zobowiązanej.

§ 7. Do odmowy stwierdzenia utraty mocy notarialnego nakazu zapłaty stosuje się odpowiednio przepisy art. 83.

§ 8. Po doręczeniu protokołu stwierdzającego utratę mocy nakazu zapłaty lub po prawomocnym rozpoznaniu zażalenia na odmowę stwierdzenia utraty mocy notarialnego nakazu zapłaty notariusz na notarialnym nakazie zapłaty niezwłocznie zamieszcza wzmiankę o niewniesieniu sprzeciwu albo o utracie mocy notarialnego nakazu zapłaty.

§ 9. Jeżeli osoba zobowiązana nie złożyła w terminie sprzeciwu od notarialnego nakazu zapłaty bez swojej winy, notariusz na jej wniosek zdecyduje o restytucji terminu.

§ 10. Wniosek składa się wraz ze sprzeciwem od notarialnego nakazu zapłaty w terminie tygodniowym od dnia ustania przeszkody do złożenia sprzeciwu. Przepisy § 1–4 stosuje się odpowiednio.

§ 11. Notariusz rozpoznaje wniosek w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania. Na odmowę restytucji terminu nie przysługuje zażalenie. Na wniosek strony złożony w terminie 7 dni od daty otrzymania odpisu protokołu o odmowie uwzględnienia wniosku notariusz może, po uwzględnieniu całokształtu okoliczności podnoszonych przez stronę, uwzględnić wniosek o restytucję terminu. Przepis art. 83 § 2 stosuje się odpowiednio.

§ 12. Oddanie sprzeciwu, wniosku o restytucję terminu lub innego pisma, kierowanego do notariusza w związku z postępowaniem w przedmiocie wydania notarialnego nakazu zapłaty, w formie przesyłki poleconej w polskiej placówce pocztowej operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe lub w placówce podmiotu zajmującego się doręczaniem korespondencji na terenie Unii Europejskiej, jest równoznaczne z wniesieniem go do notariusza.

Art. 105h. § 1. Na wniosek osoby wnoszącej o wydanie notarialnego nakazu zapłaty lub osoby, której dotyczył wniosek, notariusz wydaje wypis notarialnego nakazu zapłaty wraz ze wzmianką o niewniesieniu sprzeciwu albo o utracie mocy notarialnego nakazu zapłaty.

§ 2. Wypis notarialnego nakazu zapłaty wraz z odpowiednią wzmianką notariusz wydaje na żądanie sądu lub prokuratora.

§ 3. W pozostałym zakresie do wydawania wypisów, odpisów i wyciągów oraz przechowywania notarialnych nakazów zapłaty stosuje się przepisy rozdziału 9.

Art. 105i. Klauzulę wykonalności notarialnemu nakazowi zapłaty nadaje sąd rejonowy ogólnej właściwości osoby zobowiązanej.

Art. 105j. § 1. Jeżeli warunki techniczne i organizacyjne kancelarii notariusza to umożliwiają, notarialny nakaz zapłaty może być wydany przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego.

§ 2. Minister Sprawiedliwości określi, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Notarialnej wydanej w terminie 30 dni, w drodze rozporządzenia, minimalną funkcjonalność oraz warunki organizacyjno-techniczne funkcjonowania systemu teleinformatycznego, o którym mowa w § 1, mając na względzie zapewnienie bezpieczeństwa informatycznego i ochrony danych, jak również sprawność postępowania, ochronę praw uczestników postępowania o wydanie notarialnego nakazu zapłaty oraz możliwość składania jednorazowo wielu pism.

Art. 105k. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza wniosku o wydanie notarialnego nakazu zapłaty, wzór nakazu zapłaty, wzór

formularza sprzeciwu od notarialnego nakazu zapłaty wraz z wnioskiem o restytucję terminu oraz wzór niezbędnych pouczeń co do sposobu ich wypełnienia oraz wnoszenia, a także wzór treści wzmianki o niewniesieniu sprzeciwu od notarialnego nakazu zapłaty albo utracie mocy notarialnego nakazu zapłaty, a także sposób i miejsce bezpłatnego udostępnienia formularzy, mając na uwadze sprawne prowadzenie postępowania o wydanie notarialnego nakazu zapłaty, z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa i zapewnienia możliwości obrony praw uczestników tego postępowania.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1360) w art. 121 w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) co do roszczeń objętych wnioskiem o wydanie notarialnego nakazu zapłaty – do czasu zamieszczenia wzmianki, o której mowa w art. 105g § 8 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1799 i ...).”.

Art. 3. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 509¹ dodaje się § 5 w brzmieniu:

„§ 5. Czynności w postępowaniu wieczystoksięgowym, o których mowa w art. 79 pkt 1d i 1e ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1799 i ...), może wykonywać notariusz posiadający zaświadczenie, o którym mowa w art. 79a § 2 tej ustawy.”;

2) po art. 558 dodaje się art. 558a w brzmieniu:

„Art. 558a. O wszczęciu i prawomocnym zakończeniu postępowania o ubezwłasnowolnienie notariusza, zastępcy notarialnego lub aplikanta notarialnego oraz o ustanowieniu doradcy tymczasowego sąd niezwłocznie zawiadamia Ministra Sprawiedliwości. Do zawiadomienia o zakończeniu postępowania załącza się odpis prawomocnego orzeczenia.”;

3) w art. 626⁸:

a) § 8 otrzymuje brzmienie:

„§ 8. Wpis w księdze wieczystej podpisany przez sędziego, referendarza sądowego lub notariusza uważa się za dokonany z chwilą jego zapisania w centralnej bazie danych ksiąg wieczystych.”,

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1981, 2052, 2262, 2270, 2289, 2328, i 2459 oraz z 2022 r. poz. 1, 366, 480, 807, 830, 974, 1098, 1301, 1371, 1692, 1855 i 1967.

b) dodaje się § 12–14 w brzmieniu:

„§ 12. Wpisu odrębnej własności lokalu oraz ograniczonych praw rzeczowych z nim związanych, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, dokonuje również notariusz sporządzający akt notarialny dotyczący tego prawa.

§ 13. Na wpis dokonany przez notariusza służy skarga do sądu, w którym prowadzona jest księga wieczysta. Sąd rozpoznaje sprawę jako sąd pierwszej instancji, stosując odpowiednio przepisy art. 518¹ § 3 oraz art. 398²⁴. Skargę wnosi się do sądu w terminie tygodniowym od dnia doręczenia zawiadomienia o wpisie, a w przypadku braku zawiadomienia – od dnia dowiedzenia się o dokonaniu wpisu.

§ 14. W przypadku braku podstaw do dokonania wpisu lub istnienia przeszkody do jego dokonania notariusz przekazuje wniosek o wpis do sądu.”;

4) po art. 626¹³ dodaje się art. 626¹⁴ w brzmieniu:

„Art. 626¹⁴. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio do czynności notariusza, o których mowa w art. 79 pkt 1d i 1e ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie.”;

5) w art. 777 w § 1 po pkt 2¹ dodaje się pkt 2² w brzmieniu:

„2²) notarialny nakaz zapłaty ze wzmianką o niewniesieniu sprzeciwu;”.

Art. 4. W ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2022 r. poz. 1728 i 1846) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 8 otrzymuje brzmienie:

„Art. 8. Rękojmię wiary publicznej ksiąg wieczystych wyłącza wzmianka o wniosku, w tym wniosku o wpis złożony notariuszowi, o skardze na orzeczenie referendarza sądowego, o skardze na wpis dokonany przez notariusza, o apelacji lub kasacji oraz ostrzeżenie dotyczące niezgodności stanu prawnego ujawnionego w księdze wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym.”;

2) art. 23 otrzymuje brzmienie:

„Art. 23. Prowadzenie ksiąg wieczystych należy do właściwości sądów rejonowych. Czynności w zakresie prowadzenia ksiąg wieczystych mogą wykonywać referendarze sądowi oraz w przypadkach określonych w ustawie notariusze.”;

3) po art. 23a dodaje się art. 23b w brzmieniu:

„Art. 23b. Wniosek o dokonanie wpisu w księdze wieczystej rozpoznaje notariusz prowadzący kancelarię notarialną położoną w obszarze właściwości sądu rejonowego ustalonej na podstawie przepisów wydanych na podstawie art. 58 pkt 1.”;

4) w art. 58 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) czynności, które przy prowadzeniu i przechowywaniu ksiąg wieczystych mogą spełniać samodzielnie pracownicy sądowi, notariusze i pracownicy kancelarii notarialnych”;

5) po art. 58² dodaje się art. 58³ w brzmieniu:

„Art. 58³. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, warunki techniczne dokonywania wpisów do ksiąg wieczystych przez notariuszy, mając na uwadze konieczność zapewnienia bezpieczeństwa wpisów w księgach wieczystych.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375 i 1855) w art. 21 w § 1 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) notariuszom, zastępcom notarialnym lub aplikantom notarialnym – należy bezzwłocznie zawiadomić Ministra Sprawiedliwości oraz radę właściwej izby notarialnej właściwą ze względu na siedzibę kancelarii notarialnej.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2022 r. poz. 1191) w art. 46 w ust. 1 w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) notariuszom dysponującym zaświadczeniem, o którym mowa w art. 79a § 1 i 2 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1799 i ...) – wyłącznie w zakresie niezbędnym do dokonywania czynności, o których mowa w art. 79 pkt 1d i 5a tej ustawy.”.

Art. 7. W ustawie z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1168 i 1301) w art. 3 w ust. 4 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) na zlecenie notariusza osobiście doręcza bezpośrednio adresatowi notarialny nakaz zapłaty oraz inne pisma sporządzone przez notariusza na podstawie rozdziału 7a ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1799 i ...), za potwierdzeniem odbioru i oznaczeniem daty, albo stwierdza, że adresat pod podanym adresem nie zamieszkuje.”.

Art. 8. Do postępowań dyscyplinarnych wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 9. Przepis art. 15a § 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1 stosuje się, jeżeli po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy przedstawiono notariuszowi zarzut popełnienia umyślnego przestępstwa ściganego z oskarżenia publicznego lub umyślnego przestępstwa skarbowego.

Art. 10. Ustawa wchodzi w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 105j ustawy zmienianej w art. 1, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

UZASADNIENIE

Zmieniający się obrót prawny, także w wymiarze transgranicznym, oraz oczekiwania społeczne, związane w szczególności z sytuacją na rynku nieruchomości, powodują konieczność zrewidowania dotychczasowych regulacji dotyczących ustroju notariatu i uprawnień notariuszy. Niniejszy projekt stanowi również odpowiedź na trendy pojawiające się w ustawodawstwie innych państw europejskich, a także kontynuację zamierzeń ustawodawczych w zakresie ograniczania kognicji sądów, pozostawiając w ich właściwości wyłącznie sprawy o dużym faktycznym i prawnym stopniu skomplikowania.

1. Pozycja ustrojowa notariusza już w aktualnym stanie prawnym jest złożona i wykracza poza charakterystykę typowego zawodu zaufania publicznego. Zakres kompetencji notariusza i ich charakter powodują, że nie może być traktowany jako typowy przedstawiciel tego rodzaju zawodu.

Stosownie do przepisu art. 2 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1799), zwanej dalej „ustawą – Prawo o notariacie”, notariusz w zakresie swoich uprawnień działa jako osoba zaufania publicznego, korzystając z ochrony przysługującej funkcjonariuszom publicznym. Natomiast na gruncie kodeksu karnego został zaliczony wprost do funkcjonariuszy publicznych, obok sędziego i komornika sądowego (art. 115 § 13 pkt 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, 1726 i 1855)).

Zadaniem notariusza jest przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa obrotu prawnego. Realizowane jest ono przez dokonywanie czynności, które ustawodawca uznał za doniosłe pod względem prawnym i społecznym. Dokonywanie tych czynności z udziałem notariusza ma zapewniać wszystkim ich uczestnikom bezpieczeństwo prawne, a także eliminować lub ograniczać ryzyko przyszłego sporu przed sądem. Jeżeli natomiast do takiego sporu dojdzie, okoliczność, że czynność była dokonywana z udziałem notariusza, ma w założeniu pozytywnie wpływać na usprawnienie postępowania sądowego przez dostarczanie jednoznacznych dowodów.

Niewątpliwie pozycja notariusza różni się od pozycji innych zawodów zajmujących się świadczeniem usług prawnych: adwokatów, radców prawnych czy doradców podatkowych. Ponadto, co należy podkreślić, notariusz pełni funkcje pomocnicze w stosunku do wymiaru sprawiedliwości. Polegają one na świadczeniu czynności z zakresu ochrony prawnej, w tym sporządzaniu aktów poświadczenia dziedziczenia. Wreszcie notariusz wykonuje szereg czynności o charakterze urzędowym, m.in. na podstawie odrębnych przepisów pobiera podatki

i opłaty skarbowe. Dodatkowo przedstawiony projekt przewiduje powierzenie notariuszom dodatkowych zadań dotychczas leżących w kompetencji sądów powszechnych, a mianowicie wykonywanie zadań z zakresu szczególnej ochrony prawnej, tj. w określonych przypadkach dokonywania wpisów w księdze wieczystej oraz wydawania notarialnych nakazów zapłaty.

Z tego względu proponuje się nowelizację przepisu art. 1 ustawy – Prawo o notariacie przez wyszczególnienie, że notariusz jest powołany do:

- 1) dokonywania czynności, którym strony są obowiązane lub pragną nadać formę notarialną (czynności notarialnych);
- 2) dokonywania czynności z zakresu szczególnej ochrony prawnej, o których mowa w art. 79 pkt 1d i pkt 5a.

Zadania z zakresu szczególnej ochrony prawnej przyznane notariuszom obejmują czynności, w których nie występuje spór między uczestnikami. Sporządzenie przez notariusza nakazu zapłaty czy dokonanie wpisu do księgi wieczystej nie powinno być utożsamiane z kompetencją sądu do sprawowania wymiaru sprawiedliwości, lecz ma charakter udzielenia ochrony prawnej i uwzględnia istniejące już rozwiązania w zakresie wydawania aktu poświadczenia dziedziczenia, które zastępuje orzeczenie sądu wydawane w postępowaniu o stwierdzeniu nabycia spadku.

W związku z powyższym podniesiono także do 28 lat minimalny wiek, w którym będzie można się ubiegać o powołanie na stanowisko notariusza. W aktualnym stanie prawnym kryterium wieku dostępu do zawodów prawniczych funkcjonuje w odniesieniu do prokuratorów (ukończone 26 lat – art. 75 § 1 pkt 5 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2022 r. poz. 1247 i 1259)), sędziów (ukończone 29 lat – art. 61 § 1 pkt 5 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2072, z późn. zm.)) oraz komorników (ukończone 28 lat – art. 11 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1168 i 1301)). Wymóg wieku nie obowiązuje w odniesieniu do ubiegania się o wpis na listę adwokatów, radców prawnych lub doradców podatkowych. Należy przy tym zauważyć, że wymóg wieku został obniżony w stosunku do wymogu ukończenia 30 lat stawianego przedwojennym kandydatom na notariuszy (art. 7 pkt 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. – Prawo o notariacie, (Dz. U. poz. 609, z późn. zm.)).

Z kolei w art. 2 § 1 przesądzono, że notariusz jest funkcjonariuszem publicznym nie tylko na gruncie prawa karnego. Jak wskazano w doktrynie, „definicji zawartej w ustawie karnej nie

należy przyznawać waloru ogólnosystemowego i w konsekwencji nie należy ujmować statusu notariusza jako funkcjonariusza publicznego wyłącznie w kontekście jego ochrony prawnokarnej i odpowiedzialności karnej” (T. Ereciński, *Kilka uwag o pozycji ustrojowej notariusza, jego odpowiedzialności cywilnej oraz sądownictwie dyscyplinarnym*, „Rejent” 2006, z. 5 (181), s. 44 i n., za: A. J. Szereda (red.), *Prawo o notariacie. Komentarz*, Warszawa 2022, Legalis).

Rozwiązanie z art. 2 § 1 ustawy – Prawo o notariacie to rozwiązanie, które nawiązuje wprost do rozwiązań istniejących przynajmniej od 1945 r. w prawie francuskim.

Ten status notariuszy w prawie francuskim wprowadziło pozostające w mocy rozporządzenie (z mocą ustawy) francuskiego rządu z dnia 2 listopada 1945 r. (*Ordonnance n° 45-2590 du 2 novembre 1945 relative au statut du notariat*). Zgodnie z art. 1 tego rozporządzenia notariusze są funkcjonariuszami państwowymi (*officier publique*).

Status notariusza jako funkcjonariusza publicznego w francuskim porządku prawnym oznacza, że notariusz, działając w imieniu państwa, jest powoływany przez organ władzy państwowej (Ministra Sprawiedliwości), korzysta z prerogatyw władzy publicznej, którą otrzymuje od państwa, w zakresie potwierdzania autentyczności dokumentów i wydawania dokumentów urzędowych.

Rolą notariusza jako funkcjonariusza publicznego we francuskim porządku prawnym jest zabezpieczenie stosunków prawnych w najważniejszych czynnościach życia osobistego (np. w zakresie prawa spadkowego oraz rzeczowego) i gospodarczego (w zakresie prawa spółek – np. sporządzenie umowy spółki) obywateli oraz zagwarantowanie wartości przeprowadzonych transakcji. Prawo francuskie przewiduje również obligatoryjne odwołanie do czynności notariusza w niektórych obszarach prawa rodzinnego, takich jak np. sporządzenie umowy majątkowej małżeńskiej lub ogłoszenie rozvodu za obopólną zgodą małżonków.

Status notariusza jako funkcjonariusza publicznego jest potwierdzony obowiązkiem stosowania się przez notariuszy francuskich do wymogów deontologicznych określonych przez organy samorządu zawodowego. Francuska ustawa z dnia 22 grudnia 2021 r. o zaufaniu do wymiaru sprawiedliwości (*Loi n° 2021-1729 du 22 décembre 2021 pour la confiance dans l'institution judiciaire*) upoważniła francuską Naczelną Radę Notarialną do przygotowania kodeksu etycznego obowiązującego wszystkich notariuszy we Francji. Kodeks ten jest przyjmowany w formie dekretu przez francuską Radę Stanu.

Status notariuszy jako urzędników państwowych jest podkreślony przez wykonywanie przez notariuszy swoich czynności w ramach kancelarii notarialnych, których siedziby są wyznaczane i modyfikowane przez francuskiego Ministra Sprawiedliwości, w celu zapewnienia właściwego objęcia dostępem do usług notarialnych całości terytorium państwa.

Wskazywaną w komentarzach doktryny francuskiej cechą funkcji notariusza wskazującą na jego charakter funkcjonariusza publicznego jest system surowych sankcji dyscyplinarnych i karnych za naruszanie obowiązków i nadużywanie uprawnień przez notariuszy.

Mając na względzie przedstawione informacje, należy skonstatować, że projektowana regulacja nawiązuje do dobrych, sprawdzonych wzorów, zarówno polskich – przedwojennych, jak i europejskich.

2. Projektowane rozwiązania umożliwiające notariuszom dokonywanie w określonych przypadkach wpisów w księgach wieczystych odpowiadają na zapotrzebowanie społeczne, tak aby umowy przenoszące prawo własności i ustanawiające ograniczone prawa rzeczowe były wykonywane niezwłocznie.

Analiza sytuacji kredytobiorców oczekujących na wpis do księgi wieczystej, ponoszących koszty zwiększonej marży („pomostowej”), pokazuje, że konieczne jest podejmowanie działań mających na celu usprawnienie i przyspieszenie procesu dokonywania wpisów i tym samym poprawa efektywności działania systemu związanego z obrotem nieruchomościami, przy jednoczesnym ułatwieniu obywatelom uzyskiwania wpisów ustanawianej na ich rzecz własności i równoczesnej redukcji kosztów kredytów hipotecznych.

Z tego względu projektowana ustawa przyznaje notariuszom uprawnienie do dokonywania w księgach wieczystych wpisów własności nieruchomości związanych z ustanowieniem odrębnej własności lokali oraz ustanowieniem i obciążeniem odrębnej własności lokalu ograniczonymi prawami rzeczowymi oraz innymi roszczeniami dotyczącymi tego lokalu. Chodzi przede wszystkim o zakładanie nowych ksiąg wieczystych przez wyodrębnienie nieruchomości lokalowej z zabudowanej nieruchomości gruntowej, gdy zbywcą jest przedsiębiorca, a także o wpis hipoteki obciążającej nieruchomość. Jeżeli chodzi o wpisy dotyczące ograniczonych praw rzeczowych, to będą one przez notariusza dokonywane jedynie w zakresie niezbędnym dla ustanowienia odrębnej własności lokalu.

Powierzenie dokonywania wpisów do ksiąg wieczystych notariuszom ma stanowić alternatywne rozwiązanie, uzależnione od woli stron. Nadal zostanie utrzymane rozwiązanie dotyczące dokonywania wpisów do ksiąg wieczystych przez sądy. W konsekwencji to

obywatelom i innym uczestnikom obrotu prawnego będzie przysługiwać prawo do dokonania wyboru sposobu dokonania wpisu tych praw do księgi wieczystej. Wpisów będą dokonywać jedynie notariusze, którzy wyrażą takie zainteresowanie, dlatego rozwiązanie to nie wpłynie niekorzystnie na dostępność obywateli i przedsiębiorców do innych usług świadczonych przez notariuszy, a także na konkurencyjność usług świadczonych przez różne grupy notariuszy.

Uprawnienie do dokonywania wpisów do ksiąg wieczystych (i wydawania notarialnych nakazów zapłaty) będzie przysługiwało jedynie notariuszom spełniającym określone ustawą wymagania, tj. legitymującym się 3-letnim okresem nienagannego prowadzenia kancelarii. Wymóg ten jest podyktowany koniecznością zapewnienia odpowiedniego poziomu merytorycznego notariuszy dokonujących wpisów. Analogiczne unormowania, odnoszące się do uzyskania 3-letniego doświadczenia zawodowego, funkcjonują w ustawie z dnia 15 czerwca 2007 r. o licencji doradcy restrukturyzacyjnego (art. 3 ust. 1 pkt 6).

W związku z faktem, że z dotychczasowej praktyki sądowej wynika, że sprawy o wpis we wskazanych powyżej przypadkach nie nasuwają większych problemów prawnych, należy zakładać, że podobnie będzie w odniesieniu do wpisów dokonywanych przez notariuszy.

W związku z ograniczeniem projektowanych zmian tylko do wybranej kategorii czynności cywilnoprawnych ryzyko niejednolitej praktyki będzie znacznie ograniczone. Natomiast względy organizacyjne wymagają przypisania notariusza dokonującego wpisu do księgi wieczystej do sądu, który prowadzi te księgi wieczyste. W odniesieniu do procedury rozpoznawania wniosków o wpis w księdze wieczystej znajdą zastosowanie przepisy o postępowaniu wieczystoksięgowym ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, z późn. zm.), zwanej dalej „k.p.c.”. Na wpis dokonany przez notariusza będzie przysługiwała skarga do sądu rejonowego, w którym jest prowadzona księga wieczysta. Po wniesieniu skargi sąd będzie rozpoznawał sprawę jako sąd pierwszej instancji, lecz dla zachowania zasady pewności obrotu postanowiono, że – analogicznie jak ma to miejsce w przypadku skargi na wpis referendarza sądowego – do czasu rozstrzygnięcia sprawy przez sąd wpis będzie pozostawał w mocy. Wymogi formalne skargi, a także sposób jej rozpoznania, przez odwołanie do przepisu art. 398²⁴ k.p.c., zostały uregulowane analogicznie do wymogów formalnych zażalenia. Przepisy dotyczące środków odwoławczych w kodeksie postępowania cywilnego są tak obszerne, że bezcelowym byłoby zastosowanie odwołania do poszczególnych jednostek redakcyjnych, stąd zastosowano odstępstwo od zasady wyrażonej w § 157 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283).

Projekt ustawy zakłada, że notariusze będą uprawnieni do dokonania wpisu w księdze wieczystej jedynie w określonej kategorii spraw. Takie założenie jest uzasadnione złożonością planowanego przedsięwzięcia i koniecznością ograniczenia go w pierwszym etapie do określonego kręgu podmiotów. Po zebraniu doświadczeń związanych z wdrażaniem i następnie funkcjonowaniem tego systemu w tym ograniczonym zakresie będzie możliwe rozważenie rozszerzenia kompetencji notariuszy do dokonywania wpisów do księgi wieczystej w pozostałych przypadkach.

Warunkiem wdrożenia proponowanych zmian jest powierzenie notariuszom uprawnień umożliwiających im obsługę systemu teleinformatycznego. Proponuje się wprowadzenie rozwiązań polegających na wydawaniu przez Ministra Sprawiedliwości decyzji w przedmiocie udzielenia poszczególnym notariuszom, spełniającym określone wymagania, dostępu do systemu teleinformatycznego, z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa informatycznego.

3. Kolejną istotną zmianą wprowadzaną projektowaną ustawą jest powierzenie notariuszom kompetencji do wydawania notarialnych nakazów zapłaty.

Regulacja dotycząca notarialnego nakazu zapłaty jest regulacją *sui generis*, a sam nakaz nie będzie miał w obrocie skutków prawomocnego wyroku. Jego skutki można natomiast porównać przez analogię do skutków ugody pozasądowej zawartej w formie aktu notarialnego przez strony, w której dłużnik poddaje się egzekucji, co stanowi następnie podstawę do nadania przez sąd klauzuli wykonalności. Projektowane przepisy będą stanowić odrębną podstawę wydania nakazu zapłaty, niezależną od postępowań uregulowanych w k.p.c. Podobne rozwiązania funkcjonują już w innych krajach europejskich (np. Hiszpania, Chorwacja, Rumunia) i są wyjściem naprzeciw wymogom dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości obrotu prawnego. Regulacja pozycji notariusza jako „sędziego spraw niespornych”, dokonującego czynności na pograniczu ochrony prawnej i wymiaru sprawiedliwości, jest jednym z instrumentów realizacji założonego przez projektodawcę celu, jakim jest odciążenie sądów od rozpoznawania spraw prostych oraz bezspornych i dzięki temu przyspieszenie postępowań sądowych w innych sprawach. Z drugiej strony ma zapewnić obywatelom szybsze dochodzenie roszczeń. Jest to wyrazem kompleksowego podejścia do idei ograniczenia kognicji sądów powszechnych.

Notarialny nakaz zapłaty będzie mógł być wydany przez notariusza, jeżeli zasadność dochodzonego roszczenia nie budzi wątpliwości i gdy dochodzone roszczenie jest udowodnione dołączonym do wniosku dokumentem, w szczególności dokumentem urzędowym, zaakceptowanym przez dłużnika rachunkiem lub wezwaniem dłużnika do zapłaty

i pisemnym oświadczeniem dłużnika o uznaniu długu. Projektowane wyliczenie jest przykładowe i ma na celu wskazanie, jakie dokumenty powinny co do zasady stanowić wystarczającą podstawę do wydania notarialnego nakazu zapłaty.

Wysokość roszczeń, które będą mogły być potwierdzone notarialnym nakazem zapłaty, została ograniczona do 75 000 zł, czyli wysokości odpowiadającej aktualnej wartości rzeczowej sądu rejonowego, zgodnie z art. 17 pkt 1 k.p.c. Intencją projektodawcy nie jest jednak powiązanie wskazanego limitu z właściwością rzeczową sądów rejonowych, lecz umożliwienie notariuszom wydawania nakazów zapłaty w odniesieniu do spraw, co do zasady, nieskomplikowanych pod względem faktycznym i prawnym. W sytuacji gdy wskazana we wniosku należność przekroczy kwotę 75 000 zł, notariusz odmówi wydania notarialnego nakazu zapłaty.

Wniosek o wydanie notarialnego nakazu zapłaty (zawierający imię i nazwisko wnioskodawcy lub inne oznaczenia w przypadku wnioskodawcy niebędącego osobą fizyczną, adres do doręczeń wnioskodawcy, numery identyfikacyjne wnioskodawcy, jak również imię i nazwisko osoby zobowiązanej lub inne oznaczenia w przypadku osoby zobowiązanej niebędącej osobą fizyczną oraz, o ile to możliwe, numery identyfikacyjne osoby zobowiązanej) będzie składany na urzędowym formularzu, którego wzór zostanie określony w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości wydanym na podstawie art. 105k.

Ponadto wniosek będzie zawierał oświadczenie wnioskodawcy składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywego oświadczenia, że nie jest w toku lub nie toczyła się inna sprawa o roszczenie objęte wnioskiem, co ma stanowić zabezpieczenie przed ponownym dochodzeniem tego samego roszczenia.

Notarialny nakaz zapłaty nie będzie mógł być wydany, jeżeli zasadność roszczenia budzi wątpliwości, roszczenie stało się wymagalne wcześniej niż w okresie trzech lat przed złożeniem wniosku o wydanie notarialnego nakazu zapłaty oraz gdy wniosek nie spełnia warunków formalnych, o których mowa w art. 105b, w szczególności nie został złożony na urzędowym formularzu oraz w sytuacji, gdy o to samo roszczenie między tymi samymi stronami jest w toku lub została prawomocnie zakończona sprawa wszczęta przed sądem powszechnym.

Pośrednio negatywne przesłanki wydania nakazu zapłaty zostały wskazane także w art. 105f § 3 (brak pełnej zdolności do czynności prawnych, brak organu powołanego do reprezentowania osoby zobowiązanej, wszczęte wobec niej postępowanie o ubezwłasnowolnienie lub postępowania, o których mowa w ustawie z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe

(Dz. U. z 2021 r. poz. 1520) lub ustawie z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2021 r. poz. 1588 i 2140 oraz z 2022 r. poz. 655), który określa sytuacje, w których nakaz zapłaty traci moc.

Nakazem zapłaty można uwzględnić roszczenie jedynie w całości, co wynika z brzmienia projektowanego art. 105c § 1. W razie braku podstaw wydania notarialnego nakazu zapłaty notariusz sporządzi protokół o odmowie jego wydania, którego odpis doręczy wnioskodawcy. Odmowa sporządzenia notarialnego nakazu zapłaty nie będzie zaskarżalna. Natomiast wnioskodawca będzie mógł skierować sprawę do rozpoznania przez sąd.

Jeżeli w sprawie zostaną spełnione ustawowe wymagania i notarialny nakaz zapłaty zostanie wydany, notariusz wraz z nakazem zapłaty doręczy osobie zobowiązanej formularz sprzeciwu oraz pouczenie o sposobie i terminie zaskarżenia sprzeciwu, a także skutkach jego niezaskarżenia. Skuteczne wniesienie sprzeciwu spowoduje utratę mocy notarialnego nakazu zapłaty, podobnie jak niedoręczenie notarialnego nakazu zapłaty bezpośrednio osobie zobowiązanej czy też zaistnienie w chwili złożenia wniosku wyżej wskazanych przesłanek określonych w art. 105f § 3.

Jest to wyrazem innej wiodącej zasady projektowanej w tym zakresie regulacji, jaką jest zasada dobrowolności. To od woli obu stron będzie zależało, czy notarialny nakaz zapłaty stanie się tytułem egzekucyjnym, a po nadaniu przez sąd klauzuli wykonalności – tytułem wykonawczym umożliwiającym wszczęcie postępowania egzekucyjnego.

Zamierzeniem ustawodawcy jest maksymalne odformalizowanie przesłanek możliwości wniesienia sprzeciwu. Do skutecznego wniesienia sprzeciwu będzie niezbędne zatem tylko jego podpisanie oraz wyrażenie woli utraty przez notarialny nakaz zapłaty mocy. Wniesienie sprzeciwu nie będzie podlegało opłacie. Zostanie odformalizowane złożenie wniosku o restytucję terminu do wniesienia sprzeciwu, który składa się na jednym formularzu wraz ze sprzeciwem. Sprzeciw będzie można wnieść przez pełnomocnika, którym może być każda osoba fizyczna posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych (nie tylko osoba będąca członkiem rodziny czy wykonująca zawód adwokata lub radcy prawnego). Za równoznaczne z wniesieniem sprzeciwu, wniosku o restytucję terminu lub innego pisma, kierowanego do notariusza w związku z postępowaniem w przedmiocie wydania notarialnego nakazu zapłaty, uznaje się ich oddanie w formie przesyłki poleconej w polskiej placówce pocztowej operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 896, z późn. zm.) lub w placówce podmiotu zajmującego się doręczaniem korespondencji na terenie Unii Europejskiej.

W razie wniesienia sprzeciwu niespełniającego tych wymogów notariusz wezwie do ich uzupełnienia w terminie tygodniowym pod rygorem odmowy stwierdzenia utraty mocy notarialnego nakazu zapłaty.

W razie nieskutecznego wniesienia sprzeciwu notariusz sporządzi protokół, w którym odmawia stwierdzenia utraty mocy notarialnego nakazu zapłaty. Odpis protokołu notariusz doręcza wnioskodawcy oraz osobie zobowiązanej.

W projekcie przewidziano także możliwość restytucji terminu do wniesienia sprzeciwu. Zgodnie z art. 105g § 9–11, jeżeli osoba zobowiązana nie złożyła w terminie sprzeciwu od notarialnego nakazu zapłaty bez swojej winy, notariusz na jej wniosek zdecyduje o restytucji terminu. Wniosek w tym przedmiocie wraz ze sprzeciwem składa się w formie pisemnej w terminie tygodniowym od dnia ustania przeszkody do złożenia sprzeciwu. Na notariusza został nałożony obowiązek rozpoznania wniosku w terminie 7 dni od jego otrzymania. W przypadku nieuwzględnienia wniosku osobie zobowiązanej będzie przysługiwało prawo żądania ponownego rozpoznania wniosku oraz zaskarżenie wniosku w ramach zażalenia na odmowę stwierdzenia utraty mocy przez notarialny nakaz zapłaty.

Po doręczeniu protokołu stwierdzającego utratę mocy nakazu zapłaty lub po prawomocnym rozpoznaniu zażalenia na odmowę stwierdzenia utraty mocy notarialnego nakazu zapłaty na notarialnym nakazie zapłaty notariusz niezwłocznie zamieści wzmiankę o niewniesieniu sprzeciwu albo o utracie mocy notarialnego nakazu zapłaty.

Na wniosek osoby wnoszącej o wydanie notarialnego nakazu zapłaty lub osoby, której dotyczył wniosek, notariusz wydaje wypis notarialnego nakazu zapłaty wraz ze wzmianką o niewniesieniu sprzeciwu albo o utracie mocy notarialnego nakazu zapłaty. Wydawanie wypisów notarialnych nakazów zapłaty będzie się odbywało na takich samych zasadach jak wydawanie wypisów aktów notarialnych.

Wypis notarialnego nakazu zapłaty wraz ze wzmianką o niewniesieniu sprzeciwu będzie podstawą do uzyskania klauzuli wykonalności, którą będzie nadawał sąd rejonowy ogólnej właściwości osoby zobowiązanej. W związku z tym został uzupełniony także określony w art. 777 § 1 k.p.c. katalog tytułów egzekucyjnych.

Złożenie wniosku o wydanie notarialnego nakazu zapłaty będzie skutkować zawieszeniem biegu terminu przedawnienia co do roszczeń objętych wnioskiem o wydanie nakazu. Przyjęte rozwiązanie daje wyraz współczesnym tendencjom ustawodawczym zmierzającym do skracania terminów przedawnienia roszczeń, zwłaszcza wobec instytucji prawnych, które, w

przypadku braku koncyliacyjnego zakończenia sporu, nie korzystają z powagi rzeczy osądzonej (np. zawezwanie do próby ugodowej, postępowanie reklamacyjne przed Rzecznikiem Praw Pasażerów) oraz ma na celu wprowadzenie mechanizmu zapobiegającego składaniu przez wierzycieli wniosku jedynie po to, aby przerwać bieg terminu przedawnienia. Regulacja ta jest także korzystna dla wierzycieli, gdyż spieszne dochodzenie roszczenia potencjalnie zwiększa możliwość jego wyegzekwowania.

Zaproponowana w projekcie nowa instytucja notarialnego nakazu zapłaty – tj. projektowany „Rozdział 7a” ustawy – Prawo o notariacie (projektowane art. 105a – 105j tej ustawy) również znajduje swoje analogie w instytucjach występujących we francuskim porządku prawnym.

Zgodnie z przepisami rozporządzenia wykonawczego francuskiego rządu nr 47-1047 z dnia 12 czerwca 1947 r. (*Décret n°47-1047 du 12 juin 1947 relatif à la formule exécutoire*) notariusze są upoważnieni do wydawania aktów notarialnych posiadających moc tytułu egzekucyjnego stwierdzającego uznanie długu (tzw. „la grosse”). Notariusz w systemie francuskim sporządza odpis dokumentu uznania długu, w szczególności ugody, potwierdza go podpisem i opatruje formułą na potrzeby postępowania egzekucyjnego.

W orzecznictwie sądów francuskich wskazuje się, że akt notarialny potwierdzający uznanie długu, mimo że stanowi tytuł egzekucyjny, nie ma mocy prawnej orzeczenia sądowego i prawo francuskie nie uniemożliwia wierzycielowi posiadania dwóch tytułów egzekucyjnych do tego samego długu, przez co istnienie aktu notarialnego potwierdzającego uznanie długu nie odbiera wierzycielowi drogi sądowej dochodzenia roszczenia (orzeczenie francuskiego Sądu Kasacyjnego, II Izba Cywilna, z dnia 18 lutego 2016 r., sprawa Nr 15-13945).

Projektowane przepisy pozwolą wydać notariuszowi miesięcznie nie więcej niż 200 notarialnych nakazów zapłaty. Ograniczenie to ma zapewnić możliwość przystosowania się notariuszy do wprowadzonych zmian oraz zapobiec ograniczeniu dostępu obywateli do innych czynności notarialnych. Ma także przeciwdziałać nadmiernej „specjalizacji” notariuszy jedynie w wydawaniu nakazów zapłaty.

4. Omówione powyżej nowe zadania i uprawnienia przyznane notariuszom umiejscawiają ich pozycję ustrojową w coraz większym oddaleniu od typowych organów pomocy prawnej, świadczących usługi prawnicze – adwokatów, radców prawnych czy doradców podatkowych, korzystających również z przymiotu zawodu zaufania publicznego. Wykonując powierzone im zadania z zakresu szczególnej ochrony prawnej, notariusze nie reprezentują żadnej ze stron, lecz równoważą ich interesy i zapewniają zgodność dokonywanych czynności z prawem. Fakt

ten powinien znaleźć odzwierciedlenie zarówno w przepisach ogólnych regulujących ustrój notariatu, jak również w zasadach sprawowanego nad notariatem nadzoru i systemie odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Aktualnie obowiązujący system nadzoru nad funkcjonowaniem notariatu okazał się niewystarczający do zapobiegnięcia poważnym nadużyciom i szybkiego wyciągnięcia konsekwencji wobec ich sprawców.

W przestrzeni publicznej niestety ciągle pojawiają się liczne doniesienia o poważnych nieprawidłowościach przy wykonywaniu czynności notarialnych. Z danych Ministerstwa Sprawiedliwości wynika, że w okresie od 2019 r. do 2022 r. było prowadzonych 30 postępowań dyscyplinarnych przeciwko notariuszom pozostającym obecnie na rynku oraz 4 postępowania dyscyplinarne prowadzone przeciwko byłym notariuszom. Niejednokrotnie mają one związek z działalnością kryminalną, w tym w ramach zorganizowanych grup przestępczych. Zdarza się, że sami notariusze w związku z pełnieniem obowiązków takich przestępstw się dopuszczają. Z informacji nadesłanych przez Prokuraturę Krajową o prowadzonych postępowaniach karnych wobec notariuszy wynika, że od 2013 r. prowadzonych było 140 postępowań. Obecnie prowadzonych jest ich aż 72. W szczególności należy zwrócić uwagę na kasus notariusz Violetty Dolaty, o czym szczegóły niżej, która mimo orzeczenia w stosunku do niej środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, a następnie prawomocnego skazania w dalszym ciągu, aż do uprawomocnienia się orzeczenia sądu dyscyplinarnego, posiadała prawo wykonywania zawodu.

Jako ostatnie przykłady tego typu sytuacji i afer można podać szeroko opisywane przez media: „Finał afery mieszkaniowej. 40 osób z prawomocnymi wyrokami”.

Z treści publikacji: „W poznańskim Sądzie Apelacyjnym wyroki usłyszeli m.in. notariuszka, były piłkarz Warty oraz doradcy finansowi. Grupa osób podstępem wyludzała nieruchomości od starszych osób będących w trudnej sytuacji materialnej. Łącznie w ten sposób przejęto ponad 165 nieruchomości w Poznaniu i okolicach.

Proceder kwitł latami, a odczytanie wyroku zawartego na 19 stronach zajęło sędziemu godzinę. Pokrzywdzonych jest kilkadziesiąt – przede wszystkim osoby w podeszłym wieku. Główni skazani w procesie to była notariuszka Violetta D. (kara 12 lat pozbawienia wolności) oraz były piłkarz Warty Poznań i doradca podatkowy Mariusz T. (kara 10,5 roku więzienia). Oboje muszą też zapłacić po 324 tysięcy złotych grzywny”.

– <https://poznan.tvp.pl/56358657/final-afery-mieszkaniowej-40-osob-z-prawomocnymi-wyrokami>

„Afera SKOK Wołomin. Notariusz miał wyłudzić prawie miliard zł. Prokuratura skierowała akt oskarżenia”.

Z treści publikacji: „Działając w zorganizowanej grupie przestępczej notariusz miał pomóc wyłudzić ze SKOK Wołomin prawie 1 mld zł. W postępowaniu zakwestionowano 752 sporządzone przez niego akty notarialne”.

– <https://www.polsatnews.pl/wiadomosc/2022-01-03/afera-skok-wolomin-notariusz-mial-wyludzic-prawie-1-mld-zl-prokuratura-skierowala-akt-oskarzenia/>

„Afera z przejmowaniem mieszkań. Notariusz z Wrocławia stanie przed sądem”.

Z treści publikacji: „Śledztwo przeciwko notariuszce Dominice G. oraz trzem innym osobom, które doprowadziły rodzinę z Dąbrowy Górniczej do utraty mieszkania, prowadziła Prokuratura Okręgowa we Wrocławiu. Akt oskarżenia trafił już do sądu. To kolejna tego typu sprawa, w którą zamieszana jest wrocławska notariusz”.

– <https://gazetawroclawska.pl/afera-z-przejmowaniem-mieszkan-notariusz-z-wroclawia-stanie-przed-sadem/ar/c1-15705974>

„Udzielali pożyczek i przejmowali nieruchomości. Prokuratura chce aresztu dla notariusza z Lublina”.

Z treści publikacji: „38 zarzutów usłyszał już lubelski notariusz Robert F. Śledczy twierdzą, że mógł oszukać ponad 50 osób na kwotę 14 mln zł. Sprawa wyszła na jaw w 2019 roku. Dotyczyła grupy, która zdaniem lubelskiej prokuratury w latach 2013–2014 przejmowała nieruchomości od osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, finansowej lub zdrowotnej. W gronie podejrzanych znaleźli się m.in. notariusz, lekarz i menedżerowie firm pożyczkowych z Warszawy”.

– <https://kurierlubelski.pl/udzielali-pozyczek-i-przejmowali-nieruchomosci-prokuratura-chce-aresztu-dla-notariusza-z-lublina/ar/c1-16003995>

Sytuacje takie, w celu ochrony praworządności i zagwarantowania ochrony praw obywateli, jak również dla dobra notariatu, muszą zostać wyeliminowane. Niezbędne do tego jest jednak zreformowanie systemu odpowiedzialności notariuszy oraz sprawowania nadzoru.

Dlatego też zaproponowano unormowania dotyczące odpowiedzialności dyscyplinarnej notariuszy oraz wzmocnienia nadzoru. Zmiany te wynikają także z potrzeby ujednolicenia rozwiązań w zakresie odpowiedzialności osób mających status funkcjonariusza publicznego lub korzystających z ochrony przysługującej funkcjonariuszom publicznym (nadzór Ministra Sprawiedliwości nad notariuszami został uregulowany w sposób analogiczny do nadzoru nad komornikami i nadzoru nad doradcami restrukturyzacyjnymi), w przypadku których potrzeba ochrony interesu społecznego przeważa nad interesem prywatnym. Z tego względu projektowane rozwiązania nie naruszają konstytucyjnej zasady proporcjonalności. Trzeba podkreślić, że Minister Sprawiedliwości nie będzie wkraczał w swobodę i niezależność notariusza przy wykonywaniu zawodu, a będzie jedynie mógł czuwać przez służbę nadzoru nad przestrzeganiem prawa w zakresie wykonywania tych czynności przez notariuszy.

W przepisie art. 15a ustawy – Prawo o notariacie wprowadzono rozwiązania regulujące zawieszenie notariusza w czynnościach, co będzie stanowić formę nadzoru sprawowanego przez Ministra Sprawiedliwości nad notariatem, wynikającą z konieczności stworzenia instrumentu pozwalającego na szybkie odsunięcie od dokonywania czynności notarialnych notariuszy, w stosunku do których jest prowadzone postępowanie karne. Projektowana ustawa przyznaje notariuszowi status funkcjonariusza publicznego, korzysta on też z ochrony, jaką przyznają funkcjonariuszom publicznym przepisy kodeksu karnego. Tym samym szczególna rola, jaką odgrywa notariusz w systemie prawnym, wzmocniona jeszcze bardziej w projekcie przedmiotowej ustawy, wymaga wprowadzania odpowiednich narzędzi umożliwiających Ministrowi Sprawiedliwości prowadzenie realnego nadzoru nad notariuszami i zabezpieczenie interesu publicznego. Analogiczne rozwiązania przyznające Ministrowi Sprawiedliwości jeszcze większą swobodę działania niż przepisy projektowanej ustawy funkcjonują na podstawie art. 18 ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych. Notariusz, jak i komornik, będąc jednocześnie przedsiębiorcami, pełnią obecnie pomocnicze funkcje w stosunku do wymiaru sprawiedliwości, wykonując czynności z zakresu ochrony prawnej. Zbliżona pozycja ustrojowa notariusza i komornika w systemie ochrony prawa oraz zakres powierzonego im władztwa publicznego uzasadniają objęcie ich zbliżonymi środkami nadzoru, w tym zwłaszcza dotyczącymi możliwości ich zawieszania.

Projektowane regulacje przewidują obligatoryjne zawieszenie notariusza w czynnościach zawodowych. Minister Sprawiedliwości zawiesza notariusza w czynnościach zawodowych, jeżeli jest prowadzone przeciwko niemu postępowanie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe, z wyjątkiem spraw wszczętych

na skutek wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia w trybie art. 55 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1360 i 1855), albo postępowanie o częściowe bądź całkowite ubezwłasnowolnienie i ustanowiono doradcę tymczasowego (projektowany art. 15a § 1 ustawy – Prawo o notariacie).

Wprowadzane regulacje dotyczące zawieszenia notariusza w czynnościach powinny przyczynić się do zwiększenia bezpieczeństwa obrotu, a także do wzrostu zaufania społecznego wobec notariuszy. Odsunięcie od dokonywania czynności notarialnych będzie dotyczyło bowiem tych przedstawicieli zawodu, na których ciążą zarzuty dotyczące popełnienia umyślnych przestępstw i przestępstw skarbowych lub z uwagi na stan zdrowia psychicznego notariusza nie jest on w stanie kierować swoim postępowaniem.

W projekcie określono także skutki zawieszenia notariusza w czynnościach (zawieszenie z mocy prawa w pełnieniu wszystkich funkcji w samorządzie notarialnym), skutki wniesienia odwołania od decyzji Ministra Sprawiedliwości o zawieszeniu (odwołanie nie wstrzymuje wykonania decyzji o zawieszeniu), uprawnienie Ministra Sprawiedliwości do uchylenia w każdym czasie decyzji o zawieszeniu w czynnościach, w przypadku poprawy stanu zdrowia notariusza, a także przy uwzględnieniu bezpieczeństwa obrotu, zasad współżycia społecznego i dobra notariatu.

Do projektu ustawy wprowadzono przepis, na podstawie którego notariusz zawieszony w wykonywaniu czynności zawodowych będzie mógł, po uzyskaniu zgody Rady Izby Notarialnej, w okresie zawieszenia podjąć dodatkowe zatrudnienie. W przypadku odmowy uwzględnienia wniosku o wyrażenie zgody na dodatkowe zatrudnienie notariuszowi będzie przysługiwało odwołanie do Ministra Sprawiedliwości. Zapewni to zabezpieczenie finansowe zawieszonego notariusza przez umożliwienie wykonywania mu innego dodatkowego zatrudnienia.

Konsekwencją wprowadzenia do ustawy – Prawo o notariacie instytucji zawieszenia notariusza w czynnościach przez Ministra Sprawiedliwości jest także przewidywana zmiana art. 16 § 1 ustawy – Prawo o notariacie. Skutkiem prowadzenia postępowania karnego o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe jest obligatoryjne zawieszenie notariusza w czynnościach. Projektowana regulacja przewiduje zatem, że konsekwencją skazania za takie przestępstwo będzie obligatoryjne odwołanie notariusza z zajmowanego stanowiska.

Zaproponowano również zmiany w zakresie stosowania zawieszenia notariusza w czynnościach przez sąd dyscyplinarny. W tym przypadku jest konieczna korekta istniejącej już instytucji. Sąd dyscyplinarny również powinien mieć możliwość zawieszenia notariusza przede wszystkim z urzędu – stosownie do okoliczności ujawnionych w toku postępowania dyscyplinarnego – a także na wniosek rzecznika dyscyplinarnego, zastępcy rzecznika dyscyplinarnego, rady właściwej izby notarialnej i Ministra Sprawiedliwości.

W nowelizacji zaproponowano także nowe zasady dotyczące biegu przedawnienia. Bieg przedawnienia dyscyplinarnego będzie przerywało wszczęcie dochodzenia dyscyplinarnego lub złożenie wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego. Po każdym przerwaniu przedawnienia będzie ono biegło na nowo.

Ważnym elementem reformy postępowania dyscyplinarnego notariuszy ma być wprowadzenie instytucji Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu oraz nieznanej dotychczas ustawie – Prawo o notariacie instytucji dochodzenia dyscyplinarnego (podobna instytucja obowiązuje na gruncie ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o advokaturze, ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych oraz ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych), co stanowi wyraz poszerzenia i wzmocnienia instrumentów nadzoru nad notariuszami przez przyznanie rzecznikowi dyscyplinarnemu samodzielnych kompetencji w ramach nadzoru samorządowego. Z przyznanych mu uprawnień powinien on korzystać w szczególności przed podjęciem decyzji o wszczęciu z urzędu dochodzenia dyscyplinarnego, w celu zweryfikowania informacji mogących stanowić podstawę powzięcia podejrzenia popełnienia przez notariusza przewinienia dyscyplinarnego.

Wprowadzenie instytucji Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu jest wyrazem konieczności zapewnienia profesjonalnego i jednolitego prowadzenia postępowań dyscyplinarnych. Powołanie go nie wyklucza podejmowania działań na podstawie dotychczas istniejących regulacji przez rady izb notarialnych oraz Ministra Sprawiedliwości.

W świetle proponowanych regulacji rolą Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu będzie podejmowanie działań w przypadku najbardziej poważnych naruszeń prawa, uchybień powagi i godności zawodu notariusza. Nie będzie on tylko oskarżycielem w postępowaniach prowadzonych przed sądami dyscyplinarnymi, ale zostanie mu powierzony także prowadzenie dochodzeń dyscyplinarnych.

Zakres jego kompetencji określono w art. 70a § 1. Zgodnie z projektowanym brzmieniem tego przepisu Rzecznik Dyscyplinarny Notariatu ma prowadzić dochodzenia dyscyplinarne, składać

wnioski o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, występować w roli oskarżyciela przed sądami dyscyplinarnymi w sprawach, w których złożył wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego. Będzie on mógł na każdym etapie postępowania dyscyplinarnego przystąpić do niego w charakterze oskarżyciela oraz składać środki zaskarżenia.

W zaproponowanym brzmieniu art. 57a Rzecznikowi i jego zastępcom przyznano prawo wglądu do akt i żądania informacji o wynikach tego postępowania, jak również prawo żądania akt sprawy. Ponadto Rzecznik będzie zawiadamiany o wszczęciu każdego postępowania dyscyplinarnego i wyznaczeniu terminu rozprawy w celu umożliwienia mu ewentualnego przystąpienia do postępowania.

Celem dochodzenia będzie zebranie dowodów i ocena, czy są one wystarczające do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego. Jeżeli tak, Rzecznik złoży wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego. Natomiast w razie stwierdzenia braku podstaw wszczęcia postępowania dyscyplinarnego umorzy dochodzenie.

Rzecznik Dyscyplinarny Notariatu będzie wszczynał dochodzenie dyscyplinarne z urzędu albo na wniosek Ministra Sprawiedliwości lub organu samorządu notarialnego. Wniosek o wszczęcie dochodzenia dyscyplinarnego złożony przez Ministra Sprawiedliwości lub organ samorządu notarialnego będzie dla Rzecznika wiążący.

W razie umorzenia dochodzenia odpis postanowienia w tym przedmiocie będzie doręczany obwinionemu, podmiotowi, który złożył wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, zastępcy rzecznika dyscyplinarnego, Ministrowi Sprawiedliwości, Krajowej Radzie Notarialnej oraz izbie notarialnej, której obwiniony jest członkiem. Jeżeli obwinionym będzie aplikant notarialny albo zastępca notarialny, postanowienie o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego będzie doręczane ponadto notariuszowi, który zatrudnia aplikanta albo zastępcę.

Na postanowienie o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego podmiotom wskazanym w art. 70d oraz Krajowej Radzie Notarialnej będzie przysługiwało zażalenie do właściwego sądu dyscyplinarnego, w terminie 7 dni od dnia doręczenia odpisu postanowienia.

Rzecznik Dyscyplinarny Notariatu będzie powoływany przez Ministra Sprawiedliwości spośród 3 kandydatów będących notariuszami przedstawionych przez Krajową Radę Notarialną. Będzie mógł on wykonywać czynności przy pomocy swoich zastępców powoływanych również przez Ministra Sprawiedliwości w liczbie nie większej niż 3, spośród kandydatów przedstawionych przez Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Notarialnej. Kadencja Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu i jego

zastępców trwa 5 lat, licząc od dnia powołania. Pięcioletni okres kadencji Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu i jego zastępców jest powiązany ze szczególnym statusem Rzecznika i jego zastępców i zapewnia im niezależność od organów samorządu zawodowego oraz umożliwia kontynuację prac niezależnie od ich kadencji. W razie odwołania Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu, do czasu powołania jego następcy, lub zaistnienia przeszkody uniemożliwiającej wykonywanie obowiązków przez Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu jego obowiązki wykonuje najstarszy wiekiem zastępca.

Rzecznik Dyscyplinarny Notariatu będzie składał Ministrowi Sprawiedliwości sprawozdanie ze swojej działalności za rok poprzedni w terminie do dnia 1 marca każdego roku.

Minister Sprawiedliwości będzie mógł przyjąć albo odrzucić sprawozdanie, mając na względzie realizację ustawowych zadań Rzecznika. W przypadku odrzucenia sprawozdania Minister Sprawiedliwości będzie mógł odwołać Rzecznika przed upływem kadencji. W takim przypadku będzie możliwe również odwołanie jego zastępców. Celem proponowanej regulacji w tym zakresie jest zapewnienie rzeczywistej odpowiedzialności Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu za skuteczne wyciąganie konsekwencji wobec osób dopuszczających się przewinień zawodowych.

Obowiązek obsługi Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu i jego zastępców zostanie powierzony Krajowej Radzie Notarialnej.

Zaproponowane rozwiązania zarówno w zakresie poszerzenia kompetencji Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu, jak również wprowadzenia instytucji dochodzenia dyscyplinarnego w założeniu powinny usprawnić i urealnić postępowanie dyscyplinarne notariuszy. Wprowadzone zmiany nie wpływają na kompetencje aktualnie funkcjonujących rzeczników dyscyplinarnych.

W nowym brzmieniu przepisu art. 69 doprecyzowano, że w zakresie nieuregulowanym w ustawie do odpowiedzialności dyscyplinarnej notariusza stosuje się odpowiednio przepisy rozdziałów I–III ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, a do postępowania dyscyplinarnego w zakresie nieuregulowanym w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego.

Proponowane rozwiązania nie powinny być traktowane jako wyraz braku zaufania do notariuszy, gdyż ich rzeczywistym celem jest wzmocnienie bezpieczeństwa dokonywanych przez nich czynności oraz wyeliminowanie zarzutów wobec notariuszy sporządzających akty notarialne.

Nie podważają one także mającej umocowanie w art. 17 ust. 1 Konstytucji RP zasady funkcjonowania notariatu w formie samorządu zawodowego. Zgodnie z tym przepisem w drodze ustawy można tworzyć samorządy zawodowe, reprezentujące osoby wykonujące zawody zaufania publicznego i sprawujące pieczę nad należyтым wykonywaniem tych zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony.

Przed wszystkim należy wskazać, że w świetle tej zasady to ustawodawca określa poszczególne, odrębne zawody zaufania publicznego oraz określa szczegółowe zasady ich wykonywania. Natomiast utworzenie samorządu zawodowego, które prowadzi do przekazania w określonym zakresie wykonywania funkcji państwa temu samorządowi, nie oznacza nieodwracalnego wyzbycia się przez państwo przysługujących mu prerogatyw. Przedstawiony pogląd ma potwierdzenie w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego. W szczególności w wyroku z 1 grudnia 2009 r., sygn. akt K 4/08, Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że wypełnianie przez samorząd zawodowy funkcji, o których mowa w art. 17 ust. 1 Konstytucji RP, nie może być pozostawione nieskrępowanemu prawem uznaniu korporacji samorządowych i ich organów. Wolność wykonywania zawodu zaufania publicznego nie może mieć bowiem charakteru absolutnego i musi być poddana reglamentacji prawnej. W ocenie Trybunału konstytucyjna gwarancja wolności wykonywania zawodu nie tylko nie kłóci się z regulowaniem przez państwo wielu kwestii związanych z wykonywaniem tego zawodu, ale zakłada potrzebę istnienia tego typu regulacji, zwłaszcza gdy chodzi o zawód zaufania publicznego.

W konsekwencji, w świetle powyższego, za dopuszczalne należy uznać wprowadzenie opisanych rozwiązań mających na celu urealnienie nadzoru nad notariuszami, w szczególności przez ustanowienie nowych instytucji w zakresie odpowiedzialności zawodowej i dyscyplinarnej notariuszy. Jak już bowiem wyżej wspomniano, sytuacja zawodowa notariuszy jest odmienna od sytuacji innych prawniczych zawodów zaufania publicznego, takich jak radcowie prawni i adwokaci, którzy realizują swoje uprawnienia przede wszystkim w oparciu o posiadane kompetencje, w tym wiedzę i doświadczenie. W przypadku notariuszy ich pozycja wynika przede wszystkim z faktu, że dokonywanie określonych czynności zostało przez państwo powierzone przedstawicielom tego zawodu, z zapewnieniem im wyłączności ich wykonywania.

Dodatkowo należy wskazać, że instytucja zawieszenia nie jest rozwiązaniem systemowo nowym. Zgodnie z art. 172 ust. 1 ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych, nadzór zwierzchni nad działalnością komorników Minister Sprawiedliwości sprawuje we

własnym zakresie oraz za pośrednictwem prezesów właściwych sądów rejonowych, prezesów właściwych sądów okręgowych, prezesów właściwych sądów apelacyjnych, sędziów wizytatorów oraz osób, o których mowa w ust. 3. Uprawnienia nadzorcze Ministra Sprawiedliwości nad działalnością komorników obejmują zawieszenie komornika w czynnościach (ust. 2 powołanej ustawy). W przypadku zawieszenia notariusza w wykonywanych czynnościach, identycznie jak w przypadku ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych, Minister Sprawiedliwości będzie kierował się dobrem obywateli i właściwym funkcjonowaniem notariatu. Należy dodać, że tego typu rozwiązanie od ponad trzech lat w poprawny sposób funkcjonuje w obszarze nadzoru nad komornikami sądowymi i nie zgłaszano uwag co do konstytucyjności takiego rozwiązania.

Należy także stwierdzić, że proponowane w projekcie rozwiązania pozostają w zgodzie z zasadą proporcjonalności, ponieważ są podyktowane ochroną praw stron czynności notarialnych, z uwzględnieniem interesu publicznego, a także ochroną praw notariusza, który w okresie zawieszenia w czynnościach zawodowych, za zgodą rady izby notarialnej, może podjąć inne zatrudnienie czy zajęcie.

5. Wprowadzane regulacje mają na celu usprawnienie postępowań sądowych, nie wiążą się z ograniczeniem prawa do sądu i stanowią realizację rekomendacji nr R(86)12 Komitetu Ministrów Rady Europy z dnia 16 września 1986 r. w sprawie środków przeciwdziałania nadmiernemu obciążeniu sądów, tj. postulatu „ograniczenia liczby pozasądowych – stale rosnących – zadań wykonywanych przez sędziów” przez „przekazanie ich organom poza systemem wymiaru sprawiedliwości”.

6. Przewiduje się, że ustawa wejdzie w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 105j, który wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2025 roku.

7. Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

8. Projekt nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i nie podlega notyfikacji w trybie przewidzianym w tym rozporządzeniu.

9. Projekt nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

10. Projekt ustawy, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348), został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”.

Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o notariacie oraz niektórych innych ustaw Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Sprawiedliwości Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu: dr hab. Marcin Warchoń, Sekretarz Stanu Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu: dr Rafał Reiwer, Dyrektor Departamentu Prawa Gospodarczego	Data sporządzenia 30.09.2022 r. Źródło Inicjatywa własna Nr w Wykazie prac RM UD383
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Zmieniający się obrót prawny, także w wymiarze transgranicznym, oraz oczekiwania społeczne, związane w szczególności z sytuacją na rynku nieruchomości, powodują konieczność zrewidowania dotychczasowych regulacji dotyczących ustroju notariatu i uprawnień notariuszy. Niniejszy projekt stanowi również odpowiedź na trendy pojawiające się w ustawodawstwie innych państw europejskich, a także realizację idei w zakresie ograniczania kognicji sądów.

Pozycja ustrojowa notariusza już w aktualnym stanie prawnym jest złożona i wykracza poza charakterystykę typowego zawodu zaufania publicznego. Zakres kompetencji notariusza i ich charakter powodują, że nie może być traktowany jako typowy przedstawiciel tego rodzaju zawodu.

Stosownie do przepisu art. 2 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1799), zwanej dalej „ustawą – Prawo o notariacie”, notariusz w zakresie swoich uprawnień działa jako osoba zaufania publicznego, korzystając z ochrony przysługującej funkcjonariuszom publicznym. Natomiast na gruncie kodeksu karnego został zaliczony wprost do funkcjonariuszy publicznych, obok sędziego i komornika sądowego (art. 115 § 13 pkt 3 k.k.).

Zadaniem notariusza jest przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa obrotu prawnego. Dokonywanie tych czynności z udziałem notariusza ma zapewniać wszystkim ich uczestnikom bezpieczeństwo prawne, a także eliminować lub ograniczać ryzyko przyszłego sporu przed sądem. Jeżeli natomiast do takiego sporu dojdzie, okoliczność, że czynność była dokonywana z udziałem notariusza, ma w założeniu pozytywnie wpływać na usprawnienie postępowania sądowego przez dostarczanie jednoznacznych dowodów.

Przedstawiony projekt przewiduje powierzenie notariuszom dodatkowych zadań dotychczas leżących w kompetencji sądów powszechnych, a mianowicie wykonywanie zadań z zakresu szczególnej ochrony prawnej, tj. w określonych przypadkach dokonywanie wpisów w księdze wieczystej oraz wydawania notarialnych nakazów zapłaty.

Powyższe podyktowane jest faktem, iż jednym z wyzwań stojących przed wymiarem sprawiedliwości jest potrzeba poprawy jego efektywności. Jak wynika z badania CBOS, w opinii prawie połowy badanych, średni czas trwania spraw rozpatrywanych przez polskie sądy powszechne jest zbyt długi¹⁾. Zbyt długi czas procedowania jest powodem m.in. wzrastającej liczby wpływających skarg na przewlekłość postępowań²⁾.

Jednym z obszarów wymagających wsparcia w sądach powszechnych są bowiem postępowania wieczystoksięgowe z uwagi na wzmożony obrót na rynku nieruchomości oraz skutki ustawy przekształcającej prawo użytkowania wieczystego w prawo własności; do sądów wieczystoksięgowych wpływa coraz więcej wniosków o wpis tego rodzaju spraw.

Zatem konieczne jest podejmowanie działań mających na celu usprawnienie i przyspieszenie procesu dokonywania wpisów w księgach wieczystych i tym samym odciążenie sądów, przy jednoczesnym ułatwieniu obywatelom uzyskiwania wpisów ustanawianej na ich rzecz własności i równoczesnej redukcji kosztów kredytów hipotecznych związanych z pobieraniem przez banki dodatkowych opłat w czasie oczekiwania na wpis hipoteki zabezpieczającej spłatę kredytu udzielonego na zakup mieszkania.

Projektowane rozwiązania przyznają notariuszom uprawnienie do dokonywania w księgach wieczystych wpisów własności nieruchomości związanych z ustanowieniem odrębnej własności lokalu oraz ustanowieniem i obciążeniem odrębnej własności lokalu ograniczonymi prawami rzeczowymi oraz innymi roszczeniami dotyczącymi tego lokalu. Chodzi przede wszystkim o zakładanie nowych ksiąg wieczystych przez wyodrębnienie nieruchomości lokalowej z zabudowanej nieruchomości gruntowej, gdy zbywcą jest przedsiębiorca, a także o wpis hipoteki obciążającej tę

¹⁾ *Efektywność sądownictwa powszechnego – oceny i analizy*, red. Paweł Ostaszewski, WIWS, Warszawa 2020 r. s. 27.

²⁾ *Ibid.* s. 82.

nieruchomość. Jeżeli chodzi o wpisy dotyczące ograniczonych praw rzeczowych, to będą one przez notariusza dokonywane jedynie w zakresie niezbędnym dla ustanowienia odrębnej własności lokalu.

Podniesienie wieku minimalnego

W aktualnym stanie prawnym kryterium wieku dostępu do zawodów prawniczych funkcjonuje w odniesieniu do prokuratorów (ukończone 26 lat – art. 75 § 1 pkt 5 ustawy – Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2022 r. poz. 1247 i 1259)), sędziów (ukończone 29 lat – art. 61 § 1 pkt 5 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2072, z późn. zm.)) oraz komorników (ukończone 28 lat – art. 11 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1168 i 1301)). Wymóg wieku nie obowiązuje w odniesieniu do ubiegania się o wpis na listę adwokatów, radców prawnych lub doradców podatkowych. Należy przy tym zauważyć, że wymóg wieku został obniżony w stosunku do wymogu ukończenia 30 lat stawianego przedwojennym kandydatom na notariuszy (art. 7 pkt 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. – Prawo o notariacie, Dz. U., poz. 609, z późn. zm.).

Trzeba podkreślić, że notariusz nie jest typowym organem pomocy prawnej, w odróżnieniu od innych podmiotów świadczących usługi prawnicze korzystających również z przymiotu zawodu zaufania publicznego (M. Setkowicz [w:] red. A. J. Szereda, *Notariat. Czynności Notarialne*, Legalis), gdyż nowelizacja zakłada przyznanie mu statusu funkcjonariusza publicznego poza strukturą organów państwa wykonującego zadania z zakresu szczególnej ochrony prawnej, co oznacza, że poza przygotowaniem merytorycznym i gwarancją etycznego postępowania powinien dysponować także pewnym doświadczeniem życiowym (por. w odniesieniu do analogicznego wymogu wobec komorników sądowych: R. Reiwer (red.), *Ustawa o komornikach sądowych. Komentarz* [w:] R. Reiwer (red.), *Ustawa o komornikach sądowych. Ustawa o kosztach komorniczych. Komentarz*. Wyd. 2, Warszawa 2021).

Jednocześnie, z uwagi na przyznanie notariuszom dodatkowych kompetencji, projekt wprowadza rozwiązania zwiększające nadzór nad notariuszami.

1. Notarialne czynności w postępowaniu wieczystoksięgowym

Celem projektowanej regulacji jest odciążenie sądów w czynnościach o charakterze bezspornym oraz skrócenie czasu oczekiwania na dokonanie czynności we wpisach do ksiąg wieczystych.

Poniżej zaprezentowano dane dotyczące ewidencji spraw – dziennik ksiąg wieczystych ogółem w latach 2015–2020. Źródłem danych jest sprawozdanie MS-S20KW w sprawach dotyczących ksiąg wieczystych. Wzór formularza za lata 2015–2020 nie przewiduje zbierania danych, które pozwoliłyby na obliczenie wskaźnika czasu trwania postępowania. W związku z powyższym tabela prezentuje Wskaźnik sprawności postępowania (według metodologii CEPEJ) (w dniach), który nie jest równoważny ze wskaźnikiem czasu trwania, ale obrazuje średni czas, jaki będzie potrzebny do załatwienia sprawy w wydziale ksiąg wieczystych w kolejnych okresach statystycznych.

Ewidencja spraw – dziennik ksiąg wieczystych ogółem w latach 2015–2020

Wyszczególnienie	Pozostało z ubiegłego roku	WPLYNĘŁO	SPRAWY DO ZAŁATWIENIA	ZAŁATWIONO	Pozostało na okres następny	Wskaźnik sprawności postępowania (CEPEJ) (w dniach)
2015						
RAZEM SPRAWY WIECZYSTOKSIĘGOWE	201 971	3 470 387	3 672 358	3 372 855	299 503	32,4
w tym Dziennik ksiąg wieczystych KW	201 206	3 363 422	3 564 628	3 266 246	298 382	33,3
2016						
RAZEM SPRAWY WIECZYSTOKSIĘGOWE	299 503	3 676 090	3 975 593	3 586 640	388 953	39,6
w tym Dziennik ksiąg wieczystych KW	298 382	3 577 541	3 875 923	3 487 835	388 088	40,6
2017						
RAZEM SPRAWY WIECZYSTOKSIĘGOWE	388 954	3 775 630	4 164 584	3 693 094	471 490	46,6
w tym Dziennik ksiąg wieczystych KW	388 089	3 677 456	4 065 545	3 595 185	470 360	47,8
2018						
RAZEM SPRAWY WIECZYSTOKSIĘGOWE	471 490	3 782 419	4 253 909	3 663 006	590 903	58,9
w tym Dziennik ksiąg wieczystych KW	470 360	3 690 695	4 161 055	3 571 465	589 590	60,3
2019						

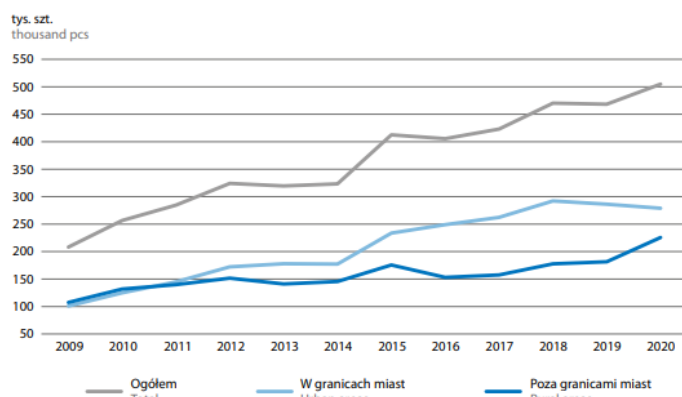
RAZEM SPRAWY WIECZYSTOKSIĘGOWE	590 903	6 738 362	7 329 265	5 443 376	1 885 889	126,5
w tym Dziennik ksiąg wieczystych KW	589 590	6 643 548	7 233 138	5 348 825	1 884 313	128,6
2020						
RAZEM SPRAWY WIECZYSTOKSIĘGOWE	1 885 890	5 074 136	6 960 026	5 354 756	1 605 270	109,4
w tym Dziennik ksiąg wieczystych KW	1 884 314	4 990 358	6 874 672	5 271 099	1 603 573	111,0

Wskaźnik sprawności postępowania (według metodologii CEPEJ) (w dniach) – jest odniesieniem liczby spraw pozostających do załatwienia na następny okres statystyczny do przeciętnego załatwienia spraw ogółem w danym okresie statystycznym lub okresie działania jednostki sprawozdawczej – (365 dni – rok, 182,5 – półrocze).

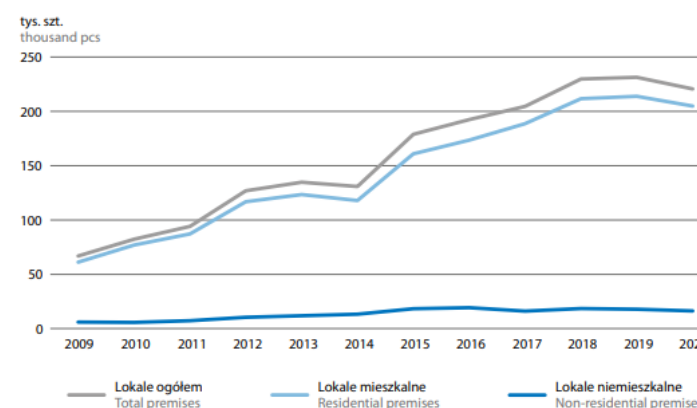
Wskaźnik ten interpretuje się w ten sposób, że im więcej spraw jest załatwionych w danym okresie i im mniej spraw pozostaje niezadowolonych, tym przeciętny czas załatwiania spraw w sądzie w kolejnym okresie sprawozdawczym będzie krótszy. Badając zatem relację między ogólną liczbą spraw załatwionych w wydziałach wieczystoksięgowych w roku 2020 a liczbą spraw pozostających do załatwienia na kolejny okres statystyczny – zgodnie z przyjętą metodologią – należy wnioskować, że obywatel w Polsce w kolejnych okresach statystycznych będzie oczekiwał na rozpatrzenie sprawy średnio 3,6 miesiąca. Istotny wpływ na ogólny wolumen spraw rozpatrywanych w 2019 r. w sądach powszechnych miały sprawy wnoszone do wydziałów ksiąg wieczystych w zakresie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności gruntów.

Poza powyżej wskazaną kwestią zauważenia wymaga, iż na wpływ spraw ma także narastająca liczba transakcji kupna/sprzedaży nieruchomości i nieruchomości lokalowych na przestrzeni lat. Mianowicie w latach 2009–2019 obserwowany był stały wzrost liczby i wartości transakcji kupna/sprzedaży lokali, przy spadku odnotowanym w 2014 r.

Liczba transakcji kupna/sprzedaży nieruchomości w latach 2009–2020
Number of purchase/sale transactions of properties in 2009–2020

Liczba transakcji kupna/sprzedaży nieruchomości lokalowych w latach 2009–2020
Number of purchase/sale transactions of premises in 2009–2020

Zgodnie z raportem GUS „Obrót nieruchomościami w 2020 r.” w 2020 r. odnotowano 504,9 tys. transakcji w Rejestrach Cen Nieruchomości (RCN), które stanowią 89,5% liczby aktów notarialnych dotyczących sprzedaży nieruchomości odnotowanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Liczba transakcji kupna/sprzedaży nieruchomości zarejestrowanych w 2020 r. była o 7,8% wyższa w stosunku do roku 2019.

Wartość przeprowadzonych transakcji ogółem wzrosła zaś o 17,6% w stosunku do roku 2019. Liczba nieruchomości lokalowych sprzedanych w 2020 r. spadła o 4,6%, a ich wartość wzrosła o 5,6% w stosunku do 2019 r. W przypadku nieruchomości gruntowych zabudowanych odnotowano wzrost zarówno liczby transakcji (o 6,2%), jak i ich wartości (o 22,9%), w stosunku do 2019 r. Nieruchomości gruntowe niezabudowane w 2020 r. wzrosły zarówno w ujęciu ilościowym (o 26,9%), jak i w ujęciu wartościowym (o 41,5%), w stosunku do 2019 r.

Ewidencja spraw wieczystoksięgowych w sądach rejonowych według okręgów sądowych w 2018 i 2019 r.

Apelacja	Okręg	SPRAWY DO ZAŁATWIENIA		ZAŁATWIONO		Pozostało na okres następny		Wskaźnik sprawności postępowania (CEPEJ) (w dniach)	
		2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Polska ogółem		4 253 909	7 329 265	3 663 006	5 443 376	590 903	1 885 889	58,9	126,5

Apelacja Warszawska	ogółem	435 834	830 982	339 592	503 969	96 242	327 013	103,4	236,8
	Warszawa	361 223	724 609	277 052	424 741	84 171	299 868	110,9	257,7
	Warszawa-Praga	74 611	106 373	62 540	79 228	12 071	27 145	70,4	125,1
Apelacja Białostocka	ogółem	249 385	462 191	229 308	361 335	20 077	100 856	32,0	101,9
	Białystok	63 161	103 558	57 570	80 778	5 591	22 780	35,4	102,9
	Łomża	27 120	54 257	24 871	46 417	2 249	7 840	33,0	61,6
	Olsztyn	86 725	195 285	78 260	133 439	8 465	61 846	39,5	169,2
	Suwałki	33 682	56 943	33 152	54 936	530	2 007	5,8	13,3
	Ostrołęka	38 697	52 148	35 455	45 765	3 242	6 383	33,4	50,9
Apelacja Gdańska	ogółem	572 841	907 239	490 349	671 536	82 492	235 703	61,4	128,1
	Bydgoszcz	101 115	170 471	85 866	125 089	15 249	45 382	64,8	132,4
	Elbląg	52 553	105 128	50 081	79 842	2 472	25 286	18,0	115,6
	Gdańsk	258 950	408 321	210 447	270 733	48 503	137 588	84,1	185,5
	Słupsk	57 232	80 445	50 005	67 106	7 227	13 339	52,8	72,6
	Toruń	66 478	86 801	60 922	79 071	5 556	7 730	33,3	35,7
	Włocławek	36 513	56 073	33 028	49 695	3 485	6 378	38,5	46,8
Apelacja Katowicka	ogółem	442 204	932 184	406 794	758 260	35 410	173 924	31,8	83,7
	Bielsko-Biała	69 973	90 740	64 426	81 558	5 547	9 182	31,4	41,1
	Częstochowa	72 089	100 643	68 190	79 871	3 899	20 772	20,9	94,9
	Gliwice	142 262	354 728	127 977	248 793	14 285	105 935	40,7	155,4
	Katowice	157 880	386 073	146 201	348 038	11 679	38 035	29,2	39,9
Apelacja Krakowska	ogółem	597 502	923 381	486 086	627 466	111 416	295 915	83,7	172,1
	Kielce	103 237	153 665	92 014	122 170	11 223	31 495	44,5	94,1
	Kraków	348 485	584 383	260 869	346 841	87 616	237 542	122,6	250,0
	Nowy Sącz	95 825	108 974	87 168	97 019	8 657	11 955	36,2	45,0
	Tarnów	49 955	76 359	46 035	61 436	3 920	14 923	31,1	88,7
Apelacja Lubelska	ogółem	310 356	431 699	279 879	374 828	30 477	56 871	39,7	55,4
	Lublin	140 884	200 147	127 966	172 439	12 918	27 708	36,8	58,6
	Radom	57 748	78 670	49 436	71 222	8 312	7 448	61,4	38,2
	Siedlce	67 464	89 700	61 193	75 758	6 271	13 942	37,4	67,2
	Zamość	44 260	63 182	41 284	55 409	2 976	7 773	26,3	51,2
Apelacja Łódzka	ogółem	354 625	636 391	309 966	469 483	44 659	166 908	52,6	129,8
	Kalisz	60 954	95 089	55 962	79 412	4 992	15 677	32,6	72,1
	Łódź	126 549	266 580	106 899	202 363	19 650	64 217	67,1	115,8
	Piotrków Tryb.	48 359	92 782	40 787	49 296	7 572	43 486	67,8	322,0
	Sieradz	41 839	58 998	39 426	51 034	2 413	7 964	22,3	57,0
	Płock	76 924	122 942	66 892	87 378	10 032	35 564	54,7	148,6
Apelacja Poznańska	ogółem	387 512	627 632	333 345	467 115	54 167	160 517	59,3	125,4
	Konin	36 711	71 250	32 942	48 365	3 769	22 885	41,8	172,7
	Poznań	286 767	420 570	241 130	300 916	45 637	119 654	69,1	145,1
	Zielona Góra	64 034	135 812	59 273	117 834	4 761	17 978	29,3	55,7

Apelacja Rzeszowska	ogółem	235 790	347 886	196 099	251 199	39 691	96 687	73,9	140,5
	Krosno	53 403	67 486	43 891	50 707	9 512	16 779	79,1	120,8
	Rzeszów	93 417	135 395	74 987	85 573	18 430	49 822	89,7	212,5
	Tarnobrzeg	37 789	68 784	34 506	51 961	3 283	16 823	34,7	118,2
	Przemyśl	51 181	76 221	42 715	62 958	8 466	13 263	72,3	76,9
Apelacja Szczecińska	ogółem	233 625	427 752	208 239	330 283	25 386	97 469	44,5	107,7
	Gorzów Wlkp.	39 172	73 907	37 389	52 296	1 783	21 611	17,4	150,8
	Koszalin	68 479	122 019	62 140	105 687	6 339	16 332	37,2	56,4
	Szczecin	125 974	231 826	108 710	172 300	17 264	59 526	58,0	126,1
Apelacja Wroclawska	ogółem	434 235	801 928	383 349	627 902	50 886	174 026	48,5	101,2
	Jelenia Góra	54 457	108 488	48 116	80 416	6 341	28 072	48,1	127,4
	Legnica	48 263	113 581	46 208	85 354	2 055	28 227	16,2	120,7
	Opole	97 633	164 561	87 650	141 644	9 983	22 917	41,6	59,1
	Świdnica	54 088	111 136	50 571	102 915	3 517	8 221	25,4	29,2
	Wrocław	179 794	304 162	150 804	217 573	28 990	86 589	70,2	145,3

2. System nadzoru nad funkcjonowaniem notariatu

Z uwagi na nadanie notariuszom uprawnień do wpisów do ksiąg wieczystych oraz uprawnień do wydawania notarialnych nakazów zapłaty zasadne jest równoczesne zwiększenie nadzoru nad notariuszami.

Dodatkowym uzasadnieniem takich zmian jest fakt, iż aktualnie obowiązujący system nadzoru nad funkcjonowaniem notariatu wymaga wzmocnienia, w celu zapobiegania poważnym nadużyciom i szybkiego wyciągania konsekwencji wobec ich sprawców.

Zatem wobec powierzenia notariuszom dodatkowych zadań z zakresu ochrony prawnej, zastrzeżonych dotychczas dla sądów i działających w ich strukturze referendarzy sądowych, w celu zagwarantowania ochrony praw obywateli, konieczna jest reforma nadzoru nad notariatem.

Pozycja ustrojowa notariusza już w aktualnym stanie prawnym jest złożona i wykracza poza charakterystykę typowego zawodu zaufania publicznego. Zakres jego kompetencji i ich charakter powodują, że nie może być traktowany jako typowy przedstawiciel tego rodzaju zawodu.

Stosownie do przepisu art. 2 ustawy – Prawo o notariacie notariusz w zakresie swoich uprawnień działa jako osoba zaufania publicznego, korzystając z ochrony przysługującej funkcjonariuszom publicznym. Natomiast na gruncie Kodeksu karnego został zaliczony wprost do funkcjonariuszy publicznych, obok sędziego i komornika sądowego (art. 115 § 13 pkt 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny).

Niewątpliwie pozycja notariusza różni się od pozycji innych zawodów zajmujących się świadczeniem usług prawnych: adwokatów, radców prawnych czy doradców podatkowych.

Zadaniem notariusza jest bowiem przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa obrotu prawnego. Realizowane jest ono przez dokonywanie czynności, które ustawodawca uznał za doniosłe pod względem prawnym i społecznym. Dokonywanie tych czynności z udziałem notariusza ma zapewniać wszystkim ich uczestnikom bezpieczeństwo prawne, a także eliminować lub ograniczać ryzyko przyszłego sporu przed sądem. Jeżeli natomiast do takiego sporu dojdzie, okoliczność, że czynność była dokonywana z udziałem notariusza, ma w założeniu pozytywnie wpływać na usprawnienie postępowania sądowego przez dostarczenie jednoznacznych dowodów.

Ponadto, co należy podkreślić, notariusz pełni funkcje pomocnicze w stosunku do wymiaru sprawiedliwości. Polegają one na świadczeniu czynności z zakresu ochrony prawnej, w tym sporządzaniu aktów poświadczenia dziedziczenia.

Wreszcie notariusz wykonuje szereg czynności o charakterze urzędowym, m.in. na podstawie odrębnych przepisów pobiera podatki i opłaty skarbowe.

Status notariusza odbiega zatem znacząco od statusu innych zawodów prawniczych. Dodatkowo przedstawiony projekt przewiduje powierzenie notariuszom dodatkowych zadań dotychczas leżących w kompetencji sądów powszechnych, a mianowicie możliwość, w określonych przypadkach, dokonywania wpisów w księdze wieczystej. Fakt ten powinien znaleźć odzwierciedlenie zarówno w przepisach ogólnych regulujących ustrój notariatu, jak również w zasadach sprawowanego nad notariatem nadzoru i systemie odpowiedzialności dyscyplinarnej.

3. Notarialne nakazy zapłaty

Regulacja dotycząca notarialnego nakazu zapłaty jest regulacją *sui generis*, a sam nakaz nie będzie miał w obrocie skutków prawomocnego wyroku. Jego skutki można natomiast porównać przez analogię do skutków ugody pozasądowej zawartej w formie aktu notarialnego przez strony, w której dłużnik poddaje się egzekucji, co stanowi następnie podstawę do nadania przez sąd klauzuli wykonalności. Projektowane przepisy będą stanowiły odrębną podstawę wydania nakazu zapłaty, niezależną od postępowań uregulowanych w kodeksie postępowania cywilnego. Podobne rozwiązania funkcjonują już w innych krajach europejskich (np. Hiszpania, Chorwacja, Rumunia) i są wyjściem naprzeciw wymogom dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości obrotu prawnego. Regulacja pozycji notariusza jako „sędziego spraw niespornych”, dokonującego czynności na pograniczu ochrony prawnej i wymiaru sprawiedliwości, jest jednym z instrumentów realizacji założonego przez projektodawcę celu, jakim jest odciążenie sądów od rozpoznawania spraw prostych oraz bezspornych i dzięki temu przyspieszenia postępowań sądowych w innych sprawach. Z drugiej strony ma zapewnić obywatelom szybsze dochodzenie roszczeń. **Stanowi to realizację idei ograniczenia kognicji sądów powszechnych.**

Zgodnie z posiadanymi danymi statystycznymi ogólna liczba wpływu spraw w sądach powszechnych wyniosła:

RODZAJE SPRAW WEDŁUG KSIĄG EWIDENCYJNYCH	WPŁYW			ZAŁATWIENIA			POZOSTAŁOŚĆ		
	w roku 2018	w roku 2019	w roku 2020	w roku 2018	w roku 2019	w roku 2020	w roku 2018	w roku 2019	w roku 2020
	w liczbach bezwzględnych								
OGÓŁEM SPRAW W SĄDACH POWSZECHNYCH	15 049 054	17 728 993	13 984 528	14 915 001	16 400 377	14 381 454	3 098 942	4 427 268	4 030 348
W sądach rejonowych – ogółem	14 014 12	16 662 19	13 038 87	13 933 79	15 389 30	13 477 76	2 740 82	4 013 41	3 574 53
w tym:									
Sprawy cywilne – razem	9 108 46	11 706 52	8 720 22	9 020 04	10 492 01	9 118 65	1 788 24	3 002 75	2 604 33
w tym:									
procesowe (C)	757 601	674 273	466 743	680 469	696 523	528 604	478 251	456 001	394 140
nakazowe i upominawcze (Nc)	3 428 85	3 274 60	2 463 28	3 556 94	3 290 28	2 536 94	344 546	328 857	255 196
w tym:									
Elektroniczne Postępowanie Upominawcze (EPU)	2 265 68	2 264 38	1 771 20	2 364 67	2 238 96	1 805 03	167 878	193 294	159 471

W ostatnich latach najistotniejszym wyzwaniem polskiego wymiaru sprawiedliwości – jak wskazano w pkt 1 OSR – jest potrzeba zwiększenia efektywności postępowań sądowych.

W związku z celem, jakim jest odciążenie sądów od rozpoznawania spraw prostych oraz bezspornych – oraz mając na uwadze możliwość przyspieszenia postępowań sądowych w innych sprawach, projektowana regulacja powierza notariuszom kompetencje do wydawania notarialnych nakazów zapłaty.

Notarialny nakaz zapłaty będzie mógł być wydany przez notariusza, jeżeli zasadność dochodzonego roszczenia nie budzi wątpliwości i gdy dochodzone roszczenie jest udowodnione dołączonym do wniosku dokumentem, w szczególności dokumentem urzędowym, zaakceptowanym przez dłużnika rachunkiem lub wezwaniem dłużnika do zapłaty i pisemnym oświadczeniem dłużnika o uznaniu długu. Projektowane wyliczenie jest przykładowe i ma na celu wskazanie, jakie dokumenty powinny co do zasady stanowić wystarczającą podstawę do wydania notarialnego nakazu zapłaty.

Wysokość roszczeń, które będą mogły być potwierdzone notarialnym nakazem zapłaty, została ograniczona do 75 000 zł, czyli wysokości odpowiadającej właściwości rzeczowej sądu rejonowego zgodnie z art. 17 pkt 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, z późn. zm.), zwanej dalej „K.p.c.”. Intencją projektodawcy nie jest jednak powiązanie wskazanego limitu z właściwością rzeczową sądów rejonowych, lecz umożliwienie notariuszom wydawania nakazów zapłaty w odniesieniu do spraw, co do zasady, nieskomplikowanych pod względem faktycznym i prawnym. W sytuacji gdy wskazana we wniosku należność przekroczy kwotę 75 000 zł, notariusz odmówi wydania notarialnego nakazu zapłaty. W związku z tym zmiana właściwości sądów nie będzie wymagała dokonywania dodatkowej nowelizacji w tym zakresie.

Projektowana regulacja – w związku z odciążeniem sądów od rozpoznawania spraw prostych oraz bezspornych i przyspieszeniem postępowań sądowych w innych sprawach, zapewni obywatelom szybsze dochodzenie roszczeń i ograniczy kognicję sądów powszechnych.

Biorąc pod uwagę ogólną liczbę wpływu spraw w sądach rejonowych (sprawy nakazowe i upominawcze, w tym EPU w 2020 r. – liczba spraw wynosiła 2 463 287) oraz przyjmując, że tylko 10% spraw zostałyby zrealizowane przez notariuszy, można przyjąć, że odciążenie sądów w zakresie wpływu byłoby na poziomie ok. 246 tys. spraw (w odniesieniu do danych z 2020 r.).

Ewidencja spraw cywilnych dotyczących postępowań nakazowych, upominawczych i europejskich postępowań nakazowych w Sądach Rejonowych

Sprawy	Wpłynęło	Załatwiono				
		razem	uwzględniono w całości lub w części	w tym		
				w tym wydano nakaz zapłaty		
				w postępowaniu nakazowym	w postępowaniu upominawczym	w europejskim postępowaniu nakazowym
2018						
Sądy Rejonowe ogółem (z wyłączeniem VI Wydziału Cywilnego SR Lublin – Zachód e-sąd / EPU)						
Sprawy cywilne procesowe – rep. C	757 601	680 469	297 111	1 633	63 740	67
Sprawy nakazowe, upominawcze i europejskie postępowanie nakazowe – rep. Nc	1 163 168	1 192 263	928 046	52 876	873 399	120
2019						
Sądy Rejonowe ogółem (z wyłączeniem VI Wydziału Cywilnego SR Lublin – Zachód e-sąd / EPU)						
Sprawy cywilne procesowe – rep. C	674 273	696 523	349 459	1 952	108 653	21
Sprawy nakazowe, upominawcze i europejskie postępowanie nakazowe – rep. Nc	1 010 220	1 051 325	844 245	37 657	806 489	89
2020						
Sądy Rejonowe ogółem (z wyłączeniem VI Wydziału Cywilnego SR Lublin – Zachód e-sąd / EPU)						
Sprawy cywilne procesowe – rep. C	466 743	528 604	224 012	509	51 095	5
Sprawy nakazowe, upominawcze i europejskie postępowanie nakazowe – rep. Nc	692 079	731 917	561 985	16 351	545 545	73

Ewidencja spraw cywilnych w elektronicznym postępowaniu upominawczym – VI Wydział Cywilny SR Lublin – Zachód e-sąd / EPU**

Rodzaje spraw	Wpłynęło	Załatwiono	
		razem	z tego:
			uwzględniono w całości lub w części – <u>wydano nakaz zapłaty</u>
2018			
Sprawy nakazowe, upominawcze i europejskie postępowanie nakazowe – rep. Nc	2 265 685	2 364 677	1 296 375
2019			

Sprawy nakazowe, upominawcze i europejskie postępowanie nakazowe – rep. Nc	2 264 380	2 238 964	1 333 294
2020			
Sprawy nakazowe, upominawcze i europejskie postępowanie nakazowe – rep. Nc	1 771 208	1 805 031	1 329 501

Ponadto rozpatrując kwestię wpływu spraw, należy mieć na uwadze także obciążenie pracą referendarzy sądowych.

Liczba sędziów i liczba spraw załatwianych przez referendarzy w latach 2019–2021

Wyszczególnienie	2019				2020				2021			
	Liczba sędziów – (liczba w ramach limitu – na ostatni dzień okresu statystycznego)	Liczba referendarzy (liczba według limitu etatów na ostatni dzień okresu statystycznego)	Liczba spraw załatwionych przez referendarzy	Liczba spraw załatwionych przez jednego referendarza	Liczba sędziów – (liczba w ramach limitu – na ostatni dzień okresu statystycznego)	Liczba referendarzy (liczba według limitu etatów na ostatni dzień okresu statystycznego)	Liczba spraw załatwionych przez referendarzy	Liczba spraw załatwionych przez jednego referendarza	Liczba sędziów – (liczba w ramach limitu – na ostatni dzień okresu statystycznego)	Liczba referendarzy (liczba według limitu etatów na ostatni dzień okresu statystycznego)	Liczba spraw załatwionych przez referendarzy	Liczba spraw załatwionych przez jednego referendarza
OGÓŁEM	10 483	2668	10 052 156	3768	10 534	2668	9 062 620	3397	10 534	2679	8 961 052	3345
w tym:												
sprawy cywilne SO	1 241	25	4 888	200	1 249	25	4 876	199	1 277	30	5 788	193
sprawy cywilne SR (bez EPU)	2 615	631	1 123 568	1 779	2 626	645	700 587	1 086	2 619	680	869 539	1 280
sprawy Ksiąg wieczystych	15	1 308	5 287 383	4 042	17	1 269	5 241 722	4 132	18	1 203	5 058 015	4 203

Zgodnie z ogólnie dostępnymi danymi, w roku 2016 referendarze sądowi rozpoznali blisko 50 proc. spraw, które wpłynęły do sądów. W 2017 r. 55 proc. (liczba etatów referendarskich wyniosła 1941), w 2018 r. 59 proc. (liczba etatów referendarskich wzrosła do 2201), w roku 2019 już 60 proc. – liczba etatów referendarskich wyniosła 2669, a w roku 2020 67 proc. spraw – liczba etatów referendarskich to również 2669. Referaty referendarzy sądowych wynoszą niejednokrotnie ok. 3000 spraw. Z uwagi na taką liczbę spraw, mimo wytężonej pracy, w wielu sprawach nie ma możliwości uniknięcia zarzutu przewlekłości postępowania.³⁾ Przy czym należy podkreślić, że istotny wpływ na ogólny wolumen spraw rozpatrywanych w 2019 r. w sądach powszechnych miały sprawy wnoszone do wydziałów ksiąg wieczystych w zakresie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności gruntów.

Mając powyższe na uwadze, projektowana regulacja odciąży także referaty referendarzy sądowych.

Według dostępnych danych obecnie (stan na dzień 31 marca 2022 r.) 3541 notariuszy prowadzi kancelarię notarialną co najmniej 3 lata. Przyjmując, że 10% z nich będzie wykonywało czynności wprowadzone projektowanymi przepisami, zasób kadrowy sądów powszechnych uzyska wsparcie 350 dodatkowych osób do realizacji tych zadań, co stanowi w odniesieniu do liczby sędziów (SR) wzrost o 13%, a liczby referendarzy wzrost o 18%.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projektowana regulacja ma na celu podniesienie sprawności realizacji zadań przez wykorzystanie technologii cyfrowych. Projektowane rozwiązania mają umożliwić uprawnionemu notariuszowi dokonanie wpisu w księdze wieczystej odrębnej własności lokalu oraz ograniczonych praw rzeczowych z nim związanych, za pośrednictwem wdrożenia dedykowanej usługi w systemie Elektronicznych Ksiąg Wieczystych (eKW). Należy podkreślić, że na potrzeby omawianego przedsięwzięcia powstaną dedykowane usługi w systemie eKW wykorzystujące maksymalnie możliwie obecną infrastrukturę Systemu, co niewątpliwie przyczyni się do podniesienia poziomu cyfryzacji wymiaru sprawiedliwości, realizując tym samym cele Strategii Sprawne i Nowoczesne Państwo 2030.

³⁾ <https://www.prawo.pl/prawnicy-sady/referendarze-chca-lepszych-warunkow-pracy,512690.html>.

Ponadto projekt ma wpływ także na podniesienie poziomu kapitału społecznego przy wykorzystaniu potencjału notariuszy. Wysoki poziom kapitału społecznego przekłada się pozytywnie na istotne dla rozwoju społeczno-gospodarczego elementy, tj. przyczynia się do optymalizacji procesów, sprzyja solidarności społecznej, zwiększa efektywność działalności gospodarczej i ułatwia jej prowadzenie, zapobiega nadużyciom w obrębie dobra wspólnego. Rozwiązania umożliwiające notariuszom dokonywanie w określonych przypadkach wpisów w księgach wieczystych odpowiadają na zapotrzebowanie społeczne, tak aby umowy przenoszące prawo własności i ustanawiające ograniczone prawa rzeczowe były wykonywane niezwłocznie. Analiza sytuacji kredytobiorców oczekujących na wpis do księgi wieczystej, ponoszących koszty zwiększonej marży („pomostowej”), pokazuje, że jest konieczne podejmowanie działań mających na celu usprawnienie i przyspieszenie procesu dokonywania wpisów i tym samym poprawa efektywności działania systemu związanego z obrotem nieruchomościami, przy jednoczesnym ułatwieniu obywatelom uzyskiwania wpisów ustanawianej na ich rzecz własności i równoczesnej redukcji kosztów kredytów hipotecznych.

Wprowadzane regulacje (w tym także dotyczące m.in. zawieszenia notariusza w czynnościach) powinny przyczynić się do zwiększenia bezpieczeństwa obrotu, a także do wzrostu zaufania społecznego wobec notariuszy, gdyż to właśnie zaufanie buduje kapitał społeczny.

Dodatkowo zakłada się zmniejszenie obciążenia pracą referendarzy sądowych z tytułu projektowanych zmian, przy czym ewentualnie uwolnione etaty zostaną przekierowane do zminimalizowania opóźnień i zaległości w innych obszarach działalności Wydziałów Ksiąg Wieczystych. Takie działanie może mieć wpływ na ograniczenie kognicji sądów.

Ad 1. Notarialne czynności w postępowaniu wieczystoksięgowym – dokonywanie wpisów w księdze wieczystej

W zakresie regulacji dotyczącej dokonywania wpisów do ksiąg wieczystych projektowana regulacja przewiduje przyznanie notariuszom uprawnień do dokonywania w księgach wieczystych wpisów własności nieruchomości związanych z ustanowieniem odrębnej własności lokali oraz ustanowieniem i obciążeniem odrębnej własności lokalu ograniczonymi prawami rzeczowymi oraz innymi roszczeniami dotyczącymi tego lokalu. Chodzi przede wszystkim o zakładanie nowych ksiąg wieczystych przez wyodrębnienie nieruchomości lokalowej z zabudowanej nieruchomości gruntowej, gdy zbywcą jest przedsiębiorca, a także o wpis hipoteki obciążającej nieruchomość. Jeżeli chodzi o wpisy dotyczące ograniczonych praw rzeczowych, to będą one przez notariusza dokonywane jedynie w zakresie niezbędnym dla ustanowienia odrębnej własności lokalu.

Uprawnienie do dokonywania wpisów do ksiąg wieczystych (i wydawania notarialnych nakazów zapłaty) będzie przysługiwało jedynie notariuszom spełniającym określone ustawą wymagania, tj. legitymującym się 3-letnim okresem nienagannego prowadzenia kancelarii. Wymóg ten podyktowany jest koniecznością zapewnienia odpowiedniego poziomu merytorycznego notariuszy dokonujących wpisów. Analogiczne unormowania, odnoszące się do uzyskania 3-letniego doświadczenia zawodowego, funkcjonują w ustawie z dnia 15 czerwca 2007 r. o licencji doradcy restrukturyzacyjnego (art. 3 ust. 1 pkt 6). W aktualnym stanie prawnym dokonywanie wpisów do ksiąg wieczystych jest jednym z podstawowych zadań referendarzy sądowych, którzy są do tego przygotowywani w ramach szkolenia zawodowego, a ich kompetencje w tym zakresie są weryfikowane przed objęciem stanowiska referendarza sądowego. Dla notariuszy dokonywanie wpisów w księgach wieczystych oraz wydawanie notarialnych nakazów zapłaty będzie zadaniem nowym, do którego obecnie, w czasie aplikacji notarialnej, nie są przygotowywani.

Powierzenie dokonywania wpisów do ksiąg wieczystych notariuszom ma stanowić alternatywne rozwiązanie, uzależnione od woli strony. Nadal, jako zasada, zostanie utrzymane rozwiązanie dotyczące dokonywania wpisów do ksiąg wieczystych przez sądy. W konsekwencji to obywatelom i innym uczestnikom obrotu prawnego będzie przysługiwało prawo wyboru podmiotu dokonania wpisu tych praw do księgi wieczystej.

Ponieważ powierzenie dokonywania wpisów do ksiąg wieczystych notariuszom ma stanowić alternatywne rozwiązanie, uzależnione od woli strony, a wpisy będą dokonywać jedynie notariusze, którzy wyrażą takie zainteresowanie, dlatego rozwiązanie to nie wpłynie niekorzystnie na dostępność obywateli i przedsiębiorców do innych usług świadczonych przez notariuszy. Z tych samych względów nie wpłynie negatywnie na konkurencyjność usług świadczonych przez różne grupy notariuszy.

W związku z faktem, że z dotychczasowej praktyki sądowej wynika, że sprawy o wpis w takich przypadkach nie nasuwają większych problemów prawnych, należy zakładać, że podobnie będzie w odniesieniu do wpisów dokonywanych przez notariuszy. Natomiast w związku z ograniczeniem projektowanych zmian tylko do wybranej kategorii czynności cywilnoprawnych ryzyko niejednolitej praktyki będzie znacznie ograniczone.

Jak wskazano, projekt ustawy zakłada, że notariusze będą uprawnieni do dokonania wpisu w księdze wieczystej jedynie w określonej kategorii spraw. W późniejszym terminie będzie możliwe rozważenie rozszerzenia kompetencji notariuszy do dokonywania wpisów do księgi wieczystej w pozostałych przypadkach.

Takie założenie jest uzasadnione złożonością planowanego przedsięwzięcia i koniecznością ograniczenia jego zakresu do stosunkowo wąskiego katalogu przedmiotowego i podmiotowego. Po zebraniu doświadczeń związanych z

wdrażaniem i następnie funkcjonowaniem tego systemu w tym ograniczonym zakresie będzie następowało dalsze jego rozszerzenie.

Czynności związane z dokonaniem wpisu hipoteki do księgi wieczystej przez referendarza sądowego zostały opisane poniżej, w związku z założeniem, że czynności notariusza będą wzorowane na czynnościach referendarza sądowego.

Opis czynności związanych z dokonaniem wpisu hipoteki do księgi wieczystej przez referendarza sądowego

Wpływ wniosku o wpis hipoteki do księgi wieczystej – rejestracja sprawy i inne czynności biurowe oraz przydział sprawy do referatu

Wpływ wniosku o wpis hipoteki do księgi wieczystej powoduje konieczność niezwłocznej rejestracji sprawy w dzienniku ksiąg wieczystych, a po zarejestrowaniu sprawy w tym dzienniku niezwłocznie zamieszczenia w odpowiednim dziale księgi wieczystej informacji o wniosku, jako wzmianki o wniosku⁴⁾.

- Ujawniona w księdze wieczystej wzmianka o wniosku odgrywa niezwykle ważną rolę. Wzmianka o wniosku nie ma bowiem waloru wyłącznie informacyjnego, **lecz determinuje określoną sytuację prawną, mianowicie wyłącza rękojmię wiary publicznej ksiąg wieczystych**. Ostrzega także uczestników obrotu nieruchomości, że w stosunku do określonej nieruchomości, dla której jest prowadzona księga wieczysta, skierowano wniosek, np. o wpis określonego prawa do księgi wieczystej, wykreślenie itp. Z punktu widzenia bezpieczeństwa obrotu nieruchomości wzmianka o wniosku ma charakter fundamentalny.

1.1 Rejestracja wstępna

- Na piśmie zawierającym wniosek czyni się adnotację o chwili jego wpływu do właściwego sądu przez wskazanie daty, godziny i minuty (prezentata), a w przypadku stwierdzenia braku dokumentów powołanych we wniosku należy uczynić o tym stosowną adnotację na wniosku przy prezentacie⁵⁾. Czynności te wykonuje urzędnik sądowy, dokonując jednocześnie rejestracji sprawy w informatycznym Systemie Obsługi Wydziałów Ksiąg Wieczystych (SOWKW).
- Na początku jest dokonywana tzw. rejestracja wstępna sprawy. Podczas tego etapu w systemie SOWKW nadaje się numer pisma w sprawie, wybiera w systemie właściwą księgę wieczystą (wpisuje się ją ręcznie), rejestruje się wniosek w Dzienniku Ksiąg Wieczystych (automatycznie jest nadawany kolejny numer dziennika kw, który stanowi sygnaturę sprawy wieczystoksięgowej⁶⁾), jest sprawdzana przez urzędnika i zapisywana liczba załączników złożonych do wniosku. Ponadto, w trakcie rejestracji wstępnej, w przypadku uiszczenia opłaty sądowej urzędnik „kasuje” tę opłatę w systemie.
- **Rejestracja wstępna sprawy trwa ok. 10 minut.**

1.2 Rejestracja szczegółowa

- Po rejestracji wstępnej sprawy dokonuje się rejestracji szczegółowej sprawy, w toku której do systemu SOWKW wpisuje się wnioskodawcę, uczestników, ich adresy oraz dokonuje się szczegółowego opisu wzmianki przez wybór odpowiedniego żądania do sprawy i zamieszczenie go w odpowiednim polu księgi wieczystej⁷⁾. W przypadku hipoteki jest to żądanie WHIPO, a opis wzmianki brzmi „wpis hipoteki”. Jest to

⁴⁾ Art. 626⁷ § 1 K.p.c. Wniosek o wpis powinien być w dniu wpływu do sądu zarejestrowany niezwłocznie w dzienniku ksiąg wieczystych i opatrzony kolejnym numerem. § 2. Niezwłocznie po zarejestrowaniu wniosku w dzienniku ksiąg wieczystych zamieszcza się w odpowiednim dziale księgi wieczystej informację o wniosku jako wzmiankę o wniosku. Wzmianka o wniosku złożonym za pośrednictwem systemu teleinformatycznego jest umieszczana automatycznie z chwilą umieszczenia wniosku w systemie.

§ 272 ust. 3 i 4 zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 czerwca 2019 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej (Dz. Urz. MS poz. 138, z późn. zm.) – dalej nazywanym „Instrukcją sądową”. Na piśmie zawierającym wniosek lub na druku zarządzenia wstępnego, niezwłocznie po zaznaczeniu wzmianki w księdze wieczystej stosownie do art. 626⁷ § 2 k.p.c., sporządza się adnotację wskazującą datę dokonania tej czynności. Adnotacje powinny zawierać podpis pracownika, który je uczynił.

⁵⁾ § 272 ust. 1 i 2 Instrukcji sądowej.

⁶⁾ § 71 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 lutego 2016 r. w sprawie zakładania i prowadzenia ksiąg wieczystych w systemie teleinformatycznym (Dz. U. poz. 312, z późn. zm.) – numer wzmianki o wniosku zamieszczanej po zarejestrowaniu wniosku w dzienniku ksiąg wieczystych składa się z kodu wydziału, kolejnego numeru dziennika ksiąg wieczystych (dz. kw.), którym został oznaczony wniosek, z dodaniem dwóch końcowych cyfr danego roku i numeru żądania.

⁷⁾ § 72 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 lutego 2016 r. w sprawie zakładania i prowadzenia ksiąg wieczystych w systemie teleinformatycznym, po zarejestrowaniu wniosku w dzienniku ksiąg wieczystych, z chwilą zarejestrowania żądania wniosku w dziale, którego dotyczy żądanie, odpowiednio w podpolach: 1.1.0.1A, 1.10.0.1A, 2.1.0.1A,

<p>niezmiennie ważna informacja z punktu widzenia obrotu nieruchomości.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Proces szczegółowej rejestracji sprawy w zależności od liczby uczestników, liczby żądań trwa ok. 10–15 minut.
<p>1.3 Rejestracja wniosku złożonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Wnioski składane za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe są automatycznie rejestrowane pod kolejnymi numerami dziennika ksiąg wieczystych w SOWKW. Automatycznej rejestracji podlegają: chwila wpływu wniosku, chwila rejestracji, numer istniejącej księgi wieczystej głównej dla pozycji Dz. Kw., informacja o wniosku w centralnym repertorium wniosków elektronicznych (REP.C), dane notariusza, z wyjątkiem siedziby kancelarii notarialnej⁸⁾. • Wzmianka o wniosku złożonym za pośrednictwem systemu teleinformatycznego jest umieszczana automatycznie z chwilą umieszczenia wniosku w systemie obsługującym postępowanie sądowe (art. 626⁷ § 2 zd. 2 K.p.c.)⁹⁾. Automatyczne umieszczenie wzmianki o wniosku notariusza złożonym za pośrednictwem systemu teleinformatycznego nie wyłącza obowiązku zamieszczenia wzmianki o wniosku w odpowiednim dziale księgi wieczystej niezwłocznie po zarejestrowaniu wniosku w dzienniku ksiąg wieczystych¹⁰⁾. Odbywa się to podczas rejestracji szczegółowej takiego wniosku w SOWKW prowadzonej przez urzędnika sądowego. W przypadku wniosków elektronicznych dane osobowe uczestników oraz ich dane adresowe są kopiowane z wniosku elektronicznego. Następnie wniosek ten jest drukowany i opieczetowywany. • Proces ten trwa ok. 10 minut.
<p>1.4 Dołączanie do wniosku wydruków opłat</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Jeżeli opłata sądowa została uiszczona przez wpłatę na rachunek bankowy sądu, wówczas upoważniony urzędnik dokonuje wydruku potwierdzenia uiszczenia opłaty sądowej z dedykowanego do tego systemu teleinformatycznego i załącza go do właściwego wniosku. • Częstość są to zbiorcze wydruki opłat, co powoduje, że przyporządkowanie opłaty sądowej do właściwego wniosku jest czasochłonne.
<p>1.5 Dołączanie do wniosku wypisu aktu notarialnego</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Po kilku dniach od zarejestrowania sprawy do sądu jest przesyłany z kancelarii notarialnej wypis aktu notarialnego dokumentującego czynność notarialną ustanowienia przez właściciela hipoteki na nieruchomości¹¹⁾. • Urzędnik sądowy rejestruje wypis aktu notarialnego w systemie SOWKW (nadaje mu numer i dołącza go do sprawy Dz. Kw. zainicjowanej wnioskiem elektronicznym), a następnie umieszcza go razem z właściwym wydrukiem wniosku elektronicznego.
<p>1.6 Przydział sprawy do referatu orzecznika i ewentualna wstępna kontrola wniosku przez przewodniczącego wydziału</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Następnie, w zależności od przyjętego w danym sądzie modelu organizacji pracy, wniosek trafia do przewodniczącego wydziału, który dekreduje go do poszczególnych referatów orzeczników (referendarzy sądowych) zgodnie z zasadami określonymi w § 59 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2046, z późn. zm.). • W zależności od przyjętej w danym sądzie organizacji pracy przewodniczący wydziału sprawdza kompletność wniosku i ewentualnie wzywa do uzupełnienia braków wniosku albo przekazuje go do referatu orzecznika i

3.1.0.1A, 4.1.0.1A „numer wzmianki” zamieszcza się numer wzmianki o wniosku, o którym mowa w § 71, oraz odpowiednio w podpolach: 1.1.0.1B, 1.10.0.1B, 2.1.0.1B, 3.1.0.1B, 4.1.0.1B „opis wzmianki” zamieszcza się opis wzmianki.

⁸⁾ § 267 ust. 6 Instrukcji sądowej.

⁹⁾ § 68 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 lutego 2016 r. w sprawie zakładania i prowadzenia ksiąg wieczystych w systemie teleinformatycznym, wzmianka o wniosku złożonym za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, obejmująca numer wzmianki, umieszczana jest automatycznie w księdze wieczystej wskazanej we wniosku, odpowiednio w podpolach: 1.1.0.1A, 1.10.0.1A, 2.1.0.1A, 3.1.0.1A, 4.1.0.1A „numer wzmianki”, z chwilą zarejestrowania wniosku w centralnym repertorium wniosków elektronicznych.

¹⁰⁾ § 70 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 lutego 2016 r. w sprawie zakładania i prowadzenia ksiąg wieczystych w systemie teleinformatycznym.

¹¹⁾ Art. 626⁴ § 3 K.p.c. Dokumenty stanowiące podstawę wpisu w księdze wieczystej niesporządzone w postaci elektronicznej notariusz, komornik oraz naczelnik urzędu skarbowego przesyła sądowi właściwemu do prowadzenia księgi wieczystej w terminie trzech dni od dnia złożenia wniosku o wpis.

wówczas to orzecznik przeprowadza ewentualną kontrolę wniosku i wzywa do uzupełnienia braków).
1. Zamówienie akt księgi wieczystej z archiwum i dołączenie wniosku wraz z dokumentami do akt księgi wieczystej
<ul style="list-style-type: none"> Po dekretacji sprawy do referatu danego orzecznika (referendarza sądowego) urzędnik zamawia z archiwum ksiąg wieczystych akta księgi wieczystej (wypisuje rewersy – zapotrzebowanie na akta księgi wieczystej) i przekazuje je do archiwum sądowego, które wyszukuje odpowiednie akta księgi wieczystej i przekazuje je urzędnikowi. W dużych sądach, np. w Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie, gdzie każdego dnia jest pobierana albo zwracana bardzo duża liczba akt ksiąg wieczystych, między wypisaniem rewersu (rewersów) na akta księgi wieczystej a dostarczeniem akt ksiąg wieczystych z archiwum może upłynąć nawet kilka dni. Po dostarczeniu akt ksiąg wieczystych z archiwum sądowego są dołączane do nich w porządku chronologicznym wnioski o wpis (złożone drogą tradycyjną oraz wydruki wniosków elektronicznych) wraz z uprzednio załączonymi do nich dokumentami¹²⁾. Całość jest następnie przekazywana do referendarza sądowego w celu podjęcia czynności w sprawie.
2. Etap wstępnej kontroli wniosku przez orzecznika sądowego
<ul style="list-style-type: none"> Po zadekretowaniu wniosku do danego referatu orzecznik przystępuje – zgodnie z kolejnością wpływu – do wstępnej kontroli wniosku pod kątem formalnym. W przypadku braków formalnych wniosku wzywa wnioskodawcę do ich uzupełnienia pod rygorem zwrotu wniosku (art. 130¹ § 1¹ K.p.c. w zw. z art. 130⁵ K.p.c.)¹³⁾ bądź od razu zwraca wniosek w przypadku nieuiszczenia opłaty sądowej (art. 511¹ § 1 i 2 K.p.c.)¹⁴⁾.
3. Etap zaprojektowania wpisu w oparciu o złożony wniosek o wpis do księgi wieczystej
<ul style="list-style-type: none"> Zaprojektowanie wpisu następuje w SOWKW. Referendarz przystępuje do sporządzenia projektu wpisu hipoteki do księgi wieczystej¹⁵⁾ po sprawdzeniu kwestii formalnych wniosku, ewentualnie po uzupełnieniu braków wniosku przez wnioskodawcę. Na tym etapie są uzupełniane przez orzecznika czynności biurowe w SOWKW niezbędne do sporządzenia projektu (określenie właściwej czynności), pobranie elektronicznej księgi wieczystej do wpisu, sporządzenie projektu wpisu (polega na ujawnieniu w księdze wieczystej właściwych podstaw wpisu oraz treści prawa, tj. hipoteki w dziale IV księgi). W przypadku wniosków złożonych do sądu drogą elektroniczną duża część danych do projektu wpisu jest „wczytywana” z tego typu wniosków. Na tym etapie orzecznik bada także kwestie merytoryczne (tzn. czy hipoteka została w sposób właściwy ustanowiona, czy dokumenty wystawione przez bank spełniają wymagania określone w art. 95 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 2439, z późn. zm.), czy zostały podpisane przez osoby upoważnione przez bank). Gdy zachodzą przeszkody do dokonania wpisu bądź jest brak podstaw do dokonania wpisu, orzecznik wydaje postanowienie oddalające wniosek o wpis¹⁶⁾. W zależności od stopnia skomplikowania wpisu hipoteki (np. hipoteki łącznej na kilku, kilkunastu bądź

¹²⁾ § 260 ust. 2 Instrukcji sądowej.

¹³⁾ Art. 130¹ § 1¹ K.p.c. Jeżeli pismo procesowe, które powinno być wniesione na urzędowym formularzu, nie zostało wniesione na takim formularzu lub nie może otrzymać prawidłowego biegu na skutek niezachowania innych warunków formalnych, przewodniczący wzywa stronę do jego poprawienia lub uzupełnienia w terminie tygodniowym, przesyłając złożone pismo. Wezwanie powinno wskazywać wszystkie braki pisma oraz zawierać pouczenie o treści § 2.

art. 130⁵ K.p.c. W przypadkach, o których mowa w art. 125 oraz art. 130–130⁴, czynności przewodniczącego może wykonywać referendarz sądowy.

¹⁴⁾ Art. 511¹ § 1 K.p.c. w postępowaniu wieczystoksięgowym oraz w postępowaniach rejestrowych wniosek podlegający opłacie stałej, który nie został należycie opłacony, przewodniczący zwraca bez wezwania o uiszczenie tej opłaty. W zarządzeniu o zwrocie pisma należy wskazać wysokość należnej opłaty stałej.

§ 2. W terminie tygodniowym od dnia doręczenia zarządzenia o zwrocie pisma z przyczyn określonych w § 1 wnioskodawca może uiszczyć brakującą opłatę. Jeżeli opłata została wniesiona we właściwej wysokości, wniosek wywołuje skutek od daty pierwotnego wniesienia. Skutek taki nie następuje w razie kolejnego zwrotu wniosku z tej samej przyczyny.

¹⁵⁾ W zależności od przyjętych modeli organizacji pracy na tym etapie referendarza sądowego częściowo może wspomóc urzędnik sądowy przez zaprojektowanie wpisu (dla przykładu w Sądzie Rejonowym dla Warszawy Mokotowa w Warszawie z 380 wpisów, jakie wykonuje referendarz w skali miesiąca, urzędnik sporządza 120 projektów wpisów).

¹⁶⁾ Art. 626⁹ K.p.c. Sąd oddala wniosek o wpis, jeżeli brak jest podstaw albo istnieją przeszkody do jego dokonania.

kilkudziesięciu nieruchomościach) sporządzenie projektu wpisu może potrwać od **10–20 minut do nawet kilku godzin**.

- W przypadku wniosków o wpis hipoteki łącznej zaprojektowanie wpisu jest możliwe tylko i wyłącznie w sytuacji, gdy w danym czasie żaden z innych orzeczników nie pobrał informatycznie jednej z ksiąg wieczystych, w której ma być ujawniona hipoteka, do swojego projektu wpisu. W takim przypadku system uniemożliwi sporządzenie projektu wpisu do czasu „zwolnienia” tej księgi przez innego orzecznika.
- W przypadku gdy wniosek o wpis hipoteki łącznej jest skierowany do księgi wieczystej prowadzonej dla lokalu oraz księgi wieczystej, w której są ujawnione udziały współwłaścicieli w nieruchomości garażowej (co jest bardzo częste w przypadku hipoteki łącznej), do której zostały skierowane inne (wcześniejsze) wnioski o wpis hipoteki łącznej (innych współwłaścicieli), wówczas orzecznik nie może zaprojektować w tej księdze wpisu i musi oczekiwać na rozpoznanie wszystkich wcześniejszych wniosków o wpis hipoteki skierowanych do tej właśnie księgi wieczystej. W praktyce powoduje to, że orzecznik prawie każdego dnia musi sprawdzać stan wpisów w danej księdze wieczystej, a sam proces zaprojektowania wpisu hipoteki łącznej rozciąga się do czasu rozpoznania wszystkich poprzedzających wniosków złożonych do danej księgi wieczystej – co może potrwać kilka dni, a nawet tygodni czy też miesięcy w ekstremalnej sytuacji. Powyższe „ograniczenia” dotyczyłyby także notariuszy.

4. Etap weryfikacji projektu wpisu

- Weryfikacja wpisu następuje w SOWKW.
- Sporządzony w systemie projekt wpisu jest wysyłany przez referendarza sądowego do weryfikacji, podczas której system (SOWKW) sprawdza kompletność wpisu, wskazania podstaw prawnych wpisu, ale również poprawność danych ujawnianych w księdze.
- Podczas weryfikacji wpisu dane właścicieli nieruchomości czy też wierzycieli hipotecznych są sprawdzane automatycznie z danymi wynikającymi z systemów prowadzących ewidencje powszechnych numerów identyfikacyjnych (system PESEL, REGON, KRS).

5. Etap wpisu do księgi wieczystej

- Po dokonaniu weryfikacji wpisu orzecznik uzyskuje w SOWKW komunikat o:
 - poprawności weryfikacji
 - albo o niezgodności tego procesu
 - bądź błędzie merytorycznym.Dwa ostatnie przypadki uzasadniają oddalenie wniosku o wpis do księgi wieczystej¹⁷⁾.
- W przypadku poprawnej weryfikacji projektu wpisu referendarz sądowy przesyła do centralnej bazy danych ksiąg wieczystych (CBDKW) sporządzony przez siebie projekt do wpisu, wykorzystując do tego swój login oraz indywidualne hasło.
- Wpis w księdze wieczystej podpisany przez sędziego lub referendarza sądowego uważa się za dokonany z chwilą jego zapisania w centralnej bazie danych ksiąg wieczystych (626⁸ § 8 K.p.c.).

6. Etap sporządzania wysyłki korespondencji sądowej i zamknięcia sprawy w systemie

- Na tym etapie urzędnik generuje w SOWKW zawiadomienie o wpisie hipoteki do księgi wieczystej, tworzy przesyłki do poszczególnych adresatów i następnie przekazuje zawiadomienie do Centrum Systemu Wydruku. Po otrzymaniu elektronicznego potwierdzenia odbioru zamyka sprawę w systemie.
- W przypadku oddalenia wniosku, odrzucenia wniosku, umorzenia postępowania, zwrotu wniosku korespondencja sądowa jest kierowana do uczestników poza systemem centralnego wydruku, co powoduje konieczność sporządzenia odpisów orzeczeń, ich opieczetowania, umieszczenia w kopertach i złożenia do dziennika nadawczego do wysyłki.
- Następnie, po otrzymaniu elektronicznego potwierdzenia odbioru (o ile nie wpłynie skarga na orzeczenie referendarza sądowego), akta księgi wieczystej są przekazywane do orzecznika w celu uprawomocnienia orzeczenia oddalającego albo odrzucającego wniosek o wpis, umarzającego postępowanie, względnie zarządzającego zwrot wniosku.
- Po stwierdzeniu prawomocności przez referendarza sądowego urzędnik wykreśla wzmiankę w księdze i

¹⁷⁾ Zgodnie bowiem z art. 626⁸ § 3 i 5 K.p.c., rozpoznając wniosek o wpis w księdze wieczystej, sąd z urzędu bada zgodność danych wskazanych we wniosku z danymi wynikającymi z systemów prowadzących ewidencje powszechnych numerów identyfikacyjnych, chyba że istnieją przeszkody faktyczne uniemożliwiające dokonanie takiego sprawdzenia. Niezgodność danych, o których mowa w § 3 i 4, stanowi przeszkodę do dokonania wpisu.

kończy sprawę w systemie¹⁸⁾.

Obecna liczba notariuszy to 3852 osoby. Liczba wpływu spraw wieczystoksięgowych w 2020 r. wynosiła 4 990 358, natomiast w 2021 r. ogółem do Wydziałów KW wpłynęło 5 068 977 spraw, w tym rep. KW – 4 969 303 spraw.

Na podstawie danych ze „Sprawozdanie notariusz-a z czynności notarialnych. MS-Not 24” w 2020 r. liczba sporządzonych aktów notarialnych wynosiła ogółem 2 509 146, natomiast w 2021 r. odnotowano wzrost do 3 080 939.

Na potrzeby obliczeń przyjmuje się, że notarialne czynności w postępowaniu wieczystoksięgowym stanowiłyby ok. 10% lub 20% liczby spraw, wtedy:

Udział procentowy spraw	Liczba spraw	Średnia liczba spraw przypadających na jednego notariusza
	ogółem	ogółem
10%	496 930	129
20%	993 860	258

Powierzenie notariuszom uprawnienia do dokonywania wpisów w księgach wieczystych nie wpłynie negatywnie na dostępność do usług notarialnych. Wynika to z dużej i stale wzrastającej liczby notariuszy (zdecydowanie większej niż jeszcze kilka lat temu). Obecna liczba notariuszy to 3852 osoby, a wpisów do ksiąg wieczystych będą dokonywać jedynie notariusze, którzy wyrażą takie zainteresowanie, i zakłada się, że co najmniej 10% notariuszy podejmie się tego zadania. Dodatkowo wpis przez notariusza będzie mógł być dokonany jedynie na żądanie strony.

W związku z tym niewątpliwie dokonywanie wpisów w księdze wieczystej będzie się odbywało bez uszczerbku dla realizacji innych ich zadań. Z tych samych względów nie wpłynie to negatywnie na konkurencyjność usług świadczonych przez różne grupy notariuszy. Ponadto według dostępnych danych obecnie (stan na dzień 31 marca 2022 r.) 3541 notariuszy prowadzi kancelarię notarialną co najmniej 3 lata, przy czym ogólna liczba notariuszy (wg stanu na 30 kwietnia 2022 r.) to 3852.

Warunkiem wdrożenia proponowanych zmian jest powierzenie notariuszom uprawnień umożliwiających im dostęp do systemu teleinformatycznego. Proponuje się wprowadzenie rozwiązań polegających na wydawaniu przez Ministra Sprawiedliwości decyzji w przedmiocie udzielenia poszczególnym notariuszom, spełniającym określone wymagania, dostępu do systemu teleinformatycznego z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa informatycznego.

Skutki podwyższenia bariery wejścia do zawodu

Mając na względzie okres trwania egzaminów wstępnych i zawodowych i czas trwania aplikacji (3 lata i 6 miesięcy), regulacja teoretycznie może w niewielkim stopniu ograniczyć dostęp do usług prawnych (oczekiwanie na powołanie w przypadku nieukończenia 28 lat), jednak z uwagi na konieczność zdobycia chociażby minimalnego doświadczenia zawodowego i życiowego jest to wiek, w którym kandydat jest wystarczająco przygotowany do objęcia stanowiska i w tym kontekście wskazana regulacja nie wpływa na rzeczywisty dostęp do usług prawnych. Należy podkreślić, że analiza akt postępowania dotyczących powołań na stanowisko notariusza i wyznaczenia siedziby kancelarii notarialnej, prowadzonych w ciągu ostatnich trzech lat, wskazuje, że nie prowadzono postępowania, w którym na stanowisko notariusza zostałaby powołana osoba przed ukończeniem 28 lat. Najniższy przedział wiekowy występujący w sprawozdaniach to notariusze w wieku do 30 lat, których liczba kształtowała się następująco: w 2019 r. – 35 notariuszy, w 2020 r. – 32 notariuszy, w 2021 r. – 46 notariuszy.

Celem ustawy jest usprawnienie i przyspieszenie procesu dokonywania wpisów w księgach wieczystych; odciążenie sądów, w szczególności – wieczystoksięgowych, do których wpływa coraz więcej wniosków o wpis tego rodzaju spraw; ułatwienie obywatelom uzyskiwania wpisów ustanawianej na ich rzecz własności oraz redukcja kosztów kredytów hipotecznych związanych z pobieraniem przez banki dodatkowych opłat w czasie oczekiwania na wpis hipoteki zabezpieczającej spłatę kredytu udzielonego na zakup mieszkania.

Odrębnym celem proponowanych regulacji jest także przemodelowanie nadzoru sprawowanego nad notariatem i jego wzmocnienie, co jest niezbędne w związku z przyznaniem notariuszom nowych zadań i ich rangą.

Dodatkowo w art. 2 § 1 ustawy – Prawo o notariacie przesądzono, że notariusz jest funkcjonariuszem publicznym nie tylko na gruncie prawa karnego. Jak wskazano w doktrynie, „definicji zawartej w ustawie karnej nie należy przyznawać waloru ogólnosystemowego i w konsekwencji nie należy ujmować statusu notariusza jako funkcjonariusza publicznego wyłącznie w kontekście jego ochrony prawnokarnej i odpowiedzialności karnej” (T. Ereciński, *Kilka uwag, o pozycji*

¹⁸⁾ Art. 626⁷ § 3 K.p.c. Wzmiankę o wniosku wykreśla się z urzędu, niezwłocznie po dokonaniu wpisu, po uprawomocnieniu się postanowienia o odmowie dokonania wpisu lub o odrzuceniu wniosku albo o umorzeniu postępowania albo po uprawomocnieniu się zarządzenia o zwrocie wniosku.

Ad 2. System nadzoru nad funkcjonowaniem notariatu

Proponuje się nowelizację przepisu art. 1 ustawy przez wyszczególnienie, że notariusz jest powołany do:

- 1) dokonywania czynności, którym strony są obowiązane lub pragną nadać formę notarialną (czynności notarialnych);
- 2) dokonywania czynności z zakresu szczególnej ochrony prawnej, o których mowa w art. 79 pkt 1d i 5a.

Z uwagi na pojawiające się doniesienia o nieprawidłowościach przy wykonywaniu czynności notarialnych sytuacje takie, w celu ochrony praworządności i zagwarantowania ochrony praw obywateli, a także mając na względzie przyznane nowe kompetencje, jak również dla dobra notariatu – muszą zostać wyeliminowane.

Niezbędne do tego jest zreformowanie systemu odpowiedzialności notariuszy oraz sprawowania nadzoru. Stąd zaproponowane unormowania dotyczące odpowiedzialności dyscyplinarnej notariuszy oraz wzmocnienia nadzoru, tj.:

- rozwiązania związane z wprowadzeniem przepisów regulujących zawieszenie notariusza w czynnościach wynikają z konieczności stworzenia instrumentu pozwalającego na szybkie odsunięcie od dokonywania czynności notarialnych notariuszy, w stosunku do których jest prowadzone postępowanie karne. Zmiany te wynikają także z potrzeby ujednolicenia rozwiązań w zakresie odpowiedzialności osób mających status funkcjonariusza publicznego lub korzystających z ochrony przysługującej funkcjonariuszom publicznym.

Zawieszenie notariusza w czynnościach będzie formą nadzoru sprawowanego przez Ministra Sprawiedliwości nad notariatem.

Projektowane regulacje przewidują obligatoryjne zawieszenie notariusza w czynnościach zawodowych. Minister Sprawiedliwości zawiesza notariusza w czynnościach zawodowych, jeżeli jest prowadzone przeciwko niemu postępowanie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe, z wyjątkiem spraw wszczętych na skutek wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia w trybie art. 55 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375 i 1855)…, albo postępowanie o częściowe bądź całkowite ubezwłasnowolnienie i ustanowiono doradcę tymczasowego (projektowany art. 15a § 1). Wprowadzane regulacje dotyczące zawieszenia notariusza w czynnościach powinny przyczynić się do zwiększenia bezpieczeństwa obrotu, a także do wzrostu zaufania społecznego wobec notariuszy. Odsunięcie od dokonywania czynności notarialnych będzie dotyczyło bowiem tych przedstawicieli zawodu, na których ciążyą zarzuty dotyczące popełnienia umyślnych przestępstw i przestępstw skarbowych lub z uwagi na stan zdrowia psychicznego notariusza nie jest on w stanie kierować swoim postępowaniem.

W projekcie określono także skutki zawieszenia notariusza w czynnościach (zawieszenie z mocy prawa w pełnieniu wszystkich funkcji w samorządzie notarialnym), skutki wniesienia odwołania od decyzji Ministra Sprawiedliwości o zawieszeniu (odwołanie nie wstrzymuje wykonania decyzji o zawieszeniu), uprawnienie Ministra Sprawiedliwości do uchylecia w każdym czasie z urzędu postanowienia o zawieszeniu notariusza w czynnościach wydane na podstawie art. 15a § 1 pkt 2 w przypadku poprawy stanu zdrowia notariusza, a także przy uwzględnieniu bezpieczeństwa obrotu, zasad współżycia społecznego i dobra notariatu.

- Do projektu ustawy wprowadzono przepis, na podstawie którego notariusz zawieszony w wykonywaniu czynności zawodowych będzie mógł, po uzyskaniu zgody Rady Izby Notarialnej, w okresie zawieszenia podjąć dodatkowe zatrudnienie. W przypadku odmowy uwzględnienia wniosku o wyrażenie zgody na dodatkowe zatrudnienie notariuszowi będzie przysługiwało odwołanie do Ministra Sprawiedliwości. Zapewni to zabezpieczenie finansowe zawieszonego notariusza przez umożliwienie wykonywania mu innego dodatkowego zatrudnienia.
- Konsekwencją wprowadzenia do ustawy – Prawo o notariacie instytucji zawieszenia notariusza w czynnościach przez Ministra Sprawiedliwości jest także przewidywana zmiana art. 16 § 1 ustawy – Prawo o notariacie. Skutkiem prowadzenia postępowania karnego o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe jest obligatoryjne zawieszenie notariusza w czynnościach. Projektowana regulacja przewiduje zatem, że konsekwencją skazania za takie przestępstwo będzie obligatoryjne odwołanie notariusza z zajmowanego stanowiska.
- Zaproponowano również zmiany w zakresie stosowania zawieszenia notariusza w czynnościach przez sąd dyscyplinarny. W tym przypadku jest konieczna korekta istniejącej już instytucji. Sąd dyscyplinarny powinien również mieć możliwość zawieszenia notariusza przede wszystkim z urzędu – stosownie do okoliczności ujawnionych w toku postępowania dyscyplinarnego, a także na wniosek rzecznika dyscyplinarnego, rady właściwej izby notarialnej i Ministra Sprawiedliwości.
- W nowelizacji zaproponowano także nowe zasady dotyczące biegu przedawnienia. Bieg przedawnienia dyscyplinarnego będzie przerywało wszczęcie dochodzenia dyscyplinarnego lub złożenie wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego. Po każdym przerwaniu przedawnienia będzie ono biegło na nowo.
- Ważnym elementem reformy postępowania dyscyplinarnego notariuszy ma być wprowadzenie instytucji Rzecznika

Dyscyplinarnego Notariatu oraz nieznanej dotychczas ustawie – Prawo o notariacie instytucji dochodzenia dyscyplinarnego, co stanowi wyraz poszerzenia i wzmocnienia instrumentów nadzoru nad notariuszami przez przyznanie rzecznikowi dyscyplinarnemu samodzielnych kompetencji w ramach nadzoru samorządowego. Z przyznanych mu uprawnień powinien korzystać w szczególności przed podjęciem decyzji o wszczęciu z urzędu dochodzenia dyscyplinarnego, w celu zweryfikowania informacji mogących stanowić podstawę powzięcia podejrzenia popełnienia przez notariusza przewinienia dyscyplinarnego.

Wprowadzenie instytucji Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu jest wyrazem konieczności zapewnienia profesjonalnego i jednolitego prowadzenia postępowań dyscyplinarnych. Powołanie go nie wyklucza podejmowania działań, na podstawie dotychczas istniejących regulacji, przez rady izb notarialnych oraz Ministra Sprawiedliwości.

W świetle proponowanych regulacji rolą Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu będzie podejmowanie działań w przypadku najbardziej poważnych naruszeń prawa, uchybień powagi i godności zawodu notariusza. Nie będzie on tylko oskarżycielem w postępowaniach prowadzonych przed sądami dyscyplinarnymi, ale zostanie mu także powierzone prowadzenie dochodzeń dyscyplinarnych.

Zakres jego kompetencji określono w art. 70a § 1. Zgodnie z projektowanym brzmieniem tego przepisu Rzecznik Dyscyplinarny Notariatu ma prowadzić dochodzenia dyscyplinarne, składać wnioski o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, występować w roli oskarżyciela przed sądami dyscyplinarnymi w sprawach, w których złożył wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego. Będzie mógł na każdym etapie postępowania dyscyplinarnego przystąpić do niego w charakterze oskarżyciela oraz składać środki zaskarżenia.

W zaproponowanym brzmieniu art. 57a Rzecznikowi i jego zastępcom przyznano prawo wglądu do akt i żądania informacji o wynikach tego postępowania, jak również prawo żądania akt sprawy. Ponadto Rzecznik lub jego zastępca będzie zawiadamiany o wszczęciu każdego postępowania dyscyplinarnego i wyznaczeniu terminu rozprawy w celu umożliwienia mu ewentualnego przystąpienia do postępowania.

Celem dochodzenia będzie zebranie dowodów i ocena, czy są one wystarczające do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego. Jeżeli tak, Rzecznik lub jego zastępca złoży wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego. Natomiast, w razie stwierdzenia braku podstaw wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, umorzy dochodzenie.

Rzecznik Dyscyplinarny Notariatu lub jego zastępca będzie wszczynał dochodzenie dyscyplinarne z urzędu albo na wniosek Ministra Sprawiedliwości lub organu samorządu notarialnego. Wniosek o wszczęcie dochodzenia dyscyplinarnego złożony przez Ministra Sprawiedliwości lub organ samorządu notarialnego będzie dla Rzecznika lub jego zastępcy wiążący.

W razie umorzenia dochodzenia odpis postanowienia w tym przedmiocie będzie doręczany obwinionemu, podmiotowi, który złożył wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, Ministrowi Sprawiedliwości, Krajowej Radzie Notarialnej oraz izbie notarialnej, której obwiniony jest członkiem. Jeżeli obwinionym będzie aplikant notarialny albo zastępca notarialny, postanowienie o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego będzie doręczane ponadto notariuszowi, który zatrudnia aplikanta albo zastępcę.

Na postanowienie o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego podmiotom wskazanym w art. 70d oraz Krajowej Radzie Notarialnej będzie przysługiwało zażalenie do właściwego sądu dyscyplinarnego, w terminie 7 dni od dnia doręczenia odpisu postanowienia.

Rzecznik Dyscyplinarny Notariatu będzie powoływany przez Ministra Sprawiedliwości spośród 3 kandydatów będących notariuszami przedstawionych przez Krajową Radę Notarialną. Będzie mógł wykonywać czynności przy pomocy swoich zastępców powoływanych również przez Ministra Sprawiedliwości w liczbie nie większej niż 3, spośród kandydatów będących notariuszami przedstawionych przez Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Notarialnej.

Rzecznik Dyscyplinarny Notariatu będzie składał Ministrowi Sprawiedliwości sprawozdanie ze swojej działalności za rok poprzedni w terminie do dnia 1 marca każdego roku.

Minister Sprawiedliwości będzie mógł przyjąć albo odrzucić sprawozdanie, mając na względzie realizację ustawowych zadań Rzecznika. W przypadku odrzucenia sprawozdania Minister Sprawiedliwości będzie mógł odwołać Rzecznika przed upływem kadencji. W takim przypadku będzie możliwe również odwołanie jego zastępców.

Celem proponowanej regulacji w tym zakresie jest zapewnienie rzeczywistej odpowiedzialności Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu za skuteczne wyciąganie konsekwencji wobec osób dopuszczających się przewinień zawodowych.

Obowiązek obsługi Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu i jego zastępców zostanie powierzony Krajowej Radzie Notarialnej.

Zaproponowane rozwiązania zarówno w zakresie poszerzenia kompetencji Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu, jak również wprowadzenia instytucji dochodzenia dyscyplinarnego, w założeniu powinny usprawnić i urealnić

postępowanie dyscyplinarne notariuszy. Wprowadzone zmiany nie wpływają na kompetencje aktualnie funkcjonujących rzeczników dyscyplinarnych. W nowym brzmieniu przepisu art. 69 doprecyzowano, że w zakresie nieuregulowanym w ustawie do odpowiedzialności dyscyplinarnej notariusza stosuje się odpowiednio przepisy rozdziałów I–III ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, a do postępowania dyscyplinarnego w zakresie nieuregulowanym w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego.

Proponowane rozwiązania nie powinny być traktowane jako wyraz braku zaufania do notariuszy, gdyż ich rzeczywistym celem jest wzmocnienie bezpieczeństwa dokonywanych przez nich czynności oraz wyeliminowanie ewentualnych zarzutów wobec notariuszy sporządzających akty notarialne.

Nie podważają one także mającej umocowanie w art. 17 ust. 1 Konstytucji RP zasady funkcjonowania notariatu w formie samorządu zawodowego. Zgodnie z tym przepisem w drodze ustawy można tworzyć samorządy zawodowe, reprezentujące osoby wykonujące zawody zaufania publicznego i sprawujące pieczę nad należyтым wykonywaniem tych zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony.

Przed wszystkim należy wskazać, że w świetle tej zasady to ustawodawca określa poszczególne, odrębne zawody zaufania publicznego oraz określa szczegółowe zasady ich wykonywania. Natomiast utworzenie samorządu zawodowego, które prowadzi do przekazania w określonym zakresie wykonywania funkcji państwa temu samorządowi, nie oznacza nieodwracalnego wyzbycia się przez państwo przysługujących mu prerogatyw. Przedstawiony pogląd ma potwierdzenie w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego. W szczególności w wyroku z 1 grudnia 2009 r., sygn. akt K 4/08, Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że wypełnianie przez samorząd zawodowy funkcji, o których mowa w art. 17 ust. 1 Konstytucji RP, nie może być pozostawione nieskrępowanemu prawem uznaniu korporacji samorządowych i ich organów. Wolność wykonywania zawodu zaufania publicznego nie może mieć bowiem charakteru absolutnego i musi być poddana reglamentacji prawnej. W ocenie Trybunału konstytucyjna gwarancja wolności wykonywania zawodu nie tylko nie kłóci się z regulowaniem przez państwo wielu kwestii związanych z wykonywaniem tego zawodu, ale zakłada potrzebę istnienia tego typu regulacji, zwłaszcza gdy chodzi o zawód zaufania publicznego.

W konsekwencji, mając na uwadze powyższe, za dopuszczalne należy uznać wprowadzenie opisanych rozwiązań mających na celu urealnienie nadzoru nad notariuszami, w szczególności przez ustanowienie nowych instytucji w zakresie odpowiedzialności zawodowej i dyscyplinarnej notariuszy. Jak już bowiem wyżej wspomniano, sytuacja zawodowa notariuszy jest odmienna od sytuacji innych prawniczych zawodów zaufania publicznego, takich jak radcowie prawni i adwokaci, którzy realizują swoje uprawnienia przede wszystkim w oparciu o posiadane kompetencje, w tym wiedzę i doświadczenie. W przypadku notariuszy ich pozycja wynika przede wszystkim z faktu, że dokonywanie określonych czynności zostało przez państwo powierzone przedstawicielom tego zawodu, z zapewnieniem im wyłączności ich wykonywania.

Należy także stwierdzić, że proponowane w projekcie rozwiązania pozostają w zgodzie z zasadą proporcjonalności, ponieważ są podyktowane ochroną praw stron czynności notarialnych, z uwzględnieniem interesu publicznego.

Ad 3. Notarialne nakazy zapłaty

Istotną zmianą wprowadzaną projektowaną ustawą jest powierzenie notariuszom kompetencji do wydawania notarialnych nakazów zapłaty.

Możliwość wydania notarialnych nakazów zapłaty jest przewidziana dla niewątpliwych i bezspornych roszczeń, których zasadność będzie wykazana dokumentami załączonymi do wniosku o jego wydanie.

Rolą notariusza nie będzie rozstrzyganie sporu o charakterze cywilnym, a jedynie potwierdzenie istnienia niekwestionowanego przez dłużnika roszczenia pieniężnego i umożliwienie wierzycielowi uzyskanie tytułu egzekucyjnego, bez konieczności kierowania pozwu do sądu.

Notarialny nakaz zapłaty będzie mógł być wydany przez notariusza, jeżeli zasadność dochodzonego roszczenia nie budzi wątpliwości i gdy dochodzone roszczenie jest udowodnione dołączonym do wniosku dokumentem, w szczególności dokumentem urzędowym, zaakceptowanym przez dłużnika rachunkiem lub wezwaniem dłużnika do zapłaty i pisemnym oświadczeniem dłużnika o uznaniu długu.

Wniosek o wydanie notarialnego nakazu zapłaty będzie składany na urzędowym formularzu, którego wzór zostanie określony w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości wydanym na podstawie art. 105k. Ponadto wniosek będzie zawierał oświadczenie wnioskodawcy, składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywego oświadczenia, że nie jest w toku lub nie toczyła się inna sprawa o roszczenie objęte wnioskiem, co ma stanowić zabezpieczenie przed ponownym dochodzeniem tego samego roszczenia.

Notarialny nakaz zapłaty nie będzie mógł być wydany, jeżeli zasadność roszczenia budzi wątpliwości; roszczenie stało się wymagalne wcześniej niż w okresie trzech lat przed złożeniem wniosku o wydanie notarialnego nakazu zapłaty; wniosek nie spełnia warunków formalnych, o których mowa w art. 105b, w szczególności nie został złożony na

urzędowym formularzu oraz w sytuacji, gdy o to samo roszczenie między tymi samymi stronami jest w toku lub została prawomocnie zakończona sprawa wszczęta przed sądem powszechnym.

Nakazem zapłaty można uwzględnić roszczenie jedynie w całości, co wynika z brzmienia projektowanego art. 105c § 1. W razie braku podstaw wydania notarialnego nakazu zapłaty notariusz sporządzi protokół o odmowie jego wydania, którego odpis doręczy wnioskodawcy. Odmowa sporządzenia notarialnego nakazu zapłaty nie będzie zaskarżalna. Natomiast wnioskodawca będzie mógł skierować sprawę do rozpoznania przez sąd.

Jeżeli w sprawie zostaną spełnione ustawowe wymagania i notarialny nakaz zapłaty zostanie wydany, notariusz wraz z nakazem zapłaty doręczy osobie zobowiązanej formularz sprzeciwu oraz pouczenie o sposobie i terminie zaskarżenia sprzeciwu, a także skutkach jego niezaskarżenia. Skuteczne wniesienie sprzeciwu spowoduje utratę mocy notarialnego nakazu zapłaty, podobnie jak niedoręczenie notarialnego nakazu zapłaty bezpośrednio osobie zobowiązanej czy też zaistnienie w chwili złożenia wniosku wyżej wskazanych przesłanek określonych w art. 105f § 3.

Jest to wyrazem innej wiodącej zasady projektowanej w tym zakresie regulacji, jaką jest zasada dobrowolności. To od woli obu stron będzie zależało, czy notarialny nakaz zapłaty stanie się tytułem egzekucyjnym, a po nadaniu przez sąd klauzuli wykonalności tytułem wykonawczym umożliwiającym wszczęcie postępowania egzekucyjnego.

Zamierzeniem ustawodawcy jest maksymalne odformalizowanie przesłanek możliwości wniesienia sprzeciwu. Do skutecznego wniesienia sprzeciwu będzie zatem niezbędne tylko jego podpisanie oraz wyrażenie woli utraty przez notarialny nakaz zapłaty mocy. Wniesienie sprzeciwu nie będzie podlegało opłacie. Zostanie odformalizowane złożenie wniosku o restytucję terminu do wniesienia sprzeciwu, który składa się na jednym formularzu wraz ze sprzeciwem. Sprzeciw będzie można wnieść przez pełnomocnika, którym może być każda osoba fizyczna posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych (nie tylko osoba będąca członkiem rodziny czy wykonująca zawód adwokata lub radcy prawnego). Za równoznaczne z wniesieniem sprzeciwu, wniosku o restytucję terminu lub innego pisma, kierowanego do notariusza w związku z postępowaniem w przedmiocie wydania notarialnego nakazu zapłaty, uznaje się ich oddanie w formie przesyłki poleconej w polskiej placówce pocztowej operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe lub w placówce podmiotu zajmującego się doręczaniem korespondencji na terenie Unii Europejskiej.

W razie wniesienia sprzeciwu niespełniającego tych wymogów notariusz wezwie do ich uzupełnienia w terminie tygodniowym pod rygorem odmowy stwierdzenia utraty mocy notarialnego nakazu zapłaty.

W projekcie przewidziano także możliwość restytucji terminu do wniesienia sprzeciwu. Zgodnie z art. 105g § 9–11, jeżeli osoba zobowiązana nie złożyła w terminie sprzeciwu od notarialnego nakazu zapłaty bez swojej winy, notariusz na jej wniosek zdecyduje o restytucji terminu. Wniosek w tym przedmiocie wraz ze sprzeciwem składa się w formie pisemnej w terminie tygodniowym od dnia ustania przeszkody do złożenia sprzeciwu. Na notariusza został nałożony obowiązek rozpoznania wniosku w terminie 7 dni od jego otrzymania.

W przypadku nieuwzględnienia wniosku osobie zobowiązanej będzie przysługiwało prawo żądania ponownego rozpoznania wniosku oraz zaskarżenie wniosku w ramach zażalenia na odmowę stwierdzenia utraty mocy przez notarialny nakaz zapłaty.

Po doręczeniu protokołu stwierdzającego utratę mocy nakazu zapłaty lub po prawomocnym rozpoznaniu zażalenia na odmowę stwierdzenia utraty mocy notarialnego nakazu zapłaty na notarialnym nakazie zapłaty notariusz niezwłocznie zamieści wzmiankę o niewniesieniu sprzeciwu albo o utracie mocy notarialnego nakazu zapłaty.

Na wniosek osoby wnoszącej o wydanie notarialnego nakazu zapłaty lub osoby, której dotyczył wniosek, notariusz wydaje wypis notarialnego nakazu zapłaty wraz ze wzmianką o niewniesieniu sprzeciwu albo o utracie mocy notarialnego nakazu zapłaty. Wydawanie wypisów notarialnych nakazów zapłaty będzie się odbywało na takich samych zasadach jak wydawanie wypisów aktów notarialnych. Wypis notarialnego nakazu zapłaty wraz ze wzmianką o niewniesieniu sprzeciwu będzie podstawą do uzyskania klauzuli wykonalności, którą będzie nadawał sąd rejonowy ogólnej właściwości osoby zobowiązanej. W związku z tym został uzupełniony także określony w art. 777 § 1 K.p.c. katalog tytułów egzekucyjnych.

Złożenie wniosku o wydanie notarialnego nakazu zapłaty będzie skutkować zawieszeniem biegu terminu przedawnienia co do roszczeń objętych wnioskiem o wydanie nakazu. Przyjęte rozwiązanie daje wyraz współczesnym tendencjom ustawodawczym zmierzającym do skracania terminów przedawnienia roszczeń, zwłaszcza wobec instytucji prawnych, które, w przypadku braku koncyliacyjnego zakończenia sporu, nie korzystają z powagi rzeczy osądzonej (np. zawezwanie do próby ugodowej, postępowanie reklamacyjne przed Rzecznikiem Praw Pasażerów), oraz ma na celu wprowadzenie mechanizmu zapobiegającego składaniu przez wierzycieli wniosku jedynie po to, aby przerwać bieg terminu przedawnienia. Regulacja ta jest także korzystna dla wierzycieli, gdyż spieszne dochodzenie roszczenia potencjalnie zwiększa możliwość jego wyegzekwowania.

Projektowane przepisy pozwolą wydać notariuszowi miesięcznie nie więcej niż 200 notarialnych nakazów zapłaty. Ograniczenie to ma zapewnić możliwość przystosowania się notariuszy do wprowadzonych zmian oraz zapobiec

ograniczeniu dostępu obywateli do innych czynności notarialnych. Ma także przeciwdziałać nadmiernej „specjalizacji” notariuszy jedynie w wydawaniu nakazów zapłaty.

Zakłada się, że projektowane zmiany wpłyną na obciążenie pracy sądów (sędziów, referendarzy) od załatwiania – w szczególności – spraw wieczystoksięgowych.

W związku z powyższymi założeniami wprowadzenie projektowanych regulacji wiąże się ze zmianą następujących aktów prawnych:

- ustawa z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie,
- ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego,
- ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2022 r. poz. 1728 i 1846),
- ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1360),
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego,
- ustawa z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2022 r. poz. 1191),
- ustawa z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Austria

Austriacki rejestr nieruchomości – księga gruntowa (niem. Grundbuch) jest publicznym rejestrem prowadzonym przez sądy rejonowe (sądy ksiąg gruntowych) na podstawie KGU austr. Wpisowi do ksiąg podlegają prawa rzeczowe do nieruchomości. Wpis przeniesienia własności nieruchomości jest obligatoryjny i ma charakter konstytutywny. Księga gruntowa składa się z księgi głównej (niem. Hauptbuch), w której są dokonywane wpisy; zbioru dokumentów (niem. Urkundensammlung), obejmującego dokumenty będące podstawą wpisu; mapy ksiąg gruntowych (niem. Grundbuchsmappe) oraz wykazów pomocniczych: wykazu osobowego (niem. Personenverzeichnis), ujawniającego dane właścicieli i uprawnionych z tytułu prawa zabudowy; wykazu adresów nieruchomości (niem. Anschriftenverzeichnis) i wykazu nieruchomości (niem. Grundstücksverzeichnis), zawierającego numer nieruchomości. Każda nieruchomość jest rejestrowana pod odrębnym numerem (niem. Einlagezahl).

Pozycja notariusza w postępowaniu rejestrowym

W postępowaniu w sprawach o wpis w księdze gruntowej uprawnieni mogą być reprezentowani przez notariuszy i adwokatów. W 2009 r. notariusze i adwokaci zostali zobowiązani do składania wniosków o wpis w księdze gruntowej drogą elektroniczną. Należy wskazać, że akty notarialne mogą być sporządzane przez notariuszy zarówno w postaci elektronicznej, jak i w postaci papierowej – w zależności od dysponowania przez strony czynności notarialnej podpisem elektronicznym. Obecnie wymaganym sposobem przesyłania do sądu elektronicznych dokumentów stanowiących podstawę wpisu jest umieszczenie dokumentów w bazie danych o charakterze publicznoprawnym: elektronicznym archiwum utworzonym przez izbę notarialną – Cyberdoc¹⁹⁾ lub izbę adwokacką – Archivium²⁰⁾. Elektroniczny wniosek o wpis w księdze gruntowej (niem. strukturierter Grundbuchs Antrag) zawiera sformalizowane żądania, np. o wpis własności lub hipoteki. Ponadto we wniosku jest podawany numer, pod którym dokument stanowiący podstawę wpisu został zarejestrowany w elektronicznej bazie danych, co umożliwia sądowi pobranie dokumentów do elektronicznego zbioru dokumentów i poddanie ich kontroli. Pobrane dokumenty na potrzeby postępowania o wpis posiadają moc oryginału. Jeżeli dokument stanowiący podstawę wpisu nie został wprowadzony do elektronicznej bazy danych, jest składany w sądzie w postaci papierowej. Takie dokumenty są skanowane i włączane do elektronicznego zbioru dokumentów. Oryginały dokumentów są zwracane stronom²¹⁾.

W momencie wpływu do sądu elektroniczny wniosek o wpis w księdze gruntowej jest automatycznie opatrywany adnotacją o dniu i chwili jego złożenia, z której wynika kolejność wniosków i pierwszeństwo praw objętych wnioskami. Wniosek jest uwzględniany w tzw. roboczej wersji księgi gruntowej i do czasu rozpatrzenia złożonego wniosku przez właściwy sąd w księdze nie mogą być dokonywane dalsze wpisy. Po pozytywnym rozstrzygnięciu w przedmiocie wniosku o wpis księga gruntowa ujawniająca aktualny stan prawny nieruchomości jest udostępniana

¹⁹⁾ <http://www.notar.at/de/ueber-den-notar/einrichtungen/cyberdoc>

²⁰⁾ <http://www.archivium.at>

²¹⁾ Informacje uzyskane w ramach ankiety z Federalnego Ministerstwa Sprawiedliwości Republiki Austrii. Szerzej zob. P. Blajer, *Elektroniczna „księga gruntowa”. Geneza i aktualny postęp automatyzacji ksiąg gruntowych w Niemczech, Austrii i Szwajcarii*, „Krakowski Przegląd Notarialny” 2016, nr 4, s. 38; M. Grötsch, Österreich, s. 997–998. Zob. też D. Hinghofer-Szalkay, G. Aichinger, A. Moraitis, w: L.M. Martínez Velencoso, S. Bailey, A. Pradi (red.), *Transfer of Immovables in European Private Law*, s. 110–111.

podmiotom zewnętrznym. Notariusz nie korzysta z możliwości blokowania księgi gruntowej na etapie sporządzania aktu notarialnego²²⁾.

Bulgaria

Bułgarski rejestr nieruchomości (bułg. Имотен регистър) jest prowadzony przez Agencję ds. Rejestrów Republiki Bułgarskiej, będącą agencją wykonawczą Ministerstwa Sprawiedliwości, ze 113 urzędami rejestrowymi przy sądach rejonowych. Zastosowanie znajduje system rejestracji dokumentów, powiązany z systemem folio personalnego. Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie rejestracji w rejestrze są ujawniane przede wszystkim dokumenty dotyczące przeniesienia prawa własności, a także ustanowienia, przeniesienia, zmiany i wygaśnięcia innego prawa rzeczowego na nieruchomości.

Pozycja notariusza w postępowaniu rejestrowym

Notariusze odpowiadają za gromadzenie niezbędnych dokumentów i dopełnienie wymogów formalnych związanych z dokonywaną czynnością prawną, sporządzenie aktu notarialnego oraz doręczenie go do urzędu rejestrowego w formie papierowej. Podstawą rejestracji aktów notarialnych jest pisemny wniosek notariusza. W przypadku innych dokumentów wniosek o rejestrację jest składany przez strony czynności, notariusza lub każdą osobę zainteresowaną dokonaniem wpisu. Do wniosku jest dołączany dokument podlegający rejestracji w odpowiedniej liczbie egzemplarzy. W ramach systemu rejestracji elektronicznej nie jest stosowany bezpieczny podpis elektroniczny.

Wszystkie dokumenty podlegające rejestracji są skanowane. Wymagane dane są wpisywane w rejestrze za pośrednictwem zintegrowanego systemu informacji z katastru i rejestru nieruchomości w sposób usystematyzowany. Jednocześnie papierowe wersje dokumentów są przechowywane przez urzędy rejestrowe właściwe według miejsca położenia nieruchomości. Dokumenty są umieszczane w odpowiednich księgach. W ciągu 3 dni drugi oryginał dokumentu jest zwracany wnioskodawcy.

Chorwacja

Chorwackie rejestry nieruchomości – księgi gruntowe (chorw. zemljišne knjige), zawierające informacje o stanie prawnym nieruchomości, są prowadzone przez sądy rejonowe. Wpisowi w księdze gruntowej podlegają własność i inne prawa rzeczowe do nieruchomości w ramach systemu folio realnego. Wpisy mają charakter konstytutywny. Podstawą funkcjonowania ksiąg gruntowych jest KGU chorw., która przewiduje, że księgę prowadzi się dla każdej działki gruntu w celu ujawnienia stanu prawnego nieruchomości. Struktura księgi gruntowej obejmuje księgę główną i zbiór dokumentów. Księga główna składa się z trzech części, dotyczących odpowiednio: opisu zarejestrowanej nieruchomości, którego podstawę stanowią dane katastralne (karta A), własności nieruchomości (karta B) oraz obciążeń nieruchomości (karta C)²³⁾.

Pozycja notariusza w postępowaniu rejestrowym

Notariusze składają wnioski o wpis w rejestrze nieruchomości w imieniu stron transakcji dotyczących nieruchomości. Prawo chorwackie przewiduje trzy formy transakcji zawieranych z udziałem notariusza, wyróżniane ze względu na skutki prawne (pewność prawną). Umowa kupna-sprzedaży nieruchomości wymaga zaledwie formy pisemnej z poświadczonym notarialnie podpisem sprzedawcy. Pozostałe dwie formy, zrównane pod względem mocy prawnej, obejmują uwierzytelniony przez notariusza dokument prywatny (umowę stron) oraz akt notarialny.

W obecnym stanie prawnym wnioski mają postać tradycyjną. Dokonane w księdze wpisy są ujawniane elektronicznie, natomiast dokumenty w postaci papierowej przechowuje się w archiwum sądów prowadzących księgi gruntowe.

Notariusz nie korzysta z możliwości blokowania księgi gruntowej. W księdze może być zamieszczona wzmianka o złożonym wniosku o wpis²⁴⁾.

Czechy

W Czechach informacje zarówno o stanie prawnym, jak i o stanie faktycznym nieruchomości są gromadzone w centralnym rejestrze – katastrze nieruchomości (czes. katastr nemovitostí České republiky). Rejestracji podlegają prawa do nieruchomości. Podstawę prawną funkcjonowania katastru nieruchomości stanowi czeska ustawa Nr

²²⁾ Informacje uzyskane w ramach ankiety z Federalnego Ministerstwa Sprawiedliwości Republiki Austrii. Szerzej zob. P. Blajer, Elektroniczna „księga gruntowa”, s. 41–42.

²³⁾ Informacje uzyskane w ramach ankiety z Ministerstwa Sprawiedliwości Republiki Chorwacji, oprac. M. Fučkar, 18.10.2016 r. oraz z Chorwackiej Izby Notarialnej, oprac. B. Čmrlec-Kišić, F. Milak, 11.10.2016 r. Zob. też informacje na temat chorwackiego rejestru nieruchomości dostępne w europejskim portalu E-Sprawiedliwość, https://e-justice.europa.eu/content_land_registers_in_member_states-109-hr-pl.do?clang=hr (dostęp: 28.12.2019 r.); T. Josipović, *Die rechtsbildende Funktion*, s. 239 i n.; A. Wudarski, T. Josipović, *Kompjutorizacija*, s. 30 i n.; P. Zima, Z.G. Balogh, *Computerization*, s. 496 i n.; N. Lacmanović, Croatia; D. Kontrec, *Land Registration System*.

²⁴⁾ Informacje uzyskane w ramach ankiety z Ministerstwa Sprawiedliwości Republiki Chorwacji oraz z Chorwackiej Izby Notarialnej; D. Kontrec, *Land Registration System*.

256/2013 o katastrze nieruchomości²⁵⁾. Kataster nieruchomości jest prowadzony przez Czeski Urząd ds. Geodezji, Kartografii i Katastru (Český úřad zeměměřický a katastrální), będący niezależną instytucją państwową. Do prowadzenia katastru jest wykorzystywany zintegrowany system informatyczny z centralną bazą danych – ISKN (czes. Informační systém katastru nemovitostí)²⁶⁾. Zadania związane z rejestracją nieruchomości są realizowane przez 14 regionalnych urzędów katastralnych z 94 oddziałami w większych miastach²⁷⁾.

Pozycja notariusza w postępowaniu rejestrowym

Udział notariusza w transakcji dotyczącej nieruchomości jest uzależniony od woli stron (prawo czeskie nie przewiduje takiego wymogu). Notariusz może złożyć wniosek o wpis w katastrze nieruchomości w imieniu strony jako pełnomocnik, zarówno w formie papierowej, jak i elektronicznie – zgodnie z jednolitymi zasadami przewidzianymi dla wszystkich wnioskodawców. Akt notarialny może być sporządzony w postaci elektronicznej i opatrzony podpisem elektronicznym. Jak zaznaczono, akty notarialne stanowiące podstawę wpisu są przechowywane w urzędzie katastralnym w postaci cyfrowej. Dokumenty papierowe są gromadzone w archiwum urzędu. Nie są one zwracane uczestnikom postępowania, których jedynie zawiadamia się o dokonaniu wpisu w katastrze nieruchomości. Uczestnicy postępowania mogą dokonać weryfikacji wpisu przez Internet. Akta po digitalizowaniu są dostępne dla stron zgodnie z regulacją ustawy Nr 256/2013 o katastrze nieruchomości.

Estonia

W Estonii funkcjonuje centralny rejestr nieruchomości (est. kinnistusraamat) prowadzony przez Wydział Rejestru Nieruchomości Sądu Rejonowego w Tartu, podlegający Ministerstwu Sprawiedliwości. Na terenie kraju działa 8 biur Wydziału Rejestru Nieruchomości, zajmujących się przyjmowaniem wniosków o wpis w rejestrze. Rejestr jest oparty na systemie rejestracji tytułów prawnych do nieruchomości i zawiera informacje o prawie własności oraz ograniczonych prawach rzeczowych na nieruchomościach. Zasady prowadzenia rejestru nieruchomości określa ustawa z 15.09.1993 r. o rejestrze nieruchomości²⁸⁾.

Pozycja notariusza w postępowaniu rejestrowym

Na gruncie prawa estońskiego jest przewidziany wymóg udziału notariusza we wszystkich transakcjach dotyczących przeniesienia własności nieruchomości. Również umowa sprzedaży przygotowana przez same strony podlega poświadczeniu przez notariusza. Kopie wszystkich dokumentów dotyczących transakcji powinny być przedłożone notariuszowi przed jej zawarciem, zaś oryginały – w dniu jej zawarcia²⁹⁾.

Zgodnie z art. 34 ustawy z 15.09.1993 r. o rejestrze nieruchomości każda osoba, której praw dotyczy wpis w rejestrze lub na której rzecz wpis jest dokonany, może złożyć wniosek o wpis. Wniosek powinien zostać poświadczony notarialnie lub podpisany cyfrowo. Poświadczony notarialnie wniosek jest składany wraz z niezbędnymi dokumentami do Wydziału Rejestru Nieruchomości za pośrednictwem notarialnego systemu teleinformatycznego. W uzasadnionych przypadkach wniosek może zostać złożony przez innego notariusza niż notariusz, który dokonał poświadczenia. Czynności notarialne nie obejmują blokowania rejestru nieruchomości³⁰⁾.

Od 2007 r. estońscy notariusze korzystają z programu „E-notariusz”, służącego ułatwieniu sporządzania aktów notarialnych. System umożliwia również notariuszom wgląd do informacji z 16 różnych rejestrów (m.in. rejestru nieruchomości, katastru, rejestru majątku małżeńskiego, rejestru spadków, rejestru ludności, rejestru handlowego). W celu cyfrowego podpisywania dokumentów użytkownicy systemu „E-notariusz” posługują się dokumentem tożsamości – kartą ID. Podpisane w ten sposób dokumenty przesyłane są elektronicznie do Wydziału Rejestru Nieruchomości.

Od 2015 r. dokumenty gromadzone w archiwum rejestru nieruchomości są zdigitalizowane. Proces digitalizacji został przeprowadzony z udziałem Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Centrum Rejestrów i Systemów Informatycznych (est. Registrite ja Infosüsteemide Keskus – RIK)³¹⁾. Dokumenty papierowe stanowią część narodowego dziedzictwa kulturowego i są przechowywane w Archiwach Narodowych. Dostęp do zdigitalizowanych akt rejestru nieruchomości

²⁵⁾ Zákon č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon).

²⁶⁾ <http://www.cuzk.cz/Katastr-nemovitosti/O-katastru-nemovitosti/Informacni-system-katastru-nemovitosti-ISKN.aspx>

²⁷⁾ Informacje uzyskane w ramach ankiety z Czeskiego Urzędu ds. Geodezji, Kartografii i Katastru, oprac. S. Dokoupilová, 4.11.2016 r.; R. Krátký, Information System; V. Čada, J. Marvalová, B. Musilová, Datasets of Basic Spatial Data, s. 321 i n.; E. Dobrovolná, A. Barański, Ausgewählte Fragen, s. 315 i n.; A. Kliková, Real Estate Cadastre, s. 163 i n.; M. Mika, Wybrane problemy, s. 97–107; informacje na temat czeskiego rejestru nieruchomości dostępne w europejskim portalu E-sprawiedliwość, https://e-justice.europa.eu/content_land_registers_in_member_states-109-cz-pl.do?member=1 (dostęp: 19.12.2019 r.); S. Dokoupilová, Cadastre; The Cadastral System in the Czech Republic, s. 86 i n.

²⁸⁾ Kinnistusraamatuseadus (RT I 1993, 65, 922).

²⁹⁾ Informacje uzyskane w ramach ankiety z Ministerstwa Sprawiedliwości Republiki Estonii.

³⁰⁾ Tamże; M. Kaing, Real Property Cadastre in Estonia, s. 33.

³¹⁾ Centrum Rejestrów i Systemów Informatycznych jest agencją podlegającą Ministerstwu Sprawiedliwości, która ma na celu wdrażanie innowacyjnych usług w dziedzinie administracji państwowej, sądownictwa i polityki karnej. [<http://www.rik.ee/en/agency>]

jest możliwy w Wydziale Rejestru Nieruchomości, w kancelariach notarialnych, a także na stronie internetowej Centrum Rejestrów i Systemów Informatycznych³²⁾.

Inne podmioty poza notariuszami, jak komornicy, banki, a także obywatele, mogą składać wnioski o wpis w rejestrze za pośrednictwem wskazanego powyżej portalu internetowego³³⁾.

Węgry³⁴⁾

Na Węgrzech postępowanie o wydanie nakazu zapłaty reguluje ustawa nr L z 2009 r. o postępowaniu o wydanie nakazu zapłaty. Postępowanie o wydanie nakazu zapłaty jest uproszczonym, pozasądowym cywilnoprawnym postępowaniem w zakresie dochodzenia roszczeń pieniężnych, przy czym należy ono do zakresu kompetencji notariuszy. Postępowanie o wydanie nakazu zapłaty przewiduje automatyczne przetwarzanie danych – w tym celu notariusze korzystają z jednolitego internetowego systemu informatycznego węgierskiej Izby Notarialnej (Magyar Országos Közjegyzői Kamarának, MOKK), który jest dostępny na terenie całego kraju dla notariuszy, stron i innych osób uczestniczących w postępowaniu. Postępowanie notarialne – jako pozasądowe postępowanie cywilnoprawne – ma takie same skutki jak postępowanie sądowe.

Kompetencje w zakresie postępowania o wydanie nakazu zapłaty przysługują notariuszom na terenie całego kraju.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Notariusze	3905 (dane na dzień 31 sierpnia 2022 r.). Według dostępnych danych obecnie (stan na dzień 31 marca 2022 r.) 3541 notariuszy prowadzi kancelarię notarialną co najmniej 3 lata.	MS	Dokonywanie bezspornych wpisów w księgach wieczystych, które wiązałyby się z zakładaniem nowych ksiąg wieczystych. Poszerzenie kompetencji notariuszy. Powierzenie notariuszom kompetencji do wydawania notarialnych nakazów zapłaty. Zmiany w zakresie nadzoru nad funkcjonowaniem notariatu.
Osoby oczekujące na wpis do księgi wieczystej	1 519 054 Liczba spraw KW niezakończonych pozostających od daty pierwszego wpływu do sądu.	Sprawozdanie MS-S20KW za III kwartały 2021 r.	Przyspieszenie wpisu do księgi wieczystej.
Krajowa Rada Notarialna	1		Rozszerzenie zakresu działań KRN przez przedstawianie kandydatów na Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu i opiniowanie kandydatów na zastępców Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu.

³²⁾ <http://www.rik.ee/en/e-land-register>

³³⁾ Informacje uzyskane w ramach ankiety z Ministerstwa Sprawiedliwości Republiki Estonii. Zob. też P. Saartee, I. Vali, *How to Ensure*.

³⁴⁾ Magyar Országos Közjegyzői Kamara (mokk.hu)

Sądy powszechne	SR – 318		Odciążenie wydziałów dokonujących wpisów do ksiąg wieczystych.
Minister Sprawiedliwości	1		Rozszerzenie nadzoru nad notariuszami w zakresie nowych kompetencji. Uzupełnienie upoważnienia ustawowego dla Ministra Sprawiedliwości.
Komornicy	2310	MS	Powierzenie zadań związanych z doręczaniem notarialnych nakazów zapłaty.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy został zamieszczony na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości i Rządowego Centrum Legislacji w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”, stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

Projekt zostanie skierowany do konsultacji z następującymi podmiotami:

Krajowa Rada Notarialna, Naczelna Rada Adwokacka, Krajowa Izba Radców Prawnych, Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”, Stowarzyszenie Sędziów „Themis”, Stowarzyszenie Notariuszy RP, Stowarzyszenie Prawnicy dla Polski, Stowarzyszenie Prokuratorów Rzeczypospolitej Polskiej, Niezależne Stowarzyszenie Prokuratorów „Ad Vocem”, Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych LEX JUSTA, Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych Rzeczypospolitej Polskiej, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych, Polski Związek Pracodawców Prawniczych, Stowarzyszenie Prawnicy dla Polski, Fundacja Panoptikon, Fundacja Court Watch Polska, Fundacja im. Stefana Batorego, Fundacja Polskie Towarzystwo Prawnicze OPUS IURIS, Fundacja na Rzecz Bezpiecznego Obrotu Prawnego, Krajowa Izba Gospodarcza, Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”, Polska Rada Biznesu, Związek Pracodawców Business Centre Club, Kongres Polskiego Biznesu, Związek Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce, Polskie Towarzystwo Gospodarcze, Federacja Porozumienie Polskiego Rynku Nieruchomości, Polska Federacja Organizacji Zarządców, Administratorów i Właścicieli Nieruchomości, Polska Federacja Rynku Nieruchomości, Konfederacja Budownictwa i Nieruchomości, Krajowa Izba Gospodarki Nieruchomościami, Polska Unia Właścicieli Nieruchomości, Polskie Towarzystwo Mieszkaniowe, Instytut Gospodarki Nieruchomościami, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, Prezes Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Prezes Narodowego Banku Polskiego, Rzecznik Praw Obywatelskich, Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego, Rzecznik Finansowy, Krajowa Rada Komornicza.

Czas trwania konsultacji jest przewidziany na 14 dni.

Z uwagi na wagę tematu oraz pilną potrzebę wprowadzenia regulowanych regulacji, w tym oczekiwania społeczne spowodowane długim oczekiwaniem na wpis hipoteki do księgi wieczystej i związane z tym podwyższenie oprocentowania kredytów bankowych, należało skrócić czas konsultacji publicznych.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2022 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1 (2023)	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem												
budżet państwa												
Wydatki ogółem		12,83	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12,83
budżet państwa:		12,83	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12,83
Saldo ogółem		-12,83	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-12,83
budżet państwa:		-12,83	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-12,83

Źródła finansowania	<p>Ogólne koszty projektowanej ustawy w 2023 r. wyniosą 12,83 mln, przy czym dodatkowe środki konieczne do pozyskania ponad posiadane przez MS limity wynoszą 5,5 mln zł i zostaną przeznaczone w ramach:</p> <ul style="list-style-type: none"> – części 37 – Sprawiedliwość na wydatki osobowe (14 etatów – 1,89 mln), – części 15 – Sądy powszechne na częściowe koszty podłączenia notariuszy do Systemu Ksiąg Wieczystych oraz częściowe koszty modyfikacji funkcjonalności i wydatki osobowe (4 etaty OWI) – łącznie 3,61 mln. <p>Pozostałe wydatki (tj. 7,33 mln) zostaną pokryte z umów utrzymaniowo-rozwojowych na system ksiąg wieczystych i dostępnego potencjału wykonawczego ze środków pozostających w dyspozycji MS.</p>
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Wszelkie wydatki związane z projektowanymi zmianami zostaną sfinansowane w ramach części 15 – Sądy powszechne oraz w ramach limitu części 37 – Sprawiedliwość, w tym w ramach posiadanych etatów, i nie będą stanowiły podstawy do planowania i ubiegania się o dodatkowe środki z budżetu państwa na ten cel w roku wejścia w życie ustawy oraz w latach kolejnych.</p> <p>Dodatkowe wyjaśnienia.</p> <p>Projektowana regulacja ma umożliwić uprawnionemu notariuszowi dokonanie wpisu w księdze wieczystej odrębnej własności lokalu oraz ograniczonych praw rzeczowych z nim związanych, za pośrednictwem wdrożenia dedykowanej usługi w systemie Elektronicznych Ksiąg Wieczystych (eKW).</p> <p>Należy podkreślić, iż na potrzeby omawianego przedsięwzięcia powstaną dedykowane usługi w systemie eKW wykorzystujące maksymalnie możliwie obecną infrastrukturę systemu.</p> <p>Elementy usług zostaną zaimplementowane głównie w komponentach centralnych. Nie przewiduje się modyfikacji aplikacji SOWKW – wymagane zmiany w bazach wydziałowych będą realizowane przez dedykowane komponenty osadzone w infrastrukturze Wydziału/Apelacji.</p> <p>Dostęp dla notariusza będzie zrealizowany w ramach obecnych usług uwierzytelniania Aplikacji Branżowej (z zachowaniem co najmniej równoważnych parametrów bezpieczeństwa).</p> <p>Poniżej wskazano koszty modyfikacji systemu eKW w ramach włączenia do niego notariuszy.</p> <p>Oszacowanie uwierzytelnienia notariuszy w systemie eKW zostało dokonane na podstawie wiedzy eksperckiej oraz konsultacji z obecnym wykonawcą KW.</p> <p>Każdy wydział ksiąg wieczystych ma swoją lokalną, odrębną bazę danych. W ramach danego wydziału kierownik sekretariatu/przewodniczący zarządza swoimi użytkownikami – są to pracownicy jego wydziału. W przypadku podłączenia notariuszy do wydziału zostanie stworzona nowa funkcjonalność zarządzania użytkownikami w systemie eKW. Konta, które aktualnie mają notariusze, służą tylko do logowania do aplikacji branżowej. Do SOWKW jest inny sposób logowania – przez domenę resortową. Będzie wymagane założenie nowych kont i ich obsługa lub przystosowanie systemu KW do innego sposobu logowania (dla użytkowników spoza resortu). W przypadku braku ograniczenia miejscowego dostęp do jednego wydziału mogłoby teoretycznie mieć kilka tysięcy notariuszy, co przy obecnym rozwiązaniu technologicznym mogłoby stanowić poważne problemy wydajnościowe. Na tym etapie prac należy więc założyć przede wszystkim rejonizację dostępu i dostęp jednego notariusza do bazy danych (ksiąg wieczystych) prowadzonych przez wydziały ksiąg wieczystych położone w obszarze właściwości sądu rejonowego, ustalonej na podstawie przepisów wydanych na podstawie art. 58 pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece.</p> <p>Należy również podkreślić, że zakłada się, iż w postępowaniu będzie uczestniczył wyłącznie notariusz. W wyniku zakończonego z sukcesem postępowania w przedmiocie wpisu będzie tworzona nowa księga lokalowa wraz z odpowiednimi zapisami w dziale IV (hipoteka) oraz odpowiedni wpis w księdze, z której jest wyodrębniany lokal. Dodatkowo w sposób automatyczny powstaną odpowiednie zapisy (dzienniki) pozwalające w przyszłości na obsługę powiązanych spraw przez odpowiedni Wydział Ksiąg Wieczystych. Dziennik zostanie założony automatycznie w imieniu notariusza.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Koszty podłączenia notariuszy do Systemu Ksiąg Wieczystych</u> <p>Nowy sposób autoryzacji w systemie KW (inny rejestr AD – poza domeną, inna struktura uprawnień) przez zdalny dostęp wraz z zapewnieniem bezpieczeństwa i wydajności – około 5 mln zł.</p>

Źródła finansowania: Na realizację zadania w 2023 r. środki finansowe zostaną pozyskane z cz. 15 budżetu państwa oraz z umowy utrzymaniowo-rozwojowej na system eKW (środki w dyspozycji MS).

2. Koszty modyfikacji funkcjonalności

- a. Modyfikacja aplikacji branżowej, aplikacji SOWKW, programu komunikacyjnego KOMWKW2 oraz API

Koszty dotyczą tylko umożliwienia dokonywania wpisów przez notariuszy w systemie Ksiąg Wieczystych oraz modyfikacji aplikacji branżowej, nie uwzględniają tworzenia akt hybrydowych.

Koncepcja	Opis	Koszt w roboczogodzinach (rbg)
Zakłada się, że zostanie zachowana dotychczasowa ścieżka – notariusz składa wniosek, na podstawie wniosku nanoszą się wzmianki w Księdze Wieczystej (KW), a następnie w systemie eKW następuje rejestracja wniosku	<ul style="list-style-type: none"> – należy dodać możliwość oznaczenia wniosku, do którego wpis ma wykonać notariusz; – należy dodać możliwość weryfikacji, aby wnioski, co do których wpis ma wykonać notariusz, dotyczyły tylko i wyłącznie wyodrębnienia lokalu, ewentualnie – nowe żądanie dla tego typu spraw; – należy dodać funkcjonalność zmiany oznaczenia takiego wniosku na wniosek wpisywany przez sąd; – obsługa zastępstw; – zmiany w rejestracji (nowy rodzaj pisma); – dekreteacja na notariusza; zmiany w dekreteacji automatycznej dotychczasowej; – dodanie nowych ról w systemie; – zmiany funkcji zarządzania użytkownikami, nowe widoki dla notariuszy; – zmiana statystyk; – obsługa zastępstw – przedekretowywania wniosków – nowa funkcjonalność; – dodanie w SOWKW nowych uprawnień i ich obsługi; – weryfikacja z listą notariuszy podczas logowania do systemu eKW i podczas wysyłania do wpisu. 	14 000 rbg

Koszt zmiany funkcjonalności systemu eKW – około 5,6 mln (roboczogodziny liczone po 400 zł).
Źródła finansowania: Na realizację zadania w 2023 r. środki finansowe zostaną pozyskane z części 15 budżetu państwa oraz z umowy utrzymaniowo-rozwojowej na system eKW (środki w dyspozycji MS).

	3. <u>Czas realizacji</u>		
	Realizacja przez obecnego wykonawcę lub wykorzystanie innego potencjału wykonawczego będącego w dyspozycji MS		
	Zadanie	Dodatkowe założenia	Czas w miesiącach
	Opracowanie Projektu zmian ustawy i konsultacje międzyresortowe	Zakłada się bieżące śledzenie projektowanych zmian we współpracy z departamentem właściwym do prowadzenia prac legislacyjnych we wskazanym zakresie i rozpoczęcie prac nad opracowaniem specyfikacji wymagań.	6–9 miesięcy
	Opracowanie specyfikacji wymagań do zlecenia wykonawcy	Dokończenie specyfikacji wymagań dotyczących modyfikacji systemów po zakończeniu konsultacji międzyresortowych.	1 miesiąc
	Analiza biznesowa wykonawcy	Opracowanie analizy przez wykonawcę, weryfikacja, nanoszenie poprawek.	– 2 miesiące
	Projekt szczegółowy	Opracowanie projektu przez wykonawcę, weryfikacja, nanoszenie poprawek.	2 miesiące
	Implementacja	Implementacja zmian przez wykonawcę – aplikacja branżowa, SOWKW, system zarządzania tożsamością.	– 3 miesiące
	Testy wewnętrzne wykonawcy		6 miesięcy
	Testy zamawiającego	– I iteracja testów	6 miesięcy
	Testy modyfikacji / Testy regresji	– Poprawki wykonawcy	
		– II iteracja testów	
		– Poprawki wykonawcy	
	– III iteracja testów		
	– Poprawki		
	– Testy akceptacyjne – UAT		
Wdrożenie	Wdrożenie pilotażowe – musi być zakończona migracja baz do centrali.	1 miesiąc	
	Wdrożenie we wszystkich wydziałach.	3 miesiące	
Zgodnie z powyższą tabelą szacuje się, iż czas z wdrożeniem pilotażowym zajmie rok i 9 miesięcy od momentu zakończenia opracowania projektu zmian ustawy i konsultacji międzyresortowych, które szacuje się na okres ok. 6–9 miesięcy.			
4. <u>POZOSTAŁE KOSZTY</u>			
Zidentyfikowano potrzebę wyposażenia notariuszy w czytniki i karty kryptograficzne, które umożliwią dokonanie wpisów w księgach wieczystych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Przewidziany koszt do poniesienia przez kancelarie notarialne to około 200 zł/osobę. Łączny koszt dla nowych 350 użytkowników może wynosić około 70 tys. zł.			
Obsługę Rzecznika Dyscyplinarnego Notarialnego i jego zastępców zapewni Krajowa Rada Notarialna.			

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe							
Skutki							
Czas w latach od wejścia w życie zmian	0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w	duże przedsiębiorstwa						

mln zł, ceny stałe z ... r.)	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	<p>Pozytywny wpływ proponowanej regulacji na obywateli i przedsiębiorców będzie przejawiał się w skróceniu czasu oczekiwania na wpis do księgi wieczystej oraz zmniejszeniu obciążenia orzeczników w wydziałach ksiąg wieczystych. Natomiast potencjalne ryzyko dla obrotu nieruchomościami będzie zminimalizowane przez wybranie notariuszy o wysokich kwalifikacjach, którzy przed dokonaniem wpisu będą musieli zapoznać się z aktami księgi wieczystej.</p> <p>Z uwagi na skrócenie czasu oczekiwania na wpis do księgi wieczystej oraz ułatwienie możliwości dochodzenia roszczeń niespornych projekt pozytywnie wpłynie na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, obywateli oraz gospodarstw domowych, a także sytuację osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.</p> <p>W zakresie regulacji dotyczącej dokonywania wpisów w postępowaniu wieczystoksięgowym projektowana zmiana przewiduje przyznanie notariuszom uprawnień do dokonywania czynności, z zastrzeżeniem warunku, iż przy uwzględnieniu proponowanych zmian to obywatelom i innym uczestnikom obrotu prawnego będzie przysługiwać prawo do dokonania wyboru złożenia wniosku przez notariusza za pośrednictwem systemu teleinformatycznego i oczekiwania na rozpoznanie wniosku w oparciu o procedury obowiązujące dotychczas.</p> <p>Opóźnienia w dokonywaniu wpisów do ksiąg wieczystych dotyczą nie tylko nabywców lokali mieszkalnych, ale także przedsiębiorców, deweloperów. Inwestor nie otrzyma bowiem kredytu na realizację zamierzenia budowlanego do czasu ujawnienia w księdze wieczystej aktualnych wpisów dotyczących nieruchomości. Problemy z opóźnieniem dokonania wpisu mogą zatem znacznie przedłużyć czas realizacji inwestycji, zatem zakłada się, że projektowana zmiana wpłynie korzystnie zarówno na obywateli, jak i przedsiębiorców. Przyjmuje się, że projektowana regulacja rozwiąże wskazane problemy, które spowalniają obrót nieruchomościami oraz są źródłem dodatkowych kosztów, zarówno dla inwestorów oraz ich klientów.</p> <p>Potencjalne ryzyka dla obrotu nieruchomościami w związku z powierzeniem wpisów notariuszom:</p> <ul style="list-style-type: none"> – w aspekcie wpływu na dostępność <p>Powierzenie dokonywania wpisów do ksiąg wieczystych notariuszom ma stanowić alternatywne rozwiązanie, uzależnione od woli strony. Nadal zostanie utrzymane rozwiązanie dotyczące wpisów do ksiąg wieczystych przez sądy. Zatem projekt nie powinien wpływać niekorzystnie – w porównaniu do obecnych rozwiązań – na dostępność dla obywateli i przedsiębiorców do podmiotów realizujących zadania z zakresu ochrony prawnej w postaci rozpoznawania wniosków o wpis do księgi wieczystej;</p> – w aspekcie jakości działania <p>Należy wskazać, że przy obecnie obowiązujących rozwiązaniach procent oddalonych wniosków o wpis do księgi wieczystej (Dz. Kw.), w stosunku do ogółem załatwionych tego rodzaju wniosków (Dz. Kw.), jest bardzo niewielki: w 2020 r. wyniósł 0,946%, a w 2021 r. 1,12%. W 2018 r. (a zatem w okresie poprzedzającym lawinowo rejestrowane sprawy Dz. Kw. dotyczące ujawnienia w księdze wieczystej przekształcenia prawa użytkownika wieczystego w prawo własności z tzw. ustawy</p> 						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, w tym osoby starsze i osoby niepełnosprawne							

		<p>przekształceniowej) procent ten był nieznacznie wyższy i wynosił 1,231%.</p> <p>Po wejściu życie planowanych rozwiązań, w przypadku czynności notarialnych, w których nie ma konfliktu czy też sporu między stronami (strony są zgodne co do prawa wpisywanego oraz wykreślanego z księgi), taki wniosek, rozpoznawany przez notariusza, z istoty zakończy się wpisem do księgi przez notariusza. W praktyce zatem czynność notarialna nie zostanie skontrolowana przez sąd pod kątem materialnym, lecz należy podkreślić, że w przypadku ograniczenia projektowanych zmian tylko do wybranej kategorii czynności cywilnoprawnych ryzyko niejednolitej praktyki będzie znacznie ograniczone, gdyż w praktyce sądowej sprawy takie nie nasuwają większych problemów prawnych.</p> <p>– w aspekcie konkurencyjności</p> <p>Powierzenie notariuszom uprawnienia do dokonywania wpisów w księgach wieczystych nie wpłynie negatywnie na dostępność do usług notarialnych. Wynika to z dużej i stale wzrastającej liczby notariuszy (zdecydowanie większej niż jeszcze kilka lat temu). Obecna liczba notariuszy to 3852 osoby, a wpisów do ksiąg wieczystych będą dokonywać jedynie notariusze, którzy wyrażą takie zainteresowanie, i zakłada się, że co najmniej 10% notariuszy podejmie się tego zadania. Dodatkowo wpis przez notariusza będzie mógł być dokonany jedynie na żądanie strony.</p> <p>W związku z tym dokonywanie wpisów w księdze wieczystej będzie się odbywało bez uszczerbku dla realizacji innych ich zadań. Z tych samych względów nie wpłynie to negatywnie na konkurencyjność usług świadczonych przez różne grupy notariuszy.</p> <p>Powierzenie notariuszom nowych obowiązków, związanych z dokonywaniem wpisów w księgach wieczystych, może zwiększyć ich obciążenie pracą. Zakres zadań (czynności) wchodzących w uprawnienie do dokonania wpisów w księgach wieczystych będzie obszerny, wymagający ze strony notariuszy wzmożonej uwagi, dokładności i nakładu pracy, a tym samym należy przypuszczać, że mogą być to zadania czasochłonne. Niemniej jednak należy podkreślić, że nowe zadania będą realizować ci, którzy wyrażą taką wolę i zdecydują się wesprzeć orzekające w tym zakresie sądy wieczystoksięgowe.</p> <p>Dotychczas Minister Sprawiedliwości nie dysponował możliwością zawieszenia notariusza w czynnościach zawodowych. Ze względu na konieczność sprawowania nadzoru wydaje się to niedopatrzeniem ze strony ustawodawcy, które należy skorygować. Rozszerzenie zakresu kontroli jest wyrazem konieczności zapewnienia profesjonalnego i jednolitego prowadzenia postępowań dyscyplinarnych. W uzasadnieniu wyroku z 12 lutego 2013 r. (K 6/12) Trybunał Konstytucyjny w sposób jednoznaczny wskazał: „Tworząc bowiem samorząd zawodowy, ustawodawca jest obowiązany przekazać mu sprawowanie pieczy nad należyтым wykonywaniem zawodu zaufania publicznego, ale – co należy podkreślić – w kształcie przez siebie określonym. Dbłość o należyte wykonywanie zawodu zaufania publicznego jest bowiem zadaniem państwa. Zadanie to może zostać przekazane na zasadzie decentralizacji samorządowi zawodowemu w całości lub w części, zależnie od decyzji prawodawcy”. Proponowane rozwiązanie zapewni wzrost zaufania obywateli do tej grupy zawodowej i wyeliminuje ryzyko nieprawidłowości szeroko opisanych w uzasadnieniu projektu. Analogiczne rozwiązania prawidłowo funkcjonują w odniesieniu do komorników (art. 18 ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych) oraz osób posiadających licencję doradcy restrukturyzacyjnego (art. 20 ustawy z dnia 15 czerwca 2007 r. o licencji doradcy restrukturyzacyjnego). W odniesieniu do adwokatów i radców prawnych odpowiednie ustawy ustrojowe przewidują tymczasowe zawieszenie w wykonywanych czynnościach zawodowych przez sąd dyscyplinarny (art. 95</p>
--	--	---

		ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o advokaturze, art. 65 ² ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych).
Niemierzalne		<p>Ułatwienie obywatelom uzyskiwania wpisów ustanawianej na ich rzecz własności, a równocześnie redukcja kosztów kredytów hipotecznych związanych z pobieraniem przez banki dodatkowych opłat w czasie oczekiwania na wpis hipoteki zabezpieczającej spłatę kredytu udzielonego na zakup mieszkania. Przy czym należy podkreślić, że powierzenie dokonywania wpisów do ksiąg wieczystych notariuszom ma stanowić alternatywne rozwiązanie, uzależnione od woli strony. Nadal zostanie utrzymane rozwiązanie dotyczące wpisów do ksiąg wieczystych przez sądy.</p> <p>W konsekwencji to obywatelom i innym uczestnikom obrotu prawnego będzie przysługiwać prawo do dokonania wyboru sposobu dokonania wpisu tych praw do księgi wieczystej. Ponieważ powierzenie dokonywania wpisów do ksiąg wieczystych notariuszom ma stanowić alternatywne rozwiązanie, uzależnione od woli strony, a wpisów będą dokonywać jedynie notariusze, którzy wyrażą takie zainteresowanie, dlatego rozwiązanie to nie wpłynie niekorzystnie na dostępność obywateli i przedsiębiorców do innych usług świadczonych przez notariuszy, również w zakresie kosztów.</p>
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>KRN</p> <p>Projektowane nowe czynności mogą spowodować koszty związane z dostosowaniem systemów informatycznych i powierzchni archiwizacyjnej oraz zwiększenie obsługi administracyjnej kancelarii notarialnych.</p> <p>Zidentyfikowano potrzebę wyposażenia notariuszy w czytniki i karty kryptograficzne, które umożliwią dokonanie wpisów w księgach wieczystych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Przewidziany koszt do poniesienia przez kancelarie notarialne to około 200 zł/osobę.</p> <p>Zakłada się, że oprogramowanie, które zostanie zrealizowane przez departament właściwy ds. informatyzacji w MS, będzie wystarczające do obsługi procesu biznesowego przez notariuszy. Nie planuje się rozbudowy systemu EKW o elementy integracyjne z systemami zewnętrznymi (w tym notariuszy). Przy przyjęciu powyższych założeń dotyczących sposobu i trybu dostępu zewnętrznych interesariuszy do systemu EKW nie przewiduje się dla nich innych kosztów niż wskazane w akapicie powyżej, związanych z koniecznością wyposażenia w karty i czytniki.</p> <p>Obsługę Rzecznika Dyscyplinarnego Notarialnego i jego zastępców zapewni Krajowa Rada Notarialna – po konsultacji z Krajową Radą Notarialną ustalono, że na obecnym etapie prac oszacowanie potencjalnych kosztów nie jest możliwe.</p>	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☐ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☒ nie ☐ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☒ nie ☐ nie dotyczy	
Komentarz:		

Koszty dostosowania oraz czasochłonność zadań została omówiona w powyższych punktach Oceny Skutków Regulacji.

Wprowadzenie instytucji Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu oraz instytucji dochodzenia dyscyplinarnego - Rzecznik Dyscyplinarny Notariatu będzie składał Ministrowi Sprawiedliwości sprawozdanie ze swojej działalności za rok poprzedni w terminie do dnia 1 marca każdego roku. Obowiązek obsługi Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu i jego zastępców zostanie powierzony Krajowej Radzie Notarialnej.

Regulacja przewiduje przyznanie notariuszom uprawnień do dokonywania czynności rejestrowych w związku z dokonywanymi przez nich czynnościami notarialnymi, z zastrzeżeniem warunku, iż przy uwzględnieniu proponowanych zmian to obywatelom i innym uczestnikom obrotu prawnego będzie przysługiwać prawo do dokonania wyboru złożenia wniosku przez notariusza za pośrednictwem systemu teleinformatycznego i oczekiwania na rozpoznanie wniosku w oparciu o procedury obowiązujące dotychczas.

Wniosek o zaświadczenie o upoważnieniu do dokonywania wpisów w księdze wieczystej i wydawania notarialnych nakazów zapłaty do Ministra Sprawiedliwości będzie mógł złożyć notariusz z 3-letnim stażem nienagannego prowadzenia kancelarii. W aktualnym stanie prawnym dokonywanie wpisów do ksiąg wieczystych jest jednym z podstawowych zadań referendarzy sądowych, którzy są do tego przygotowywani w ramach szkolenia zawodowego, a ich kompetencje w tym zakresie są weryfikowane przed objęciem stanowiska referendarza sądowego. Dla notariuszy dokonywanie wpisów w księgach wieczystych oraz wydawanie notarialnych nakazów zapłaty będzie zadaniem nowym.

Wniosek o wydanie notarialnego nakazu zapłaty będzie składany na urzędowym formularzu, którego wzór zostanie określony w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości wydanym na podstawie art. 105k.

Przewiduje się konieczność dostosowania systemów w celu podłączenia notariuszy do Systemu Ksiąg Wieczystych (SOWKW), umożliwiających dokonywanie wpisów przez notariuszy w Systemie oraz modyfikację aplikacji branżowej (szczegółowo – pkt 6 OSR).

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowana zmiana nie będzie miała bezpośredniego wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne
☐ sytuacja i rozwój regionalny
☒ sądy powszechne,
administracyjne lub wojskowe

☐ demografia
☐ mienie państwowe
☐ inne:

☐ informatyzacja
☐ zdrowie

Omówienie wpływu	Wpływ na sądy został omówiony w pkt 2 i 4 OSR. Zakłada się, że zmniejszenie obciążenia pracą referendarzy sądowych z tytułu projektowanych zmian i ewentualnie uwolnione etaty zostaną przekierowane do zminimalizowania opóźnień i zaległości w innych obszarach działalności Wydziałów Ksiąg Wieczystych.
------------------	--

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Planuje się, że projektowana ustawa wejdzie w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 105j, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja efektów projektu może zostać przeprowadzona po dwóch latach od dnia wejścia w życie ustawy w oparciu o następujące mierniki:

- 1) średni czas rozpoznania spraw w Wydziałach Ksiąg Wieczystych;
- 2) wpływ spraw ogółem z zakresu Ksiąg Wieczystych;
- 3) liczba wystawionych nakazów zapłaty przez notariuszy;
- 4) analiza skali, jakości oraz efektywności wpisów do ksiąg wieczystych dokonywanych przez notariuszy;
- 5) etatyzacja i obciążenie pracą wydziałów ksiąg wieczystych w sądach powszechnych.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak.

RAPORT Z OPINIOWANIA I KONSULTACJI PUBLICZNYCH

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o notariacie oraz niektórych innych ustaw (UD383).

Projekt ustawy został poddany opiniowaniu oraz konsultacjom publicznym.

Niniejszy raport został sporządzony na podstawie § 51 ust. 1 i 2 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2022 r. poz. 348). Zawiera on podsumowanie konsultacji publicznych oraz opiniowania projektu ustawy.

1. Omówienie wyników przeprowadzonych konsultacji publicznych

Celem opiniowania i konsultacji publicznych było zapewnienie zainteresowanym podmiotom i organizacjom możliwości wyrażenia opinii na temat proponowanych zmian.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o notariacie oraz niektórych innych ustaw (UD383) pismem z dnia 19 maja 2022 r. został skierowany do konsultacji publicznych i opiniowania. Projekt w dniu 26 maja 2022 r. został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny” w celu zapoznania się z nim przez wszystkie zainteresowane podmioty. Ponadto, projekt został przesłany niżej wymienionym instytucjom w oddzielnej korespondencji elektronicznej. W ramach konsultacji publicznych skierowano zaproszenie do przedstawienia stanowisk do 34 podmiotów, w terminie 14 dni.

Zaproszenie do składania uwag w ramach konsultacji publicznych skierowano do następujących podmiotów:

1. Krajowej Rady Notarialnej,
2. Naczelnej Rady Adwokackiej,
3. Krajowej Izby Radców Prawnych,
4. Stowarzyszenia Sędziów Polskich „Iustitia”,
5. Stowarzyszenia Sędziów „Themis”,
6. Stowarzyszenia Notariuszy RP,
7. Stowarzyszenia Prawnicy dla Polski,
8. Stowarzyszenia Prokuratorów Rzeczypospolitej Polskiej,
9. Niezależnego Stowarzyszenia Prokuratorów „Ad Vocem”,
10. Stowarzyszenia Referendarzy Sądowych LEX JUSTA,
11. Stowarzyszenia Referendarzy Sądowych Rzeczypospolitej Polskiej,
12. Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Referendarzy Sądowych,
13. Polskiego Związku Pracodawców Prawniczych,
14. Stowarzyszenia Prawnicy dla Polski,
15. Fundacji Panoptykon,
16. Fundacji Court Watch Polska,
17. Fundacji im. Stefana Batorego,
18. Fundacji Polskie Towarzystwo Prawnicze OPUS IURIS,
19. Fundacji na Rzecz Bezpiecznego Obrotu Prawnego,
20. Krajowej Izby Gospodarczej,

21. Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”,
22. Polskiej Rady Biznesu,
23. Związku Pracodawców Business Centre Club,
24. Kongresu Polskiego Biznesu,
25. Związku Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce,
26. Polskiego Towarzystwa Gospodarczego,
27. Federacji Porozumienie Polskiego Rynku Nieruchomości,
28. Polskiej Federacji Organizacji Zarządców, Administratorów i Właścicieli Nieruchomości,
29. Polskiej Federacji Rynku Nieruchomości,
30. Konfederacji Budownictwa i Nieruchomości,
31. Krajowej Izby Gospodarki Nieruchomościami,
32. Polskiej Unii Właścicieli Nieruchomości,
33. Polskiego Towarzystwa Mieszkaniowego,
34. Instytutu Gospodarki Nieruchomościami.

Z kolei w ramach opiniowania zaproszenie skierowano do następujących podmiotów:

1. Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego,
2. Prezesa Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej,
3. Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
4. Prezesa Narodowego Banku Polskiego,
5. Rzecznika Praw Obywatelskich,
6. Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego,
7. Rzecznika Finansowego.

W ramach konsultacji publicznych i opiniowania uwagi zgłosiły następujące osoby i podmioty:

1. Krajowa Rada Notarialna,
2. Stowarzyszenie Notariuszy RP,
3. Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych LEX JUSTA,
4. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych,
5. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego,
6. Prezes Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej,
7. Dr. iur. Marcin Margoński,
8. Rzecznik Praw Obywatelskich,
9. Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorstw.

Uwagi te zostały przeanalizowane, częściowo uwzględnione. Zestawienie uwag z informacją o sposobie rozpatrzenia znajduje się w dokumencie „Zestawienie uwag zgłoszonych w trakcie konsultacji publicznych i opiniowania”, który w dniu 13 lipca 2022 r. został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny” i stanowi załącznik do niniejszego raportu.

Pismem z dnia 18 lipca 2022 r. opinię do projektu przedstawił Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego, który wskazał, że nie zgłasza zastrzeżeń do projektu.

Pismem z dnia 20 lipca 2022 r. opinię do projektu przedstawił Prezes Prokuratury Generalnej RP.

Pismem z dnia 20 lipca 2022 r. opinię do projektu zgłosił Związek Banków Polskich, który, co do zasady, zaaprobował projektowane regulacje, przedstawiając uwagi tożsame, ze zgłoszonymi już przez inne podmioty a omówione w dokumencie „Zestawienie uwag zgłoszonych w trakcie konsultacji publicznych i opiniowania” (co do zakresu kognicji

notariuszy w postępowaniu wieczystoksięgowym, konieczności uregulowania kwestii obiegu dokumentów stanowiących podstawę wpisu, terminu i kolejności rozpoznawania wniosków o wydanie notarialnego nakazu zapłaty, możliwości poświadczania przez profesjonalnych pełnomocników dokumentów mających stanowić podstawę wydania nakazu zapłaty, zasadności przyjęcia koncepcji doręczeń osobistych, zwrotu dokumentów stanowiących podstawę wydania nakazu, właściwości notariusza oraz opłat od wniosku o wydanie nakazu zapłaty).

W piśmie z dnia 20 lipca 2022 r. dotychczasowe stanowisko podtrzymała, co do zasady, Krajowa Rada Notarialna.

W piśmie z dnia 21 lipca 2022 r. dotychczasowe stanowisko podtrzymał, co do zasady, Rzecznik Praw Obywatelskich.

2. Przedstawienie wyników konsultacji projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym

Projekt ustawy nie wymagał przedłożenia instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

3. Wskazanie podmiotów, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej. W toku prac nad projektem zgłoszenia nie wpłynęły.

Załącznik:

- Zestawienie uwag zgłoszonych w trakcie konsultacji publicznych i opiniowania (tabela)

Warszawa, dnia 08.07.2022 r.

**Zestawienie uwag zgłoszonych w trakcie konsultacji publicznych i opiniowania
do projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o notariacie oraz niektórych innych ustaw (UD383)
z dnia 17 maja 2022 r., aktualna wersja projektu na dzień 8 lipca 2022 r.**

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagi	Uwaga dotyczy	Treść uwagi	Stanowisko MS
1.	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	Uwaga ogólna	Projekt przewiduje wprowadzenie fundamentalnych zmian w ustroju polskiego notariatu, funkcjonowania systemu ksiąg wieczystych oraz w procedurze cywilnej. Proponowane zmiany powinny być poddane wnikliwej analizie pod względem skutków regulacji dla uczestników obrotu oraz zgodności z przepisami innych ustaw. Zbyt krótki czas przeznaczony na konsultację projektu.	Uwaga niezasadna Przygotowany projekt ustawy, ze względu na swoją doniosłość, został skierowany do konsultacji wewnątrzresortowych, publicznych oraz opiniowania. W toku procesu legislacyjnego wypowiedziało się szereg podmiotów, których uwagi zostały częściowo uwzględnione w pracy nad projektem. Czas przeznaczony na opiniowanie, z jednej strony, pozwolił na zgłoszenie uwag, a równocześnie nie odsunął nadmiernie w czasie wejścia w życie ustawy, która ze względu na zapotrzebowanie społeczne – w szczególności,

				co do kwestii umożliwienia notariuszom dokonywania wpisów do ksiąg wieczystych, jest bardzo oczekiwana.
2.	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	Uwaga ogólna	Negatywna ocena daleko idących zmian w zakresie nadzoru nad notariatem oraz modyfikacji jego statusu, tym bardziej, że aktualny stan prawny zapewnia Ministrowi Sprawiedliwości możliwość stosowania nadzoru w sposób zadowalający, a uzasadnienie projektu nie przedstawia przekonującej argumentacji za wprowadzeniem tak drastycznych zmian.	Uwaga niezasadna Przedstawione stanowisko stanowi jedynie ogólną polemikę z przyjętą w projekcie koncepcją zmian. Proces legislacyjny, któremu został poddany projekt jest zgodny z wymogami prawnymi. Odmienność koncepcji opiniodawcy w zakresie nowych czynności notarialnych oraz nadzoru Ministra Sprawiedliwości nad notariatem nie uzasadnia skierowania projektu do „dalszych prac”.
3.	Rzecznik MŚP	Uwaga ogólna/opinia	Pozytywna ocena propozycji zmierzających do usprawnienia i przyspieszenia procesu dokonywania wpisów w księgach wieczystych. Długi czas oczekiwania na dokonanie wpisu w księdze wieczystej stanowi istotne utrudnienie dla inwestorów, w związku z czym zasadne jest podjęcie działań mających na celu rozwiązanie tego problemu.	Opinia zasadna Nowelizacja ma za zadanie wyeliminowanie problemów opisanych przez rzecznika MŚP i m.in. przyspieszenie dokonywania wpisów do ksiąg wieczystych
4	Krajowa Rada Notarialna	Uwaga ogólna/opinia	Negatywna ocena zmian w zakresie nadzoru nad notariatem. Skoro projekt zakłada poszerzenie kompetencji notariuszy, to stoi to w sprzeczności z opisaną w uzasadnieniu projektu skalą nieprawidłowości (zdaniem autorów uwagi całkowicie	Uwaga niezasadna Jest to polemika z przyjętą koncepcją. Rozszerzenie zakresu kompetencji notariuszy wymaga

			nieprawdziwą).	wzmocnienia środków nadzoru Wykonując powierzone im zadania z zakresu szczególnej ochrony prawnej, notariusze nie reprezentują żadnej ze stron, lecz równoważą ich interesy i zapewniają zgodność dokonywanych czynności z prawem. Fakt ten powinien znaleźć odzwierciedlenie zarówno w przepisach ogólnych regulujących ustrój notariatu, jak również w zasadach sprawowanego nad notariatem nadzoru i systemie odpowiedzialności dyscyplinarnej.
5	Krajowa Rada Notarialna	Uwaga ogólna/opinia	Wskazuje się rozbieżność pomiędzy projektowanym wejściem w życie ustawy a dokumentem OSR, w którym wskazuje się na czas realizacji koniecznych zmian Systemu Obsługi Wydziału Ksiąg Wieczystych (SOWKW) umożliwiających dokonywanie wpisów w księgach wieczystych przez notariuszy. W Wariancie I na 1 roku i 9 miesięcy od momentu zakończeniu projektu zmian ustawy i konsultacji międzyresortowych, które szacuje się na okres od 6 - 9 miesięcy, zaś w Wariancie II na 39 miesięcy od wskazanego momentu. Zwraca się uwagę fakt, że powyższe terminy liczone są od momentu zakończenia prac nad projektem ustawy i konsultacji międzyresortowych, co nie oznacza definitywnego kształtu projektowanych przepisów. Z pobieżnej rachuby wynika zatem, że przy realizacji Wariantu I wpisy będą dokonywane przez notariuszy za około 30 miesięcy (2 lata i 6 miesięcy), zaś przy realizacji Wariantu II	Uwaga niezasadna Analiza sytuacji kredytobiorców oczekujących na wpis do księgi wieczystej, ponoszących koszty zwiększonej marży („pomostowej”), pokazuje, że konieczne jest podejmowanie działań mających na celu usprawnienie i przyspieszenie procesu dokonywania wpisów i tym samym poprawa efektywności działania systemu związanego z obrotem nieruchomościami, przy jednoczesnym ułatwieniu

			wpisy będą dokonywane przez notariuszy za około 48 miesięcy (4 lata). Tak odległa w czasie możliwość dokonywania przez notariuszy wpisów w księgach wieczystych powoduje, że proponowane rozwiązania nie zlikwidują problemu długiego oczekiwania na wpisy w księgach wieczystych i w konsekwencji nie ulżą nabywcom lokali ponoszącym koszty ubezpieczenia kredytów w okresie oczekiwania na wpis, co jest wskazywane przez projektodawcę jako społeczne uzasadnienie projektowanych zmian.	obywatelom uzyskiwania wpisów ustanawianej na ich rzecz własności i równoczesnej redukcji kosztów kredytów hipotecznych. Liczba wpływu spraw wieczystoksięgowych w 2020 r. wynosiła 4 990 358, natomiast w 2021 r. ogółem do Wydziałów KW wpłynęło 5 068 977 spraw, w tym rep. KW - 4 969 303 spraw. Z uwagi na konieczność dostosowania SOWKW nie jest możliwym skrócenie czasu wejścia w życie ustawy. Jednocześnie stały wysoki wpływ spraw do wydziałów wieczystoksięgowych i dynamicznie rozwijający się obrót nieruchomościami wskazują, że konieczne jest podjęcie działań zmierzających do tego, by umowy przenoszące prawo własności i ustanawiające ograniczone prawa rzeczowe, były wykonywane niezwłocznie. Regulacja odpowiada zatem na zapotrzebowanie społeczne.
6	Krajowa Rada Notarialna	Uwaga ogólna/opinia	Przyznanie notariuszom uprawnienia do dokonywania wpisów w księgach wieczystych w zakresie ustanawiania odrębnej własności lokali (mieszkalnych lub niemieszkalnych, w projekcie ustawy o notariacie nie koreluje ze zmianami w projektowanych 2 przepisach zmieniających Kodeks	Uwaga zasadna Skorygowano art. 3 pkt 2 poprzez nową treść art. 626 ⁸ § 12 k.p.c.

			postępowania cywilnego innym, co doprowadzi do ewidentnej kolizji tych dwóch norm).	„Wpisu odrębnej własności lokalu oraz ograniczonych praw rzeczowych z nim związanych, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, dokonuje również notariusz sporządzający akt notarialny dotyczący tego prawa.”.
7	Krajowa Rada Notarialna	Uwaga ogólna/opinia	Negatywna opinia w odniesieniu do projektowanych rozwiązań w zakresie notarialnych nakazów zapłaty, iż przyjęta w projekcie konstrukcja wyklucza ich skuteczność, co spowoduje, że nie będą one cieszyły się żadnym zainteresowaniem społecznym i w praktyce okażą się martwymi zapisami ustawowymi.	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>Jest to polemika z przyjętą koncepcją notarialnych nakazów zapłaty, która jest instytucją odrębną od istniejących rozwiązań w kodeksie postępowania cywilnego. Skutki nakazu można natomiast porównać przez analogię do skutków ugody pozasądowej zawartej w formie aktu notarialnego przez strony, w której dłużnik poddaje się egzekucji, co stanowi następnie podstawę do nadania przez sąd klauzuli wykonalności. Projektowane przepisy są wyjściem naprzeciw wymogom dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości obrotu prawnego i są jednym z instrumentów realizacji założonego przez projektodawcę celu, jakim jest</p>

				odciążenie sądów od rozpoznawania spraw prostych oraz bezspornych i dzięki temu przyspieszenia postępowań sądowych w innych sprawach oraz zapewnienia obywatelom szybszego dochodzenia roszczeń. Jest to wyrazem kompleksowego podejścia do idei ograniczenia kognicji sądów powszechnych.
8	Krajowa Rada Notarialna	Uwaga ogólna/opinia	Negatywna ocena przyjętego przez projektodawcę rozwiązania przyznającego kompetencje do rozpoznawania wniosków o wpis w księdze wieczystej i wydawania notarialnych nakazów zapłaty notariuszom prowadzącym kancelarię notarialną przez 3 lata. Po pierwsze, projektodawca nie uzasadnia w żaden sposób, dlaczego długość okresu „probacyjnego” ma wynosić 3 lata. Po drugie projektodawca w uzasadnieniu do projektu wskazuje, że kompetencje te mają przysługiwać notariuszom „bardziej doświadczonym”, zgodnie z definicją słownika języka polskiego PWN doświadczenie to „ogół wiadomości i umiejętności zdobytych na podstawie obserwacji i własnych przeżyć”.	Uwaga niezasadna Wymóg ten podyktowany jest koniecznością zapewnienia odpowiedniego poziomu merytorycznego notariuszy dokonujących wpisów. Analogiczne unormowania, odnoszące się do uzyskania 3-letniego doświadczenia zawodowego, funkcjonują w ustawie o licencji doradcy restrukturyzacyjnego (art. 3 ust. 1 pkt 6 ww. ustawy). W OSR wskazano również na konieczność przeszkolenia notariuszy. Istotne będą również wyniki wizytacji działalności notariuszy, w szczególności pierwszej – przeprowadzanej w terminie 6 miesięcy po uruchomieniu kancelarii

				notarialnej oraz kolejnej - po upływie dwóch lat (art. 44 § 2a PoN).
9	Krajowa Rada Notarialna	Uwaga ogólna/opinia	<p>Wątpliwości natury konstytucyjnej dotyczące powierzenia notariuszom czynności z zakresu ochrony prawnej. Stosownie do art. 175 ust. 1 Konstytucji RP wymiar sprawiedliwości w Polsce sprawują Sąd Najwyższy, sądy powszechne, sądy administracyjne i wojskowe, planowana kompetencja notariusza nie może być traktowana w kategorii rozstrzygania sporów między podmiotami prawa, lecz co najwyżej stanowić udzielanie ochrony prawnej. Stosownie do art. 2 § 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r., poz. 2072 z późn. zm.) zadania z zakresu ochrony prawnej, inne niż wymiar sprawiedliwości, wykonują w sądach referendarze sądowi i starsi referendarze sądowi. Poza tym podmiotami są przewidziane w ustawach szczegółowych także inne podmioty udzielające ochrony prawnej w inny sposób niż przez wymierzanie sprawiedliwości, np. mediatorzy sądowi. Nie można wobec tego wykluczyć dopuszczalności wyposażenia w taką kompetencję także notariuszy, przy jednym wszakże zastrzeżeniu - że podmioty dotknięte czynnościami notariusza nie zostaną pozbawione prawa do sądu, a ponadto w niezbędnym zakresie zapewni się im gwarancje ochrony ich praw.</p>	<p>Uwaga częściowo niezasadna</p> <p>W związku z koniecznością uniknięcia kontrowersji dotyczących zakresu pojęcia „czynności z zakresu ochrony prawnej” oraz faktem, iż notariusz to w istocie „sędzia spraw niespornych”, dokonujący czynności na pograniczu ochrony prawnej i wymiaru sprawiedliwości, wprowadzono korektę projektowanego przepisu art. 1 § 1 pkt 2, który brzmi: „dokonywania czynności z zakresu szczególnej ochrony prawnej, o których mowa w art. 79 pkt 1d i pkt 5a.”.</p> <p>Ponadto, w ustawie – Prawo o ustroju sądów powszechnych w art. 2 dodano § 2b w brzmieniu: „W zakresie określonym w ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie oraz ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego czynności z zakresu ochrony prawnej wykonują również notariusze.”. Zadania</p>

				z zakresu szczególnej ochrony prawnej przyznane notariuszom obejmują czynności, w których nie występuje spór między uczestnikami. Sporządzenie przez notariusza nakazu zapłaty czy dokonanie wpisu do księgi wieczystej nie powinno być utożsamiane z kompetencją sądu do sprawowania wymiaru sprawiedliwości, lecz ma charakter udzielenia ochrony prawnej i uwzględnia istniejące już rozwiązania w zakresie wydawania aktu poświadczenia dziedziczenia, które zastępuje orzeczenie sądu wydawane w postępowaniu o stwierdzeniu nabycia spadku.
10	Krajowa Rada Notarialna	Uwaga ogólna/opinia	Krytyczna opinia dotycząca uzasadnienia zmian w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej notariuszy. W uzasadnieniu projektu oraz w OSR – w odniesieniu do przepisów ustrojowych oraz przepisów o nadzorze – brak jest uzasadnienia analizy aktualnego stanu prawnego. Potrzeba nowelizacji nie została uzasadniona poprzez wykazanie nieskuteczności dotychczas obowiązujących przepisów w osiągnięciu celu ustawodawcy. Brak informacji o skali nieprawidłowości. Brak w uzasadnieniu wyników badań postępowań dyscyplinarnych i karnych prowadzonych wobec notariuszy ze wskazaniem, które z aktualnie obowiązujących środków prawnych nie spełniły swojej funkcji. Brak uzasadnienia, dlaczego dotychczasowe rozwiązania są niedostateczne, nieadekwatne	Uwaga niezasadna. Jest to polemika z przyjętą koncepcją postępowania dyscyplinarnego. Analogiczne rozwiązania prawidłowo funkcjonują w odniesieniu do innych grup zawodowych, np. komorników. Zasada proporcjonalności została zachowana, gdyż w przypadku funkcjonariuszy publicznych potrzeba ochrony interesu

			<p>i nieproporcjonalne. Brak uzasadnienia konieczności zmian – projekt nie odpowiada rzeczywistym potrzebom ochrony prawnej.</p>	<p>społecznego przeważa nad interesem prywatnym. Zasada domniemania niewinności nie pozwala na stosowanie sankcji karnych, lecz pozwala na stosowanie środków dyscyplinarnych. Trybunał Konstytucyjny wskazał, że: „deontologia postępowania dyscyplinarnego jest inna niż postępowania karnego. Łączy się ona przede wszystkim ze specyfiką wykonywania niektórych zawodów oraz zasadami funkcjonowania konkretnych korporacji zawodowych. Ukształtowane w ich ramach reguły deontologiczne ukierunkowane są przede wszystkim na obronę honoru i dobra zawodu. Mogą przez to odwoływać się do etycznych aspektów współistnienia i działania. Deontologia zawodowa musi być więc ujmowana także w perspektywie imperatywnych rozwiązań praktycznych w zakresie dotyczącym wypełniania obowiązków zawodowych. Stąd też odpowiedzialność dyscyplinarna</p>
--	--	--	--	--

				<p>związana może być z czynami, które nie podlegają odpowiedzialności karnej. Takie zasady odpowiedzialności przewiduje się zwłaszcza w odniesieniu do zawodów o dużym prestiżu społecznym (nauczyciele, lekarze, prawnicy), gdzie należyta troska o ich godność jest ważnym jego elementem.” (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 lutego 2001 r., K 22/00, Legalis nr 49666).</p>
11	Krajowa Rada Notarialna	Uwaga ogólna/opinia	<p>Brak uzasadnienia związku funkcjonalnego i ustrojowego pomiędzy koniecznością wprowadzenia zmian w zasadach nadzoru i postępowaniu dyscyplinarnym w związku z rozszerzeniem zakresu czynności notarialnych. Projekt nie wprowadza wzmocnień dotychczasowych środków ochrony, a dokonuje radykalnej zmiany całego systemu nadzoru. Nietrafność argumentów dotyczących różnicowania sytuacji zawodów prawniczych oraz pobieraniu przez notariuszy podatku jako okoliczności uzasadniających wzmocnienie nadzoru.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Jest to polemika z przyjętą koncepcją. Notariusz nie jest typowym organem pomocy prawnej, w odróżnieniu od innych podmiotów świadczących usługi prawnicze – adwokatów, radców prawnych czy doradców podatkowych, korzystających również z przymiotu zawodu zaufania publicznego, gdyż nie reprezentuje żadnej ze stron, lecz równoważy ich interesy i zapewnia zgodność dokonywanych czynności z prawem. Notariusz jest organem ochrony prawnej pełniącym funkcję publiczną</p>

				poza strukturą organów państwa w ramach decentralizacji zadań demokratycznego państwa prawnego (M. Setkowicz [w:] red. A.J. Szereda Notariat. Czynności Notarialne. Legalis). Nowe zadania i uprawnienia przyznane notariuszom umiejscawiają ich pozycję ustrojową w coraz większym oddaleniu od typowych organów pomocy prawnej, świadczących usługi prawnicze. Fakt ten powinien znaleźć odzwierciedlenie zarówno w przepisach ogólnych regulujących ustrój notariatu, jak również w zasadach sprawowanego nad notariatem nadzoru i systemie odpowiedzialności dyscyplinarnej.
12	Krajowa Rada Notarialna	Uwaga ogólna/opinia	Negatywna ocena odnosząca się do przyznania kompetencji nadzorczych Ministrowi Sprawiedliwości. Wykorzystanie przez ministra sprawiedliwości uprawnień nadanych mu projektowaną ustawą mogłoby w konsekwencji pozbawić notariuszy zaufania, obniżyłoby rangę tego zawodu poprzez poddanie go ścisłemu nadzorowi, uniemożliwiłoby notariuszowi, wobec którego niesłusznie zastosowano środki przewidziane w noweli, odbudowanie przekonania o rzetelności i uczciwości zawodowej. Projektowane środki nadzoru podważają zaufanie do notariuszy wprost u uczestników obrotu.	Uwaga niezasadna Proponowane rozwiązanie zapewni wzrost zaufania obywateli do tej grupy zawodowej i wyeliminuje ryzyko nieprawidłowości szeroko opisanych w uzasadnieniu projektu.

13	Krajowa Rada Notarialna	Uwaga ogólna/opinia	<p>Negatywna ocena odnosząca się do możliwości zawieszenia notariusza przez Ministra Sprawiedliwości Brak uzasadnienia, w jaki sposób środki o charakterze nadzorczym, mają wzmocnić ochronę uczestników obrotu. Zawieszenie notariusza może utrudnić albo uniemożliwić dokonanie czynności notarialnej, co może prowadzić do uszczerbku w sytuacji majątkowej danego podmiotu, jeżeli planowana czynność nie dokona się w odpowiednim czasie. Zawieszenie notariusza na podstawie postanowienia o postawieniu zarzutów niesie ryzyko ingerencji władzy wykonawczej w przygotowywane przez notariusza czynności z zakresu obrotu cywilnoprawnego. Ten sam organ może postawić zarzuty i dokonać zawieszenia.</p>	<p>Uwaga niezasadna Do tej pory Minister Sprawiedliwości nie dysponował możliwością zawieszenia notariusza w czynnościach zawodowych. Ze względu na konieczność sprawowania nadzoru, wydaje się to niedopatrzeniem ze strony ustawodawcy, które należało skorygować. Minister Sprawiedliwości nie będzie wkraczał w swobodę i niezależność notariusza przy wykonywaniu zawodu, a będzie jedynie mógł czuwać poprzez służbę nadzoru nad przestrzeganiem prawa w zakresie wykonywania tych czynności przez notariuszy. Uczestnicy obrotu mają możliwość wyboru notariusza, który będzie sporządzał akt notarialny. W przypadku zawieszenia notariusza w czynnościach, nie ma żadnych przeszkód, by akt notarialny sporządził inny notariusz. Wprowadzane regulacje dotyczące zawieszenia notariusza w czynnościach powinny przyczynić się do</p>
----	------------------------------------	--------------------------------	--	--

				zwiększenia bezpieczeństwa obrotu, a także do wzrostu zaufania społecznego wobec notariuszy.
14	Krajowa Rada Notarialna	Uwaga ogólna/opinia	<p>Nowelizacja zrównuje pozycję notariusza w pewnych aspektach z rolą urzędnika wymiaru sprawiedliwości. Autonomia notariusza będzie iluzoryczna, gdyż nie będzie on kształtował sposobu wykonywania zawodu według reguł ustalonych przez samorząd, lecz według oczekiwań ministra sprawiedliwości. Przepisy o odpowiedzialności cywilnej notariusza powinny zostać zamienione na odpowiedzialność Skarbu Państwa.</p> <p>Wzmocnienie nadzoru spowoduje ograniczenie autonomii samorządu zawodowego. Pozbawia go bowiem jednego z najważniejszych, konstytutywnych elementów niezależności, jakim jest kształtowanie merytorycznych i etycznych standardów wykonywania zawodu</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Jest to polemika z przyjętą koncepcją. Co więcej, sformułowanie uwagi poddaje w wątpliwość przymioty etyczne notariuszy, co do których Minister Sprawiedliwości nie ma wątpliwości, rozszerzając zakres uprawnień notariuszy. Solidarna odpowiedzialność Skarbu Państwa została wprowadzona w projektowanym art. 49 Prawa o notariacie. Rozszerzenie zakresu kontroli jest wyrazem konieczności zapewnienia profesjonalnego i jednolitego prowadzenia postępowań dyscyplinarnych. W uzasadnieniu wyroku z 12.2.2013 r. (K 6/12, Legalis) TK w sposób jednoznaczny wskazał: „Tworząc bowiem samorząd zawodowy, ustawodawca jest obowiązany przekazać mu sprawowanie pieczy nad należytym wykonywaniem zawodu zaufania</p>

				publicznego, ale – co należy podkreślić – w kształcie przez siebie określonym. Dbłość o należyte wykonywanie zawodu zaufania publicznego jest bowiem zadaniem państwa. Zadanie to może zostać przekazane na zasadzie decentralizacji samorządowi zawodowemu w całości lub w części, zależnie od decyzji prawodawcy”.
15	Krajowa Rada Notarialna	Uwaga ogólna/opinia	Krytyczna opinia w odniesieniu do instytucji i sposobu wyboru Rzecznika Dyscypliny Notariatu. RDN jako organ wewnętrzny samorządu powinien być wybierany wyłącznie przez samorząd. Wprowadzenie RDN nie przyspieszy ani nie usprawni postępowania.	Uwaga niezasadna. Powołanie RDN jest wyrazem konieczności zapewnienia profesjonalnego i jednolitego prowadzenia postępowań dyscyplinarnych. Jak wyjaśniono w komentarzu do uwagi nr 14, to ustawodawca decyduje o kształcie funkcjonowania systemu dyscyplinarnego.
16	Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych Lex Iusta	Uwagi ogólne	Wyrażona została opinia, iż w przypadku powierzenia notariuszom kompetencji dokonywania wpisów w księgach wieczystych, naruszona zostanie zasada bezstronności i sprawiedliwości wyrażonej w art. 45 ust 1 Konstytucji RP. Zastrzeżenie wobec projektowanej ustawy stanowi przekazanie zadań wynikających z ochrony prawnej świadczonej przez Państwo (za pośrednictwem sądów) prywatnej korporacji prawniczej. Propozycja prowadzi bowiem do ograniczenia imperium Państwa, jakim jest ochrona prawna związana z	Uwaga niezasadna Aby uwypuklić pozycję ustrojową notariuszy, projekt ustawy wprowadza zasadę, iż notariusz jest funkcjonariuszem państwowym. Projektowane rozwiązania w zakresie powierzania

			<p>prowadzeniem rejestru ksiąg wieczystych, na rzecz przedsiębiorców, którymi są notariusze. Przygotowany projekt ustawy zakłada, iż najpierw notariusz na zlecenie stron sporządzi akt notarialny i jako przedsiębiorca pobierze takse notarialną, następnie jako orzecznik sądu dokona wpisu, ale za wpis pobierze również takse notarialną jako przedsiębiorca. Ponadto, mając na uwadze, iż do notariusza będą stosowane przepisy k.p.c., podobnie jak w przypadku referendarzy, to notariusz powinien wyłączyć się od dokonania wpisu w myśl art. 48 ust 1 pkt 1 (<i>iudex inhabilis</i>) k.p.c., z uwagi na to, że notariusz pozostaje z jedną ze stron w takim stosunku prawnym, że wynik sprawy oddziałuje na jego prawa lub obowiązki. Tzn. jeśli notariusz na etapie wpisu uzna, iż dokonana czynność notarialna jest nieważna, bezskuteczna lub ma inne wady prawne i odmówi wpisu, może narazić się na odpowiedzialność odszkodowawczą w stosunku do stron akt, na zlecenie których dokonał sporządzenia tego aktu notarialnego (za opłatą/taksą notarialną).</p>	<p>notariuszom zadań z zakresu szczególnej ochrony prawnej opierają się już na istniejących w zakresie wydawania aktu poświadczenia dziedziczenia, które zastępuje orzeczenie sądu wydawane w postępowaniu o stwierdzeniu nabycia spadku. Szczególne zadania z zakresu ochrony prawnej przyznane notariuszom obejmują czynności, w których nie występuje spór między uczestnikami. Projektowane rozwiązania stoją w zgodzie z istniejącym zakresem kognicji sądu w zakresie wpisu w księdze wieczystej (art. 626⁸ § 2 k.p.c.). To notariusz, przy sporządzaniu aktu notarialnego, ma obowiązek zbadania ważności czynności prawnej. Ustrojowo nietrafne jest podnoszone w piśmie widzenie notariusza, jako osoby prowadzącej działalność gospodarczą. Takie zawężone spojrzenie można odnieść jedynie do jednego z aspektów wykonywania zawodu notariusza, który w koncepcji</p>
--	--	--	---	---

				<p>nowej ustawy bardziej służy państwu i obywatelom, aniżeli jest przedsiębiorcą prowadzącym „szczególną działalność gospodarczą”.</p> <p>Niezasadna jest uwaga, iż notariusz jest stroną postępowania lub też ocenie podlega jego czynność. Notariusz na żądanie stron sporządza wnioski o wpis do księgi wieczystej, więc nie jest uczestnikiem postępowania. Notariusz także nie jest stroną umowy, lecz dba o to, aby umowa spełniała wymogi prawa. Wskazać także należy, że pozycja notariusza różni się od pozycji innych zawodów zajmujących się świadczeniem usług prawnych, gdyż zadaniem notariusza jest bowiem przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa obrotu prawnego. Status notariusza odbiega zatem znacząco od statusu innych zawodów prawniczych. Przy dokonywaniu niektórych czynności notarialnych notariusz wychodzi poza ocenę treści stosunków prawnych wyznaczanych przez</p>
--	--	--	--	--

				<p>osoby korzystające z notarialnej formy dokonania czynności. Sporządzenie przez notariusza nakazu zapłaty czy wpisu do księgi wieczystej nie powinno być łączone z kompetencją sądu (lub referendarza sądowego) do sprawowania wymiaru sprawiedliwości, lecz ma charakter udzielania ochrony prawnej. Analizowana instytucja wpisuje się w konstrukcję tzw. spiesznego traktowania sprawy zakładającej wprowadzenie instrumentów pozwalających „uproszczyć i skrócić zwyczajne postępowanie sądowe i ulżyć sądom, uprawnionemu dać możliwość szybkiego uzyskania orzeczenia sądowego, a zobowiązanemu oszczędzić zbędnych kosztów sporu”]</p> <p>(W. Pressner, Postępowanie nakazowe i upominawcze (podobieństwa i różnice), Nowa Palestra 1933, nr 2, s. 7 i n. por. T. Zembrzuski, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom II. Artykuły 367 – 50539, red. T. Wiśniewski, Warszawa 2021, s. 993 i n.).</p>
--	--	--	--	---

				Wskazana regulacja nie stanowi zatem ograniczenia prawa do sądu, a tym samym naruszenia art. 45 Konstytucji, lecz stanowi czynność z zakresu ochrony prawnej oraz realizację rekomendacji nr R(86)12 Komitetu Ministrów Rady Europy z dnia 16 września 1986 r. w sprawie środków przeciwdziałania nadmiernemu obciążeniu sądów, tj. postulatu „ograniczenia liczby pozasądowych – stale rosnących – zadań wykonywanych przez sędziów” poprzez „przekazanie je organom „poza systemem wymiaru sprawiedliwości” (P. Ryłski, Pozycja ustrojowa i procesowa referendarza sądowego w postępowaniu cywilnym, IWS, warszawa 2010, s. 4 i powołana tam literatura).
17	Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych Lex Iusta	Uwagi ogólne	Wskazuje się na potencjalną niezgodność z ustawą o ustroju sądów powszechnych: W tym zakresie projektowana ustawa, pomimo oddania możliwości wykonywania ochrony prawnej (wydania orzeczeń/wpisów) przez notariusza w ramach sądów rejonowych, nie przewiduje stosownego nadzoru administracyjnego/wizytacyjnego Prezesa Sądu nad notariuszami, którzy wykonują czynności w ramach zadań i struktury danego sądu. W tym zakresie przedmiotowy projekt ustawy jest niespójny z wykładnią systemową ustawy o ustroju	Uwaga niezasadna Projektowane regulacje rozdzielają nadzór judykacyjny oraz nadzór administracyjny. Czynności notarialne mogą być również przedmiotem „kontroli instancyjnej”, albowiem wpisy dokonywane w księgach

			<p>sądów powszechnych. Powyższe w prosty sposób doprowadzi do patologicznej sytuacji w strukturze nadzoru sądu, gdzie część orzeczeń będzie z tego zakresu wyłączana. Niniejszy projekt ustawy, który w art. 2 powierza notariuszowi czynności z zakresu ochrony prawnej w ramach ustroju sądu rejonowego, nie zapewnia ustrojowo ww. przesłanek stabilności zatrudnienia, bezstronności i niezależności od innych organów władzy publicznej, zgodnie z zasadą sprawiedliwości proceduralnej, w myśl art. 45 ust. 1 Konstytucji, wobec czego w tym zakresie również jest niespójny z ustawą o ustroju sądów powszechnych.</p>	<p>wieczystych będą podlegały zaskarżeniu do właściwego sądu. Aktualnie nadzór administracyjny nad działalnością notariuszy sprawuje Minister Sprawiedliwości za pośrednictwem m.in. Prezesów Sądów Apelacyjnych i Okręgowych (art. 42 § 1 ustawy – prawo o notariacie). Nie jest zasadne zatem wprowadzanie dodatkowej kontroli, innej niż instancyjna, przez sądy rejonowe. W zakresie zgodności regulacji z art. 45 Konstytucji – por. komentarz do uwagi nr 16.</p>
18	<p>Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych Lex Iusta</p>	<p>Uwagi ogólne</p>	<p>Negatywna opinia w odniesieniu do potencjalnej możliwości „wyboru składu orzekającego” przez uczestnika postępowania. Art. 3 projektowanej ustawy, w zakresie dokonywania wpisów przez notariusza na zlecenie stron czynności, narusza zasadę bezstronności Sądu, z uwagi na to, że strona będzie decydować i wybierać orzecznika (notariusza), który dokonana stosownego wpisu (orzeczenia). Sytuacja niespotykana w procedurze sądowej, żeby uczestnik postępowania wybierał osobę, która rozpozna jego sprawę i wyda orzeczenie. Naruszenie zasady równego traktowania i sprawiedliwości społecznej.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Jest to wyrazem wiodącej zasady projektowanej regulacji, jaką jest zasada dobrowolności. Aktualnie już funkcjonują rozwiązania, w których czynności notarialne zastępują orzeczenie sądu, tj. akt poświadczenia dziedziczenia, europejskie poświadczenie dziedziczenia. W odniesieniu do tych czynności strona również ma możliwość wyboru notariusza. Pozycja notariusza</p>

				<p>różni się od pozycji innych zawodów zajmujących się świadczeniem usług prawnych, gdyż zadaniem notariusza jest bowiem przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa obrotu prawnego. Status notariusza odbiega zatem znacząco od statusu innych zawodów prawniczych. Przy dokonywaniu niektórych czynności notarialnych notariusz wychodzi poza ocenę treści stosunków prawnych wyznaczanych przez osoby korzystające z notarialnej formy dokonania czynności.</p>
19	<p>Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych Lex Iusta</p>	<p>Uwagi ogólne</p>	<p>Negatywna uwaga dotycząca powierzenia notariuszom wpisów odrębnej własności lokalu mieszkalnego, co faworyzować ma umowy zawierane przez deweloperów.</p>	<p>Uwaga częściowo zasadna</p> <p>Zakresem regulacji objęte są wszystkie umowy dotyczące przeniesienia prawa własności i ustanowienia ograniczonych praw rzeczowych, nie tylko te, których jedna ze stron jest deweloperem, wobec powyższego zmieniono treść art. 79 pkt 1d poprzez wykreślenie „mieszkalnego”. W obrocie nieruchomościami, ograniczone prawa rzeczowe (w tym hipoteki) ustanawiane są</p>

				<p>także w umowach pomiędzy osobami fizycznymi. Projekt ustawy zakłada, że notariusze będą uprawnieni do dokonania wpisu w księdze wieczystej jedynie określonej kategorii spraw. Takie założenie uzasadnione jest złożonością planowanego przedsięwzięcia i koniecznością ograniczenia go w pierwszym etapie do określonego kręgu podmiotów. Po zebraniu doświadczeń związanych z wdrażaniem i następnie funkcjonowaniem tego systemu w tym ograniczonym zakresie, możliwe będzie rozważenie rozszerzenia kompetencji notariuszy do dokonywania wpisów do księgi wieczystej w pozostałych przypadkach.</p>
20	Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych Lex Iusta	Uwagi ogólne	<p>Negatywna uwaga odnośnie do skutków powierzenia notariuszom kompetencji do dokonywania wpisów w księgach wieczystych, co może stanowić pomoc finansową przedsiębiorcy. Dodatkowo należy wskazać, iż notariusz za dokonane orzeczenie (wpis) pobierze takse notarialną jako prywatny przedsiębiorca, a za jego błędy odszkodowawczo będzie odpowiadał Skarb Państwa, który gwarantuje rękojmię ksiąg wieczystych i odpowiada odszkodowawczo, jeśli zostanie naruszona podczas wpisu. Uzasadnienie projektowanej ustawy nie zawiera w tym zakresie wskazania, dlaczego Skarb Państwa</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Notariusz będzie ponosił odpowiedzialność na dotychczasowych zasadach, tj. będzie ponosił odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu czynności notarialnych. Wykonując zadania z zakresu</p>

			<p>ma odpowiadać finansowo za błędy notariuszy, które notariusz dokona podczas wpisu, a które były wykonane za wynagrodzeniem, które jest dochodem prywatnego przedsiębiorcy.</p>	<p>szczególnej ochrony prawnej powierzone przez Państwo, notariusz nie występuje jako przedsiębiorca, lecz jako funkcjonariusz publiczny działający w imieniu Państwa, stąd zasadne jest umożliwienie poszkodowanemu wyboru podmiotu, wobec którego skieruje roszczenie. Analogiczna regulacja prawidłowo funkcjonuje w odniesieniu do komorników sądowych (art. 36 ust. 2).</p> <p>Interes Skarbu Państwa został odpowiednio zabezpieczony, gdyż zgodnie z art. 49 § 2, w przypadku naprawienia szkody Skarb Państwa ma zwrotne roszczenie do notariusza.</p>
21	<p>Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych Lex Iusta</p>	<p>Uwagi ogólne</p>	<p>Negatywna uwaga odnośnie do braku w projekcie przewidzianego trybu w przypadku odmowy dokonania wpisu przez notariusza i przekazania sprawy do sądu.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Zgodnie z art. 626⁸ § 14 k.p.c. w przypadku braku podstaw do dokonania wpisu lub istnienia przeszkody do jej dokonania, notariusz przekazuje wniosek o wpis do sądu. Oczywistym jest, że wniosek taki musi zostać przekazany do sądu rejonowego, który prowadzi księgę wieczystą dla nieruchomości oraz – skoro</p>

				notariusz nie dokonał wpisu - że sąd ten będzie rozpoznawał sprawę jako sąd pierwszej instancji.
22	Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych Lex Iusta	Uwagi ogólne	Uwaga wskazująca na potencjalne naruszenie niezależności sądu. Projekt w żaden sposób nie zabezpiecza sytuacji, w której prawomocnie oddalony wniosek z aktu notarialnego przez Sąd będzie respektowany, a nie spowoduje, iż strona ponownie pójdzie do notariusza, który następnie dokona wpisu (sporządzając ewent. dodatkowy protokół notarialny). Projektowana zmiana ustawy nie przyspieszy postępowań o wpis do księgi wieczystej.	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Takie ewentualność istnieje także w przypadku ponownego złożenia wniosku już rozpoznanego przez sąd wieczystoksięgowy. Ponadto, uwaga nie uwzględnia specyfiki instytucji <i>res iudicata</i> w postępowaniu nieprocesowym (zgodnie z art. 523 k.p.c. prawomocne postanowienie orzekające co do istoty sprawy nie może być zmienione ani uchylone, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Jednakże prawomocne postanowienie oddalające wniosek sąd może zmienić w razie zmiany okoliczności sprawy, uzupełnienia dokumentów.).</p> <p>Po wejściu życie planowanych rozwiązań, w przypadku czynności notarialnych, w których nie ma konfliktu czy też sporu pomiędzy stronami (strony są zgodne co do prawa</p>

				wpisywanego oraz wykreślanego z księgi), taki wniosek, rozpoznawany przez notariusza, z istoty zakończy się wpisem do księgi przez notariusza. Zmniejszenie obciążenia pracą referendarzy sądowych z tytułu projektowanych zmian i ewentualnie uwolnione etaty zostaną przekierowane do zminimalizowania opóźnień i zaległości w innych obszarach działalności Wydziałów Ksiąg Wieczystych, co przyspieszy postępowania o wpis.
23	Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych Lex Iusta	Uwagi ogólne	Negatywna uwaga odnośnie do skuteczności projektowanych zmian w zakresie powierzenia notariuszom kompetencji do dokonywania wpisów w księgach wieczystych. Wskazuje się na sytuację, gdzie wnioski o wyodrębnienie lokali dotyczą wyodrębnienia z jednej księgi wieczystej. W Wydziale Ksiąg Wieczystych takie wnioski mogą trafiać do różnych orzeczników, a nieobecność jednego z nich może powodować, że pozostali orzecznicy nie będą mogli rozpoznawać kolejnych wniosków.	Uwaga niezasadna Nowelizacja ma za zadanie wyeliminowanie problemów opisanych przez referendarzy i m.in. przyspieszenie dokonywania wpisów do ksiąg wieczystych.
24	Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych Lex Iusta	Uwagi ogólne	Brak rozwiązań w projektowanej ustawie odnośnie do rozwiązań na wypadek zaginięcia/zniszczenia akt księgi wieczystej.	Uwaga niezasadna Akta księgi wieczystej prowadzone są elektronicznie, wobec czego nie istnieje możliwość ich fizycznego „zaginięcia” poza przypadkami siły wyższej. Projektowane

				rozwiązanie nie zakłada „wypożyczania” akt ksiąg wieczystych do siedziby kancelarii, a dokumenty stanowiące podstawę wpisu notariusz obowiązany jest przechowywać ze szczególną starannością i dbać o ich odpowiednie zabezpieczenie (§5 ust. 4 Regulaminu wewnętrznego urzędowania kancelarii notarialnej). W przypadku zaginięcia/zniszczenia akt księgi wieczystej zastosowanie będzie miała regulacja księgi czwartej k.p.c. – Postępowanie w razie zaginięcia lub zniszczenia akt.
25	Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych Lex Iusta	Uwagi ogólne	Oslabienie bezpieczeństwa systemu teleinformatycznego odpowiedzialnego za prowadzenie ksiąg wieczystych. Umożliwienie dokonywania zmian podmiotom innym niż sąd w sposób naturalny otwiera dodatkowe furtki do tego systemu dla hackerów. Aktualnie do obsługi programu SOWKW (System Obsługi Wydziałów Ksiąg Wieczystych) używane są odrębne komputery, na których nie można nawet korzystać z internetu, bo jest on odłączony dla bezpieczeństwa.	Uwaga niezasadna Kwestia ta została uregulowana w art. 4 pkt 4 i 5 projektu: „4) w art. 58 pkt 2 otrzymuje brzmienie: „2) czynności, które przy prowadzeniu i przechowywaniu ksiąg wieczystych mogą spełniać samodzielnie pracownicy sądowi, notariusze i pracownicy kancelarii notarialnych – uwzględniając zasady sprawności, racjonalności

				<p>i szybkiego działania sądu oraz zasadę jawności ksiąg wieczystych.”; 5) po art. 58 dodaje się art. 58³ w brzmieniu: „Art. 58³. Minister Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia określi warunki techniczne dokonywania wpisów do ksiąg wieczystych przez notariuszy, mając na uwadze konieczność zapewnienia bezpieczeństwa wpisów w księgach wieczystych.”.</p> <p>Kwestia ta będzie przedmiotem szczegółowo uregulowana w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 58³ u.k.w.h.</p>
26	Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych Lex Iusta	Uwagi ogólne	<p>Negatywna opinia wobec powierzenia notariuszom dokonywania wpisów w księdze wieczystej, która zdaniem autorów opinii może prowadzić także do rozhermetyzowania spójności systemu ksiąg wieczystych, a w niektórych sytuacjach wręcz do „patologii”. Rękojmnia wiary publicznej ksiąg wieczystych stanie się fikcją. Jak wskazano w ocenie skutków regulacji, celem projektowanej regulacji jest odciążenie sądów w czynnościach o charakterze bezspornym oraz skrócenie czasu na dokonanie czynności we wpisach do Ksiąg Wieczystych. Za bardziej efektywne, mniej kosztowne dla Skarbu Państwa i pozbawione niebezpieczeństwa obniżenia pewności obrotu, byłoby zwiększenie obsady pracowników w obciążonych wydziałach lub opłacenie godzin nadliczbowych pracowników tych wydziałów.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Jest to polemika z przyjętą koncepcją, poszczególne uwagi zostały szczegółowo omówione powyżej.</p>

27	Ogólnopolskie Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych	Uwagi ogólne	Negatywna uwaga odnośnie do potrzeby projektowanych rozwiązań z uwagi na zmniejszający się czas rozpoznania sprawy w Wydziałach Ksiąg Wieczystych. Wskazuje się na spadek ilości spraw w Wydziałach Ksiąg Wieczystych z uwagi na zmniejszenie ilości spraw wynikających z tzw. ustawy przekształceniowej. Wskazuje się na wysoki koszt projektowanych rozwiązań.	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Projektowane rozwiązania nie oddziałują na dotychczasowe rozwiązania dotyczące dokonywania wpisów do ksiąg wieczystych przez sądy, lecz mają stanowić alternatywny dodatkowy mechanizm, z którego skorzystanie jest uzależnione od woli zainteresowanych podmiotów. Liczba wpływu spraw wieczystoksięgowych w 2020 r. wynosiła 4 990 358, natomiast w 2021 r. ogółem do Wydziałów KW - 5 068 977 spraw, w tym rep. KW - 4 969 303 spraw. Obserwowany jest zatem stały, wysoki wpływ spraw do wydziałów wieczystoksięgowych. Po wejściu życie planowanych rozwiązań, w przypadku czynności notarialnych, w których nie ma konfliktu czy też sporu pomiędzy stronami (strony są zgodne co do prawa wpisywanego oraz wykreślanego z księgi), taki wniosek, rozpoznawany przez notariusza, z istoty zakończy się wpisem do</p>
----	---	---------------------	--	---

				księgi przez notariusza. Zmniejszenie obciążenia pracą referendarzy sądowych z tytułu projektowanych zmian i ewentualnie uwolnione etaty zostaną przekierowane do zminimalizowania opóźnień i zaległości w innych obszarach działalności Wydziałów Ksiąg Wieczystych, co przyspieszy postępowania o wpis.
28	Ogólnopolskie Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych	Uwagi ogólne	Negatywna opinia odnośnie do wyboru stron miejsca złożenia wniosku o wpis w księdze wieczystej. Wątpliwości powstaną w sytuacji, kiedy wnioski o wyodrębnienie lokali z jednego budynku zostaną złożone i do sądu, i do notariusza. Zdaniem Stowarzyszenia, w takim przypadku nabywcy lokali mieszkalnych będą niejako „zobligowani” do złożenia wniosku u notariusza, gdyż ich decyzja o złożeniu wniosku do sądu skutkować będzie zatrzymaniem następnych wpisów do danej księgi wieczystej. Projektowane rozwiązania mogą wydłużyć procedurę uzyskania wpisu w księdze wieczystej i narazi wierzyciela na brak zabezpieczenia jego roszczeń. OSR nie zwiera informacji, w jakim zakresie projektowane rozwiązania mają przyspieszyć postępowanie. Ocena skutków projektowanej regulacji na żadnym etapie nie wskazuje, na ile wpis dokonywany przez notariusza ma przyspieszyć postępowanie. Wskazać należy, iż w dalszym ciągu obowiązuje zasada postępowania wieczystoksięgowego dotycząca rozpoznawania wniosków o wpis w księgach wieczystych zgodnie z kolejnością ich wpływu, wskazana w art. 626 ⁶ k.p.c., a to z uwagi na konieczność zapewnienia bezpieczeństwa obrotu nieruchomościami. Ustawa nie wskazuje, kto jest	Uwaga niezasadna Obywatelom i innym uczestnikom obrotu prawnego przysługiwać będzie prawo do dokonania wyboru złożenia wniosku przez notariusza za pośrednictwem systemu teleinformatycznego i oczekiwania na rozpoznanie wniosku w oparciu o procedury obowiązujące dotychczas. Powierzenie dokonywania wpisów do ksiąg wieczystych notariuszom ma stanowić alternatywne rozwiązanie, uzależnione od woli strony, a wpisów będą dokonywać jedynie notariusze, którzy wyrażą takie zainteresowanie, dlatego rozwiązanie to nie

			<p>właściwy do rozpoznania wniosku, jeśli strony tej samej czynności z aktu notarialnego złożą odmienne w tym zakresie oświadczenia.</p>	<p>wpłyne niekorzystnie na zabezpieczenie roszczeń wierzycieli, gdyż pozostawia się im prawo wyboru podmiotu, który będzie dokonywał wpisu. W zakresie ujawniania hipoteki łącznej, to notariuszowi przyznano taką kompetencję w projektowanym § 12 art. 626⁸ k.p.c. Zmniejszenie ilości spraw rozpoznawanych przez sąd wieczystoksięgowy wpłynie na przyspieszenie rozpoznania wniosków, notariusz ma możliwość zapoznania się z treścią księgi wieczystej i dokumentów w sądzie. Wskazać także należy na art. 24b ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne, na podstawie którego tworzony jest zintegrowany system informacji o nieruchomościach, umożliwiający wymianę danych w formie elektronicznej. W trakcie dalszych prac koncepcyjnych, po utworzeniu ZSIN, rozważane będzie podlegać zapewnienie notariuszom dostępu do wskazanego systemu. Zgodnie z art. 80 § 2 ustawy -</p>
--	--	--	--	---

				<p>Prawo o notariacie, przy dokonywaniu czynności notarialnych notariusz jest obowiązany czuwać nad należytym zabezpieczeniem praw i słusznym interesów stron oraz innych osób, dla których czynność ta może powodować skutki prawne. Wskazać także należy, że pozycja notariusza różni się od pozycji innych zawodów zajmujących się świadczeniem usług prawnych, gdyż zadaniem notariusza jest bowiem przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa obrotu prawnego. Status notariusza odbiega zatem znacząco od statusu innych zawodów prawniczych. W przypadku złożenia sprzecznych wniosków, notariusz powinien ocenić wnioski w świetle powołanego przepisu oraz ma możliwość odmowy dokonania czynności notarialnej sprzecznej z prawem (art. 81 Prawa o notariacie).</p>
29	Ogólnopolskie Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych	Uwagi ogólne	Negatywna opinia odnośnie do powierzenia kompetencji do dokonywania wpisów w księgach wieczystych notariuszom, którzy sporządzali dany akt notarialny. Może to naruszyć zasadę bezstronności i zasadę sprawiedliwości proceduralnej.	<p>Uwaga częściowo niezasadna</p> <p>Wprowadzono korektę projektowanego przepisu art. 1</p>

			<p>Projekt narusza także bezpośrednio zasadę bezstronności osoby orzekającej, który wydaje orzeczenie w imieniu Sądu (art. 626⁸ ust. 6 k.p.c.), gdyż przed dokonaniem wpisu notariusz ma obowiązek zbadać czynność notarialną pod względem skuteczności i ważności (art. 626⁸ ust. 2 k.p.c.), który <i>de facto</i> w rzeczywistości sam sporządził. Projekt ustawy, który w art. 2 powierza notariuszowi czynności z zakresu ochrony prawnej, nie zapewnia przesłanek stabilności zatrudnienia, bezstronności i niezależności od innych organów władzy publicznej, zgodnie z zasadą sprawiedliwości proceduralnej, w myśl art. 45 ust. 1 Konstytucji. Zdaniem autorów uwagi, projektowane rozwiązania naruszają zasadę bezstronności Sądu, ponieważ to uczestnik postępowania będzie decydować i wybierać orzecznika (notariusza), który dokonana stosownego wpisu (orzeczenia).</p> <p>W przedmiotowej regulacji zakłada się również wdrożenie rozwiązań, polegających na wydawaniu przez Ministra Sprawiedliwości decyzji w przedmiocie udzielenia poszczególnym notariuszom dostępu do systemu teleinformatycznego – z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa informatycznego. W konsekwencji rozszerzeniu uległby nadzór sprawowany przez Ministra Sprawiedliwości nad notariuszami w zakresie nowych kompetencji. Wynikiem takiego rozwiązania może być pozbawienie notariuszy niezależności orzeczniczej przy dokonywaniu wpisów w księgach wieczystych.</p>	<p>§ 1 pkt 2, który brzmi: „dokonywanie czynności z zakresu szczególnej ochrony prawnej, o których mowa w art. 79 pkt 1d i pkt 5a”.</p> <p>Zwrócić należy uwagę na treść art. 84 prawa o notariacie oraz podwyższone standardy, którymi powinna kierować się osoba wykonująca zawód zaufania publicznego. Wskazać także należy, że pozycja notariusza różni się od pozycji innych zawodów zajmujących się świadczeniem usług prawnych, gdyż zadaniem notariusza jest bowiem przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa obrotu prawnego. Status notariusza odbiega zatem znacząco od statusu innych zawodów prawniczych. Przy dokonywaniu niektórych czynności notarialnych notariusz wychodzi poza ocenę treści stosunków prawnych wyznaczanych przez osoby korzystające z notarialnej formy dokonania czynności. Sporządzenie przez notariusza nakazu zapłaty czy wpisu do księgi wieczystej nie powinno</p>
--	--	--	--	---

				<p>być łączone z kompetencją sądu (lub referendarza sądowego) do sprawowania wymiaru sprawiedliwości, lecz ma charakter udzielania ochrony prawnej. Analizowana instytucja wpisuje się w konstrukcję tzw. spiesznego traktowania sprawy zakładającej wprowadzenie instrumentów pozwalających „uproszczyć i skrócić zwyczajne postępowanie sądowe i ulżyć sądom, uprawnionemu dać możliwość szybkiego uzyskania orzeczenia sądowego, a zobowiązanemu oszczędzić zbędnych kosztów sporu” (W. Pressner, Postępowanie nakazowe i upominawcze (podobieństwa i różnice), Nowa Palestra 1933, nr 2, s. 7 i n. Por. T. Zembruski, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom II. Artykuły 367 – 50539, red. T. Wiśniewski, Warszawa 2021, s. 993 i n.). Wskazana regulacja nie stanowi zatem ograniczenia prawa do sądu, a tym samym naruszenia art. 45 Konstytucji, lecz stanowi czynność z zakresu ochrony prawnej oraz realizację</p>
--	--	--	--	---

				<p>rekomendacji nr R(86)12 Komitetu Ministrów Rady Europy z dnia 16 września 1986 r. w sprawie środków przeciwdziałania nadmiernemu obciążeniu sądów, tj. postulatu „ograniczenia liczby pozasądowych – stale rosnących – zadań wykonywanych przez sędziów” poprzez „przekazanie je organom „poza systemem wymiaru sprawiedliwości” (P. Ryłski, Pozycja ustrojowa i procesowa referendarza sądowego w postępowaniu cywilnym, IWS, warszawa 2010, s. 4 i powołana tam literatura).</p>
30	Ogólnopolskie Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych	Uwagi ogólne	<p>Negatywna uwaga odnośnie do zwiększenia nadzoru Ministra Sprawiedliwości nad działaniem notariuszy, w kontekście wdrożenia rozwiązań, polegających na wydawaniu przez Ministra Sprawiedliwości decyzji w przedmiocie udzielenia poszczególnym notariuszom dostępu do systemu teleinformatycznego – z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa informatycznego. Wynikiem takiego rozwiązania może być pozbawienie notariuszy niezależności orzeczniczej przy dokonywaniu wpisów w księgach wieczystych.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Jest to polemika z przyjętą koncepcją. Rozszerzenie zakresu kompetencji notariuszy wymaga wzmocnienia środków nadzoru (por. komentarz do uwagi nr 4).</p>
31	Ogólnopolskie Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych	Uwagi ogólne	<p>Projektowana ustawa wprowadza w art. 23b ustawy o księgach wieczystych i hipotece rejonizację notariuszy dokonujących wpisów, co w praktyce może stwarzać uprzywilejowanie dla notariuszy w dużych aglomeracjach.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Projekt zakłada, iż wpisów do ksiąg wieczystych będzie dokonywał notariusz mający kancelarię na obszarze sądu</p>

				rejonowego, w którym prowadzona jest księga wieczysta. Wydziały Ksiąg Wieczystych w sądach nie znajdują się jedynie w dużych aglomeracjach, lecz także w mniejszych miastach.
32	Ogólnopolskie Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych	Uwagi ogólne	Negatywna uwaga odnośnie do doręczeń zawiadomień o wpisach do ksiąg wieczystych. Zdaniem autorów uwagi projekt nie wskazuje wprost, kto ma dokonać zawiadomienia o wpisie: kancelaria notarialna czy sąd wieczystoksięgowy. Przy założeniu, że te czynności w dalszym ciągu pozostałyby w gestii sądu wieczystoksięgowego, to wskazane rozwiązanie niesie za sobą dodatkowe obciążenie dla zatrudnionych urzędników sądowych.	Uwaga niezasadna W celu uniknięcia wątpliwości doprecyzowano brzmienie przepisu art. 79 pkt 1e, który wskazuje, że notariusz: „zawiadamia o dokonanym wpisie wnioskodawcę oraz osoby, których prawa zostały wykreślone lub obciążone bądź na rzecz których wpis ma nastąpić, pouczając o terminie i sposobie zaskarżenia oraz skutkach niezaskarżenia wpisu”.
33	Krajowa Rada Notarialna	art. 1 pkt 1	Negatywna uwaga odnośnie do konstrukcji wprowadzenia do katalogu kompetencji zadań z zakresu ochrony prawnej, co zdaniem autorów uwagi jest systemowym nieporozumieniem. Notariusz jest instytucją powołaną dla zapewnienia bezpieczeństwa obrotu prawnego, a zatem jest zarazem organem ochrony prawnej. Każda czynność notarialna jest zarazem czynnością z zakresu ochrony prawnej, chociaż oczywiście istnieją czynności z zakresu ochrony prawnej nie dokonywane przez notariusza, które nie są czynnościami notarialnymi. Zróżnicowanie zawarte w Projekcie jest zbędne i całkowicie nieprawidłowe.	Uwaga niezasadna W związku z koniecznością uniknięcia kontrowersji dotyczących zakresu pojęcia „czynności z zakresu ochrony prawnej” oraz faktem, iż notariusz to w istocie „sędzia spraw niespornych”, dokonujący czynności na pograniczu ochrony prawnej i wymiaru

				<p>sprawiedliwości, wprowadzono korektę projektowanego przepisu art. 1 § 1 pkt 2, który brzmi:</p> <p>„dokonywania czynności z zakresu szczególnej ochrony prawnej, o których mowa w art. 79 pkt 1d i pkt 5a.”.</p> <p>Ponadto,</p> <p>w ustawie – Prawo o ustroju sądów powszechnych w art. 2 dodano § 2b w brzmieniu:</p> <p>„W zakresie określonym w ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie oraz ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego czynności z zakresu ochrony prawnej wykonują również notariusze.”.</p> <p>W pozostałym zakresie por. komentarz do uwagi nr 9.</p>
34	Krajowa Rada Notarialna	art. 1 pkt 2	<p>Negatywna opinia odnośnie do przyznania notariuszom przymiotu funkcjonariusza publicznego. W świetle aktualnych uregulowań notariusz działa jako osoba zaufania publicznego, korzystając z ochrony przysługującej funkcjonariuszom publicznym. Hybrydowość zawodu notariusza wielokrotnie podkreślana była w literaturze i w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego, Sądu Najwyższego oraz sądów powszechnych. Wskazywano słusznie, że niezależnie od realizacji funkcji publicznych notariusz jest zarazem przedsiębiorcą prowadzącym na własny rachunek kancelarię notarialną, która musi osiągnąć przychody większe od kosztów</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Proponowane rozwiązanie zapewni wzrost zaufania obywateli do tej grupy zawodowej i wyeliminuje ryzyko nieprawidłowości szeroko opisanych w uzasadnieniu projektu. W art. 2 § 1 przesądzono, że notariusz jest funkcjonariuszem publicznym</p>

			<p>jej funkcjonowania w celu zapewnienia notariuszowi godziwego wynagrodzenia za jego pracę.</p>	<p>nie tylko na gruncie prawa karnego. Jak wskazano w doktrynie, „definicji zawartej w ustawie karnej nie należy przyznawać waloru ogólnosystemowego i w konsekwencji nie należy ujmować statusu notariusza jako funkcjonariusza publicznego wyłącznie w kontekście jego ochrony prawnokarnej i odpowiedzialności karnej” (T. Ereciński, Kilka uwag, s. 44 i n., za: A.J. Szereda (red.), Prawo o notariacie. Komentarz, Warszawa 2022, Legalis). Rozwiązanie z art. 2 ust. 1 to rozwiązanie, które nawiązuje wprost do rozwiązań istniejących przynajmniej od 1945 r. w prawie francuskim. Ten status notariuszy w prawie francuskim wprowadziło pozostające w mocy rozporządzenie (z mocą ustawy) francuskiego Rządu z dnia 2 listopada 1945 r. (<i>Ordonnance n° 45-2590 du 2 novembre 1945 relative au statut du notariat</i>). Zgodnie z art. 1 tego rozporządzenia notariusze są funkcjonariuszami państwowymi (<i>officier</i></p>
--	--	--	--	---

				<p><i>publique</i>). Wskazywaną w komentarzach doktryny francuskiej cechą funkcji notariusza wskazującą na jego charakter funkcjonariusza publicznego jest system surowych sankcji dyscyplinarnych i karnych za naruszanie obowiązków i nadużywanie uprawnień przez notariuszy. Projektowana regulacja nawiązuje do dobrych, sprawdzonych wzorów, zarówno polskich – przedwojennych jak i europejskich.</p>
35	<p>Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP</p>	<p>art. 1 pkt 1 projektu</p>	<p>Negatywna opinia odnośnie do wprowadzonego w projekcie rozróżnienia na czynności notarialne oraz czynności z zakresu ochrony prawnej, gdyż czynność notarialna może być zarazem czynnością z zakresu szeroko pojętej ochrony prawnej. W obecnym stanie prawnym notariusze posiadają kompetencję do wydawania aktów poświadczenia dziedziczenia i podejmowania czynności dotyczących europejskiego poświadczenia dziedziczenia, które stanowią czynności z zakresu ochrony prawnej. Co do zasady warunkiem wykonania czynności z zakresu ochrony prawnej jest całkowity brak sporu. Przy wydawaniu aktu powołania zarządcy sukcesyjnego i aktu odwołania zarządcy sukcesyjnego, bezsporność nie jest warunkiem koniecznym, decydująca jest zgoda wymaganej przepisem większości osób, którym przypada udział w przedsiębiorstwie w spadku. W tym kontekście przy powoływaniu i odwoływaniu zarządcy sukcesyjnego notariusz pełni <i>sui generis</i> funkcję orzeczniczą i w pewnym określonym</p>	<p>Uwaga częściowo zasadna</p> <p>Podstawą ustrojową notariatu jest realizacja funkcji prewencyjnej polegającej na zapewnieniu bezpieczeństwa obrotu prawnego. Jednocześnie funkcja notariusza jako strażnika praworządności w państwie sprawia, że nie jest on ani organem rozstrzygającym, gdyż nie rozstrzyga sporu o prawo, ani nie sprawuje wymiaru sprawiedliwości. Nie jest on też typowym organem pomocy prawnej, w odróżnieniu od innych podmiotów świadczących</p>

			<p>ustawowo zakresie staje się sędzią ewentualnego sporu. Tym samym dokonuje czynności z zakresu szeroko pojętej ochrony prawnej. Zdaniem autorów uwagi każda czynność notarialna dokonywana przez notariusza jako osobę zaufania publicznego jest czynnością z zakresu szeroko rozumianej ochrony prawnej. W konsekwencji również uzasadnianie zmian w zasadach nadzoru nad notariatem, przyznania notariuszom nowych zadań w postaci wpisów do ksiąg wieczystych i wydawania notarialnych nakazów zapłaty jest błędne. Wprowadzenie dodatkowej kompetencji notariusza w postaci wpisów do ksiąg wieczystych i wydawania notarialnych nakazów zapłaty nic nie zmienia w pozycji ustrojowej notariusza.</p>	<p>usługi prawnicze – adwokatów, radców prawnych czy doradców podatkowych, korzystających również z przymiotu zawodu zaufania publicznego, gdyż nie reprezentuje żadnej ze stron, lecz równoważy ich interesy i zapewnia zgodność dokonywanych czynności z prawem. Notariusz jest organem ochrony prawnej pełniącym funkcję publiczną poza strukturą organów państwa w ramach decentralizacji zadań demokratycznego państwa prawnego (M. Setkowicz [w:] red. A.J. Szereda Notariat. Czynności Notarialne. Legalis) W związku z koniecznością uniknięcia kontrowersji dotyczących zakresu pojęcia „czynności z zakresu ochrony prawnej” oraz faktem, iż notariusz to w istocie „sędzia spraw niespornych”, dokonujący czynności na pograniczu ochrony prawnej i wymiaru sprawiedliwości - wprowadzono korektę projektowanego przepisu art. 1 § 1 pkt 2, który brzmi: „dokonywanie czynności z zakresu szczególnej ochrony</p>
--	--	--	---	--

				prawnej, o których mowa w art. 79 pkt 1d i pkt 5a.”.
36	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 2 projektu	Notariat w obecnym stanie prawnym gwarantuje równowagę, stwarzając obywatelom jako uczestnikom obrotu prawnego, możliwość ochrony bezstronnego specjalisty z zakresu prawa, równoważącego interes państwa oraz interes obywatela. Wprowadzenie zmiany w zakresie statusu notariusza naruszy tę równowagę. Dotychczasowa regulacja spełnia cele tej ustawy i wymogi konieczne dla realizacji zadań notariatu, także tych wskazanych w Projekcie.	Uwaga niezasadna Aby uwypuklić pozycję ustrojową notariuszy, projekt ustawy wprowadza zasadę, iż notariusz jest funkcjonariuszem państwowym. W pozostałym zakresie por. komentarz do uwagi nr 34.
37	Dr. iur. Marcin Margoński	art. 1 pkt 1 projektu	Pozytywna opinia odnośnie do wprowadzenia do prawa o notariacie kategorii czynności z zakresu ochrony prawnej. W uwadze wskazano, iż czynności z zakresu ochrony prawnej są już dokonywane przez notariuszy i obecne w prawie o notariacie oraz innych ustawach, tj. wydawanie aktu poświadczenia dziedziczenia, dokonywanie otwarcia i ogłoszenia testamentów, wydawanie zaświadczenia wykonawcy testamentu oraz europejskiego poświadczenia spadkowe. Notariusz jest też podmiotem wyłącznie właściwym do dopuszczenia do obrotu prawnego i wylegitymowania zarządcy sukcesyjnego. Czynności te w większości uregulowane są w różnych jednostkach redakcyjnych prawa o notariacie, a w wypadku zaświadczenia dla wykonawcy testamentu w art. 665 k.p.c. Z tego względu pkt 2 proponowanej jednostki redakcyjnej powinien odnosić się do „ <i>dokonywania czynności z zakresu ochrony prawnej w przypadkach określonych w ustawie</i> ”.	Uwaga częściowo zasadna Ze względu na treść uwagi dokonano zmiany w pkt 1 pkt 1 projektu, w ten sposób, że w art. 1 § 1 pkt 2 ustawy - Prawo o notariacie po projektowanych zmianach będzie brzmiał: Notariusz jest powołany do: dokonywania czynności z zakresu szczególnej ochrony prawnej, o których mowa w art. 79 pkt 1d i pkt 5a.”. W pozostałym zakresie por. komentarz do uwagi nr 9.
38	Krajowa Rada Notarialna	art. 1 pkt 4 projektu (dot. art. 15a)	Negatywna uwaga odnośnie do przyznania Ministrowi Sprawiedliwości kompetencji do zawieszania notariusza w czynnościach zawodowych. Projekt przewiduje, że zażalenie na takie postanowienie nie wstrzymuje jego wykonania.	Uwaga niezasadna Jest to polemika z przyjętą koncepcją postępowania

			<p>Projektowane przepisy nie zawierają żadnego realnego ograniczenia czasowego instytucji zawieszenia, wskazując jedynie, że ustaje ono np. w wypadku postępowania karnego z chwilą jego prawomocnego zakończenia, chyba że notariusz został skazany lub Minister Sprawiedliwości uchylił zawieszenie wcześniej. Zdaniem autorów uwagi, przepisy dotyczące zawieszenia w proponowanym kształcie są całkowicie zbędne, gdyż nie biorą pod uwagę, że we wszystkich sytuacjach, w których notariuszowi postawiono zarzut popełnienia przestępstwa, prokurator ma możliwość zawieszenia go w czynnościach zawodowych, stosując w tym zakresie odpowiedni środek zapobiegawczy, przewidziany w przepisach kodeksu postępowania karnego. W wypadku umorzenia postępowania lub uniewinnienia notariusza, odpowiedzialność odszkodowawcza Skarbu Państwa będzie sięgała znaczących kwot pieniężnych.</p>	<p>dyscyplinarnego. Analogiczne rozwiązania prawidłowo funkcjonują w odniesieniu do innych grup zawodowych, np. komorników. Zasada proporcjonalności została zachowana, gdyż w przypadku funkcjonariuszy publicznych potrzeba ochrony interesu społecznego przeważa nad interesem prywatnym. Zasada domniemania niewinności nie pozwala na stosowanie sankcji karnych, lecz pozwala na stosowanie środków dyscyplinarnych. Trybunał Konstytucyjny wskazał, że: „deontologia postępowania dyscyplinarnego jest inna niż postępowania karnego. Łączy się ona przede wszystkim ze specyfiką wykonywania niektórych zawodów oraz zasadami funkcjonowania konkretnych korporacji zawodowych. Ukształtowane w ich ramach reguły deontologiczne ukierunkowane są przede wszystkim na obronę honoru i dobra zawodu. Mogą przez to odwoływać się do etycznych aspektów</p>
--	--	--	--	---

				<p>współistnienia i działania. Deontologia zawodowa musi być więc ujmowana także w perspektywie imperatywnych rozwiązań praktycznych w zakresie dotyczącym wypełniania obowiązków zawodowych. Stąd też odpowiedzialność dyscyplinarna związana może być z czynami, które nie podlegają odpowiedzialności karnej. Takie zasady odpowiedzialności przewiduje się zwłaszcza w odniesieniu do zawodów o dużym prestiżu społecznym (nauczyciele, lekarze, prawnicy), gdzie należyta troska o ich godność jest ważnym jego elementem.” (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 lutego 2001 r., K 22/00, Legalis nr 49666).</p>
39	Krajowa Rada Notarialna	art. 1 pkt 4 projektu (dot. art. 15a)	<p>Negatywna opinia odnośnie do powierzenia właściwości do rozpoznania zażalenia na decyzję Ministra Sprawiedliwości Sadowi Okręgowemu w Warszawie. Brak jest uzasadnienia takiego trybu w uzasadnieniu projektu. Zawieszenie notariusza odbywa się na zasadach surowszych niż wobec urzędnika państwowego, któremu postawiono zarzut przestępstwa. Notariusz, jako prowadzący działalność na własny rachunek pozbawiony jest po prostu środków do życia.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Analogiczne rozwiązanie funkcjonuje w art. 18 ust. 3 ustawy o komornikach sądowych. Celem regulacji nie jest nadanie postępowaniu w przedmiocie zawieszenia cech postępowania</p>

				<p>karne, lecz zapewnienie notariuszowi jak najszerszych praw i gwarancji służących zabezpieczeniu jego interesów podczas stosowania środków nadzoru przez Ministra Sprawiedliwości.</p>
40	Krajowa Rada Notarialna	art. 1 pkt 4 projektu (dot. art. 15a)	<p>W projekcie wskazano, że zawieszenie notariusza w czynnościach skutkuje z mocy prawa zawieszeniem w pełnieniu wszelkich funkcji w samorządzie notarialnym. Postawienie notariuszowi zarzutu popełnienia przestępstwa i automatyczne zawieszenie go w czynnościach zawodowych może także spowodować znaczącą destabilizację w funkcjonowaniu organów samorządu notarialnego, przy jednoczesnym braku jakichkolwiek rozwiązań, wskazujących kto ma przejąć funkcję zawieszonego członka organu samorządu i jak w takim wypadku kształtować się będzie odpowiedzialność za realizację przez organy samorządu także działań publicznych zleconych przez państwo.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Interes publiczny w tym zakresie przeważa nad interesem korporacyjnym. Ponadto, w interesie samorządu notarialnego leży eliminowanie ze swojego grona osób, które nie dają gwarancji należytego wykonywania zawodu. Jak wskazał Trybunał Konstytucyjny w wyroku P 21/02, art. 17 ust. 1 Konstytucji in fine - poprzez werbalizację wymogu działania „w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony” - nie pozostawia wątpliwości co do priorytetowego traktowania interesu publicznego w ramach sprawowanej „pieczy”. Dotyczy to również relacji „interesu publicznego” do środowiskowego interesu konkretnej korporacji zawodowej. Obowiązuje tu</p>

				pierwszeństwo interesu publicznego w stosunku do interesu środowiskowego (i to bez względu na potencjalne trudności w zharmonizowaniu tychże interesów przez samorząd - w art. 17 ust. 1 <i>ab initio</i> - legitymowany jednocześnie do reprezentowania osób wykonujących zawody zaufania publicznego)”. Opinia zasadna
41.	Sąd Najwyższy	art. 1 pkt 4 projektu	Pozytywna opinia odnośnie do wprowadzenia możliwości zawieszenia notariusza w czynnościach. Również przesłanki jego obligatoryjnego zawieszenia nie budzą wątpliwości. Celem tego rozwiązania jest, z jednej strony, stworzenie mechanizmu pozwalającego na szybkie odsunięcie od dokonywania czynności notarialnych notariuszy, w stosunku do których prowadzone jest postępowanie karne, z drugiej zaś wprowadzenie regulacji pozwalającej na zwiększenie bezpieczeństwa obrotu, a także przyczynienie się do wzrostu zaufania społecznego wobec notariuszy.	Nowelizacja ma za zadanie wyeliminowanie problemów opisanych przez Sąd Najwyższy i wzmocnienie nadzoru nad notariuszami oraz zwiększenie bezpieczeństwa obrotu.
42	Sąd Najwyższy	art. 1 pkt 4 projektu	Krytyczna opinia odnośnie do wprowadzenia możliwości zawieszenia notariusza w czynnościach w każdym przypadku prowadzenia postępowania o nieumyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub nieumyślne przestępstwo skarbowe. Pojawia się możliwość takiego zawieszenia, gdy np. przestępstwo niemyślne (np. nieumyślne spowodowanie wypadku komunikacyjnego) nie ma jakiegokolwiek związku z wykonaniem uprawnień przez notariusza i nie rzutuje na jakość i sposób wykonywania tych uprawnień.	Uwaga niezasadna. Jest to polemika z przyjętą koncepcją postępowania dyscyplinarnego. Zasadność zawieszenia podlega kontroli sądowej (projektowany art. 15a § 4). Identycznie, jak w przypadku ustawy o komornikach sądowych, Minister Sprawiedliwości będzie

				<p>kierował się dobrem obywateli i właściwym funkcjonowaniem notariatu. Podobne rozwiązania funkcjonują w ustawie o komornikach sądowych, dla przykładu w art. 18 ustawy o komornikach sądowych uregulowano przesłanki zawieszenia komornika w czynnościach. Od daty wejścia w życie wspomnianej ustawy (tj. od 1.01.2019 r.) nie zostały zgłoszone żadne wątpliwości natury konstytucyjnej.</p>
43	Prezes Prokuraturii Generalnej RP	art. 1 pkt 4 projektu	<p>Poddaje się pod rozwałę, czy mając na uwadze funkcjonujące możliwości zawieszenia notariusza, projektowany w art. 1 pkt 4 projektu, dodającym art. 15a Prawa o notariacie, dodatkowy mechanizm fakultatywnego zawieszenia notariusza przez Ministra Sprawiedliwości, jest niezbędny. Istnieje ryzyko kierowania do Skarbu Państwa roszczeń z tytułu niezgodnego z prawem zawieszenia, zwłaszcza że postanowienie o zawieszeniu notariusza ma być wykonalne mimo wniesienia zażalenia, a w przypadku zawieszenia fakultatywnego nie dookreślono, w jakich okolicznościach zawieszenie może być uzasadnione.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Zasada proporcjonalności została zachowana, gdyż w przypadku funkcjonariuszy publicznych potrzeba ochrony interesu społecznego przeważa nad interesem prywatnym. Zasada domniemania niewinności nie pozwala na stosowanie sankcji karnych, lecz pozwala na stosowanie środków dyscyplinarnych. W tych przypadkach decyzja Ministra Sprawiedliwości ma charakter deklaratoryjny i jest pochodną sytuacji procesowej w sprawie karnej. W innych przypadkach</p>

				natomiast właściwe jest pozostawienie Ministrowi Sprawiedliwości możliwości autokorekty.
44.	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 4 projektu	Negatywna uwaga odnośnie do wprowadzenia obligatoryjnego oraz fakultatywnego zawieszania notariusza przez Ministra Sprawiedliwości w określonych przypadkach. Konstrukcja jest analogiczna do rozwiązań wprowadzonych w art. 18 ustawy o komornikach sądowych. Jednak notariusz nie reprezentuje państwa podczas wykonywania swoich zadań, a pieczęci używa jedynie dla zagwarantowania pewności dokonywanych czynności i utrudnienia podrobienia wytworzonych w ten sposób dokumentów. Notariusz i inne zawody prawnicze zaufania publicznego podpadają pod zasadę konstytucyjną – swobody wyboru i wykonywania zawodu. Odmienności ustrojowe zawodów komornika sądowego oraz notariusza nie uzasadniają przyjęcia jednakowego modelu. Stowarzyszenie Notariuszy RP wnosi o wykreślenie w całości projektowanego art. 15a pr. not.	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Pozycja notariusza różni się od pozycji innych zawodów zajmujących się świadczeniem usług prawnych, gdyż zadaniem notariusza jest bowiem przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa obrotu prawnego. Status notariusza odbiega zatem znacząco od statusu innych zawodów prawniczych. Przy dokonywaniu niektórych czynności notarialnych notariusz wychodzi poza ocenę treści stosunków prawnych wyznaczanych przez osoby korzystające z notarialnej formy dokonania czynności.</p> <p>Nowe zadania i uprawnienia przyznane notariuszom umiejscawiają ich pozycję ustrojową w coraz większym oddaleniu od typowych organów pomocy prawnej, świadczących usługi prawnicze – adwokatów, radców prawnych czy doradców podatkowych, korzystających</p>

				<p>również z przymiotu zawodu zaufania publicznego. Wykonując powierzone im zadania z zakresu szczególnej ochrony prawnej, notariusze nie reprezentują żadnej ze stron, lecz równoważą ich interesy i zapewniają zgodność dokonywanych czynności z prawem. Fakt ten powinien znaleźć odzwierciedlenie zarówno w przepisach ogólnych regulujących ustrój notariatu, jak również w zasadach sprawowanego nad notariatem nadzoru i systemie odpowiedzialności dyscyplinarnej.</p>
45.	Dr. iur. Marcin Margoński	Art. 1 pkt 4	<p>Negatywna uwaga odnośnie do braku możliwości zawieszenia wykonania postanowienia o zawieszeniu notariusza przez sąd. Ze względu na propozycję rozciągnięcia z mocy prawa skutków zawieszenia notariusza na pełnienie funkcji w samorządzie notarialnym na prawodawcy ciąży szczególny ciężar zapewnienia efektywnej kontroli sądowej postanowień o zawieszeniu notariusza. W szczególności widoczne będzie to w przypadku pełnienia przez notariusza obowiązków sędziego sądu dyscyplinarnego notariatu.</p> <p>Krytyczne stanowisko odnośnie do powierzenia odwołań od decyzji Ministra Sprawiedliwości sądom powszechnym. Sądowa kontrola aktów wydawanych w tym zakresie przez ministra powinna należeć do właściwości sądów</p>	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>Zasadność zawieszenia podlega kontroli sądowej (projektowany art. 15a § 4), jest to rozwiązanie analogiczne do funkcjonujących już w polskim porządku prawnym rozwiązań (np. art. 18 ustawy o komornikach i wypracowane na jego gruncie poglądy doktryny: „Ustawa, nakazując odpowiednie stosowanie przepisów KPK, wyraźnie wyłącza możliwość</p>

			<p>administracyjnych. Takie rozwiązanie podyktowane jest również koniecznością uniknięcia zarzutu, że rzeczywistym celem proponowanej zmiany legislacyjnej jest uzyskanie przez organy władzy politycznej nadmiernego wpływu na obsadę między innymi sądów dyscyplinarnych notariatu</p>	<p>stosowania przepisów o środkach zapobiegawczych, do których w dotychczasowej praktyce orzeczniczej niekiedy bezzasadnie się odwoływano. Wynika to z faktu, że cele i charakter obu instytucji prawnych są zupełnie odmienne. O ile bowiem środki zapobiegawcze w KPK mają na celu głównie zagwarantowanie prawidłowego toku postępowania, o tyle zawieszenie komornika w czynnościach odnosi się nie tyle do będącego w toku postępowania dyscyplinarnego lub administracyjnego, lecz ma na celu zapobieżenie sytuacjom, w których komornik w dalszym ciągu, w sposób niewłaściwy korzystałby z przysługującego mu <i>imperium</i>, a to w konsekwencji narażałoby zarówno uczestników postępowania, osoby trzecie, jak i sam wizerunek wymiaru sprawiedliwości na niepowetowane szkody. Rozwiązanie powyższe jest zbieżne ze stanowiskiem, jakie przedstawił TK w wyr. z</p>
--	--	--	--	--

				<p>25.7.2012 r. (<u>K 14/10</u>, Legalis). W uzasadnieniu tego wyroku TK wskazał, że instytucja zawieszenia komornika w czynnościach na podstawie art. 15 ust. 1 KomSEgzU ma charakter instrumentu nadzorczego, stosowanego w postępowaniu administracyjnym i nie jest środkiem zapobiegawczym w rozumieniu KPK. Nie odnoszą się zatem do niego ogólne zasady orzekania o tych środkach umieszczone w KPK. Środek ten nie pełni funkcji prewencyjnej wobec prowadzonego postępowania karnego (zapobieganie bezprawnemu wpływowi na prawidłowy tok tegoż postępowania), ale jego celem jest zabezpieczenie interesu publicznego przed wykonywaniem czynności komorniczych przez osobę niedającą rękojmi ich należytego wykonywania (w tym przed popełnieniem kolejnego przestępstwa podczas pełnienia funkcji, co zgodnie z art. 249 § 1 KPK jedynie wyjątkowo uzasadnia zastosowanie środków</p>
--	--	--	--	---

				<p>zapobiegawczych) oraz ochrona zaufania do zawodu komornika.”, <i>R. Reiwer</i> (red.), Ustawa o komornikach sądowych. Komentarz [w:] <i>R. Reiwer</i> (red.), Ustawa o komornikach sądowych. Ustawa o kosztach komorniczych. Komentarz. Wyd. 2, Warszawa 2021, Legalis).</p> <p>Obligatoryjne zawieszenie w czynnościach notariusza, związane jest z postawieniem zarzutów dot. umyślnego przestępstwa ściganego z oskarżenia publicznego lub umyślnego przestępstwa skarbowego, co wyłącza możliwość ingerencji w decyzje procesowe innego organu. W tych przypadkach decyzja Ministra Sprawiedliwości ma charakter deklaratoryjny i jest pochodną sytuacji procesowej w sprawie karnej. W innych przypadkach natomiast właściwe jest pozostawienie Ministrowi Sprawiedliwości możliwości autokorekty. Identycznie, jak w przypadku ustawy o komornikach sądowych, Minister</p>
--	--	--	--	---

				Sprawiedliwości będzie kierował się dobrem obywateli i właściwym funkcjonowaniem notariatu. Należy dodać, że tego typu rozwiązania od ponad 3 lat w poprawny sposób funkcjonuje w obszarze nadzoru nad komornikami sądowymi.
46	Krajowa Rada Notarialna	Art. 1 pkt 5	Negatywna opinia odnośnie do wprowadzenia nowych przesłanek, po zaistnieniu których następuje lub może nastąpić odwołanie notariusza z zajmowanego stanowiska, tj. skazanie prawomocnym wyrokiem karnym za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe. W tym przypadku następuje automatycznie bez względu na rodzaj popełnionego przestępstwa, w tym także takiego, które w ogóle nie jest związane z wykonywaniem zawodu notariusza. W wypadku skazania notariusza za jakiegokolwiek przestępstwo sąd ma możliwość orzeczenia kary dodatkowej zakazu wykonywania zawodu na okres do 10 lat. W takim wypadku notariusz jest odwoływany przez Ministra z zajmowanego stanowiska (art. 16 §1 pkt 5) w dotychczasowym brzmieniu). W świetle aktualnych regulacji gdy sąd nie orzeknie ww. kary dodatkowej obejmującej zakaz wykonywania zawodu notariusza, to popełnienie przez notariusza każdego przestępstwa może zostać zakwalifikowane jako czyn uchybiający powadze i godności zawodu notariusza, co skutkować może zawsze złożeniem wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego (art. 50 Prawa o notariacie). W obu ww. wypadkach sąd powszechny lub sąd dyscyplinarny mają możliwość wszechstronnej oceny czy przestępstwo popełnione przez notariusza powinno prowadzić zarazem do jego eliminacji z wykonywanego zawodu czy też wystarczą inne sankcje np. natury	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Zgodnie z art. 11 pkt 2 notariuszem może być powołany ten, kto jest nieskazitelnego charakteru i daje rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu notariusza. Prawomocne skazanie za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe sprawia, że wobec notariusza dezaktualizuje się kryterium spełnienia przesłanki „nieskazitelnego charakteru”, wobec czego nie spełnia on już kryteriów wymaganych do pełnienia zawodu. Z uwagi na fakt, że to Minister Sprawiedliwości powołuje i odwołuje notariusza, należało uzupełnić przesłanki odwołania notariusza o wskazany przepis.</p>

			dyscyplinarnej. Automatyczna eliminacja z zawodu notariusza w wypadku skazania za przestępstwo umyślne jest zdecydowanie zbyt represyjna, a przede wszystkim niekonieczna z uwagi na kompetencje sądów, o których mowa wyżej.	
47	Krajowa Rada Notarialna	Art. 1 pkt 5	Krytyczna uwaga odnośnie do zmiany art. 16 § 3 i wprowadzenia możliwości odwołania notariusza. Brak jest potrzeby zaost్రrzenia odpowiedzialności notariusza poprzez zmianę przepisu, który w praktyce wykorzystywany jest niezwykle rzadko.	Uwaga niezasadna Jest to polemika z przyjętą koncepcją. Kwantyfikatory „rażący” lub „oczywisty” eliminują możliwość odwołania notariusza w wyniku popełnienia drobnego uchybienia.
48	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 5-20	Negatywna uwaga odnośnie do wzmacniania nadzoru nad notariuszami sprawowanego przez Ministra Sprawiedliwości. Art. 17 Konstytucji RP pozwala tworzyć samorządy zawodowe, reprezentujące osoby wykonujące zawody zaufania publicznego i sprawujące pieczę nad należyтым wykonywaniem tych zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony. Regulacje związane ze wzmacnianiem nadzoru państwa kosztem samorządu notarialnego powinny być wprowadzane z dużą ostrożnością, tak by nie naruszyć równowagi pomiędzy nadzorem Ministra Sprawiedliwości a autonomią samorządu notarialnego, w szczególności nadzór ten nie powinien być dowolnie rozszerzany na inne niż wskazane w ustawie ustrojowej podmioty.	Uwaga niezasadna. Nowe uprawnienia notariuszy, w zakresie szczególnej ochrony prawnej, w tym wykonywanie kompetencji do tej pory zastrzeżonych dla sądów, wymagają przemodelowania systemu nadzoru nad działalnością notariuszy w tym zakresie. Minister Sprawiedliwości nie będzie wkraczał w swobodę i niezależność notariusza, przy wykonywaniu zawodu, będzie jedynie mógł czuwać poprzez służbę nadzoru nad przestrzeganiem prawa w zakresie wykonywania tych

				<p>czynności przez notariuszy. Nadzór Ministra Sprawiedliwości nad notariuszami uregulowany został w sposób analogiczny do nadzoru nad komornikami i nadzoru nad doradcami restrukturyzacyjnymi. W pozostałym zakresie por. komentarz do uwagi nr 14.</p>
49	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 7 projektu	<p>W projektowanej ustawie wprowadzono rozwinięcie, z którego wynika, że Minister Sprawiedliwości może delegować swoje kompetencje do nadzoru na prezesów sądów apelacyjnych lub prezesów sądów okręgowych (co stanowi jedynie zmianę czysto redakcyjną, wynikającą ze zmiany struktury sądów powszechnych), ale także sędziów i referendarzy sądowych delegowanych do Ministerstwa Sprawiedliwości oraz prokuratorów delegowanych do Ministerstwa Sprawiedliwości. Nie jest jasne, na czym miałyby polegać nadzór prokuratorów nad notariatem, skoro kompetencje notariuszy i prokuratorów nie są w żaden sposób zbliżone.</p>	<p>Uwaga częściowo niezasadna.</p> <p>Czynności administracyjne w MS mogą wykonywać m.in. prokuratorzy delegowani (art. 106 § 5 ustawy – Prawo o prokuraturze). Z uwagi na fakt, że poprzednie brzmienie przepisu art. 42 § 1, co do którego notariusze nie wnosili zastrzeżeń, obejmował zakresem regulacji szerszy krąg podmiotów, niż obecnie proponowany, powrócono do poprzedniego brzmienia przepisu i nadzór będzie mógł być sprawowany przez „wyznaczone osoby”. Aktualnie proponowana zmiana art. 42 § 1 obejmuje zatem jedynie zastąpienie słowa „wojewódzkich” słowem „okręgowych” i ma na celu</p>

				dostosowanie brzmienia przepisu do obecnej struktury sądownictwa.
50	Rzecznik Praw Obywatelskich	Art. 1 pkt 7 projektu	Przewidziany w projekcie system nadzoru nad notariuszem wydaje się zbyt rozbudowany i może przekładać się na jego efektywność (art. 1 pkt 7 projektu ustawy). Dodatkowo, wprowadzenie nadzoru sprawowanego przez wiele podmiotów może też spowodować niemożność wykonywania swych zadań przez poszczególne organy nadzorcze w sposób należyty. Ponadto, obecnie szczegółowy sposób wykonywania nadzoru został określony w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 kwietnia 1991 r. w sprawie trybu wykonywania nadzoru nad działalnością notariuszy i organów samorządu notarialnego (Dz. U. Nr 42 poz. 188). Mimo przewidzianego w projekcie ustawy poszerzenia podmiotów, które będą mogły sprawować nadzór nad notariuszem, nie przedstawiono jednocześnie aktu wykonawczego, który wskazywałby w jaki sposób podmioty te mają wykonywać swoje zadania nadzorcze.	Uwaga niezasadna. Proponowane rozwiązanie zapewni wzrost zaufania obywateli do tej grupy zawodowej i wyeliminuje ryzyko nieprawidłowości szeroko opisanych w uzasadnieniu projektu. Rozszerzenie zakresu kontroli jest wyrazem konieczności zapewnienia profesjonalnego i jednolitego prowadzenia postępowań dyscyplinarnych. Rozporządzenie w sprawie trybu wykonywania nadzoru nad działalnością notariuszy i organów samorządu notarialnego nie dezaktualizuje się w związku z nowelizacją ustawy.
51.	Krajowa Rada Notarialna	art. 1 pkt 10 projektu	W proponowanym nowym brzmieniu art. 52 dodaje się nowe paragrafy 3 i 4, zgodnie z którymi: §3. bieg przedawnienia dyscyplinarnego przerywa wszczęcie dochodzenia 30 dyscyplinarnego lub złożenie wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego. §4. Po każdym przerwaniu przedawnienia, biegnie ono na nowo. ”. Zauważyć należy, że okres przedawnienia deliktów dyscyplinarnych jest w notariacie	Uwaga niezasadna Nie każdy czyn, stanowiący delikt dyscyplinarny, ma szansę zostać osądzony na początku biegu terminu 5-letniego przedawnienia. Czynności, od których zależy przerwanie

			<p>znacząco długi i wynosi 5 lat. Dodatkowo, jeżeli czyn obwinionego notariusza zawiera znamiona przestępstwa przedawnienie dyscyplinarne nie może nastąpić wcześniej niż przedawnienie przewidziane w przepisach Kodeksu karnego. Są to bardzo surowe warunki odpowiedzialności dyscyplinarnej. Proponowane zaostrenie tych przepisów przewidujące dodatkowo przerwanie biegu przedawnienia w sposób wskazany wyżej nie znajduje uzasadnienia. Prowadzi ono w istocie do wyeliminowania w niektórych sytuacjach w ogóle instytucji przedawnienia przy możliwości ścigania notariusza za popełnione delikty dyscyplinarne. Wszczęte postępowania dyscyplinarne toczą się przed sądami dyscyplinarnymi notariatu sprawnie i w praktyce występują nieliczne wypadki, w których przedawnienie wystąpiło w trakcie toczącego się postępowania dyscyplinarnego. Postulować zatem należy pozostawienie art. 52 w obecnym brzmieniu.</p>	<p>przedawnienia, wskazane zostały w sposób jednoznaczny. Brak regulacji nakazujących zakończenie postępowania dyscyplinarnego w określonym czasie.</p>
52	<p>Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP</p>	<p>art. 1 pkt 10 projektu</p>	<p>Zważywszy na wprowadzony ustawą z 2.12.2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 2175 ze zm.), 5-letni okres przedawnienia, a także biorąc pod uwagę zasadę szybkości postępowania dyscyplinarnego wynikającą z art. 59 § 2 pr. not., nie ma potrzeby dalszego przedłużania terminów przedawnienia (który w historii tej ustawy był wydłużany już 2-krotnie). Biorąc pod uwagę różnorodność spraw dyscyplinarnych, mogą sporadycznie zdarzyć się postępowania, których prawomocne zakończenie nie będzie możliwe w 5-letnim okresie. Zmianę tę należy zatem co do zasady zaopiniować pozytywnie. Niemniej zbędny jest § 4 projektowanego art. 52 pr. not. Każde postępowanie dyscyplinarne będzie się wiązało z jednokrotnym wszczęciem dochodzenia oraz w konsekwencji z ewentualnym złożeniem wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego. Gdyby ten przepis rozumieć dosłownie, sprawa dyscyplinarna</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Por. komentarz do uwagi nr 51.</p>

			<p>mogłaby trwać nawet 15 lat albo i dłużej, co, mając na uwadze charakter postępowania dyscyplinarnego, byłoby terminem nadmiernie długim, przekraczającym nawet niektóre terminy przedawnienia w postępowaniu karnym (co jest systemowo nieprawidłowe). Dlatego SNRP postuluje skreślenie § 4 w projektowanym art. 52 pr.not.</p>	
53	<p>Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP</p>	<p>art. 1 pkt 11 projektu</p>	<p>Pozytywnie należy ocenić uznanie za stronę postępowania dyscyplinarnego podmiot, który złożył wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego. Pozwoli to radom właściwych izb notarialnych na uczestniczenie w postępowaniu dyscyplinarnym. Dotychczasowe rozwiązania, zgodnie z którymi rada izby po złożeniu wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, traciła jakikolwiek wpływ na przebieg tego postępowania należy uznać za wadliwe.</p> <p>Nie jest jasne sformułowanie wskazane w § 2 projektowanego art. 55a pr.not., zgodnie z którym jako oskarżyciel w postępowaniu dyscyplinarnym może występować Minister Sprawiedliwości lub organ samorządu notarialnego. Wskazanie w przepisie, że jako oskarżyciel w postępowaniu dyscyplinarnym może występować Minister Sprawiedliwości lub organ samorządu notarialnego sugeruje, że w jednym postępowaniu może występować niezależnie dwóch oskarżycieli, z których każdy ma status oskarżyciela „publicznego”, nie działają oni bowiem jako oskarżyciele posiłkowi.</p> <p>Drugą kwestią jest wskazanie jako oskarżyciela organu samorządu. Ustawa nie definiuje pojęcia organu samorządu. Jedynie art. 26 pr.not. wskazuje, że notariusze tworzą samorząd notarialny, a samorząd notarialny obejmuje izby notarialne i Krajową Radę Notarialną, przy czym zgodnie z art. 27 pr.not. organami izby notarialnej są walne zgromadzenie notariuszy</p>	<p>Uwaga częściowo niezasadna</p> <p>Projekt zakłada, że Minister Sprawiedliwości lub organy samorządu notarialnego, mogą być samodzielnym oskarżycielem. Analogiczne rozwiązanie zostało przyjęte w odniesieniu do postępowania dyscyplinarnego wobec komorników, gdzie również organy samorządu mogą być samodzielnymi oskarżycielami. Rozwiązanie to nie budzi wątpliwości w doktrynie.</p> <p>Uwaga zasadna.</p> <p>W wyniku uwzględniania uwagi § 4 art. 55 otrzymał brzmienie: „W imieniu organu samorządu</p>

			izby oraz rada izby notarialnej. Tym samym niejasne jest, o jaki podmiot chodzi. Z uwagi na to, że podmiotem inicjującym postępowanie jest w większości przypadków rada izby, SNRP proponuje rozwiązanie, by w miejsce „organu samorządu” wpisać ten podmiot, przy czym z uwagi na to, że jest to organ kolegialny – by był to „członek rady izby wyznaczony przez właściwą radę izby notarialnej”.	notarialnego działa osoba upoważniona uchwałą rady izby notarialnej, natomiast w imieniu Ministra Sprawiedliwości – osoba, której Minister Sprawiedliwości udzielił pełnomocnictwa.”.
54	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 12 projektu	Z uwagi na to, że nadzór nad notariatem – obok Ministra Sprawiedliwości - jest wykonywany również przez rady izb notarialnych postulujemy, aby miały one również tę kompetencję. W obowiązującym stanie prawnym rola rady izby notarialnej w zakresie postępowania dyscyplinarnego ogranicza się do podjęcia uchwały zawierającej wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, zaś po jego złożeniu traci ona całkowicie wpływ na dalszy jego bieg.	Uwaga zasadna Uzupełniono projektowany art. 57a ustawy Prawo o notariacie, wskazując, że kompetencja ta przysługuje także „radzie izby notarialnej, która złożyła wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego”.
55	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 16 projektu	Rozwiązanie przyjęte w projektowanym art. 67 § 2 pr.not. należy ocenić negatywnie w zakresie dotyczącym pokrywania przez radę izby notarialnej kosztów postępowania, bez względu na to, czy wnosila o wszczęcie postępowania. Zważyć należy, że z uwagi na kształt omawianej nowelizacji, możliwe jest zwiększenie udziału podmiotów wnoszących o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego. Przyjęte w Prawie o notariacie rozwiązanie powinno być zgodne z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, co znacznie odciąży budżety rad, które finansują wiele zadań związanych z funkcjonowaniem notariatu. Podobnie w przypadku wniosku złożonego przez Ministra Sprawiedliwości. Z tych względów SNRP postuluje zmianę art. 67 § 2. zdanie drugie na: „W pozostałych przypadkach koszty postępowania pokrywa organ wnioskujący o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego.”.	Uwaga niezasadna Postępowanie dyscyplinarne jest postępowaniem korporacyjnym, w związku z czym finansowane powinno być ze środków samorządów, za wyjątkiem sytuacji, w których dochodzi do skazania obwinionego.

56.	Krajowa Rada Notarialna	art. 1 pkt 17 projektu	Negatywna opinia odnośnie do powierzenia właściwości do rozpoznania zażaleń od orzeczenia sądu dyscyplinarnego sądom powszechnym i wyeliminowanie właściwości Wyższego Sądu Dyscyplinarnego. Rozstrzygnięcia w drugiej instancji także w przedmiocie zawieszenia w czynnościach zawodowych powinny zdecydowanie pozostać w kompetencjach Wyższego Sądu Dyscyplinarnego.	Uwaga niezasadna Por. komentarz do uwagi nr 10 i 14.
57	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 17 projektu	Projektowane przepisy art. 68 § 1 do 4 pr. not. stanowią uszczegółowienie już istniejących rozwiązań, po dodaniu zmian wynikających z wprowadzenia instytucji Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu i jego Zastępców. Nie jest jasne, czy wymienione w § 1 podmioty mogą złożyć taki wniosek bez względu na to, czy są uczestnikami tego konkretnego procesu, wydaje się, że trzeba to doprecyzować.	Uwaga niezasadna Treść projektowanego nie powinna budzić wątpliwości, albowiem nie wskazano konieczności pozostawiania uczestnikiem postępowania dyscyplinarnego przez poszczególne podmioty.
58	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 18 projektu	Rozwiązanie powyższe należy ocenić co do zasady pozytywnie. Biorąc pod uwagę minimalny zakres uregulowań w zakresie postępowania dyscyplinarnego w Prawie o notariacie, odpowiednie stosowanie ustaw karnych jest niezbędne dla prawidłowego przeprowadzenia postępowania. O ile kwestia odpowiedniego stosowania procedury karnej jest w Prawie o notariacie rozstrzygnięta, o tyle stosowanie instytucji prawa karnego materialnego zostało ukształtowane przez orzecznictwo. Sąd dyscyplinarny wydając orzeczenie ma obowiązek brać pod uwagę dyrektywy wymiaru kary wskazane w rozdziale VI kodeksu karnego. Dlatego należy rozważyć, czy ograniczenie odpowiedniego stosowania kodeksu karnego jedynie do rozdziałów I-III nie spowoduje więcej wątpliwości niż w dotychczasowym stanie prawnym.	Uwaga niezasadna Analogiczne rozwiązanie funkcjonuje w art. 223 ust. 1 ustawy o komornikach sądowych i nie zgłaszano wątpliwości co do funkcjonowania tej instytucji w praktyce. Na gruncie tej regulacji zaprezentowano pogląd, mający odpowiednie zastosowanie do projektowanych zmian, zgodnie z którym, w przypadku wątpliwości istnieje możliwość zastosowania gwarancji karnych określonych w k.k.: „Co jednak istotne, SN zaznaczył, że nie wyklucza to

				<p>posiłkowania się – na zasadzie dopuszczalnej analogii na korzyść – instytucjami Kodeksu karnego, czy też traktowania tych instytucji jako modelowych rozwiązań określających zasady odpowiedzialności represyjnej. Powyższe wynika przede wszystkim z faktu, że zasady przyjęte w ogólnych przepisach KK mają daleko idący charakter gwarancyjny. Skoro zaś znajdują one pełne zastosowanie przy najdalej idącej odpowiedzialności, jaką jest odpowiedzialność karna, to brak jest też przeciwwskazań, aby sięgać do zawartych tam wzorców w przypadku mniej dotkliwych postępowań o charakterze represyjnym. Zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie panuje jednomyślność co do konieczności stosowania konstytucyjnych standardów dotyczących prawa karnego (szerzej na ten temat <i>P. Czarnecki</i>, Postępowanie dyscyplinarne, s. 170–189).” (por. <i>R. Reimer</i> (red.), Ustawa o komornikach sądowych.</p>
--	--	--	--	--

				Komentarz [w:] <i>R. Reiwer</i> (red.), Ustawa o komornikach sądowych. Ustawa o kosztach komorniczych. Komentarz. Wyd. 2, Warszawa 2021, Lgealis).
59	Krajowa Rada Notarialna	art. 1 pkt 19 projektu	Negatywna opinia odnośnie do wprowadzenia nowej instytucji w postaci Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu. Brak jest uzasadnienia dla konstrukcji, w której Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu powołuje Minister Sprawiedliwości, spośród 3 kandydatów wskazanych przez Krajową Radę Notarialną. Z projektowanych przepisów wynika, że tak powołany Rzecznik miałby prowadzić dochodzenie, przy czym zupełnie nie wiadomo, jaki miałby być charakter tych dochodzeń i tryb ich prowadzenia. Z projektowanych przepisów wynika, że m.in. na wniosek Ministra Sprawiedliwości Rzecznik musi wszcząć dochodzenie dyscyplinarne. W tym miejscu przypomnieć należy, że nadzór nad notariuszami zgodnie z obowiązującymi przepisami sprawowany jest dwutorowo: przez Ministra Sprawiedliwości i przez organy samorządu notarialnego. Rzecznik Dyscyplinarny Notariatu jest instytucją systemowo nieprzystającą do obecnego kształtu odpowiedzialności dyscyplinarnej notariuszy.	Uwaga niezasadna Wprowadzenie instytucji Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu pozwoli na wykorzystanie pozytywnych doświadczeń z ustawy o komornikach sądowych. Prezentowane stanowisko sprzeciwia się idei uporządkowania systemu odpowiedzialności dyscyplinarnej notariatu. W ramach ewaluacji <i>ex post</i> funkcjonowania ustawy problematyka ta zostanie poddana ponownej analizie (po upływie 3 lat). W pozostałym zakresie por. komentarz do uwag nr 14 i 15.
60	Rzecznik Praw Obywatelskich	art. 1 pkt 19 projektu	Wątpliwości konstytucyjne budzi powoływanie rzecznika dyscyplinarnego notariatu, który jest organem samorządu notarialnego, przez Ministra Sprawiedliwości (art. 1 pkt 19 projektu ustawy). Rzecznik dyscyplinarny nie jest przedstawicielem Ministra Sprawiedliwości, lecz członkiem samorządu notarialnego realizującym konstytucyjną funkcję polegającą na sprawowaniu pieczy nad należytych	Uwaga niezasadna. Powołanie RDN jest wyrazem konieczności zapewnienia profesjonalnego i jednolitego prowadzenia postępowań dyscyplinarnych. Zasada

			<p>wykonywaniem zawodu (art. 17 ust. 1 Konstytucji RP). W uzasadnieniu projektu ustawy wskazano, że: aktualny obowiązujący system nadzoru nad funkcjonowaniem notariatu okazał się niewystarczający oraz że w związku ze odmiennym od innych zawodów zaufania publicznego statusem notariusza konieczne stało się przemodelowanie systemu odpowiedzialności dyscyplinarnej. Poza podaniem linków do kilku znanych z mediów spraw, w których notariusze dopuścili się uchybień, nie wskazano jednak wad legislacyjnych dotychczasowego systemu odpowiedzialności dyscyplinarnej. Nie przedstawiono też statystyk z prowadzonych przez organy samorządu notarialnego postępowań dyscyplinarnych. Nie wiadomo więc dlaczego, oprócz dotychczasowych rzeczników dyscyplinarnych, ma pojawić się specjalny rzecznik dyscyplinarny notariatu i jaki sposób te organy mają funkcjonować obok siebie. Wątpliwości budzi też przyznanie Ministrowi Sprawiedliwości uprawnień nadzorczych nad rzecznikiem dyscyplinarnym, w szczególności w zakresie przyjmowania albo odrzucania jego sprawozdań. Tym bardziej, że przepisy nie określają żadnych przesłanek do odrzucenia sprawozdania rzecznika, ani też żadnego systemu kontroli w tym zakresie, co powoduje, że Minister Sprawiedliwości może odrzucić sprawozdanie rzecznika dyscyplinarnego z dowolnej przyczyny. Nadto, zdaniem RPO, nowe uprawnienia przewidziane dla notariuszy w projekcie ustawy nie uzasadniają rozbudowania systemu odpowiedzialności dyscyplinarnej, albowiem uprawnienia te przewidziane zostały tylko dla notariuszy z odpowiednim stażem w zawodzie i tylko wyrażających chęć ich wykonywania. Natomiast zmiany w postępowaniu dyscyplinarnym obejmą wszystkich notariuszy, ich zastępców oraz aplikantów.</p>	<p>proporcjonalności została zachowana, gdyż w przypadku funkcjonariuszy publicznych potrzeba ochrony interesu społecznego przeważa nad interesem prywatnym. Zasada domniemania niewinności nie pozwala na stosowanie sankcji karnych, lecz pozwala na stosowanie środków dyscyplinarnych. Trybunał Konstytucyjny wskazał, że: „deontologia postępowania dyscyplinarnego jest inna niż postępowania karnego. Łączy się ona przede wszystkim ze specyfiką wykonywania niektórych zawodów oraz zasadami funkcjonowania konkretnych korporacji zawodowych. Ukształtowane w ich ramach reguły deontologiczne ukierunkowane są przede wszystkim na obronę honoru i dobra zawodu. Mogą przez to odwoływać się do etycznych aspektów współistnienia i działania. Deontologia zawodowa musi być więc ujmowana także w perspektywie imperatywnych rozwiązań praktycznych</p>
--	--	--	--	---

				<p>w zakresie dotyczącym wypełniania obowiązków zawodowych. Stąd też odpowiedzialność dyscyplinarna związana może być z czynami, które nie podlegają odpowiedzialności karnej. Takie zasady odpowiedzialności przewiduje się zwłaszcza w odniesieniu do zawodów o dużym prestiżu społecznym (nauczyciele, lekarze, prawnicy), gdzie należyta troska o ich godność jest ważnym jego elementem.” (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 lutego 2001 r., K 22/00, Legalis nr 49666</p> <p>Analogiczna regulacja dotycząca sprawozdań znajduje się w art. 237 ustawy o komornikach sądowych i przez 3 lata istnienia regulacji nie zgłaszano zastrzeżeń co do funkcjonowania instytucji.</p>
61	Sąd Najwyższy	art. 1 pkt 19 projektu	W nowelizacji zaproponowano także wprowadzenie instytucji Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu oraz nieznanej dotychczas ustawie – Prawo o notariacie instytucji dochodzenia dyscyplinarnego. Z projektowanego rozdziału 6a Prawa o notariacie wynika, że Rzecznik Dyscyplinarny Notariatu będzie powoływany przez Ministra Sprawiedliwości spośród	Opinia zasadna.

			3 kandydatów przedstawionych przez Krajową Radę Notarialną. Będzie mógł on wykonywać czynności przy pomocy swoich zastępców powoływanych również przez Ministra Sprawiedliwości w liczbie nie większej niż 3, spośród kandydatów przedstawionych przez rzecznika dyscyplinarnego po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Notarialnej. Przyjęty sposób wyboru Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu zasługuje na akceptację. Pozwala on zachować samorządność postępowania dyscyplinarnego.	
62	Sąd Najwyższy	art. 1 pkt 19 projektu	<p>Krytyczna ocena odnośnie braku wpływu Krajowej Rady Notarialnej na odwołanie Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu. Zgodnie z projektowanym art. 70c Prawa o notariacie, w przypadku odrzucenia sprawozdania Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu, Minister Sprawiedliwości może odwołać Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu przed upływem kadencji. Oznacza to, że w praktyce los Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu jest uwarunkowany opinią Ministra na jego temat, co czyni go podmiotem ściśle od Ministra Sprawiedliwości uzależnionym.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Jest to polemika z przyjętą koncepcją. Powołanie i odwołanie RDN jest wyrazem konieczności zapewnienia profesjonalnego i jednolitego prowadzenia postępowań dyscyplinarnych.</p> <p>W uzasadnieniu wyroku z 12.2.2013 r. (K 6/12, Legalis) TK w sposób jednoznaczny wskazał: „Tworząc bowiem samorząd zawodowy, ustawodawca jest obowiązany przekazać mu sprawowanie pieczy nad należytym wykonywaniem zawodu zaufania publicznego, ale – co należy podkreślić – w kształcie przez siebie określonym. Dbłość o należyte wykonywanie zawodu zaufania publicznego jest</p>

				bowiem zadaniem państwa. Zadanie to może zostać przekazane na zasadzie decentralizacji samorządowi zawodowemu w całości lub w części, zależnie od decyzji prawodawcy”.
63	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 19 projektu	Negatywna opinia odnośnie do wprowadzenia instytucji Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu. Wprowadza się dodatkowy podmiot, który ma nie tylko funkcje oskarżyciela, ale także możliwość przeprowadzenia dochodzenia dyscyplinarnego. Jak wskazano w uzasadnieniu do Projektu rolą Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu będzie podejmowanie działań w przypadku najbardziej poważnych naruszeń prawa, uchybień powagi i godności zawodu notariusza, na tej podstawie trudno określić zakres kompetencji Rzecznika – kto ma decydować, o tym które z deliktów dyscyplinarnych są „najbardziej poważne”? Instytucja Rzecznika została stworzona w oderwaniu od istniejącego instancyjnego sądownictwa dyscyplinarnego w notariacie. Proponowane rozwiązanie będzie funkcjonowało niejako „obok” istniejącego systemu sądownictwa dyscyplinarnego. Niejasna jest zatem relacja Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu i jego zastępców do innych rzeczników, w tym rzecznika dyscyplinarnego KRN, a także rad izb i Krajowej Rady Notarialnej. Z uwagi na to, że powołuje go Minister Sprawiedliwości, który w każdym czasie może go odwołać, a także z uwagi na to, że nie jest on w ogóle zobowiązany do składania sprawozdań organom samorządu notarialnego, a jedynie Ministrowi Sprawiedliwości, instytucja taka jawi się jako organ oderwany od samorządu, całkowicie	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Wprowadzenie instytucji Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu pozwoli na wykorzystanie pozytywnych doświadczeń z ustawy o komornikach sądowych. Prezentowane stanowisko Zarządu Stowarzyszenia Notariuszy RP sprzeciwia się idei uporządkowania systemu odpowiedzialności dyscyplinarnej notariatu. W ramach ewaluacji <i>ex post</i> funkcjonowania ustawy problematyka ta zostanie poddana ponownej analizie (po upływie 3 lat). Zwiększenie ilości zastępców Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu zwiększyłoby koszty funkcjonowania tej instytucji.</p> <p>W pozostałym zakresie por.</p>

			podporządkowana Ministrowi Sprawiedliwości, co jest zagrożeniem dla samorządności i niezależności samorządu notarialnego. Zdaniem autorów uwagi instytucja Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu jest niedopracowana i nieuwzględniająca obowiązujących rozwiązań prawnych w zakresie postępowania dyscyplinarnego w notariacie.	komentarz do uwag nr 14, 15 i 60.
64	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 19 projektu (dot. projektowanego art. 70a § 1 pr.not.)	<p>Aktualne przepisy nie przewidują fazy postępowania przygotowawczego w notarialnym postępowaniu dyscyplinarnym, a cały ciężar przeprowadzenia dowodów stoi po stronie sądu dyscyplinarnego. Przyjąć należy – z braku innych unormowań w tym zakresie – że celem dochodzenia wprowadzonego w projekcie ustawy, zgodnie z art. 297 § 1 k.p.k. w zw. z art. 69 Prawa o notariacie będzie ustalenie, czy w ogóle doszło do popełnienia deliktu i czy stanowi on przewinienie dyscyplinarne, ustalenie jego sprawcy, zebranie o nim danych osobopoznawczych, wyjaśnienie okoliczności sprawy (w zakresie czasu, miejsca i sposobu działania sprawcy, zawinienia i stopnia społecznej szkodliwości), zebranie, zabezpieczenie i utrwalenie dowodów w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zasadności wniesienia wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przez sąd albo innego zakończenia postępowania, jak również do przedstawienia wniosku o dopuszczenie tych dowodów i przeprowadzenia ich przed sądem oraz dążenie do wyjaśnienia okoliczności, które sprzyjały popełnieniu czynu. Zmianę powyższą należy ocenić z ostrożnym optymizmem.</p> <p>Nieuzasadnionym wydaje się przyznanie uprawnień do zbierania dowodów jedynie Rzecznikowi Dyscyplinarnemu Notariatu, z pominięciem innych organów uprawnionych do złożenia wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego.</p>	<p>Opinia zasadna.</p> <p>Uwaga niezasadna</p> <p>Powołanie Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu nie</p>

				wyklucza podejmowania działań, na podstawie dotychczas istniejących regulacji przez rady izb notarialnych oraz Ministra Sprawiedliwości.
65	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 19 projektu (dot. projektowanego art. 70a § 2 pr.not.)	Przepis powyższy nie wskazuje żadnych – minimalnych choćby wymogów stawianych Rzecznikowi Dyscyplinarnemu Notariatu, brak jest w szczególności stwierdzenia, że musi on być notariuszem. Przykładowo – w aktualnym stanie prawnym rzecznik dyscyplinarny powoływany jest spośród członków samorządu – walnego zgromadzenia, a więc jest notariuszem, nie może być przy tym karany dyscyplinarnie karą wyższą niż upomnienie, zaś rzecznik dyscyplinarny przy KRN jest powoływany spośród jego członków. Biorąc pod uwagę powyższe należy podzielić obawy istniejące na gruncie ustawy o komornikach, czy Minister Sprawiedliwości może nie powołać na stanowisko rzecznika dyscyplinarnego żadnego z trzech kandydatów. Zasadnym byłoby dookreślenie zakresu wymagań wobec Rzecznika celem wyeliminowania wątpliwości.	Uwaga niezasadna Ustawa zakłada, że to KRN przedstawi kandydata na RDN. Nie ma przeszkód by był to np. prokurator, którego Rada darzy szczególnym zaufaniem.
66	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 20 i 21 oraz art. 4 projektu	Koncepcja powierzenia notariuszowi bezpośrednio dokonania wpisu, przy jednoczesnym pozostawieniu prowadzenia ksiąg wieczystych przez sądy odpowiada dążeniom do wykorzystania przy prowadzeniu ksiąg wieczystych najnowszych technologii informatycznych, gwarantujących bezzwłoczne ujawnienia w księgach wieczystych skutków dokonanych czynności notarialnych. Przyjęta koncepcja jest w zasadzie zbieżna z założeniami modernizacji systemów rejestracji nieruchomości w innych państwach europejskich, choć większość z nich idzie już dalej niż Projekt, co najlepiej widać w szczególności w porównaniu do systemów e-conveyancing, o których można powiedzieć, że stanowią „Land Registration for the Twenty	Opinia zasadna

			<p>First Century”. W kontekście powyższego trafna wydaje się w szczególności koncepcja, według której notariusz dokonuje wpisu, a w przypadku braku podstaw do dokonania wpisu lub istnienia przeszkody do jego dokonania, notariusz przekazuje wniosek o wpis do sądu (proponowany art. 626⁸ § 14 k.p.c.).</p> <p>Należy rozważyć czy skoro aktywność notariusza ograniczona jest do uwzględnienia wniosku, określenie „rozpoznaje wniosek” nie należałoby zastąpić zwrotem „dokonuje wpisu” lub „rozpoznaje wniosek wpisem” jako zgodnych z konstrukcją art. 626⁸ § 12-14 k.p.c.? Zbędne wydaje się w tym kontekście także uzupełnianie art. 8 u.k.w.h. poprzez odwołanie do „wniosku o wpis złożonego notariuszowi”. Ponadto należy spostrzec, że Projekt nie proponuje zmiany art. 626⁷ § 2. k.p.c. zakładającego automatyczne umieszczenie wzmianki z chwilą umieszczenia wniosku w systemie, wobec czego zmiana art. 8 u.k.w.h. jest zbędna. Proponowane w Projekcie rozwiązanie pozwala w szczególności uniknąć zarzutów, że notariusz rozpoznaje swój własny wniosek, co proponowana zmiana ma dodatkowo podkreślić, zawężając wpisy notariusza do przypadków absolutnie niespornych i niebudzących wątpliwości co do wywołania zamierzonych przez strony skutków. Przy zastosowanej konstrukcji skargi na wpis notariusza ostatecznie każdy wniosek może zostać rozpoznany przez sąd.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Stanowi polemikę z koncepcją powierzenia notariuszom rozpoznawania wniosków o wpis do księgi wieczystej.</p>
67	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 20 i 21 oraz art. 4 projektu	<p>Przyjmując, że założeniem jest docelowo rozszerzenie kompetencji notariuszy na wszystkie wpisy dokonywane w oparciu o skutki czynności notarialnych, należy wprowadzić rozwiązania, pozwalające na dalsze rozwijanie systemu. Zdecydowanie należy opowiedzieć się przeciwko</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Względy organizacyjne wymagają przypisania notariusza dokonującego wpisu do księgi wieczystej do sądu, który</p>

			proponowanemu brzmieniu projektowanego art. 23b u.k.w.h., zgodnie z którym „Wniosek o dokonanie wpisu w księdze wieczystej rozpoznaje notariusz, prowadzący kancelarię notarialną w obszarze właściwości sądu rejonowego, w którym prowadzona jest księga wieczysta.”. Od samego początku funkcjonowania informatycznego (potem teleinformatycznego) systemu prowadzenia ksiąg wieczystych założeniem jest prowadzenie ich jako jednolitego dla całego kraju rejestru nieruchomości.	prowodzi te księgi wieczyste.
68	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 20 i 21 oraz art. 4 projektu	Nieuzasadnione jest wprowadzenie wymogu 3-letniego prowadzenia kancelarii w projektowanym art. 79a § 1, zgodnie z którym Notariusz prowadzący kancelarię przez 3 lata, jeżeli nie wydano przeciwko niemu prawomocnego orzeczenia o nałożeniu kary dyscyplinarnej, może złożyć do Ministra Sprawiedliwości wniosek o wydanie zaświadczenia o upoważnieniu do dokonywania wpisów w księdze wieczystej i wydawania notarialnych nakazów zapłaty.” Dodatkowo, ponieważ projektowane brzmienie nie uwzględnia zastępców notarialnych, ograniczenie dotykałoby nawet osoby mając wieloletnie doświadczenie w pracy notariusza, gdyż nie można ich uznać za „prowadzących kancelarię notarialną”, nie wspominając już nawet o sytuacji przejścia do zawodu notariusza osoby, która wcześniej orzekała jako sędzia czy referendarz w wydziale ksiąg wieczystych. Proponowany przepis wprowadza więc realną barierę w prowadzeniu działalności gospodarczej, stwarzając nieuzasadnione uprzywilejowanie dotychczasowych notariuszy.	Uwaga niezasadna Wymóg ten podyktowany jest koniecznością zapewnienia odpowiedniego poziomu merytorycznego notariuszy dokonujących wpisów. Analogiczne unormowania, odnoszące się do uzyskania 3-letniego doświadczenia zawodowego funkcjonują w ustawie o licencji doradcy restrukturyzacyjnego (art. 3 ust. 1 pkt 6 ww. ustawy).
69	Zarząd Główny Stowarzyszenia	art. 1 pkt 20 i 21 oraz art. 4 projektu	Uregulowania ustawowego wymaga dopuszczenie notariusza do badania danych w systemach ZSIN, PESEL i REGON	Uwaga niezasadna Problematyka ta będzie

	Notariuszy RP		niezbędnych dla stwierdzenia braku przeszkód do dokonania wpisu. Podkreślić należy szczególną konieczność zapewnienia weryfikacji z bazą ZSIN w zakresie danych stanowiących podstawę oznaczenia nieruchomości (w szczególności danych lokali, dla których ma być założona księga wieczysta), wręcz postulować należałoby odniesienie się do takich danych w formie teleinformatycznej, bez potrzeby przedkładania dokumentów.	przedmiotem dalszych prac koncepcyjnych w MS, w ramach poszerzania dostępu obywateli do usług cyfrowych.
70.	Krajowa Rada Notarialna	art. 1 pkt 20 projektu (dot. art. 79 pkt 1 d) i e) oraz art. 3 (dot. art. 626⁸ § 12 k.p.c.)	<p>Natomiast zgodnie z projektowanym brzmieniem art. 79 pkt 1d notariusz ma rozpoznawać wniosko wpis w księdze wieczystej w zakresie wskazanym w tej regulacji, czego efektem - w razie pozytywnego rozpoznania wniosku - ma być dokonanie przez notariusza wpisu w księdze wieczystej. Pojawia się pytanie, czy - a jeśli tak, to w jakim zakresie - należy stosować instytucje prawa procesowego uregulowane w k.p.c. do postępowania wieczystoksięgowego prowadzonego przez notariusza. Wątpliwości może budzić również kwestia, w jakim zakresie notariusz ma stosować regulację postępowania wieczystoksięgowego zawartą w art. 626¹ i nast. k.p.c.</p> <p>Rozważenia również wymaga wąski zakres wpisów, których będzie mógł dokonywać notariusz na podstawie projektowanych unormowań (proponowane brzmienie art. 79 pkt 1d Prawa o notariacie oraz art. 626⁸ § 12 k.p.c.). Dokonywanie przez notariuszy wpisów w księgach wieczystych ma stanowić nie tyle rozwiązanie systemowe, co raczej remedium na problemy wynikające z długotrwałości niektórych postępowań wieczystoksięgowych. Sprzeciw budzi takie w istocie instrumentalne potraktowanie notariusza, któremu projektodawca zamierza powierzyć doraźną funkcję ograniczania niektórych negatywnych zjawisk wynikających z przedłużania się postępowań wieczystoksięgowych. Biorąc</p>	<p>Uwaga częściowo niezasadna</p> <p>W wyniku uwzględnienia uwagi wprowadzono zmianę art. 509¹ k.p.c. poprzez dopisanie notariusza.</p> <p>Uwaga niezasadna</p> <p>Stanowi polemikę z przyjętym założeniem umożliwienia notariuszom dokonywania wpisów do KW. Obywatelom i innym uczestnikom obrotu prawnego przysługiwać będzie prawo do dokonania wyboru złożenia wniosku przez notariusza za pośrednictwem</p>

			<p>pod uwagę wskazany na wstępie realny termin (2,5 do 4 lat), po którym notariusze mogliby dokonywać wpisów w księgach wieczystych, projektowane regulacje uznać należy za zdecydowanie przedwczesne, gdyż nie rozwiązują one żadnych realnych i aktualnych problemów związanych z długim oczekiwaniem na wpisy w księgach wieczystych.</p> <p>Wskazać należy ponadto na zachodzącą rozbieżność pomiędzy projektowanym brzmieniem art. 79 pkt 1d i e Prawa o notariacie oraz treścią proponowanego art. 626⁸ § 12 k.p.c.</p>	<p>systemu teleinformatycznego i oczekiwania na rozpoznanie wniosku w oparciu o procedury obowiązujące dotychczas, zmniejszenie ilości spraw rozpoznawanych przez sąd wieczystoksięgowy wpłynie na przyspieszenie rozpoznania wniosków.</p> <p>Uwaga zasadna.</p> <p>W wyniku uwzględnienia uwagi zmieniono treść art. 79 pkt 1 d i e: „1d) rozpoznaje wnioski o wpis w księdze wieczystej dotyczące ustanowienia i obciążenia odrębnej własności lokalu ograniczonymi prawami rzeczowymi oraz innymi roszczeniami dotyczącymi tego lokalu, jak również rozpoznaje wnioski o wpis w księdze wieczystej dotyczące przyłączenia i odłączenia nieruchomości lub ich części, związane z ustanowieniem odrębnej własności lokali, wraz z ujawnieniem w księgach wieczystych ograniczonych praw rzeczowych, ograniczeń</p>
--	--	--	--	--

			<p>Zdecydowany sprzeciw budzi projektowany przepis art. 79 pkt 1e) nakazujący notariuszowi po rozpoznaniu wniosku o wpis w księdze wieczystej powiadomić strony czynności oraz bank o dokonany wpis wraz z pouczeniem o przysługującym środku zaskarżenia. Tego typu czynności powinny być zdecydowanie dokonywane przez sąd, który w końcowym efekcie musi stwierdzić prawomocność wpisu dokonywanego przez notariusza. Natomiast skutkiem rozwiązania przyjętego w projekcie będzie faktyczna niemożność stwierdzenia prawomocności wpisów w księdze wieczystej dokonanych przez notariusza. Nie należy zapominać, że akta księgi wieczystej dla wyodrębnionego lokalu zakłada i prowadzi sąd i to w tych aktach muszą znaleźć się wszelkie dowody potwierdzające prawomocność wpisów. Rozwiązanie, w którym notariusz dokonuje zawiadomień stron o dokonany wpis, jest także wątpliwe ze względu na realne możliwości organizacyjne kancelarii notarialnych.</p>	<p>w rozporządzaniu oraz innych praw i roszczeń; 1e) zawiadamia o dokonany wpis wnioskodawcę oraz osoby, których prawa zostały wykreślone lub obciążone bądź na rzecz których wpis ma nastąpić, pouczając o terminie i sposobie zaskarżenia oraz skutkach niezaskarżenia wpisu;”.</p> <p>Uwaga niezasadna</p> <p>Stanowi polemikę z przyjętym założeniem umożliwienia notariuszom dokonywania wpisów do KW.</p>
71	Rzecznik MSP	art. 1 pkt 20 projektu	<p>Zauważyć jednak należy, że zaproponowane w projektowanej ustawie rozwiązania dotyczące rozpoznawania przez notariuszy wniosków o wpis w księdze wieczystej zostały sformułowane w</p>	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>Kwestię wystarczająco</p>

			<p>dość ogólny sposób, co może prowadzić do wątpliwości w praktyce. Projektowana ustawa przewiduje w art. 1 pkt 20 dodanie do ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. - Prawo o notariacie przepisu art. 79 pkt 1d, zgodnie z którym notariusze zyskają kompetencje do rozpoznawania wniosków o wpis w księdze wieczystej w określonych kategoriach spraw. Projektowana ustawa nie zawiera natomiast szczegółowych postanowień odnoszących się do zasad postępowania w tym zakresie, np. regulacji dotyczących postępowania w przypadku stwierdzenia braków formalnych wniosku. Nie jest jasne, czy w takiej sytuacji możliwe będzie wdrożenie procedury uzupełnienia braków formalnych, czy też konieczne będzie przekazanie wniosku o wpis do sądu zgodnie z dodawanym art. 3 pkt 1 lit. b projektowanej ustawy przepisem art. 6268 § 14 k.p.c.</p>	<p>rozwiązuje art. 3 pkt 2 projektu: „art. 509¹ otrzymuje brzmienie: „Art. 509¹. Czynności w postępowaniu wieczystoksięgowym może wykonywać referendarz sądowy lub notariusz.”.</p>
72	Dr. iur. Marcin Margoński	art. 1 pkt 21 projektu	<p>Rozważenia wymaga zmiana w projektowanym art. 79a § 2 zamiana spójnika „i” na spójnik „lub”. W projekcie łączy się ze sobą (spójnik „i” zamiast „lub”) kompetencję do dokonywania wpisów w księdze wieczystej z kompetencją do wydawania notarialnych nakazów zapłaty. Nie jest celowym przymuszanie takich notariuszy do konieczności rozpatrywania spraw o wydanie notarialnego nakazu zapłaty przez wiązanie tej kategorii spraw z możliwością dokonywania wpisów w księgach wieczystych.</p>	<p>Uwaga zasadna</p> <p>W wyniku uwzględnienia uwagi zmieniono treść art. 71a § 2 oraz § 1 i 3 (jako powiązane funkcjonalnie z § 2) poprzez zamianę spójnika „i” na „lub”.</p>
73	Krajowa Rada Notarialna	art. 1 pkt 22 projektu	<p>Projektowana treść przepisów rozdziału 6a Prawa o notariacie (proj. art. 105a- art. 105j) nie jest dostosowana do założenia przyjętego na s. 25 uzasadnienia projektu nowelizacji, według którego „rolą notariusza nie będzie rozstrzyganie sporu o charakterze cywilnym, a jedynie potwierdzenie istnienia niekwestionowanego przez dłużnika roszczenia pieniężnego i umożliwienie wierzycielowi uzyskania tytułu egzekucyjnego, bez konieczności kierowania pozwu do sądu”. Potwierdzenie</p>	<p>Uwaga częściowo zasadna</p> <p>W związku z koniecznością uniknięcia kontrowersji dotyczących zakresu pojęcia „czynności z zakresu ochrony prawnej” oraz faktem, iż notariusz to w istocie „sędzia</p>

			<p>istnienia roszczenia pieniężnego ma następować wyłącznie na podstawie dołączonych dokumentów o podwyższonym stopniu wiarygodności, oraz po zbadaniu terminu, od którego roszczenie jest wymagalne i ustaleniu, że zasadność roszczenia nie budzi wątpliwości. Notariusz zatem musi zbadać, czy dochodzone roszczenie udowodnione jest dołączonym do wniosku dokumentem urzędowym, zaakceptowanym przez dłużnika rachunkiem, bądź też wezwaniem dłużnika do zapłaty i pisemnym oświadczeniem dłużnika o uznaniu długu. Wymaga to przeprowadzenia dowodu z dokumentów, czego nie można uznać jedynie za stwierdzenie przez notariusza, iż <i>prima facie</i> dochodzone roszczenie może przysługiwać wnoszącemu o wydanie nakazu, a więc w istocie nie może być traktowane jako „upomnienie” osoby zobowiązanej, które następuje przez wysłanie jej nakazu zapłaty. Sposób podejmowania tej czynności przez notariusza nie może wykraczać poza ramy prawne czynności notarialnej, która uzyskuje status tytułu egzekucyjnego na podstawie art. 777 k.p.c. Wszelkie regulacje sytuujące wydanie nakazu zapłaty w szeregu czynności orzeczniczych, stanowiących jeden z elementów procedury prawnie unormowanej, budzi zastrzeżenia natury konstytucyjnej.</p>	<p>spraw niespornych”, dokonujący czynności na pograniczu ochrony prawnej i wymiaru sprawiedliwości - wprowadzono korektę projektowanego przepisu art. 1 § 1 pkt 2, który brzmi dokonywanie czynności z zakresu szczególnej ochrony prawnej, o których mowa w art. 79 pkt 1d i pkt 5a.”. Regulacja dotycząca notarialnego nakazu zapłaty jest regulacją <i>sui generis</i>, a sam nakaz nie będzie miał w obrocie skutków prawomocnego wyroku. Jego skutki można natomiast porównać przez analogię do skutków ugody pozasądowej zawartej w formie aktu notarialnego przez strony, w której dłużnik poddaje się egzekucji, co stanowi następnie podstawę do nadania przez sąd klauzuli wykonalności. Projektowane przepisy stanowić będą odrębną podstawę wydania nakazu zapłaty, niezależną od postępowań uregulowanych w kodeksie postępowania cywilnego. Wskazanie dokumentów, na podstawie których notariusz będzie mógł</p>
--	--	--	---	---

				wydać nakaz zapłaty, jest przykładowe.
74	Krajowa Rada Notarialna	art. 1 pkt 22 projektu	Krytyczna uwaga odnośnie do braku uregulowania skutku wniesienia o wydanie notarialnego zapłaty na termin przedawnienia. Co do wierzyciela, skorzystanie z możliwości uzyskania notarialnego nakazu zapłaty pod koniec okresu przedawnienia roszczenia może się okazać swoistą pułapką dla wierzyciela, gdy dojdzie do skutecznego wniesienia sprzeciwu przez dłużnika albo nie będzie możliwe skuteczne doręczenie nakazu zapłaty dłużnikowi. Brakuje bowiem powiązania instytucji notarialnego nakazu zapłaty z przerwaniem biegu terminu przedawnienia roszczenia. Odnosi się to zarówno do wniosku wierzyciela o wydanie nakazu, jak i czynności notariusza, polegającej na wydaniu nakazu.	Uwaga zasadna W wyniku uwzględnienia uwagi wprowadzono regulację, zgodnie z którą złożenie wniosku o wydanie notarialnego nakazu powoduje zawieszenie biegu terminu przedawnienia (art. 2 projektu: „Art. 2 W ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 1509 i 2459) w art. 121 w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu: „7) co do roszczeń objętych wnioskiem o wydanie notarialnego nakazu zapłaty – do czasu zamieszczenia wzmianki, o której mowa w art. 105e § 8 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1192 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 1177).”.
75	Krajowa Rada Notarialna	art. 1 pkt 22 projektu	Przepis art. 105f § 1 oznacza, że nieskuteczne jest doręczenie także wtedy, gdy podmiot doręczający stwierdza, że osoba zobowiązana osobiście odmówiła odebrania przesyłki.	Uwaga niezasadna Odmowa odbioru mieści się w zakresie pojęcia „doręczenie”.
76	Krajowa Rada Notarialna	art. 1 pkt 22 projektu	Należy rozważyć wprowadzenie regulacji odnośnie do	Uwaga zasadna

			przywrócenia terminu do wniesienia sprzeciwu, np. poprzez odesłanie do odpowiedniego stosowania art. 165 k.p.c.	W wyniku uwzględnienia uwagi wprowadzono regulację dotyczącą restytucji terminu do wniesienia sprzeciwu (art. 105g § 9 -11), który notariusz będzie miał obowiązek rozpoznać w terminie 3 dni.
77	Krajowa Rada Notarialna	art. 1 pkt 22 projektu	Należy dopuścić ustne wniesienie sprzeciwu - przez osobę zobowiązaną, zwłaszcza w sytuacji, gdy następuje ono przy doręczeniu jej nakazu zapłaty osobiście przez notariusza w kancelarii notarialnej. Wówczas złożenie ustnego sprzeciwu przez odbierającą nakaz zapłaty osobę zobowiązaną byłoby zaprotokołowane przez notariusza, ze skutkiem utraty mocy przez nakaz. Na podstawie obecnego brzmienia proponowanych przepisów tak zaprotokołowany ustny sprzeciw byłby nieskuteczny.	Uwaga niezasadna. Sprzeciw może zostać złożony w formie aktu notarialnego (wymóg formy pisemnej zostanie zachowany), do którego zastosowanie będą miały przepisy art. 87 i 88, co w praktyce oznacza, że sprzeciw będzie mógł zostać zaprotokołowany przez notariusza.
78	Krajowa Rada Notarialna	art. 1 pkt 22 projektu	W razie wniesienia sprzeciwu niespełniającego wymagań formalnych, notariusz ma wzywać do usunięcia jego braków w terminie tygodniowym pod rygorem stwierdzenia utraty mocy notarialnego nakazu zapłaty. Jeżeli braki nie zostaną usunięte w wyznaczonym terminie, sporządzi protokół, w którym odmówi stwierdzenia utraty mocy przez nakaz (proj. art. 105g § 6). Na tę czynność notariusza będzie z kolei przysługiwać zażalenie do sądu okręgowego na podstawie odpowiednio stosowanego art. 83 PrNot. (proj. art. 105g § 7). Jak się wydaje, do czasu rozpoznania zażalenia na odmowę stwierdzenia utraty mocy nakazu zapłaty notariusz nie wyda na podstawie proj. art. 105h § 1 wypisu notarialnego nakazu zapłaty ze wzmianką o niewwniesieniu sprzeciwu, a tym samym nie będzie możliwe	Uwaga niezasadna Zażalenie na odmowę dokonania czynności notarialnej rozpoznawane przez Sąd Okręgowy jest rozwiązaniem funkcjonującym w ramach dotychczas obowiązującego Prawa o notariacie

			nadanie klauzuli wykonalności przez sąd rejonowy na podstawie proj. art. 105i.	
79	Krajowa Rada Notarialna	art. 1 pkt 22 projektu	Nie jest jasne, czy notariusz będzie uprawniony do wydania nakazu zapłaty w sytuacji, gdy osoba zobowiązana mieszka lub ma siedzibę za granicą, a nie ma przedstawiciela w kraju. W takim bowiem wypadku - zgodnie z art. 480 ² § 2 k.p.c. - powinien obowiązywać dłuższy termin zaskarżenia nakazu. Natomiast w projektowanej regulacji brak jest unormowań regulujących tę kwestię. Projektodawca nie wyłącza wydawania przez notariuszy nakazów zapłaty we wskazanej sytuacji, nie przewiduje jednak również dłuższych terminów do zaskarżenia nakazu.	Uwaga niezasadna Notarialny nakaz zapłaty stanowi regulację odrębną od sądowych nakazów zapłaty, wobec czego brak jest podstaw do stosowania analogicznych regulacji z k.p.c.
80	Krajowa Rada Notarialna	art. 1 pkt 22 projektu	Projektowana regulacja zawiera kształt budzący wątpliwości natury konstytucyjnej. Wydanie nakazu zapłaty ma być bowiem czynnością notarialną, która nabiera cech charakterystycznych dla działań podmiotów wyposażonych w kompetencje orzecznicze. Propozycja w niedostatecznym stopniu zabezpiecza interesy prawne zarówno wierzyciela, jak i osoby zobowiązanej na podstawie nakazu zapłaty.	Uwaga częściowo zasadna. Wprowadzono korektę projektowanego przepisu art. 1 § 1 pkt 2. Wydawanie nakazu zapłaty ma mieścić się w zakresie szczególnej ochrony prawnej. Por. komentarz do uwagi nr 9. Uwaga częściowo niezasadna. Jest to polemika z przyjętą koncepcją. Interes wierzyciela zabezpieczono poprzez wprowadzenie instytucji zawieszenia biegu terminu przedawnienia. Wyrazem

				ochrony osób zobowiązanych na podstawie nakazu zapłaty jest odformalizowanie przesłanek złożenia sprzeciwu oraz wprowadzenie instytucji restytucji terminu do wniesienia sprzeciwu.
81	Rzecznik Praw Obywatelskich	art. 1 pkt 22 projektu	W opinii RPO projektowane zmiany zmierzają <i>de facto</i> do odciążenia sądów przy jednoczesnym braku zapewnienia wystarczającej ochrony praw dłużnika – konsumenta. Należy zauważyć, że już obecny model postępowania nakazowego uregulowany ustawą Kodeks postępowania cywilnego nie zapewnia skutecznej ochrony praw konsumenta i wobec tego wymaga przeprowadzenia reformy. Wprowadzenie możliwości wydawania wobec konsumentów notarialnych nakazów zapłaty, obok wciąż nieprzejrzystego sądowego trybu dochodzenia roszczeń w postępowaniu nakazowym, pogłębi jedynie chaos i poczucie zagubienia konsumentów w niejasnych dla nich procedurach. Niezbędne jest zapewnienie, aby w sprawach z udziałem konsumentów, dochodziło do zastosowania z urzędu określonych przepisów prawa unijnego. W projekcie nie przewidziano sytuacji, w której notariusz ma obowiązek badać wnioski o wydanie nakazu pod kątem klauzul abuzywnych.	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Nakaz badania wniosku pod kątem istnienia klauzul abuzywnych mieści się w zakresie obowiązku sprawdzenia, czy zasadność roszczenia budzi wątpliwości (art. 105d § 1 pkt 1). Ponadto, zgodnie z art. 80 § 2 ustawy Prawo o notariacie, przy dokonywaniu czynności notarialnych notariusz jest obowiązany czuwać nad należytym zabezpieczeniem praw i słusznym interesów stron oraz innych osób, dla których czynność ta może powodować skutki prawne.</p> <p>Z uwagi na fakt, że notariusze wykonywać będą zadania z zakresu szczególnej ochrony prawnej oraz – mając na względzie szczególny status konsumentów jako uczestników obrotu, powinni uwzględniać,</p>

				przy dokonywaniu oceny zasadności roszczenia, zasady sformułowane w art. 7 ust. 1 Dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich i także w ich świetle dokonywać interpretacji przepisu.
82	Rzecznik Praw Obywatelskich	art. 1 pkt 22 projektu	W ocenie RPO treść projektowanego art. 105a § 1 przepisu jest nieprecyzyjna i przez użycie słowa „w szczególności” pozostawia notariuszowi zbyt duży margines oceny zasadności roszczenia objętego wnioskiem o wydanie nakazu zapłaty. Sposób redakcji tego przepisu nie jest również spójny z uzasadnieniem do projektu nowelizacji. Uzasadniając przyznanie notariuszom uprawnienia do wydawania nakazów zapłaty projektodawca wskazał bowiem, że „możliwość wydania notarialnych nakazów zapłaty jest przewidziana dla niewątpliwych i bezspornych roszczeń, których zasadność będzie wykazana dokumentami załączonymi do wniosku o wydanie tego nakazu.” Jednak literalne brzmienie art. 105a § 1 wskazuje, że wyliczenie dokumentów, na podstawie których notariusz będzie mógł wydać nakaz zapłaty, jest tylko przykładowe (skutek użycia sformułowania „w szczególności”), a zasadność roszczenia będzie mogła być wykazywana przez wnioskodawcę przy pomocy innych, nieskonkretyzowanych w tym przepisie środków dowodowych. Natomiast ocena, czy roszczenie „nie budzi wątpliwości” będzie pozostawiona dyskrecjonalnej decyzji notariusza. Zdaniem RPO nie jest to rozwiązanie właściwe, ponieważ notariusz nie jest sądem i nie ma konstytucyjnego umocowania do rozstrzygania sporów	<p>Uwaga częściowo zasadna.</p> <p>Uzasadnienie projektu zostało dostosowane do treści regulacji.</p> <p>Notarialny nakaz zapłaty nie ma na celu zastąpienia nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym, projektowane wyliczenie jest przykładowe i ma na celu wskazanie, jakie dokumenty powinny co do zasady stanowić wystarczającą podstawę do wydania notarialnego nakazu zapłaty. Wskazać także należy, że pozycja notariusza różni się od pozycji innych zawodów zajmujących się świadczeniem usług prawnych, gdyż zadaniem notariusza jest bowiem przede wszystkim zapewnienie</p>

			cywilnych, tak jak posiadające atrybut niezawisłości sądy. Jeżeli warunkiem wydania nakazu zapłaty przez notariusza rzeczywiście ma być niekwestionowanie roszczenia przez dłużnika, to owa „niesporność” roszczenia powinna zostać wykazana przez wnioskującego w sposób sprecyzowany w art. 105 a § 1. Przepis ten powinien zawierać zamknięty katalog środków dowodowych, na podstawie których notariusz może wydać nakaz zapłaty.	bezpieczeństwa obrotu prawnego.
83	Rzecznik Praw Obywatelskich	art. 1 pkt 22 projektu	Zdaniem RPO powstaje również wątpliwość, czy możliwość wydawania nakazów zapłaty przez notariuszy nie ogranicza konstytucyjnie gwarantowanego prawa do sądu, a tym samym nie obniża ochrony uczestników sporu. Według projektowanych przepisów wierzyciel będzie mógł wystąpić o nakaz zapłaty do sądu albo do notariusza. W konsekwencji nakaz zapłaty będzie funkcjonował w polskim porządku prawnym zarówno jako notarialna czynność prawna oraz jako orzeczenie sądu rozstrzygające sprawę. Zdaniem RPO taki stan prawny należy ocenić negatywnie. Z jednej strony bowiem nakaz zapłaty jako notarialna czynność prawna nie będzie stanowił sprawowania wymiaru sprawiedliwości, z drugiej zaś - jako orzeczenie sądu rozstrzygające sprawę w rozumieniu art. 353 ¹ §1 k.p.c. - będzie czynnością polegającą na rozstrzyganiu sporów o prawo, a tym samym będzie czynnością sprawowania wymiaru sprawiedliwości. Taki stan prawny będzie powodował poważne wątpliwości interpretacyjne, a tym samym będzie stwarzał niepewność co do poziomu ochrony prawnej dłużnika – konsumenta.	Uwaga niezasadna Zwrócić należy uwagę na treść art. 84 prawa o notariacie oraz podwyższone standardy, którymi powinna kierować się osoba wykonująca zawód zaufania publicznego. Wskazać także należy, że pozycja notariusza różni się od pozycji innych zawodów zajmujących się świadczeniem usług prawnych, gdyż zadaniem notariusza jest bowiem przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa obrotu prawnego. Status notariusza odbiega zatem znacząco od statusu innych zawodów prawniczych. Przy dokonywaniu niektórych czynności notarialnych notariusz wychodzi poza ocenę treści stosunków prawnych wyznaczanych przez osoby korzystające z notarialnej formy

				<p>dokonania czynności. Sporządzenie przez notariusza nakazu zapłaty nie powinno być łączone z kompetencją sądu (lub referendarza sądowego) do sprawowania wymiaru sprawiedliwości, lecz ma charakter udzielania szczególnej ochrony prawnej. Analizowana instytucja wpisuje się w konstrukcję tzw. spieszego traktowania sprawy zakładającej wprowadzenie instrumentów pozwalających „uproszczyć i skrócić zwyczajne postępowanie sądowe i ulżyć sądom, uprawnionemu dać możliwość szybkiego uzyskania orzeczenia sądowego, a zobowiązanemu oszczędzić zbędnych kosztów sporu” (W. Pressner, Postępowanie nakazowe i upominawcze (podobieństwa i różnice), Nowa Palestra 1933, nr 2, s. 7 i n. por. T. Zembruski, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom II. Artykuły 367 – 50539, red. T. Wiśniewski, Warszawa 2021, s. 993 i n.). Wskazana regulacja nie stanowi zatem ograniczenia prawa do</p>
--	--	--	--	--

				<p>sądu, a tym samym naruszenia art. 45 Konstytucji, lecz stanowi czynność z zakresu szczególnej ochrony prawnej oraz realizację rekomendacji nr R(86)12 Komitetu Ministrów Rady Europy z dnia 16 września 1986 r. w sprawie środków przeciwdziałania nadmiernemu obciążeniu sądów, tj. postulatu „ograniczenia liczby pozasądowych – stale rosnących – zadań wykonywanych przez sędziów” poprzez „przekazanie je organom „poza systemem wymiaru sprawiedliwości” (P. Rylski, Pozycja ustrojowa i procesowa referendarza sądowego w postępowaniu cywilnym, IWS, warszawa 2010, s. 4 i powołana tam literatura).</p> <p>Regulacja dotycząca notarialnego nakazu zapłaty jest regulacją <i>sui generis</i>, a sam nakaz nie będzie miał w obrocie skutków prawomocnego wyroku. Jego skutki można natomiast porównać przez analogię do skutków ugody pozasądowej zawartej w formie aktu notarialnego przez strony, w której dłużnik poddaje się</p>
--	--	--	--	--

				<p>egzekucji, co stanowi następnie podstawę do nadania przez sąd klauzuli wykonalności.</p> <p>Projektowane przepisy stanowić będą odrębną podstawę wydania nakazu zapłaty, niezależną od postępowań uregulowanych w kodeksie postępowania cywilnego. Podobne rozwiązania funkcjonują już w innych krajach europejskich (np. Hiszpania, Chorwacja, Rumunia) i są wyjściem naprzeciw wymogom dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości obrotu prawnego.</p>
84	Rzecznik Praw Obywatelskich	art. 1 pkt 22 projektu	<p>Projektowany art. 105 b § 2 pkt 4 stanowi, że do wniosku należy dołączyć oświadczenie wnioskodawcy, że nie jest w toku lub nie toczyła się inna sprawa o roszczenie objęte wnioskiem o wydanie notarialnego nakazu zapłaty. Zdaniem RPO, oświadczenie wnioskodawcy nie jest wystarczające do uznania, że nie jest w toku lub nie toczyła się inna sprawa o roszczenie objęte wnioskiem o wydanie notarialnego nakazu zapłaty. W takiej sytuacji istnieje realne ryzyko wydania kolejnego nakazu zapłaty zobowiązującego do spełnienia roszczenia, które było już objęte nakazem zapłaty wcześniej wydanym przez innego notariusza lub sąd. Należałoby rozważyć stworzenie takich rozwiązań, które by powyższe ryzyko eliminowały – być może wręcz rejestru nakazów zapłaty, umożliwiającego notariuszom samodzielną weryfikację, czy nie jest w toku lub nie toczyła się inna sprawa o roszczenie objęte wnioskiem o wydanie notarialnego nakazu</p>	<p>Uwaga częściowo zasadna</p> <p>Ryzyko takie istnieje również w odniesieniu do nakazów zapłaty wydawanych przez referendarzy sądowych, wskazać jednak należy na treść projektowanego art. 105b § 2 pkt 4, zgodnie z którym wniosek powinien zawierać oświadczenie wnioskodawcy, że nie jest w toku lub nie toczyła się inna sprawa o roszczenie objęte wnioskiem. Oświadczenie takie składane jest pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywego</p>

			<p>zapłaty. Ponadto wśród przesłanek odmowy wydania notarialnego nakazu zapłaty przepis art. 105d § 1 powinien również wymieniać takie przesłanki jak wydanie przez sąd orzeczenia obejmującego to samo roszczenie, zawisłość przed sądem sporu o to samo roszczenie, jak też wydanie przez notariusza nakazu zapłaty obejmującego to samo roszczenie. W każdym razie konieczne jest wyraźne wskazanie środków prawnych przysługujących w sytuacji, gdy – mimo złożenia stosownego oświadczenia – do kolizji notarialnego nakazu zapłaty z postępowaniem sądowym jednak by doszło.</p>	<p>oświadczenia.</p> <p>Rozważana jest możliwość utworzenia w przyszłości elektronicznego rejestru notarialnych nakazów zapłaty. Ponadto, istniejące regulacje prawne, np. przepisy dotyczące bezpodstawnego wzbogacenia (art. 509 i nast. k.c.), czy też przesłanki możliwości odmowy nadania klauzuli wykonalności w przypadku gdy wniosek zmierza do obejścia prawa (art. 782¹ k.p.c.), wyznaczają szerokie ramy ochrony dłużników przed nieuczciwymi wierzycielami.</p>
85	Rzecznik Praw Obywatelskich	art. 1 pkt 22 projektu	<p>Wątpliwości budzi przyjęte przez projektodawcę rozwiązanie autonomicznego uregulowania wystawiania przez notariuszy nakazów zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym poza Kodeksem postępowania cywilnego, z jednoczesnym odesłaniem do odpowiedniego stosowania przepisów tej ustawy w tym zakresie.</p>	<p>Uwaga zasadna.</p> <p>Celem ustawodawcy jest stworzenie regulacji odpowiadającej na potrzeby dalszego rozwoju szeroko rozumianej elektronizacji wymiaru sprawiedliwości oraz ułatwienie obywatelom dostępu do usług prawnych. W celu uniknięcia kontrowersji związanych z brzmieniem przepisu, przereformowano treść art. 105j: „Art. 105j. § 1. Jeżeli</p>

				warunki techniczne i organizacyjne kancelarii notariusza to umożliwiają, notarialny nakaz zapłaty może być wydany przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego. § 2. Minister Sprawiedliwości określi, w porozumieniu z Krajową Radą Notarialną, w drodze rozporządzenia, minimalną funkcjonalność oraz warunki organizacyjno-techniczne funkcjonowania systemu teleinformatycznego, o którym mowa w § 1.”
86	Rzecznik Praw Obywatelskich	art. 1 pkt 22 projektu	Zastrzeżenia wywołuje również projektowany art. 105e dotyczący doręczenia odpisu notarialnego nakazu zapłaty. Projektodawca nie odniósł się w ogóle do kwestii potwierdzenia odbioru.	<p>Uwaga częściowo zasadna.</p> <p>W wyniku uwzględnienia uwagi wprowadzono zmianę art. 3 ustawy o komornikach sądowych: „Art. 8. W ustawie z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1168) w art. 3 w ust. 4 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu: „4) na zlecenie notariusza osobiście doręcza bezpośrednio adresatowi notarialny nakaz zapłaty oraz inne pisma sporządzone przez notariusza na</p>

				podstawie rozdziału 7a ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1192 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 1177), za potwierdzeniem odbioru i oznaczeniem daty, albo stwierdza, że adresat pod podanym adresem nie zamieszkuje.”.”
87	Rzecznik Praw Obywatelskich	art. 1 pkt 22 projektu	Ze względu na umożliwienie dostarczania notarialnego nakazu zapłaty również przez pracowników kancelarii notarialnej, przesyłki powinny być doręczane w odpowiednio zabezpieczonej i zamkniętej kopercie, uniemożliwiającej zapoznanie się z danymi zawartymi w jej wnętrzu. Można również doprecyzować przepis art. 105e § 1 w ten sposób, że odpis notarialnego nakazu zapłaty doręcza się „bezpośrednio” osobie zobowiązanej, aby uniknąć wątpliwości co do tego, czy taki nakaz będzie mógł zostać uznany za doręczony w przypadku odebrania go przez inną osobę zamieszkującą ze zobowiązanym pod tym samym adresem. Zasadnym jest również, aby do takiej przesyłki miały odpowiednie zastosowanie przepisy dotyczące tajemnicy pocztowej (art. 41 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe, Dz. U. z 2022 r. poz. 896). Z kolei rozwiązanie, że w przypadku nieodebrania przez osobę zobowiązaną przesyłki zawierającej nakaz zapłaty, nakaz ten traci moc (art. 105 f), wywołuje wątpliwości interpretacyjne, co należy rozumieć pod pojęciem nieodebrania.	<p>Uwaga częściowo zasadna</p> <p>W wyniku częściowego uwzględnienia uwagi wprowadzono regulację, na podstawie której przepis dotyczący doręczeń nakazów stosuje się odpowiednio do innych doręczeń dokonywanych przez notariusza (art. 105e § 2).</p> <p>Treść art. 105e § 1 wskazuje, że nakaz zapłaty doręcza się wnioskodawcy. Brak podstaw do stosowania wykładni rozszerzającej na „osoby wspólnie zamieszkujące” bądź analogicznego stosowania przepisów k.p.c. W zakresie tajemnicy pocztowej, uznać należy, że osoby dokonujące doręczeń notarialnych nakazów zapłaty mieszczą się w zakresie</p>

				desygnatów „osób, które z racji wykonywanej działalności mają dostęp do tajemnicy pocztowej” (art. 41 ust. 2 pkt 2 Prawa pocztowego).
88	Rzecznik Praw Obywatelskich	art. 1 pkt 22 projektu	Projektowana nowelizacja nie zawiera żadnych regulacji dotyczących możliwości przywrócenia terminu do wniesienia sprzeciwu od notarialnego nakazu zapłaty.	Uwaga zasadna. W wyniku uwzględnienia uwagi wprowadzono regulację dotyczącą restytucji terminu do wniesienia sprzeciwu (art. 105g §9 -11), który notariusz będzie miał obowiązek rozpoznać w terminie 3 dni.
89	Rzecznik Praw Obywatelskich	art. 1 pkt 22 projektu	Zasadniczą luką projektowanych przepisów pozostaje lakoniczność uregulowania środków zaskarżenia, jakie mogą zostać wniesione przeciw nowemu typowi nakazu w różnych sytuacjach procesowych. Art. 105e § 6 i 7 projektowanej ustawy stanowią, że w razie nieskutecznego wniesienia sprzeciwu notariusz sporządza protokół, w którym odmawia stwierdzenia utraty mocy notarialnego nakazu zapłaty. Odpis protokołu notariusz doręcza wnioskodawcy oraz osobie zobowiązanej. Do odmowy stwierdzenia utraty mocy notarialnego nakazu zapłaty stosuje się odpowiednio przepisy art. 83. Projektowane rozwiązanie powinno zostać zweryfikowane przede wszystkim pod kątem dochowania konstytucyjnego standardu sądowej ochrony praw majątkowych. Nie ulega wątpliwości, że „szczątkowy” tryb kwestionowania czynności notarialnych uregulowany w art. 83 Prawa o notariacie (tj. zażalenie do sądu, który rozpatruje „sprawę” ostatecznie, jako sąd drugiej instancji) jest konstytucyjnie akceptowalny z tego powodu, że katalog czynności, od których takie zażalenie przysługuje, mieści się	Uwaga niezasadna. Odmowa dokonania czynności notarialnej jest uregulowana w ustawie – Prawo o notariacie i dotychczas nie zgłaszano zastrzeżeń co do niekonstytucyjności tej regulacji

			w kategorii spraw z zakresu ochrony prawnej.	
90	Rzecznik Praw Obywatelskich	art. 1 pkt 22 projektu	Nie jest jasne, czy odmowa sporządzenia notarialnego nakazu zapłaty, o której mowa w projektowanym art. 105d § 2 podlega zażaleniu do sądu okręgowego na odmowę dokonania czynności notarialnej.	Uwaga zasadna. W wyniku uwzględnienia zmiany doprecyzowano treść art. 105d § 2 poprzez wskazanie, że odmowa wydania notarialnego nakazu zapłaty nie jest zaskarżalna.
91	Rzecznik Praw Obywatelskich	art. 1 pkt 22 projektu	Doprecyzowania wymaga treść art. 105g § 1 zd. 2. Na tle tego przepisu trudno ustalić, co należałoby rozumieć przez „brak możliwości wniesienia sprzeciwu do kancelarii [konkretnego] notariusza”. Przepis ten określa tryb zaskarżenia nakazu, zatem powinien być skonstruowany w sposób niebudzący wątpliwości co do tego, który z „organów” pozostaje właściwy. Błędne skierowanie sprzeciwu do rady (a nie notariusza) skutkuje przecież „uprawomocnieniem” notarialnego nakazu, i powstaniem tytułu egzekucyjnego, któremu sąd będzie mógł nadać klauzulę wykonalności.	Uwaga niezasadna. Wskazaniem jest pozostawienie szerokich, ogólnych przesłanek braku możliwości wniesienia sprzeciwu do kancelarii notariusza z uwagi na różnorodność możliwych sytuacji życiowych dotyczących zarówno notariusza jak i zobowiązanego.
92	Rzecznik Praw Obywatelskich	art. 1 pkt 22 projektu	Jeżeli ustawa miałaby zrównywać w skutkach notarialny nakaz zapłaty z prawomocnym wyrokiem sądu (a takie jest chyba założenie i cel autorów projektu), to należałoby dopuścić możliwość wznowienia postępowania na podstawie art. 403 § 2 k.p.c., co jednak wymagałoby wprowadzenia odpowiednich zmian w tym przepisie uwzględniających pojawienie się w obrocie prawnym notarialnych nakazów zapłaty. Jeżeli zaś to nakaz notarialny wydano później, pomimo wcześniejszego rozstrzygnięcia o tym roszczeniu przez sąd (czego <i>a limine</i> nie sposób wykluczyć), ustawa powinna przewidywać swoisty substytut wznowienia, którego skutkiem byłaby utrata mocy	Uwaga niezasadna Notarialny nakaz zapłaty jest instytucją odrębną od nakazów zapłaty uregulowanych w k.p.c. Regulacja dotycząca notarialnego nakazu zapłaty jest regulacją <i>sui generis</i> , a sam nakaz nie będzie miał w obrocie skutków prawomocnego wyroku. Jego skutki można natomiast

			notarialnego nakazu zapłaty, jako wydanego w warunkach „nieważności”.	porównać przez analogię do skutków ugody pozasądowej zawartej w formie aktu notarialnego przez strony, w której dłużnik poddaje się egzekucji, co stanowi następnie podstawę do nadania przez sąd klauzuli wykonalności. Potrzeba wznowienia postępowania nie będzie istniała, w sytuacji, gdy nakaz zapłaty będzie doręczany bezpośrednio zobowiązanemu, który będzie mógł wnieść sprzeciw w sytuacji, gdy co do roszczenia orzekł sąd.
93	Rzecznik Praw Obywatelskich	art. 1 pkt 22 projektu	Rozważenia wymaga doregulowanie takich sytuacji, w których prowadzenie odrębnego postępowania (co do konkretnego roszczenia) – a w konsekwencji i wydanie nakazu – w ogóle nie jest możliwe, a to ze względu na konieczność kompleksowego rozstrzygnięcia o wielu sprawach (w tym i roszczeniu zgłoszonym notariuszowi) w jednym, odrębnym postępowaniu (por. przede wszystkim art. 618 § 2 k.p.c., stosowany odpowiednio w innych postępowaniach działowych, ale i np. art. 445 k.p.c. uniemożliwiający odrębne rozpoznawanie spraw alimentacyjnych w toku procesu rozwodowego itp.). Wydaje się, że może istnieć ryzyko obchodzenia powyższej regulacji właśnie poprzez próbę uzyskania tytułu egzekucyjnego, z pokrzywdzeniem pozostałych zainteresowanych uczestników w sprawie	Uwaga częściowo zasadna. Wskazane ograniczenia mieszczą się w zakresie obowiązku sprawdzenia, czy zasadność roszczenia budzi wątpliwości (art. 105d § 1 pkt 1). W wyniku uwzględnienia uwagi skorygowano natomiast art. 105f poprzez dodanie § 3 o treści: „Jeżeli po wydaniu nakazu zapłaty okaże się, że osoba zobowiązana w chwili złożenia wniosku o wydanie nakazu zapłaty, nie miała pełnej zdolności do czynności prawnych, organu powołanego

				do jej reprezentowania, wszczęte jest wobec niej postępowanie o ubezwłasnowolnienie lub postępowanie, o którym mowa w ustawie z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 1228, 2320, z 2021 r. poz. 1080, 1177, 1598, 2140 oraz z 2022 r. poz. 655, 807 i 872) lub ustawie z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2021 r. poz. 1588 i 2140 oraz z 2022 r. poz. 655), nakaz ten traci moc, co notariusz stwierdza protokołem, którego odpis doręcza wnioskodawcy.”.
94	Rzecznik Praw Obywatelskich	art. 1 pkt 22 projektu	W ocenie RPO doprecyzowania wymaga również kwestia, czy złożenie wniosku do notariusza o wydanie nakazu zapłaty przerywa bieg terminu przedawnienia roszczenia objętego takim wnioskiem. W celu wzmocnienia ochrony praw osób zobowiązanych do zapłaty na podstawie notarialnego nakazu zapłaty warto rozważyć wprowadzenie właściwości miejscowej notariusza do wydawania nakazów zapłaty.	<p>Uwaga zasadna</p> <p>W wyniku uwzględnienia uwagi wprowadzono regulację, zgodnie z którą złożenie wniosku o wydanie notarialnego nakazu powoduje zawieszenie biegu terminu przedawnienia (art. 2 projektu: „Art. 2 W ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 1509 i 2459) w art. 121 w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje</p>

				<p>się pkt 7 w brzmieniu: „7) co do roszczeń objętych wnioskiem o wydanie notarialnego nakazu zapłaty – do czasu zamieszczenia wzmianki, o której mowa w art. 105e § 8 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r.</p> <p>– Prawo o notariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1192 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 1177).”.</p> <p>W zakresie wprowadzenia własności miejscowej notariuszy uwagi nie uwzględniono, gdyż notarialny nakaz zapłaty nie jest instytucją sądową, do której zastosowanie powinny mieć uregulowania związana z właściwością sądu określoną w k.p.c. Jest to wyrazem innej wiodącej zasady projektowanej w tym zakresie regulacji, jaką jest zasada dobrowolności. To od woli obu stron będzie zależało, czy notarialny nakaz zapłaty stanie się tytułem egzekucyjnym, a po nadaniu przez sąd klauzuli wykonalności, tytułem wykonawczym umożliwiającym wszczęcie postępowania egzekucyjnego.</p>
95.	Rzecznik Praw	art. 1 pkt 22	Nakaz zapłaty powinien wydawać notariusz, który ma siedzibę	Uwaga niezasadna.

	Obywatelskich	projektu	kancelarii w obszarze właściwości miejscowości sądu okręgowego, przy czym powinna być to właściwość określana ze względu na adres zamieszkania lub siedziby zobowiązanego. Biorąc pod uwagę dotkliwe dla zobowiązanych skutki niewniesienia w terminie sprzeciwu od nakazu zapłaty, zapewni to większą ochronę praw takich osób. W projektowanej nowelizacji brak jest również jakichkolwiek regulacji dotyczących kosztów wydawania notarialnych nakazów zapłaty.	Por. komentarz do uwagi nr 94. Kwestie dotyczące wysokości taksy notarialnej są regulowane rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 czerwca 2004 r. w sprawie maksymalnych stawek taksy notarialnej (Dz.U.2020.1473 t.j. z dnia 2020.08.28). W odniesieniu do projektowanych rozwiązań aktualna jest delegacja ustawowa zawarta w art. 5 § 3 Prawa o notariacie do uregulowania maksymalnej taksy notarialnej.
96	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 22 projektu	Pozytywna opinia odnośnie do wprowadzenia instytucji notarialnego nakazu zapłaty. Celem proponowanej ustawy jest przyspieszenie postępowania zmierzającego do uzyskania przez wierzyciela tytułu uprawnającego do egzekucji oraz odciążenie sądów od spraw drobnych, nieskomplikowanych pod względem prawnym, które mogą być rozpatrywane przez notariusza wykonującego zadania z zakresu ochrony prawnej. Dlatego też czas, w jakim wierzyciel jest w stanie uzyskać tytuł egzekucyjny (wyrok, nakaz zapłaty, itd.), a następnie okres, jaki jest niezbędny do skutecznego wyegzekwowania zasądzonej należności, może niejednokrotnie zaważyć o istotnych sprawach rodziny lub też przesądzić o zachowaniu płynności finansowej firmy, a nawet o jej dalszym funkcjonowaniu. Obowiązkiem Państwa jest zapewnienie możliwości skutecznego i szybkiego dochodzenia należności. Taką	Opinia zasadna

			<p>możliwość przewiduje Projekt i należy go co do zasady pozytywnie ocenić. W tym względzie nie ma żadnych przeszkód, aby wierzyciel miał możliwość wyboru sposobu dochodzenia roszczeń. Może on, według swej woli, wystąpić do sądu. Może też w przewidzianym przez Projekt zakresie skorzystać z postępowania notarialnego. Nie przesądzając ostatecznego stanowiska wydaje się, że przedłożona propozycja ustawodawcza będzie adresowana do osób fizycznych oraz średnich lub małych przedsiębiorców.</p> <p>Proponowane zmiany mogą przynieść jedynie pozytywne skutki, które można streścić w następujących punktach:</p> <p>1/ odciążanie sądów (sędziów, referendarzy) od załatwiania spraw drobnych, nieskomplikowanych prawnie;</p> <p>2/ przyspieszenie wydawania nakazów zapłaty w postępowaniu notarialnym co niekiedy uniemożliwiałoby nieuczciwym dłużnikom ukrywanie majątków;</p> <p>3/ przyspieszenie wydawania rozstrzygnięć przez sądy w sprawach skomplikowanych, innych niż nakazy zapłaty.</p>	
97	Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych Lex Iusta	art. 1 pkt 22 projektu	<p>Konstrukcja notarialnych nakazów zapłaty będzie nieatrakcyjna dla samych wierzycieli. Przesłanki wydania nakazu zapłaty przez notariusza pokrywają się w zasadzie z przesłankami wydania nakazu w postępowaniu nakazowym przez Sąd.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Przesłanki nakazu zapłaty zostały wyliczone w sposób przykładowy, nie stanowią zamkniętego katalogu. Notariusz będzie mógł wydać nakaz zapłaty również w sytuacji, gdy będą spełnione przesłanki do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym. Notarialne nakazy zapłaty mają stanowić</p>

				uzupełnienie dla istniejących rodzajów nakazów zapłaty w kodeksie postępowania cywilnego. Inicjowanie postępowania w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności nie odbiegało od postępowania w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności innym nakazom zapłaty, gdzie nadanie następuje na wniosek powoda. Terminy wynikające z art. 787 ¹ k.p.c. gwarantują szybkie rozpatrzenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności.
98	Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych Lex Iusta	art. 1 pkt 22 projektu	Brak regulacji odnośnie do przerwania biegu terminu przedawnienia w przypadku notarialnych nakazów zapłaty.	<p>Uwaga zasadna</p> <p>W wyniku uwzględnienia uwagi wprowadzono regulację, zgodnie z którą złożenie wniosku o wydanie notarialnego nakazu powoduje zawieszenie biegu terminu przedawnienia (art. 2 projektu: „Art. 2 W ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 1509 i 2459) w art. 121 w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu: „7) co do roszczeń objętych wnioskiem o wydanie</p>

				notarialnego nakazu zapłaty – do czasu zamieszczenia wzmianki, o której mowa w art. 105e § 8 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1192 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 1177).”.
99	Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych Lex Iusta	art. 1 pkt 22 projektu	Akta spraw sądowych o wydanie nakazu zapłaty są co do zasady niszczone po 10 latach od ich uprawomocnienia się. Akt składowanych w archiwach sądów wieczystoksięgowych nie niszczy się nigdy. Są tam między innymi przechowywane oryginały aktów notarialnych. Jeśli notarialne nakazy zapłaty będą traktowane z taką samą mocą jak akt notarialny i przyszywane pomiędzy akty notarialne, to i ich również nie będzie można niszczyć, a problem drastycznego kurczenia się miejsca w archiwach sądów wieczystoksięgowych, jest powszechny.	Uwaga częściowo zasadna Do okresu przechowywania akt może zająć potrzeba odpowiedniego dostosowania przepisów Rozporządzenia MS w sprawie prowadzenia ksiąg notarialnych oraz przekazywania na przechowanie dokumentów sądom rejonowym Dz.U.2018.2039 oraz Rozporządzenia MS w sprawie przechowywania akt spraw sądowych oraz ich przekazywania do archiwów państwowych lub do zniszczenia (Dz.U.2021.309).
100	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 22 projektu	W celu uniknięcia wątpliwości co do charakteru notarialnego nakazu zapłaty należy uzupełnić treść art. 777 § 1 k.p.c. przez dodanie punktu odnoszącego się do notarialnych nakazów zapłaty. Mają one cechy tytułu egzekucyjnego i należy to w sposób jasny przesądzić. Przewidziana regulacja w art. 105i Projektu tego nie przewiduje i nie jest wystarczająca.	Uwaga zasadna W wyniku uwzględnienia uwagi zmieniono art. 777 k.p.c. poprzez dodanie pkt 2 ² odnoszącego się do notarialnego nakazu zapłaty ze wzmianką o niewniesieniu

				sprzeciwu.
101	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 22 projektu	Projekt przewiduje dodanie nowego rozdziału 6a „Notarialne nakazy zapłaty”, który zawiera przepisy regulujące podstawę wydania notarialnego nakazu zapłaty, jego mocy wiążącej, warunków, które muszą zostać spełnione, aby nakaz stał się tytułem wykonawczym, warunki jego zaskarżenia oraz skutki prawne wniesienia sprzeciwu od tego nakazu zapłaty. Kwestia notarialnych nakazów zapłaty powinna być uregulowana w kodeksie postępowania cywilnego.	Uwaga niezasadna. Jest to polemika z przyjętą koncepcją notarialnych nakazów zapłaty, która jest instytucją odrębną od istniejących rozwiązań w kodeksie postępowania cywilnego.
102	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 22 projektu	Podstawą odmowy wydania notarialnego nakazu zapłaty jest, między innymi, wątpliwość co do zasadności roszczenia. Brak jest tu spójności z przesłankami z art. 105a § 1 pkt 1-3 pr.not, który nie posługuje się przesłanką zasadności roszczenia. Nie ma mowy o konieczności dokonania przez notariusza oceny „mocy dowodowej” tych dokumentów. Projektowany art. 105d pr.not. wprowadza nową przesłankę wydania nakazu zapłaty przez notariusza, a mianowicie zasadność roszczenia dochodzonego przez wnioskodawcę. Projektodawca wprowadził tu przesłankę odmowy wydania nakazu, jak w odniesieniu do nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym. Następnie przepis art. 105d § 1 pkt 2 pr.not. przewiduje, że podstawą odmowy wydania przez notariusza nakazu zapłaty jest także wymagalność roszczenia co, do którego został złożony wniosek w okresie 3 lat przed złożeniem tego wniosku. Można rozważać, czy w sytuacji stwierdzonego przedawnienia roszczenia przeciwko konsumentowi zachodzi wymieniona w art. 105d § 1 pkt 1 pr. not. wątpliwość co do zasadności roszczenia. W takim przypadku jednak notariusz ma obowiązek dokonać oceny istnienia oraz wymagalności i zaskarżalności	Uwaga niezasadna. Jest to polemika z przyjętą koncepcją notarialnych nakazów. Kwestia odmowy wydania przez notariusza nakazu zapłaty została uregulowana w art. 105d § 1 pkt 1-3. Wyliczenie pozytywnych przesłanek zawarte w art. 105a § 1 pkt 1-3 ma charakter przykładowy. Kwestia przedawnienia mieści się w zakresie „wątpliwości co do zasadności roszczenia”.

			roszczenia. Projekt ten nie wyłącza bowiem stosowania instytucji notarialnego nakazu zapłaty jedynie do zobowiązanych nie będących konsumentami.	
103	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 22 projektu	Z proponowanego przepisu art. 105 § 2 pkt 4 wynika, że wnioskodawca lub jego pełnomocnik ma obowiązek złożyć oświadczenie, że nie jest w toku lub nie toczyła się inna sprawa o roszczenie objęte wnioskiem o wydanie notarialnego nakazu zapłaty. W przypadku, gdy oświadczenie to nie jest prawdziwe i dojdzie do wydania notarialnego nakazu zapłaty, i wnioskodawca uzyska tytuł wykonawczy, po zaopatrzeniu notarialnego nakazu zapłaty w klauzulę wykonalności, dojdzie do sytuacji występowania w obrocie prawnym dwóch tytułów wykonawczych, czy odrzucenia pozwu z uwagi na <i>res iudicata</i> lub <i>lis pendens</i> .	<p>Uwaga częściowo zasadna</p> <p>Ryzyko takie istnieje również w odniesieniu do nakazów zapłaty wydawanych przez referendarzy sądowych, wskazać jednak należy na treść projektowanego art. 105b § 2 pkt 4, zgodnie z którym wniosek powinien zawierać oświadczenie wnioskodawcy, że nie jest w toku lub nie toczyła się inna sprawa o roszczenie objęte wnioskiem. Oświadczenie takie składane jest pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywego oświadczenia.</p> <p>Rozważana jest możliwość utworzenia w przyszłości elektronicznego rejestru notarialnych nakazów zapłaty. Ponadto, istniejące regulacje prawne, np. przepisy dotyczące bezpodstawnego wzbogacenia (art. 509 i nast. k.c.), czy też przesłanki możliwości odmowy nadania klauzuli wykonalności w przypadku gdy wniosek</p>

				zmierza do obejścia prawa (art. 782 ¹ k.p.c.), wyznaczają szerokie ramy ochrony dłużników przed nieuczciwymi wierzycielami.
104	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 22 projektu	Ustawa powinna przewidywać, że strona występująca o wydanie nakazu zapłaty winna wskazać numer Pesel osoby fizycznej, odpowiednio numer Regon osoby prawnej oraz jednostki organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, ponadto numer wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego osoby wpisanej do tego rejestru względem której jest dochodzone roszczenie, chyba że przewiduje to wzór urzędowego formularza, który jest składany o wydanie nakazu zapłaty.	Uwaga zasadna Projekt został uzupełniony w tym zakresie: „Art. 105b. § 1. Wniosek o wydanie notarialnego nakazu zapłaty zawiera: imię i nazwisko wnioskodawcy lub inne oznaczenia w przypadku wnioskodawcy niebędącego osobą fizyczną, adres do doręczeń wnioskodawcy, numery identyfikacyjne wnioskodawcy, jak również imię i nazwisko osoby zobowiązanej lub inne oznaczenia w przypadku osoby zobowiązanej niebędącej osobą fizyczną oraz o ile to możliwe numery identyfikacyjne osoby zobowiązanej. Wniosek składa się na urzędowym formularzu, którego wzór został określony w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 105k.”.
105	Zarząd Główny Stowarzyszenia	art. 1 pkt 22 projektu	Nie jest jasne, w jakim trybie ma doręczyć nakaz zapłaty wydany przez notariusza komornik sądowy czy w trybie art. 139 § 1 ¹ i 2 k.p.c., czy według zasad określonych	Uwaga zasadna W wyniku uwzględnienia uwagi

	Notariuszy RP		w art. 3a ustawy o komornikach sądowych.	wprowadzono zmianę art. 3 ustawy o komornikach sądowych: „Art. 8. W ustawie z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1168) w art. 3 w ust. 4 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu: „4) na zlecenie notariusza osobiście doręcza bezpośrednio adresatowi notarialny nakaz zapłaty oraz inne pisma sporządzone przez notariusza na podstawie rozdziału 7a ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1192 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 1177), za potwierdzeniem odbioru i oznaczeniem daty, albo stwierdza, że adresat pod podanym adresem nie zamieszkuje.”.”
106	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 22 projektu	Brak doręczenia osobie zobowiązanej nakazu zapłaty stwierdza notariusz protokołem, którego odpis doręcza wnioskodawcy. Przepis ten budzi wątpliwości z uwagi na art. 499 § 1 pkt 4 k.p.c. stanowiący, że nie jest dopuszczalne wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, gdy doręczenie nakazu zapłaty pozwanemu nie jest możliwe w kraju.	Uwaga niezasadna Regulacja dopuszcza doręczenie zagraniczne.
107	Zarząd	art. 1 pkt 22	Wątpliwości budzi art. 105j pr.not. Nie jest jasne, jaka była	Uwaga zasadna.

	Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	projektu	intencja Projektodawcy.	<p>Celem ustawodawcy jest stworzenie regulacji odpowiadającej na potrzeby dalszego rozwoju szeroko rozumianej elektronizacji wymiaru sprawiedliwości oraz ułatwienie obywatelom dostępu do usług prawnych. W celu uniknięcia kontrowersji związanych z brzmieniem przepisu, przeredagowano treść art. 105j: „Art. 105j. § 1. Jeżeli warunki techniczne i organizacyjne kancelarii notariusza to umożliwiają, notarialny nakaz zapłaty może być wydany przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego. § 2. Minister Sprawiedliwości określi, w porozumieniu z Krajową Radą Notarialną, w drodze rozporządzenia, minimalną funkcjonalność oraz warunki organizacyjno-techniczne funkcjonowania systemu teleinformatycznego, o którym mowa w § 1.”</p>
108.	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 22 projektu	Brak jakiegokolwiek uzasadnienia dla ograniczenia ilościowego do 200 wydawanych nakazów miesięcznie (projektowany art. 105a § 2 pr.not.). Uzasadnienie Projektu w żaden sposób nie odnosi się do tej regulacji, dlaczego akurat 200, a nie 150	<p>Uwaga częściowo zasadna</p> <p>Uzupełniono uzasadnienie projektu. Ograniczenie ilościowe</p>

			lub 300 nakazów. Ponadto brak jakiejkolwiek wskazówki, czy w liczbie tej mieszczą się tylko nakazy, które się uprawomocniły, czy również te, które utraciły moc prawną.	ma zapewnić możliwość przystosowania się do notariuszy do wprowadzonych zmian oraz zapewnić, by nie nastąpiło ograniczenie dostępu do innych czynności notarialnych.
109.	Prezes Prokuraturii Generalnej RP	art. 1 pkt 22 projektu	W art. 1 pkt 22 projektu, w dodawanym art. 105a § 1 Prawa o notariacie, zaproponowano, aby notariusz wydawał notarialny nakaz zapłaty obejmujący roszczenia w kwocie do 75 tysięcy złotych, jeżeli zasadność dochodzonego roszczenia nie budzi wątpliwości, w szczególności, gdy dochodzone roszczenie udowodnione jest dołączonym do wniosku: dokumentem urzędowym, zaakceptowanym przez dłużnika rachunkiem lub wezwaniem dłużnika do zapłaty i pisemnym oświadczeniem dłużnika o uznaniu długu. Mając na względzie treść art. 485 k.p.c., zgodnie z którym sąd może wydać nakaz zapłaty tylko na podstawie zamkniętego katalogu dokumentów, wskazane jest, aby zamknięty katalog przesłanek tym bardziej był określony dla notarialnych nakazów zapłaty. W projektowanym przepisie pożądane byłoby zatem zrezygnowanie z wyrazów „jeżeli zasadność dochodzonego roszczenia nie budzi wątpliwości, w szczególności” i w konsekwencji odpowiednia zmiana w projektowanym art. 105b § 2 pkt 1 Prawa o notariacie (skreślenie wyrazów „lub inne dokumenty uzasadniające roszczenie”) oraz rezygnacja z przesłanki określonej w projektowanym art. 105d § 1 pkt 1 Prawa o notariacie.	Uwaga niezasadna Notarialny nakaz zapłaty nie ma na celu zastąpienia nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym, projektowane wyliczenie jest przykładowe i ma na celu wskazanie, jakie dokumenty powinny co do zasady stanowić wystarczającą podstawę do wydania notarialnego nakazu zapłaty. Wskazać także należy, że pozycja notariusza różni się od pozycji innych zawodów zajmujących się świadczeniem usług prawnych, gdyż zadaniem notariusza jest bowiem przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa obrotu prawnego.
110	Prezes Prokuraturii Generalnej RP	art. 1 pkt 22 projektu	W art. 1 pkt 22 projektu, w dodawanym art. 105b § 2 pkt 4 Prawa o notariacie, zaproponowano, aby do wniosku o wydanie notarialnego nakazu zapłaty było dołączane „oświadczenie wnioskodawcy, że nie jest w toku lub nie toczyła się inna sprawa o roszczenie objęte wnioskiem o wydanie notarialnego	Uwaga zasadna W wyniku uwzględnienia uwagi zmieniono treść projektowanego art. 105b § 2 pkt 4, zgodnie

			nakazu zapłaty”. Nie jest jednak jasne, jakie miałyby być skutki niezgodności tego oświadczenia z prawdą. Kwestia ta wymaga rozważenia i ewentualnego rozwiązania w zakresie tych skutków.	z którym wniosek powinien zawierać oświadczenie wnioskodawcy, że nie jest w toku lub nie toczyła się inna sprawa o roszczenie objęte wnioskiem. Oświadczenie takie składane jest pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywego oświadczenia.
111.	Prezes Prokuraturii Generalnej RP	art. 1 pkt 22 projektu	W art. 1 pkt 22 projektu, w dodawanym art. 105g § 1 Prawa o notariacie, zaproponowano zasady wnoszenia sprzeciwu od notarialnego nakazu zapłaty. Z przepisu nie wynika jednak, czy do zachowania terminu wystarczające jest nadanie sprzeciwu w formie przesyłki pocztowej we właściwej placówce. Konieczność osobistego złożenia sprzeciwu w kancelarii notarialnej, w której wydano nakaz zapłaty, może istotnie utrudnić obronę swych praw przez osoby, przeciwko którym ten nakaz wydano. Proponujemy w związku z tym, aby wprowadzić rozwiązanie podobne do zawartego w art. 165 § 2 k.p.c.	Uwaga zasadna. W wyniku uwzględnienia uwagi art. 1 pkt 22 projektu otrzymał treść: „Art. 105g. § 1. Sprzeciw od notarialnego nakazu zapłaty wnosi się w formie pisemnej w terminie dwutygodniowym od jego doręczenia do notariusza, który wydał notarialny nakaz zapłaty. W razie braku możliwości wniesienia sprzeciwu do kancelarii notariusza, który wydał notarialny nakaz zapłaty, sprzeciw wnosi się do rady właściwej izby notarialnej, która wyznacza notariusza właściwego do podjęcia dalszych czynności. Sprzeciw może być przesłany za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu

				ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz.U. z 2022 r. poz. 896).”
112	Rzecznik MŚP	art. 1 pkt 22 projektu	Uzasadnienie projektowanej ustawy nie wyjaśnia przyczyn wprowadzenia ograniczenia zawartego w dodawanym art. 105a § 2 Prawa o notariacie, zgodnie z którym miesięcznie notariusz będzie mógł wydać nie więcej niż 200 notarialnych nakazów zapłaty. Co więcej, projektowana ustawa nie określa konsekwencji naruszenia tego ograniczenia przez notariusza. Ustawa i jej uzasadnienie powinny zostać uzupełnione w powyższym zakresie.	Uwaga częściowo zasadna Uzupełniono uzasadnienie projektu. Ograniczenie ilościowe ma zapewnić możliwość przystosowania się do notariuszy do wprowadzonych zmian oraz zapewnić, by nie nastąpiło ograniczenie dostępu do innych czynności notarialnych. Co do konsekwencji naruszenia ograniczenia, to wystarczające są projektowane uregulowania dotyczące wzmocnienia nadzoru nad notariuszami sprawowanego przez Ministra Sprawiedliwości.
113	Rzecznik MŚP	art. 1 pkt 22 projektu	Doprecyzowania wymagają także rozwiązania dotyczące doręczenia notarialnego nakazu zapłaty osobie zobowiązanej. Krytycznie należy odnieść się do treści projektowanego art. 105f § 1 Prawa o notariacie, zgodnie z którym w razie nieodebrania przez osobę zobowiązaną przesyłki zawierającej notarialny nakaz zapłaty, nakaz ten traci moc. Taką regulację należy uznać za nadmiernie restrykcyjną, w związku z czym zasadnym jawi się uzupełnienie projektowanej ustawy o przepis wprowadzający możliwość dokonania tzw. doręczenia zastępczego, będący odpowiednikiem art. 138 § 1 k.p.c., zgodnie z którym jeżeli doręczający nie zastanie adresata w mieszkaniu, może doręczyć pismo sądowe dorosłemu domownikowi, a gdyby go nie było - administracji domu,	Uwaga niezasadna Notarialny nakaz zapłaty stanowi szczególną formę nakazu zapłaty, który powinien być obwarowany większymi gwarancjami dla zobowiązanego. Projektowane rozwiązania przyjmują szczególne doręczenie, zbliżone do rozwiązania z art. 139 ¹ k.p.c., w świetle którego doręczenie musi nastąpić do rąk pozwanego.

			dozorcy domu lub sołtysowi, jeżeli osoby te nie są przeciwnikami adresata w sprawie i podjęły się oddania mu pisma.	W przypadku braku doręczenia notarialnego nakazu skutek jest tożsamy niemożnością doręczenia pozwanemu nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym (art. art. 505 ³⁴ § 2 k.p.c.).
114	Rzecznik MŚP	art. 1 pkt 22 projektu	Wątpliwość co do zasadności wprowadzenia rozwiązania przewidującego utratę mocy przez notarialny nakaz zapłaty w razie niedoręczenia nakazu osobie zobowiązanej, także w sytuacji, jeżeli osoba zobowiązana celowo nie odbierze przesyłki zawierającej nakaz. Należy postawić pytanie, czy zastosowanie takiego wymogu jest konieczne w sytuacji, gdy notarialny nakaz zapłaty wydano w oparciu o zaakceptowany przez dłużnika rachunek (art. 105a § 1 pkt 2 Prawa o notariacie) lub wezwanie dłużnika do zapłaty i pisemne oświadczeniem dłużnika o uznaniu długu (art. 105a § 1 pkt 3 Prawa o notariacie). Zauważyć trzeba, że ryzyko utraty mocy przez notarialny nakaz zapłaty w wyniku nieskutecznego doręczenia może istotnie zniechęcać wierzycieli do korzystania z tej formy dochodzenia swoich należności.	Uwaga niezasadna Por. komentarz do uwagi nr 113.
115	Rzecznik MŚP	art. 1 pkt 22 projektu	Odnosząc się do projektowanego art. 105g § 7 Prawa o notariacie, zgodnie z którym do odmowy stwierdzenia utraty mocy notarialnego nakazu zapłaty stosuje się odpowiednio przepisy art. 83 tej ustawy, należy wskazać, że przepis art. 83 § 1 Prawa o notariacie przewiduje możliwość wniesienia zażalenia na odmowę dokonania czynności przez notariusza do sądu okręgowego właściwego ze względu na siedzibę kancelarii notariusza. W uzasadnieniu projektowanej ustawy zauważono natomiast, że wysokość roszczeń, które będą mogły być	Uwaga niezasadna Projekt ustawy nie dokonuje fundamentalnych zmian w systemie środków zaskarżenia czynności notariuszy. Istniejące regulacje wpisują się w przyznany notariuszowi atrybut zaufania publicznego. Odejście od tego modelu i obniżenie rangi

			potwierdzone notarialnym nakazem zapłaty została ograniczona do 75.000 zł, czyli wysokości odpowiadającej właściwości rzeczowej sądu rejonowego, zgodnie z art. 17 pkt 1 k.p.c. Z tych też względów racjonalnym wydaje się zmodyfikowanie treści projektowanego art. 105g § 7 Prawa o notariacie poprzez dodanie zapisu wskazującego na właściwość sądu rejonowego, a nie okręgowego.	sądu właściwego do rozpoznania skargi, poprzez przekazanie kompetencji do sądu rejonowego, mogłoby podważyć istniejące zasady dotyczące zaufania publicznego dokonywanych przez notariuszy czynności.
116.	Rzecznik MŚP	art. 1 pkt 22 projektu	Zauważyć nadto należy, że projektowana ustawa nie zawiera regulacji dotyczących kosztów związanych z wydaniem notarialnego nakazu zapłaty, m.in. kosztów związanych ze złożeniem wniosku o wydanie notarialnego nakazu zapłaty, czy też kosztów związanych z udziałem pełnomocnika w sprawie. W ocenie Rzecznika MŚP kwestia ta powinna zostać uregulowana w projektowanej ustawie.	Uwaga niezasadna Kwestie dotyczące wysokości taksy notarialnej są regulowane rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 czerwca 2004 r. w sprawie maksymalnych stawek taksy notarialnej (Dz.U.2020.1473 t.j. z dnia 2020.08.28). W odniesieniu do projektowanych rozwiązań aktualna jest delegacja ustawowa zawarta w art. 5 § 3 Prawa o notariacie do uregulowania maksymalnej taksy notarialnej.
117.	Sąd Najwyższy	art. 1 pkt 22 projektu	Propozycja wprowadzenia instytucji notarialnych nakazów zapłaty stanowi powrót do idei upoważnienia podmiotu niebędącego sądem do dokonywania czynności zrównanych konstrukcyjnie z wydawaniem orzeczeń sądowych co do istoty sprawy. Możliwość wydania nakazu zapłaty w takim wypadku nie stanowi naruszenia normy z art. 45 Konstytucji RP gwarantującej każdemu prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez	Opinia zasadna.

			<p>właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd. Sporządzenie przez notariusza nakazu zapłaty nie powinno być łączone z kompetencją sądu (lub referendarza sądowego) do sprawowania wymiaru sprawiedliwości, lecz ma charakter udzielania ochrony prawnej, która wymaga zapewnienia stronie przeciwnej (osobie zobowiązanej do wykonania notarialnego nakazu zapłaty) możliwość nieskomplikowanego i bezkosztowego zniweczenia nakazu w wyniku jego uchylecia. Sprzeciw od notarialnego nakazu zapłaty ma być wnoszony w formie pisemnej w terminie dwutygodniowym od jego doręczenia, a wyrażenie woli utraty mocy przez notarialny nakaz zapłaty wywołuje skutek anulacyjny. Analizowana instytucja wpisuje się w konstrukcję tzw. spieszego traktowania sprawy zakładającej wprowadzenie instrumentów pozwalających „uprościć i skrócić zwyczajne postępowanie sądowe i ulżyć sądom, uprawnionemu dać możliwość szybkiego uzyskania orzeczenia sądowego, a zobowiązanemu oszczędzić zbędnych kosztów sporu”.</p>	
118	Sąd Najwyższy	art. 1 pkt 22 projektu	<p>Proponuje się umiejscowienie przepisów odnoszących się do notarialnych nakazów zapłaty w Pr. Not. (art. 105a – 105k) jako „Rozdział 6a. Notarialne nakazy zapłaty”. Jednakże w projekcie ustawy zapisano, że regulacje te mają być umiejscowione de facto w innym miejscu ustawy- „w dziale II po rozdziale 7 dodaje się rozdział 7a”. Wymagane jest zatem jednoznaczne przesądzenie, w którym miejscu uregulowane mają być projektowane przepisy. Mając na względzie konstrukcję ustawy Prawo o notariacie (Dział II. Czynności notarialne. Rozdział 1. Przepisy ogólne; Rozdział 2. Tryb dokonywania czynności notarialnych; Rozdział 3. Akty notarialne; Rozdział 3a. Akty poświadczenia dziedziczenia; Rozdział 3b. Europejskie poświadczenia spadkowe; Rozdział 3c. Czynności dokonywane na podstawie ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie</p>	<p>Uwaga częściowo zasadna.</p> <p>W wyniku uwzględnienia uwagi zmieniono numerację rozdziału na „7a”.</p>

			sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej i innych ułatwieniach związanych z sukcesją przedsiębiorstw; Rozdział 4. Poświadczenia; Rozdział 6. Protokoły; Rozdział 7. Protesty; Rozdział 8. Przyjmowanie na przechowanie; Rozdział 8a. Rejestr akcjonariuszy prostej spółki akcyjnej; Rozdział 9. Wypisy, odpisy i wyciągi oraz przechowywanie aktów notarialnych), należy uwzględnić rangę i znaczenie czynności notariusza mającej polegać na udzielaniu ochrony prawnej przez wykreowanie tytułu egzekucyjnego. Wydaje się, że umiejscowienie przedmiotowych regulacji obok przepisów odnoszących się do protokołów i protestów nie jest optymalnym rozwiązaniem.	
119	Sąd Najwyższy	art. 1 pkt 22 projektu	Analiza nakaz zapłaty ma być czynnością notarialną, a nie orzeczeniem. Oznacza to, że notariusz nie będzie traktowany jako organ postępowania cywilnego, zatem podejmowane czynności nie mają mieć charakteru czynności procesowych. Wywołuje to wątpliwość, czy notarialny nakaz zapłaty należy traktować jak tytuł egzekucyjny niebędący orzeczeniem sądu w rozumieniu art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c., co determinuje zakres środków obrony dłużnika.	Uwaga niezasadna Zgodnie z art. 3 pkt 4 projektu: „w art. 777 w § 1 po pkt 2 ¹ dodaje się pkt 2 ² w brzmieniu: „2 ²) notarialny nakaz zapłaty ze wzmianką o niewniesieniu sprzeciwu;”.
120.	Sąd Najwyższy	art. 1 pkt 22 projektu	Zasadnicze zastrzeżenia odnoszą się do zagadnienia prawomocności materialnej i powagi rzeczy osądzonej (<i>res iudicata</i>). Notarialny nakaz zapłaty, od którego nie wniesiono sprzeciwu ma skutki prawomocnego wyroku. Projekt nie odnosi się do sytuacji, w której zostanie przez notariusza wydany (i skutecznie niezaskarżony) nakaz zapłaty względem roszczenia, co do którego zostało wydane wcześniej prawomocne orzeczenie, tj. do wydania nakazu zapłaty mimo	Uwaga niezasadna Regulacja dotycząca notarialnego nakazu zapłaty jest regulacją <i>sui generis</i> , a sam nakaz nie będzie miał w obrocie skutków prawomocnego wyroku. Jego skutki można natomiast

			<p>istnienia powagi rzeczy osądzonej. Należy mieć na względzie, że notariusz nie dysponuje instrumentami prawnymi mogącymi zapobiec występowaniu takich sytuacji. W takim wypadku nie jest możliwe wniesienie skargi o wznowienie postępowania z art. 403 § 2 k.p.c., skoro wykreowanie tytułu egzekucyjnego ma mieć miejsce bez udziału sądu. Wznowienie postępowania może odnosić się wyłącznie do prawomocnie zakończonego postępowania sądowego. W świetle powyższego niezbędne wydaje się określenie konsekwencji jednoczesnego wydania notarialnego nakazu zapłaty i orzeczenia sądu dotyczącego tego samego roszczenia - bez względu na kolejność ich wydania.</p>	<p>porównać przez analogię do skutków ugody pozasądowej zawartej w formie aktu notarialnego przez strony, w której dłużnik poddaje się egzekucji, co stanowi następnie podstawę do nadania przez sąd klauzuli wykonalności. Projektowane przepisy stanowić będą odrębną podstawę wydania nakazu zapłaty, niezależną od postępowań uregulowanych w kodeksie postępowania cywilnego.</p>
121	Sąd Najwyższy	art. 1 pkt 22 projektu (dot. art. 105a § 1 Pr.Not.)	<p>Zgodnie z projektem notariusz będzie mógł wydać nakaz zapłaty obejmujący roszczenia w kwocie do 75 tysięcy złotych. Wprowadzenie ograniczenia w zakresie roszczeń pieniężnych, co do których dopuszczalne ma być wydanie notarialnego nakazu zapłaty przez wprowadzenie ograniczenia <i>ratione valoris</i> (roszczenia w kwocie do 75 tysięcy złotych), ma, według zamierzeń projektodawcy, odpowiadać właściwości rzeczowej sądu rejonowego, zgodnie z art. 17 pkt 1 k.p.c. W sytuacji, gdy wskazana we wniosku należność przekroczy powyższą kwotę notariusz powinien odmówić wydania nakazu zapłaty. Należy zwrócić uwagę, że procedowany równolegle projekt ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych (UD 322) przewiduje zasadniczą zmianę struktury sądów powszechnych w Polsce przez zastąpienie dotychczasowej, trójszczeblowej – dwuszczeblową. Ma to zostać osiągnięte w wyniku likwidacji sądów rejonowych. Ewentualne wejście w życie tej ustawy kolidowałoby z ratio projektowanego przedmiotowego rozwiązania. Niezbędna jest zatem koordynacja projektów</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Wysokość roszczeń, które będą mogły być potwierdzone notarialnym nakazem zapłaty, została ograniczona do 75.000 zł, czyli wysokości odpowiadającej aktualnej właściwości rzeczowej sądu rejonowego, zgodnie z art. 17 pkt 1 k.p.c. Intencją projektodawcy nie jest jednak powiązanie wskazanego limitu z właściwością rzeczową sądów rejonowych, lecz umożliwienie notariuszom wydawania nakazów zapłaty w odniesieniu do spraw, co do zasady nieskomplikowanych pod względem faktycznym</p>

			ustaw przedstawianych przez Ministerstwo Sprawiedliwości, zarówno jeśli chodzi o zakres przedmiotowy zmian, jak i o kolejność wchodzenia w życie oraz przewidywany okres obowiązywania poszczególnych nowych regulacji.	i prawnym. W sytuacji, gdy wskazana we wniosku należność przekroczy kwotę 75.000 zł, notariusz odmówi wydania notarialnego nakazu zapłaty. Ponadto, przewidywany czas wejścia w życie ustawy jest wcześniejszy niż ewentualne regulacje dotyczące przepisów ustrojowych sądownictwa.
122.	Sąd Najwyższy	art. 1 pkt 22 projektu (dot. art. 105a § 1 Pr.Not.)	Konstrukcja podstaw do wydania notarialnego nakazu zapłaty jest zbliżona do normy z art. 485 § 1 k.p.c. odnoszącej się do nakazów zapłaty wydawanych przez sąd w postępowaniu nakazowym. Dołączenie określonych dokumentów urzędowych lub prywatnych oraz ich treść może bowiem świadczyć o faktach, z których wywodzone jest roszczenie procesowe, a nie wprost o zasadności dochodzonego roszczenia. Wprawdzie notariusz - wydając nakaz zapłaty - nie będzie sprawował wymiaru sprawiedliwości ani rozpoznawał sprawy cywilnej w rozumieniu art. 1 k.p.c., lecz ocena przedmiotowej kwestii celem udzielenia ochrony prawnej ma zbliżony charakter, jak w wypadku wstępnej oceny pozwu przez sąd celem wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym albo upominawczym. Należy zatem postulować ujednolicenie treści projektowanego przepisu względem normy z art. 485 k.p.c.	Uwaga niezasadna Notarialny nakaz zapłaty nie ma na celu zastąpienia nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym, projektowane wyliczenie jest przykładowe i ma na celu wskazanie, jakie dokumenty powinny co do zasady stanowić wystarczającą podstawę do wydania notarialnego nakazu zapłaty. Wskazać także należy, że pozycja notariusza różni się od pozycji innych zawodów zajmujących się świadczeniem usług prawnych, gdyż zadaniem notariusza jest bowiem przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa obrotu prawnego.

123	Sąd Najwyższy	art. 1 pkt 22 projektu (dot. art. 105a § 2 Pr.Not.)	Projektodawca limituje dopuszczalność wydawania notarialnych nakazów zapłaty przez zastrzeżenie, że miesięcznie notariusz może wydać nie więcej niż 200 tego rodzaju nakazów. W uzasadnieniu Projektu nie zaprezentowano wprowadzie argumentów przemawiających za takim rozwiązaniem, lecz można zakładać, że chodzi o niedopuszczenie do kumulacji czy też nagromadzenia nadmiaru czynności tego rodzaju przez określonego notariusza. Z drugiej strony takie rozwiązanie może powodować niepewność strony co do możliwości dokonania określonej czynności notarialnej oraz skutkować ad casu koniecznością poszukiwania innego notariusza, który w danym miesiącu nie wyczerpał tak określonego „limitu” wydanych notarialnych nakazów zapłaty. Zamiast projektowanego mechanizmu można poddać pod rozagę wprowadzenie ograniczenia, aby nakaz zapłaty mógł wydać tylko notariusz, który ma siedzibę kancelarii w miejscowości położonej na terenie tego samego okręgu sądu rejonowego lub okręgowego, w obszarze którego znajduje się adres zamieszkania dłużnika.	Uwaga niezasadna Ograniczenie ilościowe ma zapewnić możliwość przystosowania się do notariuszy do wprowadzonych zmian oraz zapewnić, by nie nastąpiło ograniczenie dostępu do innych czynności notarialnych. Uzupełniono uzasadnienie o wskazane kwestie.
124.	Sąd Najwyższy	art. 1 pkt 22 projektu (dot. art. 105b Pr.Not.)	Projekt reguluje wymagania wniosku o wydanie notarialnego nakazu zapłaty. Nie określono jednak skutków i następstw jego wniesienia do notariusza. Ma to istotne znaczenie z perspektywy skutku materialnego w postaci przerwania biegu przedawnienia roszczenia, które może być następstwem czynności wierzyciela lub dłużnika, nie zaś organu ochrony prawnej.	Uwaga zasadna. W wyniku uwzględnienia uwagi art. 2 projektu otrzymał brzmienie: „W ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 1509 i 2459) wprowadza się następujące zmiany: 1) w art. 123 w § 1 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

				<p>„4) przez złożenie wniosku o wydanie notarialnego nakazu zapłaty, od którego nie wniesiono skutecznie sprzeciwu.”;</p> <p>2) w art. 125 § 1 otrzymuje brzmienie:</p> <p>„§ 1. Roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego albo notarialnym nakazem zapłaty, jak również roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przed sądem albo sądem polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd przedawnia się z upływem sześciu lat. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenie okresowe należne w przyszłości przedawnia się z upływem trzech lat.”.</p>
125.	Sąd Najwyższy	art. 1 pkt 22 projektu (dot. art. 105c § 2 Pr. Not.)	Zgodnie z Projektem nakaz zapłaty wydany przez notariusza powinien – oprócz nakazania osobie zobowiązanej, żeby w ciągu dwóch tygodni od doręczenia jej nakazu uiściła określone w nakazie zapłaty należności w całości wraz	<p>Uwaga zasadna</p> <p>W wyniku uwzględnienia uwagi zmodyfikowano art. 1 pkt 22</p>

			<p>z kosztami za wydanie nakazu - zawierać m.in. imię i nazwisko wnioskodawcy oraz osoby zobowiązanej, a jeżeli nakaz został wydany na rzecz lub przeciwko osobie niebędącej osobą fizyczną – jej nazwę, siedzibę oraz adres do doręczeń (art. 105c § 2 pkt 2 Pr.Not.). Stosowne dane są pozyskiwane na etapie składania wniosku przez wierzyciela. Należy zwrócić uwagę, że każdy tytuł wykonawczy – w tym wypadku „notarialny nakaz zapłaty ze wzmianką o niewniesieniu sprzeciwu” zgodnie z projektowanym art. 777 § 1 pkt 2² k.p.c. - powinien zapewniać identyfikację zarówno wierzyciela, jak i dłużnika. Tymczasem projektowane przepisy nie nakładają na wierzyciela obowiązku podania numeru PESEL (lub innego identyfikującego) dłużnika, ani nie nakładają obowiązku ustalenia niezbędnych danych przez notariusza. Należy mieć zatem na względzie potrzebę wprowadzenia rozwiązań analogicznych do regulacji z art. 126 k.p.c.</p>	<p>projektu w następujący sposób: „Art. 105b. § 1. Wniosek o wydanie notarialnego nakazu zapłaty zawiera: imię i nazwisko wnioskodawcy lub inne oznaczenia w przypadku wnioskodawcy niebędącego osobą fizyczną, adres do doręczeń wnioskodawcy, numery identyfikacyjne wnioskodawcy, jak również imię i nazwisko osoby zobowiązanej lub inne oznaczenia w przypadku osoby zobowiązanej niebędącej osobą fizyczną oraz o ile to możliwe numery identyfikacyjne osoby zobowiązanej. Wniosek składa się na urzędowym formularzu, którego wzór został określony w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 105k.”</p>
126.	Sąd Najwyższy	art. 1 pkt 22 projektu (dot. art. 105d oraz 105f Pr. Not.)	<p>Nie uregulowano sytuacji, w których w analogicznej sytuacji w postępowaniu sądowym zastosowanie miałyby znaleźć art. 480² § 5 k.p.c., zgodnie z którym nakaz jest z urzędu uchylany jeżeli po wydaniu nakazu zapłaty okaże się, że pozwany w chwili wniesienia pozwu (w tym wypadku wniosku) nie miał zdolności sądowej, zdolności procesowej albo organu powołanego do jego reprezentowania. Z perspektywy czynności dokonywanych przed notariuszem powyższe okoliczności mogą ujawnić się nie tylko na etapie oceny wniosku o wydanie nakazu zapłaty, lecz także przy próbie doręczenia wydanego nakazu zapłaty.</p>	<p>Uwaga zasadna.</p> <p>W wyniku uwzględnienia uwagi skorygowano natomiast art. 105f poprzez dodanie § 3 o treści: „Jeżeli po wydaniu nakazu zapłaty okaże się, że osoba zobowiązana w chwili złożenia wniosku o wydanie nakazu zapłaty, nie miała pełnej zdolności do czynności</p>

				<p>prawnych, organu powołanego do jej reprezentowania, wszczęte jest wobec niej postępowanie o ubezwłasnowolnienie lub postępowanie, o którym mowa w ustawie z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 1228, 2320, z 2021 r. poz. 1080, 1177, 1598, 2140 oraz z 2022 r. poz. 655, 807 i 872) lub ustawie z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2021 r. poz. 1588 i 2140 oraz z 2022 r. poz. 655), nakaz ten traci moc, co notariusz stwierdza protokołem, którego odpis doręcza wnioskodawcy.”.</p>
127.	Sąd Najwyższy	<p>art. 1 pkt 22 projektu (dot. art. 105d § 2 Pr. Not.)</p>	<p>W razie braku podstaw wydania notarialnego nakazu zapłaty notariusz sporządza protokół o odmowie jego sporządzenia, którego odpis doręcza wnioskodawcy. Brzmienie projektowanych przepisów budzi wątpliwości, czy jest możliwe częściowe uwzględnienie wniosku o wydanie nakazu zapłaty. Ma to znaczenie na tle negatywnych przesłanek wydania nakazu zapłaty, w tym zwłaszcza na tle sytuacji, w których zasadność roszczenia budzi wątpliwości. Należy jednoznacznie przesądzić, czy możliwe jest wydanie nakazu zapłaty co do części roszczenia lub jednego z roszczeń, jeżeli ich wyodrębnienie jest możliwe, czy też dostrzeżenie negatywnych przesłanek determinuje oddalenie wniosku w całości. Ma to tym większe znaczenie, że czynność odmowy sporządzenia nakazu</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Treść przepisu 105c § 1 jednoznacznie wskazuje, że nakazem zapłaty można uwzględnić roszczenie jedynie w całości.</p>

			zapłaty z art. 105d § 2 Pr. Not. zdaje się mieć niezaskarżalny charakter.	
128	Sąd Najwyższy	art. 1 pkt 22 projektu (dot. art. 105e Pr. Not.)	<p>Względem osoby zobowiązanej do wykonania notarialnego nakazu zapłaty projekt przewiduje doręczenie nakazu zapłaty wraz z odpisem wniosku o jego wydanie, odpisami załączników do wniosku oraz pouczeniem o sposobie wniesienia sprzeciwu. Pożądane byłoby doprecyzowanie, że stosowne pouczenie obejmuje nie tylko sposób wniesienia sprzeciwu, lecz także termin do dokonania takiej czynności (termin dwutygodniowy zgodnie z projektowanym art. 105g). Mając na względzie fakt, że instytucja w obecnym kształcie ma mieć zastosowanie także względem podmiotów nieprofesjonalnych, w tym konsumentów, pożądane jest wyraźne zastrzeżenie, iż pouczenie powinno zawierać wskazanie skutków niewniesienia sprzeciwu od notarialnego nakazu zapłaty, czego efektem jest zaliczenie przedmiotowej instytucji do katalogu tytułów egzekucyjnych.</p> <p>W treści projektowanego art. 105e § 1 Pr. Not. wskazano, że osobie zobowiązanej (jak również wnioskodawcy) doręcza się „odpis notarialnego nakazu zapłaty” (zdanie pierwsze). Natomiast w zdaniu drugim wskazano, że osobie zobowiązanej do wykonania notarialnego nakazu zapłaty doręcza się „nakaz zapłaty”. Pożądane jest usunięcie wskazanej nieścisłości.</p>	<p>Uwaga zasadna</p> <p>W wyniku uwzględnienia uwagi zmodyfikowano treść art. 105e § 1: „Odpis notarialnego nakazu zapłaty doręcza się wnioskodawcy oraz osobie zobowiązanej przez operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 896), komornika sądowego, osobiście przez notariusza w kancelarii notarialnej lub przez pracowników kancelarii notarialnej. Osobie prawnej, jak również organizacji, która nie ma osobowości prawnej, doręczeń dokonuje się członkowi organu lub osobie uprawnionej do jej reprezentowania albo do rąk pracownika upoważnionego do odbioru pism. Osobie zobowiązanej do wykonania notarialnego nakazu zapłaty doręcza się odpis nakazu zapłaty wraz z odpisem wniosku o jego wydanie, odpisami załączników do wniosku oraz pouczeniem</p>

				o sposobie i terminie wniesienia sprzeciwu oraz skutkach jego niewniesienia.”
129.	Sąd Najwyższy	art. 1 pkt 22 projektu (dot. art. 105e Pr. Not.)	Skorygowania wymaga także okoliczność, że projektowany przepis w obecnym kształcie zawiera wyłącznie § 1. Nie zawiera natomiast drugiej ani kolejnych jednostek redakcyjnych.	Uwaga zasadna W projektowanym przepisie dodano § 2.
130.	Sąd Najwyższy	art. 1 pkt 22 projektu (dot. art. 105g § 5 Pr. Not.)	Zgodnie z Projektem sprzeciw może być wniesiony przez pełnomocnika ustanowionego w oparciu o art. 87 § 1-5 Kodeksu postępowania cywilnego, co nawiązuje do konstrukcji pełnomocnictwa procesowego oraz katalogu podmiotów uprawnionych do występowania w charakterze pełnomocnika procesowego w postępowaniu sądowym. Norma ta w rzeczywistości ogranicza swobodę wyboru pełnomocnika. Wyliczenie zawarte w k.p.c. jest wyczerpujące, co oznacza, że osoba (podmiot) spoza kręgu określonego w tym przepisie nie może być skutecznie ustanowiona pełnomocnikiem procesowym. Przyjęte rozwiązanie jest systemowo niespójne. Należy podkreślić, że ograniczenia podmiotowe z art. 87 k.p.c., stanowiące namiastkę przymusu adwokacko-radcowskiego, dotyczą zastępowania stron i podejmowania czynności procesowych w ich imieniu wyłącznie przed sądem. Jak już wskazano, notarialny nakaz zapłaty nie jest orzeczeniem, lecz czynnością notarialną. Notariusz nie jest organem postępowania cywilnego, które w ogóle nie jest wszczynane w następstwie czynności z art. 105a i n. Pr.Not. Podejmowane przez niego czynności nie mają charakteru czynności procesowych, a zatem nie ma formalnych podstaw do ograniczenia katalogu podmiotów uprawnionych do wniesienia sprzeciwu od notarialnego nakazu zapłaty. Należy zatem rozważyć wprowadzenie rozwiązania, że pełnomocnikiem strony (w tym	Uwaga zasadna W wyniku uwzględnienia uwagi zmodyfikowano art. 1 pkt 22 projektu w ten sposób, że art. 105g § 4 otrzymał brzmienie: „§ 4 Sprzeciw można wnieść przez pełnomocnika, którym może być osoba fizyczna posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych”.

			wypadku osoby zobowiązanej do wykonania notarialnego nakazu zapłaty) może być każda osoba zdolna do czynności prawnych.	
131.	Sąd Najwyższy	art. 1 pkt 22 projektu (dot. art. 105g § 5 Pr. Not.)	Projektodawca przyjął konstrukcję dyskontynuacji w wypadku wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty. Skuteczne wniesienie sprzeciwu powoduje bowiem utratę mocy notarialnego nakazu zapłaty, co notariusz stwierdza protokołem, którego odpis doręcza wnioskodawcy oraz osobie zobowiązanej. Nie uregulowano natomiast kwestii kontynuowania sprawy w postępowaniu sądowym, co może mieć istotne znaczenie choćby z perspektywy zapobieżeniu przedawnienia roszczenia. Wymagania formalne wniosku nie umożliwiają wprowadzenia jego formalnego przekształcenia w pozew ani zgłoszenia żądania przekazania wniosku do sądu, lecz pożądane jest wprowadzenie mechanizmu konstrukcyjnie zbliżonego do rozwiązania zawartego np. w art. 10 ust. 3 16 ustawy z dnia 17 grudnia 2009 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym. Należałoby przyjąć, że w przypadku wytoczenia powództwa w określonym terminie od dnia doręczenia protokołu stwierdzającego utratę mocy notarialnego nakazu zapłaty w odniesieniu do tego roszczenia zostają zachowane skutki wcześniejszego złożenia wniosku o wydanie notarialnego nakazu zapłaty. Brak stosownego rozwiązania osłabia sytuację prawną wierzyciela, dla którego składanie wniosku do notariusza o wydanie nakazu zapłaty mogłoby się wiązać z ryzykiem przedawnienia roszczenia w wypadku zaskarżenia czynności notarialnej.	<p>Uwaga częściowo zasadna</p> <p>W celu zabezpieczenia interesów wierzycieli wprowadzono art. 2 o treści: „W ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 1509 i 2459) wprowadza się następujące zmiany: w art. 121 w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu: „7) co do roszczeń objętych wnioskiem o wydanie notarialnego nakazu zapłaty – do czasu zamieszczenia wzmianki, o której mowa w art. 105e § 8 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1192 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 1177).”.</p>
132.	Sąd Najwyższy	art. 1 pkt 22 projektu (dot. art. 105g § 7 Pr. Not.)	Zgodnie z Projektem do odmowy stwierdzenia utraty mocy notarialnego nakazu zapłaty stosuje się odpowiednio przepisy art. 83 Pr. Not. Odmowa dokonania czynności notarialnej podlega zaskarżeniu zażaleniem, które rozpoznaje sąd na	<p>Uwaga zasadna.</p> <p>W wyniku uwzględnienia uwagi sprecyzowano treść at. 105d § 2 poprzez dodanie zdania:</p>

			rozprawie, stosując odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym. W kontekście powyższego nie jest jasna kwestia zaskarżalności odmowy wydania nakazu zapłaty, która to czynność chronologicznie następuje wcześniej. Zgodnie z art. 105d § 2 Pr. Not w razie braku podstaw wydania notarialnego nakazu zapłaty notariusz sporządza protokół o odmowie jego sporządzenia, którego odpis doręcza wnioskodawcy. Powstaje wątpliwość, czy celowym zabiegiem projektodawcy jest zróżnicowanie zaskarżalności ww. czynności.	„Odmowa sporządzenia notarialnego nakazu zapłaty nie jest zaskarżalna”.
133	Dr. iur. Marcin Margoński	art. 1 pkt 22 projektu	Art. Art. 105d. § 1 powinien zostać uzupełniony o dalszą negatywną przesłankę w postaci zachodzenia wątpliwości co do jurysdykcji krajowej w sprawie, jak ma to miejsce w art. 95e § 1 pr. not. oraz art. 95e § 2 pkt 4 pr. not. w postępowaniu o poświadczenie dziedziczenia. Dodania wymagałyby przesłanki w postaci braku jurysdykcji sądów krajowych lub immunitetów jurysdykcyjnych.	Uwaga niezasadna. Wskazane zastrzeżenia mieszczą się w zakresie ogólnej przesłanki „roszczenie budzi wątpliwości”.
134.	Prezes Prokuraturii Generalnej RP	art. 3 pkt 1 lit. b oraz art. 4 projektu	Powierzenie notariuszom prawa do rozpatrywania wniosków o wpis w księdze wieczystej (art. 3 pkt 1 lit b oraz art. 4 projektu), zwłaszcza wpis odrębnej własności lokali mieszkalnych, co wiąże się z założeniem nowej księgi, może wymagać zapewnienia notariuszom dostępu do akt ksiąg wieczystych i zgromadzonych w tychże aktach dokumentów. Projekt ustawy tego nie rozstrzyga, w związku z tym poddajemy pod rozważę, czy proponowane unormowanie ustawowe jest kompletne.	Uwaga niezasadna. Kwestia ta będzie uregulowana rozporządzeniem wydanym na podstawie art. 58 ³ ustawy o księgach wieczystych i hipotece (ar. 4 pkt 5 projektu).
135.	Rzecznik MŚP	art. 3 projektu	Rzecznik MSP postuluje doprecyzowanie projektowanego art. 626 ⁸ § 13 k.p.c. w zakresie dotyczącym sądu właściwego do rozpoznania skargi na wpis dokonany przez notariusza. Celowym wydaje się wskazanie, że skargę wnosi się do sądu rejonowego, w którym prowadzona jest księga wieczysta.	Uwaga zasadna. W wyniku częściowego uwzględnienia uwagi art. 3 pkt 2 lit. b projektu otrzymał

			<p>W zakresie przyznania notariuszom uprawnienia do dokonywania wpisów w księgach wieczystych warto rozważyć także przyznanie notariuszom uprawnienia do sprostowania dokonanych przez nich wpisów.</p>	<p>brzmienie: „dodaje się § 12, § 13 i § 14 w brzmieniu: „§ 12. Wpisu odrębnej własności lokalu oraz ograniczonych praw rzeczowych z nim związanych, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, dokonuje również notariusz sporządzający akt notarialny dotyczący tego prawa. § 13. Na wpis dokonany przez notariusza służy skarga do sądu, w którym prowadzona jest księga wieczysta. Sąd rozpoznaje sprawę, jako sąd pierwszej instancji, stosując odpowiednio przepis art. 518¹ § 3 oraz 398²⁴. Skargę wnosi się do sądu w terminie tygodniowym od dnia doręczenia zawiadomienia o wpisie, a w przypadku braku zawiadomienia – od dnia dowiedzenia się o dokonaniu wpisu. § 14. W przypadku braku podstaw do dokonania wpisu lub istnienia przeszkody do jego dokonania, notariusz przekazuje wniosek o wpis do sądu.”. W zakresie sprostowania wpisów wystarczającą jest regulacja zawarta obecnie w art. 626¹³</p>
--	--	--	---	---

				§ 2 k.p.c., zgodnie z którą niedokładności mogą być sprostowane przez sąd w zw. z brzmieniem art. 3 pkt 2 projektu: „art. 509 ¹ otrzymuje brzmienie: „Art. 509 ¹ . Czynności w postępowaniu wieczystoksięgowym może wykonywać referendarz sądowy lub notariusz.”.
136.	Krajowa Rada Notarialna	Art. 4 pkt 3 projektu	Zgodnie z proponowanym brzmieniem art. 23b ustawy o księgach wieczystych i hipotece, wniosek o dokonanie wpisu w księdze wieczystej ma rozpoznawać notariusz prowadzący kancelarię notarialną w obszarze właściwości sądu rejonowego, w którym prowadzona jest księga wieczysta. Takie rozwiązanie, będące oczywistym anachronizmem, prowadzić będzie do niepotrzebnych komplikacji przy wykonywaniu nowej funkcji przez notariuszy.	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Zasadą jest, że sprawy dotyczące nieruchomości i praw związanych z nieruchomościami rozpoznawane są przez sądy rejonowe miejsca położenia nieruchomości. Również prowadzenie ksiąg wieczystych, zgodnie z art. 23 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, należy do właściwości sądów rejonowych.</p> <p>Zmieniono art. 4 pkt 3 projektu: „po art. 23a dodaje się art. 23b w brzmieniu: „Wniosek o dokonanie wpisu w księdze wieczystej rozpoznaje notariusz, prowadzący kancelarię notarialną, określoną według właściwości danego sądu rejonowego zgodnie</p>

				z przepisami wydanymi na podstawie art. 58 pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece”.
137	Dr. iur. Marcin Margoński	Art. 4 pkt 3 projektu	<p>Poprzez dodanie art. 23b projektodawca wydaje się dążyć do wykluczenia dokonywania przez strony, przede wszystkim deweloperów, swoistego <i>forum shopping</i> i uzyskiwania wpisów w księgach wieczystych u notariuszy niewykazujących należytego związku geograficznego z przedmiotem umowy. Jest to założenie zasługujące na akceptację. Przyjęte rozwiązanie będzie jednak prowadziło do przypadkowych rezultatów i negatywnie wpływało na efektywność notarialnego wpisu do księgi wieczystej. Bardziej celowym byłoby przyjęcie w fazie testowej funkcjonowania instytucji notarialnego wpisu do księgi wieczystej kryterium geograficznego okręgu Sądu Okręgowego, we właściwości którego znajduje się dany sąd wieczystoksięgowy. Pozwoliłoby to nadal utrzymać stosowną bliskość notariusza i wyeliminować potencjalne patologie w zakresie wyboru notariusza dokonującego wpisu, a jednocześnie eliminowałoby wiele sytuacji, gdy notariusz rzeczywiście predysponowany do dokonania wpisu byłby ze względu na położenie swojej siedziby wykluczony z takiej możliwości (notariusze posiadający siedziby na styku okręgów dwóch sądów wieczystoksięgowych, tereny przedmieść wielkomiejskich stanowiące w sensie faktycznym część miasta, z którym związane są strony, ale formalnie leżące w okręgu sądu wieczystoksięgowego w innej miejscowości).</p>	<p>Uwaga częściowo zasadna.</p> <p>Zasadą jest, że sprawy dotyczące nieruchomości i praw związanych z nieruchomościami rozpoznawane są przez sądy rejonowe miejsca położenia nieruchomości. Również prowadzenie ksiąg wieczystych, zgodnie z art. 23 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, należy do właściwości sądów rejonowych, przy czym czynności te mogą wykonywać referendarze sądowi. Zasadnym jest zatem skorelowanie uregulowania zakresu właściwości notariuszy mających dokonywać wpisów w księgach wieczystych z już istniejącymi i prawidłowo funkcjonującymi rozwiązaniami, wobec powyższego zmieniono art. 4 pkt 3 projektu: po art. 23a dodaje się art. 23b w brzmieniu: „Wniosek o dokonanie wpisu w księdze wieczystej rozpoznaje</p>

				notariusz, prowadzący kancelarię notarialną, określoną według właściwości danego sądu rejonowego zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 58 pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece”.
--	--	--	--	---

Warszawa, dnia 26.07.2022 r.

Zestawienie nieuwzględnionych uwag z konsultacji publicznych i opiniowania
projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o notariacie oraz niektórych innych ustaw (UD383)

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagi	Uwaga dotyczy	Treść uwagi	Stanowisko MS
1.	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	Uwaga ogólna	Projekt przewiduje wprowadzenie fundamentalnych zmian w ustroju polskiego notariatu, funkcjonowania systemu ksiąg wieczystych oraz w procedurze cywilnej. Proponowane zmiany powinny być poddane wnikliwej analizie pod względem skutków regulacji dla uczestników obrotu oraz zgodności z przepisami innych ustaw. Zbyt krótki czas przeznaczony na konsultację projektu.	Uwaga niezasadna Przygotowany projekt ustawy, ze względu na swoją doniosłość, został skierowany do konsultacji wewnętrznych, publicznych oraz opiniowania. W toku procesu legislacyjnego wypowiedziało się szereg podmiotów, których uwagi zostały częściowo uwzględnione w pracy nad projektem. Czas przeznaczony na opiniowanie, z jednej strony, pozwolił na zgłoszenie uwag, a równocześnie nie odsunął nadmiernie w czasie wejścia w życie ustawy, która ze względu na zapotrzebowanie społeczne – w szczególności, co do kwestii umożliwienia notariuszom dokonywania

				wpisów do ksiąg wieczystych, jest bardzo oczekiwana.
2.	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	Uwaga ogólna	Negatywna ocena daleko idących zmian w zakresie nadzoru nad notariatem oraz modyfikacji jego statusu, tym bardziej, że aktualny stan prawny zapewnia Ministrowi Sprawiedliwości możliwość stosowania nadzoru w sposób zadowalający, a uzasadnienie projektu nie przedstawia przekonującej argumentacji za wprowadzeniem tak drastycznych zmian.	Uwaga niezasadna Przedstawione stanowisko stanowi jedynie ogólną polemikę z przyjętą w projekcie koncepcją zmian. Proces legislacyjny, któremu został poddany projekt jest zgodny z wymogami prawnymi. Odmienność koncepcji opiniodawcy w zakresie nowych czynności notarialnych oraz nadzoru Ministra Sprawiedliwości nad notariatem nie uzasadnia skierowania projektu do „dalszych prac”.
3	Krajowa Rada Notarialna	Uwaga ogólna/opinia	Negatywna ocena zmian w zakresie nadzoru nad notariatem. Skoro projekt zakłada poszerzenie kompetencji notariuszy, to stoi to w sprzeczności z opisaną w uzasadnieniu projektu skalą nieprawidłowości (zdaniem autorów uwagi całkowicie nieprawdziwą).	Uwaga niezasadna Jest to polemika z przyjętą koncepcją. Rozszerzenie zakresu kompetencji notariuszy wymaga wzmocnienia środków nadzoru Wykonując powierzone im zadania z zakresu szczególnej ochrony prawnej, notariusze nie reprezentują żadnej ze stron, lecz równoważą ich interesy i zapewniają zgodność dokonywanych czynności z prawem. Fakt ten powinien znaleźć odzwierciedlenie

				zarówno w przepisach ogólnych regulujących ustrój notariatu, jak również w zasadach sprawowanego nad notariatem nadzoru i systemie odpowiedzialności dyscyplinarnej.
4	Krajowa Rada Notarialna	Uwaga ogólna/opinia	<p>Wskazuje się rozbieżność pomiędzy projektowanym wejściem w życie ustawy a dokumentem OSR, w którym wskazuje się na czas realizacji koniecznych zmian Systemu Obsługi Wydziału Ksiąg Wieczystych (SOWKW) umożliwiających dokonywanie wpisów w księgach wieczystych przez notariuszy. W Wariantcie I na 1 roku i 9 miesięcy od momentu zakończeniu projektu zmian ustawy i konsultacji międzyresortowych, które szacuje się na okres od 6 - 9 miesięcy, zaś w Wariantcie II na 39 miesięcy od wskazanego momentu. Zwraca się uwagę fakt, że powyższe terminy liczone są od momentu zakończenia prac nad projektem ustawy i konsultacji międzyresortowych, co nie oznacza definitywnego kształtu projektowanych przepisów. Z pobieżnej rachuby wynika zatem, że przy realizacji Wariantu I wpisy będą dokonywane przez notariuszy za około 30 miesięcy (2 lata i 6 miesięcy), zaś przy realizacji Wariantu II wpisy będą dokonywane przez notariuszy za około 48 miesięcy (4 lata). Tak odległa w czasie możliwość dokonywania przez notariuszy wpisów w księgach wieczystych powoduje, że proponowane rozwiązania nie zlikwidują problemu długiego oczekiwania na wpisy w księgach wieczystych i w konsekwencji nie ulżą nabywcom lokali ponoszącym koszty ubezpieczenia kredytów w okresie oczekiwania na wpis, co jest wskazywane przez projektodawcę jako społeczne uzasadnienie projektowanych zmian.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Analiza sytuacji kredytobiorców oczekujących na wpis do księgi wieczystej, ponoszących koszty zwiększonej marży („pomostowej”), pokazuje, że konieczne jest podejmowanie działań mających na celu usprawnienie i przyspieszenie procesu dokonywania wpisów i tym samym poprawa efektywności działania systemu związanego z obrotem nieruchomości, przy jednoczesnym ułatwieniu obywatelom uzyskiwania wpisów ustanawianej na ich rzecz własności i równoczesnej redukcji kosztów kredytów hipotecznych. Liczba wpływu spraw wieczystoksięgowych w 2020 r. wynosiła 4 990 358, natomiast w 2021 r. ogółem do Wydziałów KW wpłynęło 5 068 977 spraw, w tym rep. KW - 4</p>

				<p>969 303 spraw. Z uwagi na konieczność dostosowania SOWKW nie jest możliwym skrócenie czasu wejścia w życie ustawy. Jednocześnie stały wysoki wpływ spraw do wydziałów wieczystoksięgowych i dynamicznie rozwijający się obrót nieruchomościami wskazują, że konieczne jest podjęcie działań zmierzających do tego, by umowy przenoszące prawo własności i ustanawiające ograniczone prawa rzeczowe, były wykonywane niezwłocznie. Regulacja odpowiada zatem na zapotrzebowanie społeczne.</p>
5	Krajowa Rada Notarialna	Uwaga ogólna/opinia	<p>Negatywna opinia w odniesieniu do projektowanych rozwiązań w zakresie notarialnych nakazów zapłaty, iż przyjęta w projekcie konstrukcja wyklucza ich skuteczność, co spowoduje, że nie będą one cieszyły się żadnym zainteresowaniem społecznym i w praktyce okażą się martwymi zapisami ustawowymi.</p>	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>Jest to polemika z przyjętą koncepcją notarialnych nakazów zapłaty, która jest instytucją odrębną od istniejących rozwiązań w kodeksie postępowania cywilnego. Skutki nakazu można natomiast porównać przez analogię do skutków ugody pozasądowej zawartej w formie aktu notarialnego przez strony, w której dłużnik poddaje się egzekucji, co stanowi następnie</p>

				<p>podstawę do nadania przez sąd klauzuli wykonalności.</p> <p>Projektowane przepisy są wyjściem naprzeciw wymogom dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości obrotu prawnego i są jednym z instrumentów realizacji założonego przez projektodawcę celu, jakim jest odciążenie sądów od rozpoznawania spraw prostych oraz bezspornych i dzięki temu przyspieszenia postępowań sądowych w innych sprawach oraz zapewnienia obywatelom szybszego dochodzenia roszczeń. Jest to wyrazem kompleksowego podejścia do idei ograniczenia kognicji sądów powszechnych.</p>
6	Krajowa Rada Notarialna	Uwaga ogólna/opinia	<p>Negatywna ocena przyjętego przez projektodawcę rozwiązania przyznającego kompetencje do rozpoznawania wniosków o wpis w księdze wieczystej i wydawania notarialnych nakazów zapłaty notariuszom prowadzącym kancelarię notarialną przez 3 lata. Po pierwsze, projektodawca nie uzasadnia w żaden sposób, dlaczego długość okresu „probacyjnego” ma wynosić 3 lata. Po drugie projektodawca w uzasadnieniu do projektu wskazuje, że kompetencje te mają przysługiwać notariuszom „bardziej doświadczonym”, zgodnie z definicją słownika języka polskiego PWN doświadczenie to „ogół wiadomości i umiejętności zdobytych na podstawie obserwacji i własnych przeżyć”.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Wymóg ten podyktowany jest koniecznością zapewnienia odpowiedniego poziomu merytorycznego notariuszy dokonujących wpisów. Analogiczne unormowania, odnoszące się do uzyskania 3-letniego doświadczenia zawodowego, funkcjonują w ustawie o licencji doradcy restrukturyzacyjnego (art. 3</p>

				ust. 1 pkt 6 ww. ustawy). W OSR wskazano również na konieczność przeszkolenia notariuszy. Istotne będą również wyniki wizytacji działalności notariuszy, w szczególności pierwszej – przeprowadzanej w terminie 6 miesięcy po uruchomieniu kancelarii notarialnej oraz kolejnej - po upływie dwóch lat (art. 44 § 2a PoN).
7	Krajowa Rada Notarialna	Uwaga ogólna/opinia	Wątpliwości natury konstytucyjnej dotyczące powierzenia notariuszom czynności z zakresu ochrony prawnej. Stosownie do art. 175 ust. 1 Konstytucji RP wymiar sprawiedliwości w Polsce sprawują Sąd Najwyższy, sądy powszechne, sądy administracyjne i wojskowe, planowana kompetencja notariusza nie może być traktowana w kategorii rozstrzygania sporów między podmiotami prawa, lecz co najwyżej stanowić udzielanie ochrony prawnej. Stosownie do art. 2 § 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r., poz. 2072 z późn. zm.) zadania z zakresu ochrony prawnej, inne niż wymiar sprawiedliwości, wykonują w sądach referendarze sądowi i starsi referendarze sądowi. Poza tym podmiotami są przewidziane w ustawach szczegółowych także inne podmioty udzielające ochrony prawnej w inny sposób niż przez wymierzanie sprawiedliwości, np. mediatorzy sądowi. Nie można wobec tego wykluczyć dopuszczalności wyposażenia w taką kompetencję także notariuszy, przy jednym wszakże zastrzeżeniu - że podmioty dotknięte czynnościami notariusza nie zostaną pozbawione prawa do sądu, a ponadto w niezbędnym zakresie zapewni się	Uwaga częściowo niezasadna W związku z koniecznością uniknięcia kontrowersji dotyczących zakresu pojęcia „czynności z zakresu ochrony prawnej” oraz faktem, iż notariusz to w istocie „sędzia spraw niespornych”, dokonujący czynności na pograniczu ochrony prawnej i wymiaru sprawiedliwości, wprowadzono korektę projektowanego przepisu art. 1 § 1 pkt 2, który brzmi: „dokonywania czynności z zakresu szczególnej ochrony prawnej, o których mowa w art. 79 pkt 1d i pkt 5a.”. Ponadto, w ustawie – Prawo o ustroju sądów powszechnych w art. 2 dodano § 2b w brzmieniu:

			im gwarancje ochrony ich praw.	„W zakresie określonym w ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie oraz ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego czynności z zakresu ochrony prawnej wykonują również notariusze.”. Zadania z zakresu szczególnej ochrony prawnej przyznane notariuszom obejmują czynności, w których nie występuje spór między uczestnikami. Sporządzenie przez notariusza nakazu zapłaty czy dokonanie wpisu do księgi wieczystej nie powinno być utożsamiane z kompetencją sądu do sprawowania wymiaru sprawiedliwości, lecz ma charakter udzielenia ochrony prawnej i uwzględnia istniejące już rozwiązania w zakresie wydawania aktu poświadczenia dziedziczenia, które zastępuje orzeczenie sądu wydawane w postępowaniu o stwierdzeniu nabycia spadku.
8	Krajowa Rada Notarialna	Uwaga ogólna/opinia	Krytyczna opinia dotycząca uzasadnienia zmian w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej notariuszy. W uzasadnieniu projektu oraz w OSR – w odniesieniu do przepisów ustrojowych oraz przepisów o nadzorze – brak jest uzasadnienia analizy aktualnego stanu prawnego. Potrzeba nowelizacji nie	Uwaga niezasadna. Jest to polemika z przyjętą koncepcją postępowania dyscyplinarnego. Analogiczne

			<p>została uzasadniona poprzez wykazanie nieskuteczności dotychczas obowiązujących przepisów w osiągnięciu celu ustawodawcy. Brak informacji o skali nieprawidłowości. Brak w uzasadnieniu wyników badań postępowań dyscyplinarnych i karnych prowadzonych wobec notariuszy ze wskazaniem, które z aktualnie obowiązujących środków prawnych nie spełniły swojej funkcji. Brak uzasadnienia, dlaczego dotychczasowe rozwiązania są niedostateczne, nieadekwatne i nieproporcjonalne. Brak uzasadnienia konieczności zmian – projekt nie odpowiada rzeczywistym potrzebom ochrony prawnej.</p>	<p>rozwiązania prawidłowo funkcjonują w odniesieniu do innych grup zawodowych, np. komorników. Zasada proporcjonalności została zachowana, gdyż w przypadku funkcjonariuszy publicznych potrzeba ochrony interesu społecznego przeważa nad interesem prywatnym. Zasada domniemania niewinności nie pozwala na stosowanie sankcji karnych, lecz pozwala na stosowanie środków dyscyplinarnych. Trybunał Konstytucyjny wskazał, że: „deontologia postępowania dyscyplinarnego jest inna niż postępowania karnego. Łączy się ona przede wszystkim ze specyfiką wykonywania niektórych zawodów oraz zasadami funkcjonowania konkretnych korporacji zawodowych. Ukształtowane w ich ramach reguły deontologiczne ukierunkowane są przede wszystkim na obronę honoru i dobra zawodu. Mogą przez to odwoływać się do etycznych aspektów współistnienia i działania.</p>
--	--	--	---	--

				Deontologia zawodowa musi być więc ujmowana także w perspektywie imperatywnych rozwiązań praktycznych w zakresie dotyczącym wypełniania obowiązków zawodowych. Stąd też odpowiedzialność dyscyplinarna związana może być z czynami, które nie podlegają odpowiedzialności karnej. Takie zasady odpowiedzialności przewiduje się zwłaszcza w odniesieniu do zawodów o dużym prestiżu społecznym (nauczyciele, lekarze, prawnicy), gdzie należyta troska o ich godność jest ważnym jego elementem.” (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 lutego 2001 r., K 22/00, Legalis nr 49666).
9	Krajowa Rada Notarialna	Uwaga ogólna/opinia	Brak uzasadnienia związku funkcjonalnego i ustrojowego pomiędzy koniecznością wprowadzenia zmian w zasadach nadzoru i postępowaniu dyscyplinarnym w związku z rozszerzeniem zakresu czynności notarialnych. Projekt nie wprowadza wzmocnień dotychczasowych środków ochrony, a dokonuje radykalnej zmiany całego systemu nadzoru. Nietrafność argumentów dotyczących różnicowania sytuacji zawodów prawniczych oraz pobieraniu przez notariuszy podatku jako okoliczności uzasadniających wzmocnienie nadzoru.	Uwaga niezasadna Jest to polemika z przyjętą koncepcją. Notariusz nie jest typowym organem pomocy prawnej, w odróżnieniu od innych podmiotów świadczących usługi prawnicze – adwokatów, radców prawnych czy doradców podatkowych, korzystających również z przymiotu zawodu

				<p>zaufania publicznego, gdyż nie reprezentuje żadnej ze stron, lecz równoważy ich interesy i zapewnia zgodność dokonywanych czynności z prawem. Notariusz jest organem ochrony prawnej pełniącym funkcję publiczną poza strukturą organów państwa w ramach decentralizacji zadań demokratycznego państwa prawnego (M. Setkowicz [w:] red. A.J. Szereda Notariat. Czynności Notarialne. Legalis). Nowe zadania i uprawnienia przyznane notariuszom umiejscawiają ich pozycję ustrojową w coraz większym oddaleniu od typowych organów pomocy prawnej, świadczących usługi prawnicze. Fakt ten powinien znaleźć odzwierciedlenie zarówno w przepisach ogólnych regulujących ustrój notariatu, jak również w zasadach sprawowanego nad notariatem nadzoru i systemie odpowiedzialności dyscyplinarnej.</p>
10	Krajowa Rada Notarialna	Uwaga ogólna/opinia	Negatywna ocena odnosząca się do przyznania kompetencji nadzorczych Ministrowi Sprawiedliwości. Wykorzystanie przez	Uwaga niezasadna

			ministra sprawiedliwości uprawnień nadanych mu projektowaną ustawą mogłoby w konsekwencji pozbawić notariuszy zaufania, obniżyłoby rangę tego zawodu poprzez poddanie go ścisłemu nadzorowi, uniemożliwiłoby notariuszowi, wobec którego niesłusznie zastosowano środki przewidziane w noweli, odbudowanie przekonania o rzetelności i uczciwości zawodowej. Projektowane środki nadzoru podważają zaufanie do notariuszy wprost u uczestników obrotu.	Proponowane rozwiązanie zapewni wzrost zaufania obywateli do tej grupy zawodowej i wyeliminuje ryzyko nieprawidłowości szeroko opisanych w uzasadnieniu projektu.
11	Krajowa Rada Notarialna	Uwaga ogólna/opinia	Negatywna ocena odnosząca się do możliwości zawieszenia notariusza przez Ministra Sprawiedliwości Brak uzasadnienia, w jaki sposób środki o charakterze nadzorczym, mają wzmocnić ochronę uczestników obrotu. Zawieszenie notariusza może utrudnić albo uniemożliwić dokonanie czynności notarialnej, co może prowadzić do uszczerbku w sytuacji majątkowej danego podmiotu, jeżeli planowana czynność nie dokona się w odpowiednim czasie. Zawieszenie notariusza na podstawie postanowienia o postawieniu zarzutów niesie ryzyko ingerencji władzy wykonawczej w przygotowywane przez notariusza czynności z zakresu obrotu cywilnoprawnego. Ten sam organ może postawić zarzuty i dokonać zawieszenia.	Uwaga niezasadna Do tej pory Minister Sprawiedliwości nie dysponował możliwością zawieszenia notariusza w czynnościach zawodowych. Ze względu na konieczność sprawowania nadzoru, wydaje się to niedopatrzaniem ze strony ustawodawcy, które należało skorygować. Minister Sprawiedliwości nie będzie wkraczał w swobodę i niezależność notariusza przy wykonywaniu zawodu, a będzie jedynie mógł czuwać poprzez służbę nadzoru nad przestrzeganiem prawa w zakresie wykonywania tych czynności przez notariuszy. Uczestnicy obrotu mają możliwość wyboru notariusza, który będzie sporządzał akt

				<p>notarialny. W przypadku zawieszenia notariusza w czynnościach, nie ma żadnych przeszkód, by akt notarialny sporządził inny notariusz. Wprowadzane regulacje dotyczące zawieszenia notariusza w czynnościach powinny przyczynić się do zwiększenia bezpieczeństwa obrotu, a także do wzrostu zaufania społecznego wobec notariuszy.</p>
12	Krajowa Rada Notarialna	Uwaga ogólna/opinia	<p>Nowelizacja zrównuje pozycję notariusza w pewnych aspektach z rolą urzędnika wymiaru sprawiedliwości. Autonomia notariusza będzie iluzoryczna, gdyż nie będzie on kształtował sposobu wykonywania zawodu według reguł ustalonych przez samorząd, lecz według oczekiwań ministra sprawiedliwości. Przepisy o odpowiedzialności cywilnej notariusza powinny zostać zamienione na odpowiedzialność Skarbu Państwa. Wzmocnienie nadzoru spowoduje ograniczenie autonomii samorządu zawodowego. Pozbawia go bowiem jednego z najważniejszych, konstytutywnych elementów niezależności, jakim jest kształtowanie merytorycznych i etycznych standardów wykonywania zawodu</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Jest to polemika z przyjętą koncepcją. Co więcej, sformułowanie uwagi poddaje w wątpliwość przymioty etyczne notariuszy, co do których Minister Sprawiedliwości nie ma wątpliwości, rozszerzając zakres uprawnień notariuszy. Solidarna odpowiedzialność Skarbu Państwa została wprowadzona w projektowanym art. 49 Prawa o notariacie. Rozszerzenie zakresu kontroli jest wyrazem konieczności zapewnienia profesjonalnego i jednolitego prowadzenia postępowań dyscyplinarnych.</p>

				W uzasadnieniu wyroku z 12.2.2013 r. (K 6/12, Legalis) TK w sposób jednoznaczny wskazał: „Tworząc bowiem samorząd zawodowy, ustawodawca jest obowiązany przekazać mu sprawowanie pieczy nad należytym wykonywaniem zawodu zaufania publicznego, ale – co należy podkreślić – w kształcie przez siebie określonym. Dbłość o należyte wykonywanie zawodu zaufania publicznego jest bowiem zadaniem państwa. Zadanie to może zostać przekazane na zasadzie decentralizacji samorządowi zawodowemu w całości lub w części, zależnie od decyzji prawodawcy”.
13	Krajowa Rada Notarialna	Uwaga ogólna/opinia	Krytyczna opinia w odniesieniu do instytucji i sposobu wyboru Rzecznika Dyscypliny Notariatu. RDN jako organ wewnętrzny samorządu powinien być wybierany wyłącznie przez samorząd. Wprowadzenie RDN nie przyspieszy ani nie usprawni postępowania.	Uwaga niezasadna. Powołanie RDN jest wyrazem konieczności zapewnienia profesjonalnego i jednolitego prowadzenia postępowań dyscyplinarnych. To ustawodawca decyduje o kształcie funkcjonowania systemu dyscyplinarnego.
14	Stowarzyszenie	Uwagi ogólne	Wyrażona została opinia, iż w przypadku powierzenia	Uwaga niezasadna

	<p>Referendarzy Sądowych Lex Iusta</p>		<p>notariuszom kompetencji dokonywania wpisów w księgach wieczystych, naruszona zostanie zasada bezstronności i sprawiedliwości wyrażonej w art. 45 ust 1 Konstytucji RP. Zastrzeżenie wobec projektowanej ustawy stanowi przekazanie zadań wynikających z ochrony prawnej świadczonej przez Państwo (za pośrednictwem sądów) prywatnej korporacji prawniczej. Propozycja prowadzi bowiem do ograniczenia imperium Państwa, jakim jest ochrona prawna związana z prowadzeniem rejestru ksiąg wieczystych, na rzecz przedsiębiorców, którymi są notariusze. Przygotowany projekt ustawy zakłada, iż najpierw notariusz na zlecenie stron sporządzi akt notarialny i jako przedsiębiorca pobierze takse notarialną, następnie jako orzecznik sądu dokona wpisu, ale za wpis pobierze również takse notarialną jako przedsiębiorca. Ponadto, mając na uwadze, iż do notariusza będą stosowane przepisy k.p.c., podobnie jak w przypadku referendarzy, to notariusz powinien wyłączyć się od dokonania wpisu w myśl art. 48 ust 1 pkt 1 (<i>iudex inhabilis</i>) k.p.c., z uwagi na to, że notariusz pozostaje z jedną ze stron w takim stosunku prawnym, że wynik sprawy oddziałuje na jego prawa lub obowiązki. Tzn. jeśli notariusz na etapie wpisu uzna, iż dokonana czynność notarialna jest nieważna, bezskuteczna lub ma inne wady prawne i odmówi wpisu, może narazić się na odpowiedzialność odszkodowawczą w stosunku do stron akt, na zlecenie których dokonał sporządzenia tego aktu notarialnego (za opłatą/taksą notarialną).</p>	<p>Aby uwypuklić pozycję ustrojową notariuszy, projekt ustawy wprowadza zasadę, iż notariusz jest funkcjonariuszem państwowym. Projektowane rozwiązania w zakresie powierzania notariuszom zadań z zakresu szczególnej ochrony prawnej opierają się już na istniejących w zakresie wydawania aktu poświadczenia dziedziczenia, które zastępuje orzeczenie sądu wydawane w postępowaniu o stwierdzeniu nabycia spadku. Szczególne zadania z zakresu ochrony prawnej przyznane notariuszom obejmują czynności, w których nie występuje spór między uczestnikami. Projektowane rozwiązania stoją w zgodzie z istniejącym zakresem kognicji sądu w zakresie wpisu w księdze wieczystej (art. 626⁸ § 2 k.p.c.). To notariusz, przy sporządzaniu aktu notarialnego, ma obowiązek zbadania ważności czynności prawnej. Ustrojowo nietrafne jest</p>
--	---	--	---	---

				<p>podnoszone w piśmie widzenie notariusza, jako osoby prowadzącej działalność gospodarczą. Takie zawężone spojrzenie można odnieść jedynie do jednego z aspektów wykonywania zawodu notariusza, który w koncepcji nowej ustawy bardziej służy państwu i obywatelom, aniżeli jest przedsiębiorcą prowadzącym „szczególną działalność gospodarczą”.</p> <p>Niezasadna jest uwaga, iż notariusz jest stroną postępowania lub też ocenie podlega jego czynność. Notariusz na żądanie stron sporządza wnioski o wpis do księgi wieczystej, więc nie jest uczestnikiem postępowania. Notariusz także nie jest stroną umowy, lecz dba o to, aby umowa spełniała wymogi prawa. Wskazać także należy, że pozycja notariusza różni się od pozycji innych zawodów zajmujących się świadczeniem usług prawnych, gdyż zadaniem notariusza jest bowiem przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa obrotu</p>
--	--	--	--	--

				<p>prawnego. Status notariusza odbiega zatem znacząco od statusu innych zawodów prawniczych. Przy dokonywaniu niektórych czynności notarialnych notariusz wychodzi poza ocenę treści stosunków prawnych wyznaczanych przez osoby korzystające z notarialnej formy dokonania czynności. Sporządzenie przez notariusza nakazu zapłaty czy wpisu do księgi wieczystej nie powinno być łączone z kompetencją sądu (lub referendarza sądowego) do sprawowania wymiaru sprawiedliwości, lecz ma charakter udzielania ochrony prawnej. Analizowana instytucja wpisuje się w konstrukcję tzw. spiesznego traktowania sprawy zakładającej wprowadzenie instrumentów pozwalających „uprościć i skrócić zwyczajne postępowanie sądowe i ulżyć sądom, uprawnionemu dać możliwość szybkiego uzyskania orzeczenia sądowego, a zobowiązanemu oszczędzić zbędnych kosztów sporu” (W. Pressner, Postępowanie</p>
--	--	--	--	--

				<p>nakazowe i upominawcze (podobieństwa i różnice), Nowa Palestra 1933, nr 2, s. 7 i n. por. T. Zembrzuski, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom II. Artykuły 367 – 50539, red. T. Wiśniewski, Warszawa 2021, s. 993 i n.).</p> <p>Wskazana regulacja nie stanowi zatem ograniczenia prawa do sądu, a tym samym naruszenia art. 45 Konstytucji, lecz stanowi czynność z zakresu ochrony prawnej oraz realizację rekomendacji nr R(86)12 Komitetu Ministrów Rady Europy z dnia 16 września 1986 r. w sprawie środków przeciwdziałania nadmiernemu obciążeniu sądów, tj. postulatu „ograniczenia liczby pozasądowych – stale rosnących – zadań wykonywanych przez sędziów” poprzez „przekazanie je organom „poza systemem wymiaru sprawiedliwości” (P. Ryłski, Pozycja ustrojowa i procesowa referendarza sądowego w postępowaniu cywilnym, IWS, warszawa 2010, s. 4 i powołana tam literatura).</p>
15	Stowarzyszenie	Uwagi ogólne	Wskazuje się na potencjalną niezgodność z ustawą o ustroju	Uwaga niezasadna

	Referendarzy Sądowych Lex Iusta		sądów powszechnych: W tym zakresie projektowana ustawa, pomimo oddania możliwości wykonywania ochrony prawnej (wydania orzeczeń/wpisów) przez notariusza w ramach sądów rejonowych, nie przewiduje stosownego nadzoru administracyjnego/wizytacyjnego Prezesa Sądu nad notariuszami, którzy wykonują czynności w ramach zadań i struktury danego sądu. W tym zakresie przedmiotowy projekt ustawy jest niespójny z wykładnią systemową ustawy o ustroju sądów powszechnych. Powyższe w prosty sposób doprowadzi do patologicznej sytuacji w strukturze nadzoru sądu, gdzie część orzeczeń będzie z tego zakresu wyłączana. Niniejszy projekt ustawy, który w art. 2 powierza notariuszowi czynności z zakresu ochrony prawnej w ramach ustroju sądu rejonowego, nie zapewnia ustrojowo ww. przesłanek stabilności zatrudnienia, bezstronności i niezależności od innych organów władzy publicznej, zgodnie z zasadą sprawiedliwości proceduralnej, w myśl art. 45 ust. 1 Konstytucji, wobec czego w tym zakresie również jest niespójny z ustawą o ustroju sądów powszechnych.	Projektowane regulacje rozdzielają nadzór judykacyjny oraz nadzór administracyjny. Czynności notarialne mogą być również przedmiotem „kontroli instancyjnej”, albowiem wpisy dokonywane w księgach wieczystych będą podlegały zaskarżeniu do właściwego sądu. Aktualnie nadzór administracyjny nad działalnością notariuszy sprawuje Minister Sprawiedliwości za pośrednictwem m.in. Prezesów Sądów Apelacyjnych i Okręgowych (art. 42 § 1 ustawy – prawo o notariacie). Nie jest zasadne zatem wprowadzanie dodatkowej kontroli, innej niż instancyjna, przez sądy rejonowe. W zakresie zgodności regulacji z art. 45 Konstytucji – por. komentarz do uwagi nr 14.
16	Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych Lex Iusta	Uwagi ogólne	Negatywna opinia w odniesieniu do potencjalnej możliwości „wyboru składu orzekającego” przez uczestnika postępowania. Art. 3 projektowanej ustawy, w zakresie dokonywania wpisów przez notariusza na zlecenie stron czynności, narusza zasadę bezstronności Sądu, z uwagi na to, że strona będzie decydować i wybierać orzecznika (notariusza), który dokonana stosownego	Uwaga niezasadna Jest to wyrazem wiodącej zasady projektowanej regulacji, jaką jest zasada dobrowolności. Aktualnie już funkcjonują rozwiązania,

			wpisu (orzeczenia). Sytuacja niespotykana w procedurze sądowej, żeby uczestnik postępowania wybierał osobę, która rozpozna jego sprawę i wyda orzeczenie. Naruszenie zasady równego traktowania i sprawiedliwości społecznej.	w których czynności notarialne zastępują orzeczenie sądu, tj. akt poświadczenia dziedziczenia, europejskie poświadczenie dziedziczenia. W odniesieniu do tych czynności strona również ma możliwość wyboru notariusza. Pozycja notariusza różni się od pozycji innych zawodów zajmujących się świadczeniem usług prawnych, gdyż zadaniem notariusza jest bowiem przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa obrotu prawnego. Status notariusza odbiega zatem znacząco od statusu innych zawodów prawniczych. Przy dokonywaniu niektórych czynności notarialnych notariusz wychodzi poza ocenę treści stosunków prawnych wyznaczanych przez osoby korzystające z notarialnej formy dokonania czynności.
17	Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych Lex Iusta	Uwagi ogólne	Negatywna uwaga odnośnie do skutków powierzenia notariuszom kompetencji do dokonywania wpisów w księgach wieczystych, co może stanowić pomoc finansową przedsiębiorcy. Dodatkowo należy wskazać, iż notariusz za dokonane orzeczenie (wpis) pobierze takse notarialną jako prywatny przedsiębiorca, a za jego błędy odszkodowawczo będzie odpowiadał Skarb Państwa, który gwarantuje rękojmię	Uwaga niezasadna Notariusz będzie ponosił odpowiedzialność na dotychczasowych zasadach, tj. będzie ponosił odpowiedzialność za szkodę

			ksiąg wieczystych i odpowiada odszkodowawczo, jeśli zostanie naruszona podczas wpisu. Uzasadnienie projektowanej ustawy nie zawiera w tym zakresie wskazania, dlaczego Skarb Państwa ma odpowiadać finansowo za błędy notariuszy, które notariusz dokona podczas wpisu, a które były wykonane za wynagrodzeniem, które jest dochodem prywatnego przedsiębiorcy.	wyrządzoną przy wykonywaniu czynności notarialnych. Wykonując zadania z zakresu szczególnej ochrony prawnej powierzone przez Państwo, notariusz nie występuje jako przedsiębiorca, lecz jako funkcjonariusz publiczny działający w imieniu Państwa, stąd zasadne jest umożliwienie poszkodowanemu wyboru podmiotu, wobec którego skieruje roszczenie. Analogiczna regulacja prawidłowo funkcjonuje w odniesieniu do komorników sądowych (art. 36 ust. 2). Interes Skarbu Państwa został odpowiednio zabezpieczony, gdyż zgodnie z art. 49 § 2, w przypadku naprawienia szkody Skarb Państwa ma zwrotne roszczenie do notariusza.
18	Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych Lex Iusta	Uwagi ogólne	Negatywna uwaga odnośnie do braku w projekcie przewidzianego trybu w przypadku odmowy dokonania wpisu przez notariusza i przekazania sprawy do sądu.	Uwaga niezasadna Zgodnie z art. 626 ⁸ § 14 k.p.c. w przypadku braku podstaw do dokonania wpisu lub istnienia przeszkody do jej dokonania, notariusz przekazuje wniosek o wpis do sądu. Oczywiście jest, że wniosek taki musi zostać

				przekazany do sądu rejonowego, który prowadzi księgę wieczystą dla nieruchomości oraz – skoro notariusz nie dokonał wpisu - że sąd ten będzie rozpoznawał sprawę jako sąd pierwszej instancji.
19	Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych Lex Iusta	Uwagi ogólne	Uwaga wskazująca na potencjalne naruszenie niezależności sądu. Projekt w żaden sposób nie zabezpiecza sytuacji, w której prawomocnie oddalony wniosek z aktu notarialnego przez Sąd będzie respektowany, a nie spowoduje, iż strona ponownie pójdzie do notariusza, który następnie dokona wpisu (sporządzając ewent. dodatkowy protokół notarialny). Projektowana zmiana ustawy nie przyspieszy postępowań o wpis do księgi wieczystej.	Uwaga niezasadna Takie ewentualność istnieje także w przypadku ponownego złożenia wniosku już rozpoznanego przez sąd wieczystoksięgowy. Ponadto, uwaga nie uwzględnia specyfiki instytucji <i>res iudicata</i> w postępowaniu nieprocesowym (zgodnie z art. 523 k.p.c. prawomocne postanowienie orzekające co do istoty sprawy nie może być zmienione ani uchylone, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Jednakże prawomocne postanowienie oddalające wniosek sąd może zmienić w razie zmiany okoliczności sprawy, uzupełnienia dokumentów.). Po wejściu życie planowanych rozwiązań, w przypadku czynności notarialnych,

				<p>w których nie ma konfliktu czy też sporu pomiędzy stronami (strony są zgodne co do prawa wpisywanego oraz wykreślanego z księgi), taki wniosek, rozpoznawany przez notariusza, z istoty zakończy się wpisem do księgi przez notariusza. Zmniejszenie obciążenia pracą referendarzy sądowych z tytułu projektowanych zmian i ewentualnie uwolnione etaty zostaną przekierowane do zminimalizowania opóźnień i zaległości w innych obszarach działalności Wydziałów Ksiąg Wieczystych, co przyspieszy postępowania o wpis.</p>
20	Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych Lex Iusta	Uwagi ogólne	<p>Negatywna uwaga odnośnie do skuteczności projektowanych zmian w zakresie powierzenia notariuszom kompetencji do dokonywania wpisów w księgach wieczystych. Wskazuje się na sytuacje, gdzie wnioski o wyodrębnienie lokali dotyczą wyodrębnienia z jednej księgi wieczystej. W Wydziale Ksiąg Wieczystych takie wnioski mogą trafiać do różnych orzeczników, a nieobecność jednego z nich może powodować, że pozostali orzecznicy nie będą mogli rozpoznawać kolejnych wniosków.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Nowelizacja ma za zadanie wyeliminowanie problemów opisanych przez referendarzy i m.in. przyspieszenie dokonywania wpisów do ksiąg wieczystych.</p>
21	Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych Lex Iusta	Uwagi ogólne	<p>Brak rozwiązań w projektowanej ustawie odnośnie do rozwiązań na wypadek zaginięcia/zniszczenia akt księgi wieczystej.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Akta księgi wieczystej prowadzone są elektronicznie, wobec czego nie istnieje</p>

				<p>możliwość ich fizycznego „zaginięcia” poza przypadkami siły wyższej. Projektowane rozwiązanie nie zakłada „wypożyczania” akt ksiąg wieczystych do siedziby kancelarii, a dokumenty stanowiące podstawę wpisu notariusz obowiązany jest przechowywać ze szczególną starannością i dbać o ich odpowiednie zabezpieczenie (§5 ust. 4 Regulaminu wewnętrznego urzędowania kancelarii notarialnej). W przypadku zaginięcia/zniszczenia akt księgi wieczystej zastosowanie będzie miała regulacja księgi czwartej k.p.c. – Postępowanie w razie zaginięcia lub zniszczenia akt.</p>
22	Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych Lex Iusta	Uwagi ogólne	<p>Oslabienie bezpieczeństwa systemu teleinformatycznego odpowiedzialnego za prowadzenie ksiąg wieczystych. Umożliwienie dokonywania zmian podmiotom innym niż sąd w sposób naturalny otwiera dodatkowe furtki do tego systemu dla hackerów. Aktualnie do obsługi programu SOWKW (System Obsługi Wydziałów Ksiąg Wieczystych) używane są odrębne komputery, na których nie można nawet korzystać z internetu, bo jest on odłączony dla bezpieczeństwa.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Kwestia ta została uregulowana w art. 4 pkt 4 i 5 projektu: „4) w art. 58 pkt 2 otrzymuje brzmienie: „2) czynności, które przy prowadzeniu i przechowywaniu ksiąg wieczystych mogą spełniać samodzielnie pracownicy sądowi, notariusze i pracownicy</p>

				<p>kancelarii notarialnych – uwzględniając zasady sprawności, racjonalności i szybkiego działania sądu oraz zasadę jawności ksiąg wieczystych.”; 5) po art. 58 dodaje się art. 58³ w brzmieniu: „Art. 58³. Minister Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia określi warunki techniczne dokonywania wpisów do ksiąg wieczystych przez notariuszy, mając na uwadze konieczność zapewnienia bezpieczeństwa wpisów w księgach wieczystych.”.</p> <p>Kwestia ta będzie przedmiotem szczegółowo uregulowana w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 58³ u.k.w.h.</p>
23	Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych Lex Iusta	Uwagi ogólne	<p>Negatywna opinia wobec powierzenia notariuszom dokonywania wpisów w księdze wieczystej, która zdaniem autorów opinii może prowadzić także do rozhermetyzowania spójności systemu ksiąg wieczystych, a w niektórych sytuacjach wręcz do „patologii”. Rękojmnia wiary publicznej ksiąg wieczystych stanie się fikcją. Jak wskazano w ocenie skutków regulacji, celem projektowanej regulacji jest odciążenie sądów w czynnościach o charakterze bezspornym oraz skrócenie czasu na dokonanie czynności we wpisach do Ksiąg Wieczystych. Za bardziej efektywne, mniej kosztowne dla Skarbu Państwa i pozbawione niebezpieczeństwa obniżenia</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Jest to polemika z przyjętą koncepcją, poszczególne uwagi zostały szczegółowo omówione powyżej.</p>

			<p>pewności obrotu, byłoby zwiększenie obsady pracowników w obciążonych wydziałach lub opłacenie godzin nadliczbowych pracowników tych wydziałów.</p>	
24	<p>Ogólnopolskie Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych</p>	<p>Uwagi ogólne</p>	<p>Negatywna uwaga odnośnie do potrzeby projektowanych rozwiązań z uwagi na zmniejszający się czas rozpoznania sprawy w Wydziałach Ksiąg Wieczystych. Wskazuje się na spadek ilości spraw w Wydziałach Ksiąg Wieczystych z uwagi na zmniejszenie ilości spraw wynikających z tzw. ustawy przekształceniowej. Wskazuje się na wysoki koszt projektowanych rozwiązań.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Projektowane rozwiązania nie oddziałują na dotychczasowe rozwiązania dotyczące dokonywania wpisów do ksiąg wieczystych przez sądy, lecz mają stanowić alternatywny dodatkowy mechanizm, z którego skorzystanie jest uzależnione od woli zainteresowanych podmiotów. Liczba wpływu spraw wieczystoksięgowych w 2020 r. wynosiła 4 990 358, natomiast w 2021 r. ogółem do Wydziałów KW - 5 068 977 spraw, w tym rep. KW - 4 969 303 spraw. Obserwowany jest zatem stały, wysoki wpływ spraw do wydziałów wieczystoksięgowych. Po wejściu życie planowanych rozwiązań, w przypadku czynności notarialnych, w których nie ma konfliktu czy też sporu pomiędzy stronami (strony są zgodne co do prawa wpisywanego oraz wykreślanego</p>

				z księgi), taki wniosek, rozpoznawany przez notariusza, z istoty zakończy się wpisem do księgi przez notariusza. Zmniejszenie obciążenia pracą referendarzy sądowych z tytułu projektowanych zmian i ewentualnie uwolnione etaty zostaną przekierowane do zminimalizowania opóźnień i zaległości w innych obszarach działalności Wydziałów Ksiąg Wieczystych, co przyspieszy postępowania o wpis.
25	Ogólnopolskie Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych	Uwagi ogólne	Negatywna opinia odnośnie do wyboru stron miejsca złożenia wniosku o wpis w księdze wieczystej. Wątpliwości powstaną w sytuacji, kiedy wnioski o wyodrębnienie lokali z jednego budynku zostaną złożone i do sądu, i do notariusza. Zdaniem Stowarzyszenia, w takim przypadku nabywcy lokali mieszkalnych będą niejako „zobligowani” do złożenia wniosku u notariusza, gdyż ich decyzja o złożeniu wniosku do sądu skutkować będzie zatrzymaniem następnych wpisów do danej księgi wieczystej. Projektowane rozwiązania mogą wydłużyć procedurę uzyskania wpisu w księdze wieczystej i narazi wierzyciela na brak zabezpieczenia jego roszczeń. OSR nie zwiera informacji, w jakim zakresie projektowane rozwiązania mają przyspieszyć postępowanie. Ocena skutków projektowanej regulacji na żadnym etapie nie wskazuje, na ile wpis dokonywany przez notariusza ma przyspieszyć postępowanie. Wskazać należy, iż w dalszym ciągu obowiązuje zasada postępowania wieczystoksięgowego dotycząca rozpoznawania wniosków o wpis w księgach wieczystych	Uwaga niezasadna Obywatelom i innym uczestnikom obrotu prawnego przysługiwać będzie prawo do dokonania wyboru złożenia wniosku przez notariusza za pośrednictwem systemu teleinformatycznego i oczekiwania na rozpoznanie wniosku w oparciu o procedury obowiązujące dotychczas. Powierzenie dokonywania wpisów do ksiąg wieczystych notariuszom ma stanowić alternatywne rozwiązanie, uzależnione od woli strony, a wpisy będą dokonywać

			<p>zgodnie z kolejnością ich wpływu, wskazana w art. 626⁶ k.p.c., a to z uwagi na konieczność zapewnienia bezpieczeństwa obrotu nieruchomościami. Ustawa nie wskazuje, kto jest właściwy do rozpoznania wniosku, jeśli strony tej samej czynności z aktu notarialnego złożą odmienne w tym zakresie oświadczenia.</p>	<p>jedynie notariusze, którzy wyrażą takie zainteresowanie, dlatego rozwiązanie to nie wpłynie niekorzystnie na zabezpieczenie roszczeń wierzycieli, gdyż pozostawia się im prawo wyboru podmiotu, który będzie dokonywał wpisu. W zakresie ujawniania hipoteki łącznej, to notariuszowi przyznano taką kompetencję w projektowanym § 12 art. 626⁸ k.p.c. Zmniejszenie ilości spraw rozpoznawanych przez sąd wieczystoksięgowy wpłynie na przyspieszenie rozpoznania wniosków, notariusz ma możliwość zapoznania się z treścią księgi wieczystej i dokumentów w sądzie. Wskazać także należy na art. 24b ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne, na podstawie którego tworzony jest zintegrowany system informacji o nieruchomościach, umożliwiający wymianę danych w formie elektronicznej. W trakcie dalszych prac koncepcyjnych, po utworzeniu ZSIN, rozważane będzie podlegało zapewnienie</p>
--	--	--	--	---

				<p>notariuszom dostępu do wskazanego systemu.</p> <p>Zgodnie z art. 80 § 2 ustawy - Prawo o notariacie, przy dokonywaniu czynności notarialnych notariusz jest obowiązany czuwać nad należytym zabezpieczeniem praw i słusznym interesów stron oraz innych osób, dla których czynność ta może powodować skutki prawne. Wskazać także należy, że pozycja notariusza różni się od pozycji innych zawodów zajmujących się świadczeniem usług prawnych, gdyż zadaniem notariusza jest bowiem przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa obrotu prawnego. Status notariusza odbiega zatem znacząco od statusu innych zawodów prawniczych.</p> <p>W przypadku złożenia sprzecznych wniosków, notariusz powinien ocenić wnioski w świetle powołanego przepisu oraz ma możliwość odmowy dokonania czynności notarialnej sprzecznej z prawem (art. 81 Prawa o notariacie).</p>
26	Ogólnopolskie	Uwagi ogólne	Negatywna opinia odnośnie do powierzenia kompetencji do	Uwaga częściowo niezasadna

	Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych		<p>dokonywania wpisom w księgach wieczystych notariuszom, którzy sporządzali dany akt notarialny. Może to naruszyć zasadę bezstronności i zasadę sprawiedliwości proceduralnej. Projekt narusza także bezpośrednio zasadę bezstronności osoby orzekającej, który wydaje orzeczenie w imieniu Sądu (art. 626⁸ ust. 6 k.p.c.), gdyż przed dokonaniem wpisu notariusz ma obowiązek zbadać czynność notarialną pod względem skuteczności i ważności (art. 626⁸ ust. 2 k.p.c.), który <i>de facto</i> w rzeczywistości sam sporządził. Projekt ustawy, który w art. 2 powierza notariuszowi czynności z zakresu ochrony prawnej, nie zapewnia przesłanek stabilności zatrudnienia, bezstronności i niezależności od innych organów władzy publicznej, zgodnie z zasadą sprawiedliwości proceduralnej, w myśl art. 45 ust. 1 Konstytucji. Zdaniem autorów uwagi, projektowane rozwiązania naruszają zasadę bezstronności Sądu, ponieważ to uczestnik postępowania będzie decydować i wybierać orzecznika (notariusza), który dokonana stosownego wpisu (orzeczenia).</p> <p>W przedmiotowej regulacji zakłada się również wdrożenie rozwiązań, polegających na wydawaniu przez Ministra Sprawiedliwości decyzji w przedmiocie udzielenia poszczególnym notariuszom dostępu do systemu teleinformatycznego – z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa informatycznego. W konsekwencji rozszerzeniu uległby nadzór sprawowany przez Ministra Sprawiedliwości nad notariuszami w zakresie nowych kompetencji. Wynikiem takiego rozwiązania może być pozbawienie notariuszy niezależności orzeczniczej przy dokonywaniu wpisów w księgach wieczystych.</p>	<p>Wprowadzono korektę projektowanego przepisu art. 1 § 1 pkt 2, który brzmi: „dokonywanie czynności z zakresu szczególnej ochrony prawnej, o których mowa w art. 79 pkt 1d i pkt 5a”.</p> <p>Zwrócić należy uwagę na treść art. 84 prawa o notariacie oraz podwyższone standardy, którymi powinna kierować się osoba wykonująca zawód zaufania publicznego. Wskazać także należy, że pozycja notariusza różni się od pozycji innych zawodów zajmujących się świadczeniem usług prawnych, gdyż zadaniem notariusza jest bowiem przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa obrotu prawnego. Status notariusza odbiega zatem znacząco od statusu innych zawodów prawnych. Przy dokonywaniu niektórych czynności notarialnych notariusz wychodzi poza ocenę treści stosunków prawnych wyznaczanych przez osoby korzystające z notarialnej formy dokonania czynności.</p>
--	---	--	---	--

				<p>Sporządzenie przez notariusza nakazu zapłaty czy wpisu do księgi wieczystej nie powinno być łączone z kompetencją sądu (lub referendarza sądowego) do sprawowania wymiaru sprawiedliwości, lecz ma charakter udzielania ochrony prawnej. Analizowana instytucja wpisuje się w konstrukcję tzw. spiesznego traktowania sprawy zakładającej wprowadzenie instrumentów pozwalających „uproszczyć i skrócić zwyczajne postępowanie sądowe i ulżyć sądom, uprawnionemu dać możliwość szybkiego uzyskania orzeczenia sądowego, a zobowiązanemu oszczędzić zbędnych kosztów sporu” (W. Pressner, Postępowanie nakazowe i upominawcze (podobieństwa i różnice), Nowa Palestra 1933, nr 2, s. 7 i n. Por. T. Zembruski, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom II. Artykuły 367 – 50539, red. T. Wiśniewski, Warszawa 2021, s. 993 i n.). Wskazana regulacja nie stanowi zatem ograniczenia prawa do sądu, a tym samym naruszenia</p>
--	--	--	--	--

				art. 45 Konstytucji, lecz stanowi czynność z zakresu ochrony prawnej oraz realizację rekomendacji nr R(86)12 Komitetu Ministrów Rady Europy z dnia 16 września 1986 r. w sprawie środków przeciwdziałania nadmiernemu obciążeniu sądów, tj. postulatu „ograniczenia liczby pozasądowych – stale rosnących – zadań wykonywanych przez sędziów” poprzez „przekazanie je organom „poza systemem wymiaru sprawiedliwości” (P. Rylski, Pozycja ustrojowa i procesowa referendarza sądowego w postępowaniu cywilnym, IWS, warszawa 2010, s. 4 i powołana tam literatura).
27	Ogólnopolskie Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych	Uwagi ogólne	Negatywna uwaga odnośnie do zwiększenia nadzoru Ministra Sprawiedliwości nad działaniem notariuszy, w kontekście wdrożenia rozwiązań, polegających na wydawaniu przez Ministra Sprawiedliwości decyzji w przedmiocie udzielenia poszczególnym notariuszom dostępu do systemu teleinformatycznego – z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa informatycznego. Wynikiem takiego rozwiązania może być pozbawienie notariuszy niezależności orzecniczej przy dokonywaniu wpisów w księgach wieczystych.	Uwaga niezasadna Jest to polemika z przyjętą koncepcją. Rozszerzenie zakresu kompetencji notariuszy wymaga wzmocnienia środków nadzoru (por. komentarz do uwagi nr 3).
28	Ogólnopolskie Stowarzyszenie Referendarzy	Uwagi ogólne	Projektowana ustawa wprowadza w art. 23b ustawy o księgach wieczystych i hipotece rejonizację notariuszy dokonujących wpisów, co w praktyce może stwarzać uprzywilejowanie dla	Uwaga niezasadna Projekt zakłada, iż wpisów do ksiąg wieczystych będzie

	Sądowych		notariuszy w dużych aglomeracjach.	dokonywał notariusz mający kancelarię na obszarze sądu rejonowego, w którym prowadzona jest księga wieczysta. Wydziały Ksiąg Wieczystych w sądach nie znajdują się jedynie w dużych aglomeracjach, lecz także w mniejszych miastach.
29	Ogólnopolskie Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych	Uwagi ogólne	Negatywna uwaga odnośnie do doręczeń zawiadomień o wpisach do ksiąg wieczystych. Zdaniem autorów uwagi projekt nie wskazuje wprost, kto ma dokonać zawiadomienia o wpisie: kancelaria notarialna czy sąd wieczystoksięgowy. Przy założeniu, że te czynności w dalszym ciągu pozostałyby w gestii sądu wieczystoksięgowego, to wskazane rozwiązanie niesie za sobą dodatkowe obciążenie dla zatrudnionych urzędników sądowych.	Uwaga niezasadna W celu uniknięcia wątpliwości doprecyzowano brzmienie przepisu art. 79 pkt 1e, który wskazuje, że notariusz: „zawiadamia o dokonanym wpisie wnioskodawcę oraz osoby, których prawa zostały wykreślone lub obciążone bądź na rzecz których wpis ma nastąpić, pouczając o terminie i sposobie zaskarżenia oraz skutkach niezaskarżenia wpisu”.
30	Krajowa Rada Notarialna	art. 1 pkt 1	Negatywna uwaga odnośnie do konstrukcji wprowadzenia do katalogu kompetencji zadań z zakresu ochrony prawnej, co zdaniem autorów uwagi jest systemowym nieporozumieniem. Notariusz jest instytucją powołaną dla zapewnienia bezpieczeństwa obrotu prawnego, a zatem jest zarazem organem ochrony prawnej. Każda czynność notarialna jest zarazem czynnością z zakresu ochrony prawnej, chociaż oczywiście istnieją czynności z zakresu ochrony prawnej nie dokonywane przez notariusza, które nie są czynnościami	Uwaga niezasadna W związku z koniecznością uniknięcia kontrowersji dotyczących zakresu pojęcia „czynności z zakresu ochrony prawnej” oraz faktem, iż notariusz to w istocie „sędzia spraw niespornych”, dokonujący

			notarialnymi. Zróżnicowanie zawarte w Projekcie jest zbędne i całkowicie nieprawidłowe.	czynności na pograniczu ochrony prawnej i wymiaru sprawiedliwości, wprowadzono korektę projektowanego przepisu art. 1 § 1 pkt 2, który brzmi: „dokonywania czynności z zakresu szczególnej ochrony prawnej, o których mowa w art. 79 pkt 1d i pkt 5a.”. Ponadto, w ustawie – Prawo o ustroju sądów powszechnych w art. 2 dodano § 2b w brzmieniu: „W zakresie określonym w ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie oraz ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego czynności z zakresu ochrony prawnej wykonują również notariusze.”. W pozostałym zakresie por. komentarz do uwagi nr 7.
31	Krajowa Rada Notarialna	art. 1 pkt 2	Negatywna opinia odnośnie do przyznania notariuszom przymiotu funkcjonariusza publicznego. W świetle aktualnych uregulowań notariusz działa jako osoba zaufania publicznego, korzystając z ochrony przysługującej funkcjonariuszom publicznym. Hybrydowość zawodu notariusza wielokrotnie podkreślana była w literaturze i w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego, Sądu Najwyższego oraz sądów powszechnych. Wskazywano słusznie, że niezależnie od realizacji funkcji publicznych notariusz jest zarazem	Uwaga niezasadna Proponowane rozwiązanie zapewni wzrost zaufania obywateli do tej grupy zawodowej i wyeliminuje ryzyko nieprawidłowości szeroko opisanych w uzasadnieniu projektu. W art. 2 § 1

			<p>przedsiębiorcą prowadzącym na własny rachunek kancelarię notarialną, która musi osiągnąć przychody większe od kosztów jej funkcjonowania w celu zapewnienia notariuszowi godziwego wynagrodzenia za jego pracę.</p>	<p>przesądzone, że notariusz jest funkcjonariuszem publicznym nie tylko na gruncie prawa karnego. Jak wskazano w doktrynie, „definicji zawartej w ustawie karnej nie należy przyznawać waloru ogólnosystemowego i w konsekwencji nie należy ujmować statusu notariusza jako funkcjonariusza publicznego wyłącznie w kontekście jego ochrony prawnokarnej i odpowiedzialności karnej” (T. Ereciński, Kilka uwag, s. 44 i n., za: A.J. Szereda (red.), Prawo o notariacie. Komentarz, Warszawa 2022, Legalis). Rozwiązanie z art. 2 ust. 1 to rozwiązanie, które nawiązuje wprost do rozwiązań istniejących przynajmniej od 1945 r. w prawie francuskim. Ten status notariuszy w prawie francuskim wprowadziło pozostające w mocy rozporządzenie (z mocą ustawy) francuskiego Rządu z dnia 2 listopada 1945 r. (<i>Ordonnance n° 45-2590 du 2 novembre 1945 relative au statut du notariat</i>). Zgodnie z art. 1 tego rozporządzenia notariusze</p>
--	--	--	--	--

				są funkcjonariuszami państwowymi (<i>officier publique</i>). Wskazywaną w komentarzach doktryny francuskiej cechą funkcji notariusza wskazującą na jego charakter funkcjonariusza publicznego jest system surowych sankcji dyscyplinarnych i karnych za naruszanie obowiązków i nadużywanie uprawnień przez notariuszy. Projektowana regulacja nawiązuje do dobrych, sprawdzonych wzorów, zarówno polskich – przedwojennych jak i europejskich.
32	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 1 projektu	Negatywna opinia odnośnie do wprowadzonego w projekcie rozróżnienia na czynności notarialne oraz czynności z zakresu ochrony prawnej, gdyż czynność notarialna może być zarazem czynnością z zakresu szeroko pojętej ochrony prawnej. W obecnym stanie prawnym notariusze posiadają kompetencję do wydawania aktów poświadczenia dziedziczenia i podejmowania czynności dotyczących europejskiego poświadczenia dziedziczenia, które stanowią czynności z zakresu ochrony prawnej. Co do zasady warunkiem wykonania czynności z zakresu ochrony prawnej jest całkowity brak sporu. Przy wydawaniu aktu powołania zarządcy sukcesyjnego i aktu odwołania zarządcy sukcesyjnego, bezsporność nie jest warunkiem koniecznym, decydująca jest zgoda wymaganej przepisem większości osób, którym przypada udział w przedsiębiorstwie w spadku. W tym kontekście przy	Uwaga częściowo zasadna Podstawą ustrojową notariatu jest realizacja funkcji prewencyjnej polegającej na zapewnieniu bezpieczeństwa obrotu prawnego. Jednocześnie funkcja notariusza jako strażnika praworządności w państwie sprawia, że nie jest on ani organem rozstrzygającym, gdyż nie rozstrzyga sporu o prawo, ani nie sprawuje wymiaru sprawiedliwości. Nie jest on też typowym organem pomocy

			<p>powoływaniu i odwoływaniu zarządcy sukcesyjnego notariusz pełni <i>sui generis</i> funkcję orzeczniczą i w pewnym określonym ustawowo zakresie staje się sędzią ewentualnego sporu. Tym samym dokonuje czynności z zakresu szeroko pojętej ochrony prawnej. Zdaniem autorów uwagi każda czynność notarialna dokonywana przez notariusza jako osobę zaufania publicznego jest czynnością z zakresu szeroko rozumianej ochrony prawnej. W konsekwencji również uzasadnianie zmian w zasadach nadzoru nad notariatem, przyznania notariuszom nowych zadań w postaci wpisów do ksiąg wieczystych i wydawania notarialnych nakazów zapłaty jest błędne. Wprowadzenie dodatkowej kompetencji notariusza w postaci wpisów do ksiąg wieczystych i wydawania notarialnych nakazów zapłaty nic nie zmienia w pozycji ustrojowej notariusza.</p>	<p>prawnej, w odróżnieniu od innych podmiotów świadczących usługi prawnicze – adwokatów, radców prawnych czy doradców podatkowych, korzystających również z przymiotu zawodu zaufania publicznego, gdyż nie reprezentuje żadnej ze stron, lecz równoważy ich interesy i zapewnia zgodność dokonywanych czynności z prawem. Notariusz jest organem ochrony prawnej pełniącym funkcję publiczną poza strukturą organów państwa w ramach decentralizacji zadań demokratycznego państwa prawnego (M. Setkowicz [w:] red. A.J. Szereda Notariat. Czynności Notarialne. Legalis) W związku z koniecznością uniknięcia kontrowersji dotyczących zakresu pojęcia „czynności z zakresu ochrony prawnej” oraz faktem, iż notariusz to w istocie „sędzia spraw niespornych”, dokonujący czynności na pograniczu ochrony prawnej i wymiaru sprawiedliwości - wprowadzono korektę projektowanego przepisu art. 1 § 1 pkt 2, który brzmi:</p>
--	--	--	--	---

				„dokonywanie czynności z zakresu szczególnej ochrony prawnej, o których mowa w art. 79 pkt 1d i pkt 5a.”.
33	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 2 projektu	Notariat w obecnym stanie prawnym gwarantuje równowagę, stwarzając obywatelom jako uczestnikom obrotu prawnego, możliwość ochrony bezstronnego specjalisty z zakresu prawa, równoważącego interes państwa oraz interes obywatela. Wprowadzenie zmiany w zakresie statusu notariusza naruszy tę równowagę. Dotychczasowa regulacja spełnia cele tej ustawy i wymogi konieczne dla realizacji zadań notariatu, także tych wskazanych w Projekcie.	Uwaga niezasadna Aby uwypuklić pozycję ustrojową notariuszy, projekt ustawy wprowadza zasadę, iż notariusz jest funkcjonariuszem państwowym. W pozostałym zakresie por. komentarz do uwagi nr 31.
34	Krajowa Rada Notarialna	art. 1 pkt 4 projektu (dot. art. 15a)	Negatywna uwaga odnośnie do przyznania Ministrowi Sprawiedliwości kompetencji do zawieszania notariusza w czynnościach zawodowych. Projekt przewiduje, że zażalenie na takie postanowienie nie wstrzymuje jego wykonania. Projektowane przepisy nie zawierają żadnego realnego ograniczenia czasowego instytucji zawieszenia, wskazując jedynie, że ustaje ono np. w wypadku postępowania karnego z chwilą jego prawomocnego zakończenia, chyba że notariusz został skazany lub Minister Sprawiedliwości uchylił zawieszenie wcześniej. Zdaniem autorów uwagi, przepisy dotyczące zawieszenia w proponowanym kształcie są całkowicie zbędne, gdyż nie biorą pod uwagę, że we wszystkich sytuacjach, w których notariuszowi postawiono zarzut popełnienia przestępstwa, prokurator ma możliwość zawieszenia go w czynnościach zawodowych, stosując w tym zakresie odpowiedni środek zapobiegawczy, przewidziany w przepisach kodeksu postępowania karnego. W wypadku umorzenia postępowania lub uniewinnienia notariusza, odpowiedzialność odszkodowawcza Skarbu Państwa będzie	Uwaga niezasadna Jest to polemika z przyjętą koncepcją postępowania dyscyplinarnego. Analogiczne rozwiązania prawidłowo funkcjonują w odniesieniu do innych grup zawodowych, np. komorników. Zasada proporcjonalności została zachowana, gdyż w przypadku funkcjonariuszy publicznych potrzeba ochrony interesu społecznego przeważa nad interesem prywatnym. Zasada domniemania niewinności nie pozwala na stosowanie sankcji karnych, lecz pozwala na stosowanie środków

			sięgała znaczących kwot pieniężnych.	<p>dyscyplinarnych. Trybunał Konstytucyjny wskazał, że: „deontologia postępowania dyscyplinarnego jest inna niż postępowania karnego. Łączy się ona przede wszystkim ze specyfiką wykonywania niektórych zawodów oraz zasadami funkcjonowania konkretnych korporacji zawodowych. Ukształtowane w ich ramach reguły deontologiczne ukierunkowane są przede wszystkim na obronę honoru i dobra zawodu. Mogą przez to odwoływać się do etycznych aspektów współistnienia i działania. Deontologia zawodowa musi być więc ujmowana także w perspektywie imperatywnych rozwiązań praktycznych w zakresie dotyczącym wypełniania obowiązków zawodowych. Stąd też odpowiedzialność dyscyplinarna związana może być z czynami, które nie podlegają odpowiedzialności karnej. Takie zasady odpowiedzialności przewiduje się zwłaszcza w odniesieniu do zawodów o</p>
--	--	--	--------------------------------------	---

				dużym prestiżu społecznym (nauczyciele, lekarze, prawnicy), gdzie należyta troska o ich godność jest ważnym jego elementem.” (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 lutego 2001 r., K 22/00, Legalis nr 49666).
35	Krajowa Rada Notarialna	art. 1 pkt 4 projektu (dot. art. 15a)	Negatywna opinia odnośnie do powierzenia właściwości do rozpoznania zażalenia na decyzję Ministra Sprawiedliwości Sadowi Okręgowemu w Warszawie. Brak jest uzasadnienia takiego trybu w uzasadnieniu projektu. Zawieszenie notariusza odbywa się na zasadach surowszych niż wobec urzędnika państwowego, któremu postawiono zarzut przestępstwa. Notariusz, jako prowadzący działalność na własny rachunek pozbawiony jest po prostu środków do życia.	Uwaga niezasadna Analogiczne rozwiązanie funkcjonuje w art. 18 ust. 3 ustawy o komornikach sądowych. Celem regulacji nie jest nadanie postępowaniu w przedmiocie zawieszenia cech postępowania karnego, lecz zapewnienie notariuszowi jak najszerszych praw i gwarancji służących zabezpieczeniu jego interesów podczas stosowania środków nadzoru przez Ministra Sprawiedliwości.
36	Krajowa Rada Notarialna	art. 1 pkt 4 projektu (dot. art. 15a)	W projekcie wskazano, że zawieszenie notariusza w czynnościach skutkuje z mocy prawa zawieszeniem w pełnieniu wszelkich funkcji w samorządzie notarialnym. Postawienie notariuszowi zarzutu popełnienia przestępstwa i automatyczne zawieszenie go w czynnościach zawodowych może także spowodować znaczącą destabilizację w funkcjonowaniu organów samorządu notarialnego, przy jednoczesnym braku jakichkolwiek rozwiązań, wskazujących	Uwaga niezasadna Interes publiczny w tym zakresie przeważa nad interesem korporacyjnym. Ponadto, w interesie samorządu notarialnego leży eliminowanie ze swojego grona osób, które nie

			<p>kto ma przejąć funkcję zawieszonoego członka organu samorządu i jak w takim wypadku kształtować się będzie odpowiedzialność za realizację przez organy samorządu także działań publicznych zleconych przez państwo.</p>	<p>dają gwarancji należytego wykonywania zawodu. Jak wskazał Trybunał Konstytucyjny w wyroku P 21/02, art. 17 ust. 1 Konstytucji in fine - poprzez werbalizację wymogu działania „w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony” - nie pozostawia wątpliwości co do priorytetowego traktowania interesu publicznego w ramach sprawowanej „pieczy”. Dotyczy to również relacji „interesu publicznego” do środowiskowego interesu konkretnej korporacji zawodowej. Obowiązuje tu pierwszeństwo interesu publicznego w stosunku do interesu środowiskowego (i to bez względu na potencjalne trudności w zharmonizowaniu tychże interesów przez samorząd - w art. 17 ust. 1 <i>ab initio</i> - legitymowany jednocześnie do reprezentowania osób wykonujących zawody zaufania publicznego)”. </p>
37	Sąd Najwyższy	art. 1 pkt 4 projektu	<p>Krytyczna opinia odnośnie do wprowadzenia możliwości zawieszenia notariusza w czynnościach w każdym przypadku prowadzenia postępowania o nieumyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub nieumyślne przestępstwo</p>	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>Jest to polemika z przyjętą koncepcją postępowania</p>

			skarbowe. Pojawia się możliwość takiego zawieszenia, gdy np. przestępstwo niemyślne (np. nieumyślne spowodowanie wypadku komunikacyjnego) nie ma jakiegokolwiek związku z wykonaniem uprawnień przez notariusza i nie rzutuje na jakość i sposób wykonywania tych uprawnień.	dyscyplinarnego. Zasadność zawieszenia podlega kontroli sądowej (projektowany art. 15a § 4). Identycznie, jak w przypadku ustawy o komornikach sądowych, Minister Sprawiedliwości będzie kierował się dobrem obywateli i właściwym funkcjonowaniem notariatu. Podobne rozwiązania funkcjonują w ustawie o komornikach sądowych, dla przykładu w art. 18 ustawy o komornikach sądowych uregulowano przesłanki zawieszenia komornika w czynnościach. Od daty wejścia w życie wspomnianej ustawy (tj. od 1.01.2019 r.) nie zostały zgłoszone żadne wątpliwości natury konstytucyjnej.
38	Prezes Prokuraturii Generalnej RP	art. 1 pkt 4 projektu	Poddaje się pod rozwałę, czy mając na uwadze funkcjonujące możliwości zawieszenia notariusza, projektowany w art. 1 pkt 4 projektu, dodającym art. 15a Prawa o notariacie, dodatkowy mechanizm fakultatywnego zawieszenia notariusza przez Ministra Sprawiedliwości, jest niezbędny. Istnieje ryzyko kierowania do Skarbu Państwa roszczeń z tytułu niezgodnego z prawem zawieszenia, zwłaszcza że postanowienie o zawieszeniu notariusza ma być wykonalne mimo wniesienia zażalenia, a w przypadku zawieszenia fakultatywnego nie dookreślono, w jakich okolicznościach zawieszenie może być uzasadnione.	Uwaga niezasadna Zasada proporcjonalności została zachowana, gdyż w przypadku funkcjonariuszy publicznych potrzeba ochrony interesu społecznego przeważa nad interesem prywatnym. Zasada domniemania niewinności nie pozwala na stosowanie sankcji karnych, lecz pozwala na

				stosowanie środków dyscyplinarnych. W tych przypadkach decyzja Ministra Sprawiedliwości ma charakter deklaratoryjny i jest pochodną sytuacji procesowej w sprawie karnej. W innych przypadkach natomiast właściwe jest pozostawienie Ministrowi Sprawiedliwości możliwości autokorekty.
39	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 4 projektu	Negatywna uwaga odnośnie do wprowadzenia obligatoryjnego oraz fakultatywnego zawieszania notariusza przez Ministra Sprawiedliwości w określonych przypadkach. Konstrukcja jest analogiczna do rozwiązań wprowadzonych w art. 18 ustawy o komornikach sądowych. Jednak notariusz nie reprezentuje państwa podczas wykonywania swoich zadań, a pieczęci używa jedynie dla zagwarantowania pewności dokonywanych czynności i utrudnienia podrobienia wytworzonych w ten sposób dokumentów. Notariusz i inne zawody prawnicze zaufania publicznego podpadają pod zasadę konstytucyjną – swobody wyboru i wykonywania zawodu. Odmienności ustrojowe zawodów komornika sądowego oraz notariusza nie uzasadniają przyjęcia jednakowego modelu. Stowarzyszenie Notariuszy RP wnosi o wykreślenie w całości projektowanego art. 15a pr. not.	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Pozycja notariusza różni się od pozycji innych zawodów zajmujących się świadczeniem usług prawnych, gdyż zadaniem notariusza jest bowiem przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa obrotu prawnego. Status notariusza odbiega zatem znacząco od statusu innych zawodów prawniczych. Przy dokonywaniu niektórych czynności notarialnych notariusz wychodzi poza ocenę treści stosunków prawnych wyznaczanych przez osoby korzystające z notarialnej formy dokonania czynności.</p> <p>Nowe zadania i uprawnienia przyznane notariuszom</p>

				<p>umiejscawiają ich pozycję ustrojową w coraz większym oddaleniu od typowych organów pomocy prawnej, świadczących usługi prawnicze – adwokatów, radców prawnych czy doradców podatkowych, korzystających również z przymiotu zawodu zaufania publicznego.</p> <p>Wykonując powierzone im zadania z zakresu szczególnej ochrony prawnej, notariusze nie reprezentują żadnej ze stron, lecz równoważą ich interesy i zapewniają zgodność dokonywanych czynności z prawem. Fakt ten powinien znaleźć odzwierciedlenie zarówno w przepisach ogólnych regulujących ustrój notariatu, jak również w zasadach sprawowanego nad notariatem nadzoru i systemie odpowiedzialności dyscyplinarnej.</p>
40	Dr. iur. Marcin Margoński	Art. 1 pkt 4	<p>Negatywna uwaga odnośnie do braku możliwości zawieszenia wykonania postanowienia o zawieszeniu notariusza przez sąd. Ze względu na propozycję rozciągnięcia z mocy prawa skutków zawieszenia notariusza na pełnienie funkcji w samorządzie notarialnym na prawodawcy ciąży szczególny ciężar zapewnienia efektywnej kontroli sądowej postanowień o zawieszeniu notariusza. W szczególności widoczne będzie to</p>	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>Zasadność zawieszenia podlega kontroli sądowej (projektowany art. 15a § 4), jest to rozwiązanie analogiczne do funkcjonujących już w polskim porządku</p>

			<p>w przypadku pełnienia przez notariusza obowiązków sędziego sądu dyscyplinarnego notariatu.</p> <p>Krytyczne stanowisko odnośnie do powierzenia odwołań od decyzji Ministra Sprawiedliwości sądom powszechnym. Sądowa kontrola aktów wydawanych w tym zakresie przez ministra powinna należeć do właściwości sądów administracyjnych. Takie rozwiązanie podyktowane jest również koniecznością uniknięcia zarzutu, że rzeczywistym celem proponowanej zmiany legislacyjnej jest uzyskanie przez organy władzy politycznej nadmiernego wpływu na obsadę między innymi sądów dyscyplinarnych notariatu</p>	<p>prawnym rozwiązaniach (np. art. 18 ustawy o komornikach i wypracowane na jego gruncie poglądy doktryny: „Ustawa, nakazując odpowiednie stosowanie przepisów KPK, wyraźnie wyłącza możliwość stosowania przepisów o środkach zapobiegawczych, do których w dotychczasowej praktyce orzeczniczej niekiedy bezzasadnie się odwoływano. Wynika to z faktu, że cele i charakter obu instytucji prawnych są zupełnie odmienne. O ile bowiem środki zapobiegawcze w KPK mają na celu głównie zagwarantowanie prawidłowego toku postępowania, o tyle zawieszenie komornika w czynnościach odnosi się nie tyle do będącego w toku postępowania dyscyplinarnego lub administracyjnego, lecz ma na celu zapobieżenie sytuacjom, w których komornik w dalszym ciągu, w sposób niewłaściwy korzystałby z przysługującego mu <i>imperium</i>, a to w konsekwencji narażałoby zarówno uczestników</p>
--	--	--	--	---

				<p>postępowania, osoby trzecie, jak i sam wizerunek wymiaru sprawiedliwości na niepowetowane szkody. Rozwiązanie powyższe jest zbieżne ze stanowiskiem, jakie przedstawił TK w wyr. z 25.7.2012 r. (<u>K 14/10</u>, Legalis). W uzasadnieniu tego wyroku TK wskazał, że instytucja zawieszenia komornika w czynnościach na podstawie art. 15 ust. 1 KomSEgzU ma charakter instrumentu nadzorczego, stosowanego w postępowaniu administracyjnym i nie jest środkiem zapobiegawczym w rozumieniu KPK. Nie odnoszą się zatem do niego ogólne zasady orzekania o tych środkach umieszczone w KPK. Środek ten nie pełni funkcji prewencyjnej wobec prowadzonego postępowania karnego (zapobieganie bezprawnemu wpływowi na prawidłowy tok tegoż postępowania), ale jego celem jest zabezpieczenie interesu publicznego przed wykonywaniem czynności komorniczych przez osobę</p>
--	--	--	--	---

				<p>niedającą rękojmi ich należytego wykonywania (w tym przed popełnieniem kolejnego przestępstwa podczas pełnienia funkcji, co zgodnie z art. 249 § 1 KPK jedynie wyjątkowo uzasadnia zastosowanie środków zapobiegawczych) oraz ochrona zaufania do zawodu komornika.”, <i>R. Reiwer</i> (red.), Ustawa o komornikach sądowych. Komentarz [w:] <i>R. Reiwer</i> (red.), Ustawa o komornikach sądowych. Ustawa o kosztach komorniczych. Komentarz. Wyd. 2, Warszawa 2021, Legalis).</p> <p>Obligatoryjne zawieszenie w czynnościach notariusza, związane jest z postawieniem zarzutów dot. umyślnego przestępstwa ściganego z oskarżenia publicznego lub umyślnego przestępstwa skarbowego, co wyłącza możliwość ingerencji w decyzje procesowe innego organu. W tych przypadkach decyzja Ministra Sprawiedliwości ma charakter deklaratoryjny i jest pochodną sytuacji procesowej w sprawie karnej. W innych</p>
--	--	--	--	---

				<p>przypadkach natomiast właściwe jest pozostawienie Ministrowi Sprawiedliwości możliwości autokorekty.</p> <p>Identycznie, jak w przypadku ustawy o komornikach sądowych, Minister Sprawiedliwości będzie kierował się dobrem obywateli i właściwym funkcjonowaniem notariatu. Należy dodać, że tego typu rozwiązania od ponad 3 lat w poprawny sposób funkcjonuje w obszarze nadzoru nad komornikami sądowymi.</p>
41	Krajowa Rada Notarialna	Art. 1 pkt 5	<p>Negatywna opinia odnośnie do wprowadzenia nowych przesłanek, po zaistnieniu których następuje lub może nastąpić odwołanie notariusza z zajmowanego stanowiska, tj. skazanie prawomocnym wyrokiem karnym za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe. W tym przypadku następuje automatycznie bez względu na rodzaj popełnionego przestępstwa, w tym także takiego, które w ogóle nie jest związane z wykonywaniem zawodu notariusza. W wypadku skazania notariusza za jakiegokolwiek przestępstwo sąd ma możliwość orzeczenia kary dodatkowej zakazu wykonywania zawodu na okres do 10 lat. W takim wypadku notariusz jest odwoływany przez Ministra z zajmowanego stanowiska (art. 16 §1 pkt 5) w dotychczasowym brzmieniu). W świetle aktualnych regulacji gdy sąd nie orzeknie ww. kary dodatkowej obejmującej zakaz wykonywania zawodu notariusza, to popełnienie przez notariusza każdego przestępstwa może zostać zakwalifikowane jako czyn uchybiający powadze i godności</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Zgodnie z art. 11 pkt 2 notariuszem może być powołany ten, kto jest nieskazitelnego charakteru i daje rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu notariusza. Prawomocne skazanie za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe sprawia, że wobec notariusza dezaktualizuje się kryterium spełnienia przesłanki „nieskazitelnego charakteru”, wobec czego nie spełnia on już kryteriów wymaganych do</p>

			zawodu notariusza, co skutować może zawsze złożeniem wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego (art. 50 Prawa o notariacie). W obu ww. wypadkach sąd powszechny lub sąd dyscyplinarny mają możliwość wszechstronnej oceny czy przestępstwo popełnione przez notariusza powinno prowadzić zarazem do jego eliminacji z wykonywanego zawodu czy też wystarczą inne sankcje np. natury dyscyplinarnej. Automatyczna eliminacja z zawodu notariusza w wypadku skazania za przestępstwo umyślne jest zdecydowanie zbyt represyjna, a przede wszystkim niekonieczna z uwagi na kompetencje sądów, o których mowa wyżej.	pełnienia zawodu. Z uwagi na fakt, że to Minister Sprawiedliwości powołuje i odwołuje notariusza, należało uzupełnić przesłanki odwołania notariusza o wskazany przepis.
42	Krajowa Rada Notarialna	Art. 1 pkt 5	Krytyczna uwaga odnośnie do zmiany art. 16 § 3 i wprowadzenia możliwości odwołania notariusza. Brak jest potrzeby zaostrzania odpowiedzialności notariusza poprzez zmianę przepisu, który w praktyce wykorzystywany jest niezwykle rzadko.	Uwaga niezasadna Jest to polemika z przyjętą koncepcją. Kwantyfikatory „rażący” lub „oczywisty” eliminują możliwość odwołania notariusza w wyniku popełnienia drobnego uchybienia.
43	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 5-20	Negatywna uwaga odnośnie do wzmacniania nadzoru nad notariuszami sprawowanego przez Ministra Sprawiedliwości. Art. 17 Konstytucji RP pozwala tworzyć samorządy zawodowe, reprezentujące osoby wykonujące zawody zaufania publicznego i sprawujące pieczę nad należyтым wykonywaniem tych zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony. Regulacje związane ze wzmacnianiem nadzoru państwa kosztem samorządu notarialnego powinny być wprowadzane z dużą ostrożnością, tak by nie naruszyć równowagi pomiędzy nadzorem Ministra Sprawiedliwości a autonomią samorządu notarialnego, w szczególności nadzór ten nie powinien być dowolnie rozszerzany na inne niż wskazane w ustawie	Uwaga niezasadna. Nowe uprawnienia notariuszy, w zakresie szczególnej ochrony prawnej, w tym wykonywanie kompetencji do tej pory zastrzeżonych dla sądów, wymagają przemodelowania systemu nadzoru nad działalnością notariuszy w tym zakresie. Minister Sprawiedliwości nie będzie

			ustrojowej podmioty.	wkraczał w swobodę i niezależność notariusza, przy wykonywaniu zawodu, będzie jedynie mógł czuwać poprzez służbę nadzoru nad przestrzeganiem prawa w zakresie wykonywania tych czynności przez notariuszy. Nadzór Ministra Sprawiedliwości nad notariuszami uregulowany został w sposób analogiczny do nadzoru nad komornikami i nadzoru nad doradcami restrukturyzacyjnymi. W pozostałym zakresie por. komentarz do uwagi nr 12.
44	Rzecznik Praw Obywatelskich	Art. 1 pkt 7 projektu	Przewidziany w projekcie system nadzoru nad notariuszem wydaje się zbyt rozbudowany i może przekładać się na jego efektywność (art. 1 pkt 7 projektu ustawy). Dodatkowo, wprowadzenie nadzoru sprawowanego przez wiele podmiotów może też spowodować niemożność wykonywania swych zadań przez poszczególne organy nadzorcze w sposób należyty. Ponadto, obecnie szczegółowy sposób wykonywania nadzoru został określony w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 kwietnia 1991 r. w sprawie trybu wykonywania nadzoru nad działalnością notariuszy i organów samorządu notarialnego (Dz. U. Nr 42 poz. 188). Mimo przewidzianego w projekcie ustawy poszerzenia podmiotów, które będą mogły sprawować nadzór nad notariuszem, nie przedstawiono jednocześnie aktu wykonawczego, który wskazywałby w jaki	Uwaga niezasadna. Proponowane rozwiązanie zapewni wzrost zaufania obywateli do tej grupy zawodowej i wyeliminuje ryzyko nieprawidłowości szeroko opisanych w uzasadnieniu projektu. Rozszerzenie zakresu kontroli jest wyrazem konieczności zapewnienia profesjonalnego i jednolitego prowadzenia postępowań dyscyplinarnych. Rozporządzenie w sprawie trybu

			sposób podmioty te mają wykonywać swoje zadania nadzorcze.	wykonywania nadzoru nad działalnością notariuszy i organów samorządu notarialnego nie dezaktualizuje się w związku z nowelizacją ustawy.
45	Krajowa Rada Notarialna	art. 1 pkt 10 projektu	W proponowanym nowym brzmieniu art. 52 dodaje się nowe paragrafy 3 i 4, zgodnie z którymi: §3. bieg przedawnienia dyscyplinarnego przerywa wszczęcie dochodzenia 30 dyscyplinarnego lub złożenie wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego. §4. Po każdym przerwaniu przedawnienia, biegnie ono na nowo. ”. Zauważyć należy, że okres przedawnienia deliktów dyscyplinarnych jest w notariacie znacząco długi i wynosi 5 lat. Dodatkowo, jeżeli czyn obwinionego notariusza zawiera znamiona przestępstwa przedawnienie dyscyplinarne nie może nastąpić wcześniej niż przedawnienie przewidziane w przepisach Kodeksu karnego. Są to bardzo surowe warunki odpowiedzialności dyscyplinarnej. Proponowane zaostrzenie tych przepisów przewidujące dodatkowo przerwanie biegu przedawnienia w sposób wskazany wyżej nie znajduje uzasadnienia. Prowadzi ono w istocie do wyeliminowania w niektórych sytuacjach w ogóle instytucji przedawnienia przy możliwości ścigania notariusza za popełnione delikty dyscyplinarne. Wszczęte postępowania dyscyplinarne toczą się przed sądami dyscyplinarnymi notariatu sprawnie i w praktyce występują nieliczne wypadki, w których przedawnienie wystąpiło w trakcie toczącego się postępowania dyscyplinarnego. Postulować zatem należy pozostawienie art. 52 w obecnym brzmieniu.	Uwaga niezasadna Nie każdy czyn, stanowiący delikt dyscyplinarne, ma szansę zostać osądzony na początku biegu terminu 5-letniego przedawnienia. Czynności, od których zależy przerwanie przedawnienia, wskazane zostały w sposób jednoznaczny. Brak regulacji nakazujących zakończenie postępowania dyscyplinarnego w określonym czasie.
46	Zarząd Główny	art. 1 pkt 10 projektu	Zważywszy na wprowadzony ustawą z 2.12.2016 r. (Dz.U. z	Uwaga niezasadna

	Stowarzyszenia Notariuszy RP		2016 r. poz. 2175 ze zm.), 5-letni okres przedawnienia, a także biorąc pod uwagę zasadę szybkości postępowania dyscyplinarnego wynikającą z art. 59 § 2 pr. not., nie ma potrzeby dalszego przedłużania terminów przedawnienia (który w historii tej ustawy był wydłużany już 2-krotnie). Biorąc pod uwagę różnorodność spraw dyscyplinarnych, mogą sporadycznie zdarzyć się postępowania, których prawomocne zakończenie nie będzie możliwe w 5-letnim okresie. Zmianę tę należy zatem co do zasady zaopiniować pozytywnie. Niemniej zbędny jest § 4 projektowanego art. 52 pr. not. Każde postępowanie dyscyplinarne będzie się wiązało z jednokrotnym wszczęciem dochodzenia oraz w konsekwencji z ewentualnym złożeniem wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego. Gdyby ten przepis rozumieć dosłownie, sprawa dyscyplinarna mogłaby trwać nawet 15 lat albo i dłużej, co, mając na uwadze charakter postępowania dyscyplinarnego, byłoby terminem nadmiernie długim, przekraczającym nawet niektóre terminy przedawnienia w postępowaniu karnym (co jest systemowo nieprawidłowe). Dlatego SNRP postuluje skreślenie § 4 w projektowanym art. 52 pr.not.	Por. komentarz do uwagi nr 45.
47	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 11 projektu	Nie jest jasne sformułowanie wskazane w § 2 projektowanego art. 55a pr.not., zgodnie z którym jako oskarżyciel w postępowaniu dyscyplinarnym może występować Minister Sprawiedliwości lub organ samorządu notarialnego. Wskazanie w przepisie, że jako oskarżyciel w postępowaniu dyscyplinarnym może występować Minister Sprawiedliwości lub organ samorządu notarialnego sugeruje, że w jednym postępowaniu może występować niezależnie dwóch oskarżycieli, z których każdy ma status oskarżyciela „publicznego”, nie działają oni bowiem jako oskarżyciele posiłkowi.	Uwaga częściowo niezasadna Projekt zakłada, że Minister Sprawiedliwości lub organy samorządu notarialnego, mogą być samodzielnym oskarżycielem. Analogiczne rozwiązanie zostało przyjęte w odniesieniu do postępowania dyscyplinarnego wobec komorników, gdzie również organy samorządu mogą być

				samodzielnymi oskarżycielami. Rozwiązanie to nie budzi wątpliwości w doktrynie.
48	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 16 projektu	Rozwiązanie przyjęte w projektowanym art. 67 § 2 pr.not. należy ocenić negatywnie w zakresie dotyczącym pokrywania przez radę izby notarialnej kosztów postępowania, bez względu na to, czy wносиła o wszczęcie postępowania. Zważyć należy, że z uwagi na kształt omawianej nowelizacji, możliwe jest zwiększenie udziału podmiotów wnoszących o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego. Przyjęte w Prawie o notariacie rozwiązanie powinno być zgodne z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, co znacznie odciąży budżety rad, które finansują wiele zadań związanych z funkcjonowaniem notariatu. Podobnie w przypadku wniosku złożonego przez Ministra Sprawiedliwości. Z tych względów SNRP postuluje zmianę art. 67 § 2. zdanie drugie na: „W pozostałych przypadkach koszty postępowania pokrywa organ wnioskujący o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego.”.	Uwaga niezasadna Postępowanie dyscyplinarne jest postępowaniem korporacyjnym, w związku z czym finansowane powinno być ze środków samorządów, za wyjątkiem sytuacji, w których dochodzi do skazania obwinionego.
49	Krajowa Rada Notarialna	art. 1 pkt 17 projektu	Negatywna opinia odnośnie do powierzenia właściwości do rozpoznania zażaleń od orzeczenia sądu dyscyplinarnego sądom powszechnym i wyeliminowanie właściwości Wyższego Sądu Dyscyplinarnego. Rozstrzygnięcia w drugiej instancji także w przedmiocie zawieszenia w czynnościach zawodowych powinny zdecydowanie pozostać w kompetencjach Wyższego Sądu Dyscyplinarnego.	Uwaga niezasadna Por. komentarz do uwag nr 36 i 37.
50	Zarząd	art. 1 pkt 17	Projektowane przepisy art. 68 § 1 do 4 pr. not. stanowią	Uwaga niezasadna

	Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	projektu	uszczegółowienie już istniejących rozwiązań, po dodaniu zmian wynikających z wprowadzenia instytucji Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu i jego Zastępców. Nie jest jasne, czy wymienione w § 1 podmioty mogą złożyć taki wniosek bez względu na to, czy są uczestnikami tego konkretnego procesu, wydaje się, że trzeba to doprecyzować.	Treść projektowanego nie powinna budzić wątpliwości, albowiem nie wskazano konieczności pozostawiania uczestnikiem postępowania dyscyplinarnego przez poszczególne podmioty.
51	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 18 projektu	Sąd dyscyplinarny wydając orzeczenie ma obowiązek brać pod uwagę dyrektywy wymiaru kary wskazane w rozdziale VI kodeksu karnego. Dlatego należy rozważyć, czy ograniczenie odpowiedniego stosowania kodeksu karnego jedynie do rozdziałów I-III nie spowoduje więcej wątpliwości niż w dotychczasowym stanie prawnym.	Uwaga niezasadna Analogiczne rozwiązanie funkcjonuje w art. 223 ust. 1 ustawy o komornikach sądowych i nie zgłaszano wątpliwości co do funkcjonowania tej instytucji w praktyce. Na gruncie tej regulacji zaprezentowano pogląd, mający odpowiednie zastosowanie do projektowanych zmian, zgodnie z którym, w przypadku wątpliwości istnieje możliwość zastosowania gwarancji karnych określonych w k.k.: „Co jednak istotne, SN zaznaczył, że nie wyklucza to posiłkowania się – na zasadzie dopuszczalnej analogii na korzyść – instytucjami Kodeksu karnego, czy też traktowania tych instytucji jako modelowych rozwiązań określających zasady odpowiedzialności represyjnej. Powyższe wynika przede

				<p>wszystkim z faktu, że zasady przyjęte w ogólnych przepisach KK mają daleko idący charakter gwarancyjny. Skoro zaś znajdują one pełne zastosowanie przy najdalej idącej odpowiedzialności, jaką jest odpowiedzialność karna, to brak jest też przeciwwskazań, aby sięgać do zawartych tam wzorców w przypadku mniej dotkliwych postępowań o charakterze represyjnym. Zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie panuje jednomyślność co do konieczności stosowania konstytucyjnych standardów dotyczących prawa karnego (szerzej na ten temat <i>P. Czarnecki</i>, Postępowanie dyscyplinarne, s. 170–189).” (por. <i>R. Reiwer</i> (red.), Ustawa o komornikach sądowych. Komentarz [w:] <i>R. Reiwer</i> (red.), Ustawa o komornikach sądowych. Ustawa o kosztach komorniczych. Komentarz. Wyd. 2, Warszawa 2021, Lgealis).</p>
52	Krajowa Rada Notarialna	art. 1 pkt 19 projektu	Negatywna opinia odnośnie do wprowadzenia nowej instytucji w postaci Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu. Brak jest uzasadnienia dla konstrukcji, w której Rzecznika	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Wprowadzenie instytucji</p>

			<p>Dyscyplinarnego Notariatu powołuje Minister Sprawiedliwości, spośród 3 kandydatów wskazanych przez Krajową Radę Notarialną. Z projektowanych przepisów wynika, że tak powołany Rzecznik miałby prowadzić dochodzenie, przy czym zupełnie nie wiadomo, jaki miałby być charakter tych dochodzeń i tryb ich prowadzenia. Z projektowanych przepisów wynika, że m.in. na wniosek Ministra Sprawiedliwości Rzecznik musi wszcząć dochodzenie dyscyplinarne. W tym miejscu przypomnieć należy, że nadzór nad notariuszami zgodnie z obowiązującymi przepisami sprawowany jest dwutorowo: przez Ministra Sprawiedliwości i przez organy samorządu notarialnego. Rzecznik Dyscyplinarny Notariatu jest instytucją systemowo nieprzystającą do obecnego kształtu odpowiedzialności dyscyplinarnej notariuszy.</p>	<p>Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu pozwoli na wykorzystanie pozytywnych doświadczeń z ustawy o komornikach sądowych. Prezentowane stanowisko sprzeciwia się idei uporządkowania systemu odpowiedzialności dyscyplinarnej notariatu. W ramach ewaluacji <i>ex post</i> funkcjonowania ustawy problematyka ta zostanie poddana ponownej analizie (po upływie 3 lat). W pozostałym zakresie por. komentarz do uwag nr 3 i 13.</p>
53	Rzecznik Praw Obywatelskich	art. 1 pkt 19 projektu	<p>Wątpliwości konstytucyjne budzi powoływanie rzecznika dyscyplinarnego notariatu, który jest organem samorządu notarialnego, przez Ministra Sprawiedliwości (art. 1 pkt 19 projektu ustawy). Rzecznik dyscyplinarny nie jest przedstawicielem Ministra Sprawiedliwości, lecz członkiem samorządu notarialnego realizującym konstytucyjną funkcję polegającą na sprawowaniu pieczy nad należytym wykonywaniem zawodu (art. 17 ust. 1 Konstytucji RP). W uzasadnieniu projektu ustawy wskazano, że: aktualny obowiązujący system nadzoru nad funkcjonowaniem notariatu okazał się niewystarczający oraz że w związku ze odmiennym od innych zawodów zaufania publicznego statusem notariusza konieczne stało się przemodelowanie systemu odpowiedzialności dyscyplinarnej. Poza podaniem linków do kilku znanych z mediów spraw, w których notariusze dopuścili</p>	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>Powołanie RDN jest wyrazem konieczności zapewnienia profesjonalnego i jednolitego prowadzenia postępowań dyscyplinarnych. Zasada proporcjonalności została zachowana, gdyż w przypadku funkcjonariuszy publicznych potrzeba ochrony interesu społecznego przeważa nad interesem prywatnym. Zasada domniemania niewinności nie pozwala na stosowanie sankcji</p>

			<p>się uchybień, nie wskazano jednak wad legislacyjnych dotychczasowego systemu odpowiedzialności dyscyplinarnej. Nie przedstawiono też statystyk z prowadzonych przez organy samorządu notarialnego postępowań dyscyplinarnych. Nie wiadomo więc dlaczego, oprócz dotychczasowych rzeczników dyscyplinarnych, ma pojawić się specjalny rzecznik dyscyplinarnej notariatu i jaki sposób te organy mają funkcjonować obok siebie. Wątpliwości budzi też przyznanie Ministrowi Sprawiedliwości uprawnień nadzorczych nad rzecznikiem dyscyplinarnym, w szczególności w zakresie przyjmowania albo odrzucania jego sprawozdań. Tym bardziej, że przepisy nie określają żadnych przesłanek do odrzucenia sprawozdania rzecznika, ani też żadnego systemu kontroli w tym zakresie, co powoduje, że Minister Sprawiedliwości może odrzucić sprawozdanie rzecznika dyscyplinarnego z dowolnej przyczyny. Nadto, zdaniem RPO, nowe uprawnienia przewidziane dla notariuszy w projekcie ustawy nie uzasadniają rozbudowania systemu odpowiedzialności dyscyplinarnej, albowiem uprawnienia te przewidziane zostały tylko dla notariuszy z odpowiednim stażem w zawodzie i tylko wyrażających chęć ich wykonywania. Natomiast zmiany w postępowaniu dyscyplinarnym obejmą wszystkich notariuszy, ich zastępców oraz aplikantów.</p>	<p>karnych, lecz pozwala na stosowanie środków dyscyplinarnych. Trybunał Konstytucyjny wskazał, że: „deontologia postępowania dyscyplinarnego jest inna niż postępowania karnego. Łączy się ona przede wszystkim ze specyfiką wykonywania niektórych zawodów oraz zasadami funkcjonowania konkretnych korporacji zawodowych. Ukształtowane w ich ramach reguły deontologiczne ukierunkowane są przede wszystkim na obronę honoru i dobra zawodu. Mogą przez to odwoływać się do etycznych aspektów współistnienia i działania. Deontologia zawodowa musi być więc ujmowana także w perspektywie imperatywnych rozwiązań praktycznych w zakresie dotyczącym wypełniania obowiązków zawodowych. Stąd też odpowiedzialność dyscyplinarna związana może być z czynami, które nie podlegają odpowiedzialności karnej. Takie zasady odpowiedzialności</p>
--	--	--	---	---

				<p>przewiduje się zwłaszcza w odniesieniu do zawodów o dużym prestiżu społecznym (nauczyciele, lekarze, prawnicy), gdzie należyta troska o ich godność jest ważnym jego elementem.” (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 lutego 2001 r., K 22/00, Legalis nr 49666</p> <p>Analogiczna regulacja dotycząca sprawozdań znajduje się w art. 237 ustawy o komornikach sądowych i przez 3 lata istnienia regulacji nie zgłaszano zastrzeżeń co do funkcjonowania instytucji.</p>
54	Sąd Najwyższy	art. 1 pkt 19 projektu	<p>Krytyczna ocena odnośnie braku wpływu Krajowej Rady Notarialnej na odwołanie Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu. Zgodnie z projektowanym art. 70c Prawa o notariacie, w przypadku odrzucenia sprawozdania Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu, Minister Sprawiedliwości może odwołać Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu przed upływem kadencji. Oznacza to, że w praktyce los Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu jest uwarunkowany opinią Ministra na jego temat, co czyni go podmiotem ściśle od Ministra Sprawiedliwości uzależnionym.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Jest to polemika z przyjętą koncepcją. Powołanie i odwołanie RDN jest wyrazem konieczności zapewnienia profesjonalnego i jednolitego prowadzenia postępowań dyscyplinarnych.</p> <p>W uzasadnieniu wyroku z 12.2.2013 r. (K 6/12, Legalis) TK w sposób jednoznaczny wskazał: „Tworząc bowiem samorząd zawodowy,</p>

				<p>ustawodawca jest obowiązany przekazać mu sprawowanie pieczy nad należyтым wykonywaniem zawodu zaufania publicznego, ale – co należy podkreślić – w kształcie przez siebie określonym. Dbłość o należyte wykonywanie zawodu zaufania publicznego jest bowiem zadaniem państwa. Zadanie to może zostać przekazane na zasadzie decentralizacji samorządowi zawodowemu w całości lub w części, zależnie od decyzji prawodawcy”.</p>
55	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 19 projektu	<p>Negatywna opinia odnośnie do wprowadzenia instytucji Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu. Wprowadza się dodatkowy podmiot, który ma nie tylko funkcje oskarżyciela, ale także możliwość przeprowadzenia dochodzenia dyscyplinarnego. Jak wskazano w uzasadnieniu do Projektu rolą Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu będzie podejmowanie działań w przypadku najbardziej poważnych naruszeń prawa, uchybień powagi i godności zawodu notariusza, na tej podstawie trudno określić zakres kompetencji Rzecznika – kto ma decydować, o tym które z deliktów dyscyplinarnych są „najbardziej poważne”? Instytucja Rzecznika została stworzona w oderwaniu od istniejącego instancyjnego sądownictwa dyscyplinarnego w notariacie. Proponowane rozwiązanie będzie funkcjonowało niejako „obok” istniejącego systemu sądownictwa dyscyplinarnego.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Wprowadzenie instytucji Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu pozwoli na wykorzystanie pozytywnych doświadczeń z ustawy o komornikach sądowych. Prezentowane stanowisko Zarządu Stowarzyszenia Notariuszy RP sprzeciwia się idei uporządkowania systemu odpowiedzialności dyscyplinarnej notariatu. W ramach ewaluacji <i>ex post</i> funkcjonowania ustawy</p>

			Niejasna jest zatem relacja Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu i jego zastępców do innych rzeczników, w tym rzecznika dyscyplinarnego KRN, a także rad izb i Krajowej Rady Notarialnej. Z uwagi na to, że powołuje go Minister Sprawiedliwości, który w każdym czasie może go odwołać, a także z uwagi na to, że nie jest on w ogóle zobowiązany do składania sprawozdań organom samorządu notarialnego, a jedynie Ministrowi Sprawiedliwości, instytucja taka jawi się jako organ oderwany od samorządu, całkowicie podporządkowana Ministrowi Sprawiedliwości, co jest zagrożeniem dla samorządności i niezależności samorządu notarialnego. Zdaniem autorów uwagi instytucja Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu jest niedopracowana i nieuwzględniająca obowiązujących rozwiązań prawnych w zakresie postępowania dyscyplinarnego w notariacie.	<p>problematyka ta zostanie poddana ponownej analizie (po upływie 3 lat).</p> <p>Zwiększenie ilości zastępców Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu zwiększyłyby koszty funkcjonowania tej instytucji.</p> <p>W pozostałym zakresie por. komentarz do uwag nr 3, 13 i 53.</p>
56	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 19 projektu (dot. projektowanego art. 70a § 1 pr.not.)	Nieuzasadnionym wydaje się przyznanie uprawnień do zbierania dowodów jedynie Rzecznikowi Dyscyplinarnemu Notariatu, z pominięciem innych organów uprawnionych do złożenia wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego.	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Powołanie Rzecznika Dyscyplinarnego Notariatu nie wyklucza podejmowania działań, na podstawie dotychczas istniejących regulacji przez rady izb notarialnych oraz Ministra Sprawiedliwości.</p>
57	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 19 projektu (dot. projektowanego art. 70a § 2 pr.not.)	Przepis powyższy nie wskazuje żadnych – minimalnych choćby wymogów stawianych Rzecznikowi Dyscyplinarnemu Notariatu, brak jest w szczególności stwierdzenia, że musi on być notariuszem. Przykładowo – w aktualnym stanie prawnym rzecznik dyscyplinarny powoływany jest spośród członków samorządu – walnego zgromadzenia, a więc jest notariuszem, nie może być przy tym karany dyscyplinarnie karą wyższą niż upomnienie, zaś rzecznik dyscyplinarny przy KRN jest	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Ustawa zakłada, że to KRN przedstawi kandydata na RDN. Nie ma przeszkód by był to np. prokurator, którego Rada darzy szczególnym zaufaniem.</p>

			powoływany spośród jego członków. Biorąc pod uwagę powyższe należy podzielić obawy istniejące na gruncie ustawy o komornikach, czy Minister Sprawiedliwości może nie powołać na stanowisko rzecznika dyscyplinarnego żadnego z trzech kandydatów. Zasadnym byłoby dookreślenie zakresu wymagań wobec Rzecznika celem wyeliminowania wątpliwości.	
58	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 20 i 21 oraz art. 4 projektu	Należy rozważyć czy skoro aktywność notariusza ograniczona jest do uwzględnienia wniosku, określenie „rozpoznaje wniosek” nie należałoby zastąpić zwrotem „dokonuje wpisu” lub „rozpoznaje wniosek wpisem” jako zgodnych z konstrukcją art. 626 ⁸ § 12-14 k.p.c.? Zbędne wydaje się w tym kontekście także uzupełnianie art. 8 u.k.w.h. poprzez odwołanie do „wniosku o wpis złożonego notariuszowi”. Ponadto należy spostrzec, że Projekt nie proponuje zmiany art. 626 ⁷ § 2. k.p.c. zakładającego automatyczne umieszczenie wzmianki z chwilą umieszczenia wniosku w systemie, wobec czego zmiana art. 8 u.k.w.h. jest zbędna. Proponowane w Projekcie rozwiązanie pozwala w szczególności uniknąć zarzutów, że notariusz rozpoznaje swój własny wniosek, co proponowana zmiana ma dodatkowo podkreślić, zawężając wpisy notariusza do przypadków absolutnie niespornych i niebudzących wątpliwości co do wywołania zamierzonych przez strony skutków. Przy zastosowanej konstrukcji skargi na wpis notariusza ostatecznie każdy wniosek może zostać rozpoznany przez sąd.	Uwaga niezasadna Stanowi polemikę z koncepcją powierzenia notariuszom rozpoznawania wniosków o wpis do księgi wieczystej.
59	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 20 i 21 oraz art. 4 projektu	Przyjmując, że założeniem jest docelowo rozszerzenie kompetencji notariuszy na wszystkie wpisy dokonywane w oparciu o skutki czynności notarialnych, należy wprowadzić rozwiązania, pozwalające na dalsze rozwijanie systemu. Zdecydowanie należy opowiedzieć się przeciwko proponowanemu brzmieniu projektowanego art. 23b u.k.w.h.,	Uwaga niezasadna Względy organizacyjne wymagają przypisania notariusza dokonującego wpisu do księgi wieczystej do sądu, który

			zgodnie z którym „Wniosek o dokonanie wpisu w księdze wieczystej rozpoznaje notariusz, prowadzący kancelarię notarialną w obszarze właściwości sądu rejonowego, w którym prowadzona jest księga wieczysta.”. Od samego początku funkcjonowania informatycznego (potem teleinformatycznego) systemu prowadzenia ksiąg wieczystych założeniem jest prowadzenie ich jako jednolitego dla całego kraju rejestru nieruchomości.	prowodzi te księgi wieczyste.
60	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 20 i 21 oraz art. 4 projektu	Nieuzasadnione jest wprowadzenie wymogu 3-letniego prowadzenia kancelarii w projektowanym art. 79a § 1, zgodnie z którym Notariusz prowadzący kancelarię przez 3 lata, jeżeli nie wydano przeciwko niemu prawomocnego orzeczenia o nałożeniu kary dyscyplinarnej, może złożyć do Ministra Sprawiedliwości wniosek o wydanie zaświadczenia o upoważnieniu do dokonywania wpisów w księdze wieczystej i wydawania notarialnych nakazów zapłaty.” Dodatkowo, ponieważ projektowane brzmienie nie uwzględnia zastępców notarialnych, ograniczenie dotykałoby nawet osoby mając wieloletnie doświadczenie w pracy notariusza, gdyż nie można ich uznać za „prowadzących kancelarię notarialną”, nie wspominając już nawet o sytuacji przejścia do zawodu notariusza osoby, która wcześniej orzekała jako sędzia czy referendarz w wydziale ksiąg wieczystych. Proponowany przepis wprowadza więc realną barierę w prowadzeniu działalności gospodarczej, stwarzając nieuzasadnione uprzywilejowanie dotychczasowych notariuszy.	Uwaga niezasadna Wymóg ten podyktowany jest koniecznością zapewnienia odpowiedniego poziomu merytorycznego notariuszy dokonujących wpisów. Analogiczne unormowania, odnoszące się do uzyskania 3-letniego doświadczenia zawodowego funkcjonują w ustawie o licencji doradcy restrukturyzacyjnego (art. 3 ust. 1 pkt 6 ww. ustawy).
61	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 20 i 21 oraz art. 4 projektu	Uregulowania ustawowego wymaga dopuszczenie notariusza do badania danych w systemach ZSIN, PESEL i REGON niezbędnych dla stwierdzenia braku przeszkód do dokonania	Uwaga niezasadna Problematyka ta będzie przedmiotem dalszych prac

			wpisu. Podkreślić należy szczególną konieczność zapewnienia weryfikacji z bazą ZSIN w zakresie danych stanowiących podstawę oznaczenia nieruchomości (w szczególności danych lokali, dla których ma być założona księga wieczysta), wręcz postulować należałoby odniesienie się do takich danych w formie teleinformatycznej, bez potrzeby przedkładania dokumentów.	konceptyjnych w MS, w ramach poszerzania dostępu obywateli do usług cyfrowych.
62	Krajowa Rada Notarialna	art. 1 pkt 20 projektu (dot. art. 79 pkt 1 d) i e) oraz art. 3 (dot. art. 626⁸ § 12 k.p.c.)	<p>Rozważenia również wymaga wąski zakres wpisów, których będzie mógł dokonywać notariusz na podstawie projektowanych unormowań (proponowane brzmienie art. 79 pkt 1d Prawa o notariacie oraz art. 626⁸ § 12 k.p.c.). Dokonywanie przez notariuszy wpisów w księgach wieczystych ma stanowić nie tyle rozwiązanie systemowe, co raczej remedium na problemy wynikające z długotrwałości niektórych postępowań wieczystoksięgowych. Sprzeciw budzi takie w istocie instrumentalne potraktowanie notariusza, któremu projektodawca zamierza powierzyć doraźną funkcję ograniczania niektórych negatywnych zjawisk wynikających z przedłużania się postępowań wieczystoksięgowych. Biorąc pod uwagę wskazany na wstępie realny termin (2,5 do 4 lat), po którym notariusze mogliby dokonywać wpisów w księgach wieczystych, projektowane regulacje uznać należy za zdecydowanie przedwczesne, gdyż nie rozwiązują one żadnych realnych i aktualnych problemów związanych z długim oczekiwaniem na wpisy w księgach wieczystych.</p> <p>Zdecydowany sprzeciw budzi projektowany przepis art. 79 pkt 1e) nakazujący notariuszowi po rozpoznaniu wniosku o wpis w księdze wieczystej powiadomić strony czynności oraz bank o dokonany wpis wraz z pouczeniem o przysługującym środku zaskarżenia. Tego typu czynności powinny być</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Stanowi polemikę z przyjętym założeniem umożliwienia notariuszom dokonywania wpisów do KW. Obywatelom i innym uczestnikom obrotu prawnego przysługiwać będzie prawo do dokonania wyboru złożenia wniosku przez notariusza za pośrednictwem systemu teleinformatycznego i oczekiwania na rozpoznanie wniosku w oparciu o procedury obowiązujące dotychczas, zmniejszenie ilości spraw rozpoznawanych przez sąd wieczystoksięgowy wpłynie na przyspieszenie rozpoznania wniosków.</p> <p>Uwaga niezasadna</p> <p>Stanowi polemikę z przyjętym założeniem umożliwienia</p>

			zdecydowanie dokonywane przez sąd, który w końcowym efekcie musi stwierdzić prawomocność wpisu dokonywanego przez notariusza. Natomiast skutkiem rozwiązania przyjętego w projekcie będzie faktyczna niemożność stwierdzenia prawomocności wpisów w księdze wieczystej dokonanych przez notariusza. Nie należy zapominać, że akta księgi wieczystej dla wyodrębnionego lokalu zakłada i prowadzi sąd i to w tych aktach muszą znaleźć się wszelkie dowody potwierdzające prawomocność wpisów. Rozwiązanie, w którym notariusz dokonuje zawiadomień stron o dokonanym wpisie, jest także wątpliwe ze względu na realne możliwości organizacyjne kancelarii notarialnych.	notariuszom dokonywania wpisów do KW.
63	Rzecznik MŚP	art. 1 pkt 20 projektu	Zauważyć jednak należy, że zaproponowane w projektowanej ustawie rozwiązanie dotyczące rozpoznawania przez notariuszy wniosków o wpis w księdze wieczystej zostały sformułowane w dość ogólny sposób, co może prowadzić do wątpliwości w praktyce. Projektowana ustawa przewiduje w art. 1 pkt 20 dodanie do ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. - Prawo o notariacie przepisu art. 79 pkt 1d, zgodnie z którym notariusze zyskają kompetencje do rozpoznawania wniosków o wpis w księdze wieczystej w określonych kategoriach spraw. Projektowana ustawa nie zawiera natomiast szczegółowych postanowień odnoszących się do zasad postępowania w tym zakresie, np. regulacji dotyczących postępowania w przypadku stwierdzenia braków formalnych wniosku. Nie jest jasne, czy w takiej sytuacji możliwe będzie wdrożenie procedury uzupełnienia braków formalnych, czy też konieczne będzie przekazanie wniosku o wpis do sądu zgodnie z dodawanym art. 3 pkt 1 lit. b projektowanej ustawy przepisem art. 6268 § 14 k.p.c.	Uwaga niezasadna. Kwestię wystarczająco rozwiązuje art. 3 pkt 2 projektu: „art. 509 ¹ otrzymuje brzmienie: „Art. 509 ¹ . Czynności w postępowaniu wieczystoksięgowym może wykonywać referendarz sądowy lub notariusz.”.

64	Krajowa Rada Notarialna	art. 1 pkt 22 projektu	<p>Projektowana treść przepisów rozdziału 6a Prawa o notariacie (proj. art. 105a- art. 105j) nie jest dostosowana do założenia przyjętego na s. 25 uzasadnienia projektu nowelizacji, według którego „rolą notariusza nie będzie rozstrzyganie sporu o charakterze cywilnym, a jedynie potwierdzenie istnienia niekwestionowanego przez dłużnika roszczenia pieniężnego i umożliwienie wierzycielowi uzyskania tytułu egzekucyjnego, bez konieczności kierowania pozwu do sądu”. Potwierdzenie istnienia roszczenia pieniężnego ma następować wyłącznie na podstawie dołączonych dokumentów o podwyższonym stopniu wiarygodności, oraz po zbadaniu terminu, od którego roszczenie jest wymagalne i ustaleniu, że zasadność roszczenia nie budzi wątpliwości. Notariusz zatem musi zbadać, czy dochodzone roszczenie udowodnione jest dołączonym do wniosku dokumentem urzędowym, zaakceptowanym przez dłużnika rachunkiem, bądź też wezwaniem dłużnika do zapłaty i pisemnym oświadczeniem dłużnika o uznaniu długu. Wymaga to przeprowadzenia dowodu z dokumentów, czego nie można uznać jedynie za stwierdzenie przez notariusza, iż <i>prima facie</i> dochodzone roszczenie może przysługiwać wnoszącemu o wydanie nakazu, a więc w istocie nie może być traktowane jako „upomnienie” osoby zobowiązanej, które następuje przez wysłanie jej nakazu zapłaty. Sposób podejmowania tej czynności przez notariusza nie może wykraczać poza ramy prawne czynności notarialnej, która uzyskuje status tytułu egzekucyjnego na podstawie art. 777 k.p.c. Wszelkie regulacje sytuujące wydanie nakazu zapłaty w szeregu czynności orzeczniczych, stanowiących jeden z elementów procedury prawnie unormowanej, budzi zastrzeżenia natury konstytucyjnej.</p>	<p>Uwaga częściowo zasadna</p> <p>W związku z koniecznością uniknięcia kontrowersji dotyczących zakresu pojęcia „czynności z zakresu ochrony prawnej” oraz faktem, iż notariusz to w istocie „sędzia spraw niespornych”, dokonujący czynności na pograniczu ochrony prawnej i wymiaru sprawiedliwości - wprowadzono korektę projektowanego przepisu art. 1 § 1 pkt 2, który brzmi dokonywanie czynności z zakresu szczególnej ochrony prawnej, o których mowa w art. 79 pkt 1d i pkt 5a.”. Regulacja dotycząca notarialnego nakazu zapłaty jest regulacją <i>sui generis</i>, a sam nakaz nie będzie miał w obrocie skutków prawomocnego wyroku. Jego skutki można natomiast porównać przez analogię do skutków ugody pozasądowej zawartej w formie aktu notarialnego przez strony, w której dłużnik poddaje się egzekucji, co stanowi następnie podstawę do nadania przez sąd klauzuli wykonalności.</p>
----	-------------------------	------------------------	---	---

				Projektowane przepisy stanowić będą odrębną podstawę wydania nakazu zapłaty, niezależną od postępowań uregulowanych w kodeksie postępowania cywilnego. Wskazanie dokumentów, na podstawie których notariusz będzie mógł wydać nakaz zapłaty, jest przykładowe.
65	Krajowa Rada Notarialna	art. 1 pkt 22 projektu	Przepis art. 105f § 1 oznacza, że nieskuteczne jest doręczenie także wtedy, gdy podmiot doręczający stwierdza, że osoba zobowiązana osobiście odmówiła odebrania przesyłki.	Uwaga niezasadna Odmowa odbioru mieści się w zakresie pojęcia „doręczenie”.
66	Krajowa Rada Notarialna	art. 1 pkt 22 projektu	Należy dopuścić ustne wniesienie sprzeciwu - przez osobę zobowiązaną, zwłaszcza w sytuacji, gdy następuje ono przy doręczeniu jej nakazu zapłaty osobiście przez notariusza w kancelarii notarialnej. Wówczas złożenie ustnego sprzeciwu przez odbierającą nakaz zapłaty osobę zobowiązaną byłoby zaprotokołowane przez notariusza, ze skutkiem utraty mocy przez nakaz. Na podstawie obecnego brzmienia proponowanych przepisów tak zaprotokołowany ustny sprzeciw byłby nieskuteczny.	Uwaga niezasadna. Sprzeciw może zostać złożony w formie aktu notarialnego (wymóg formy pisemnej zostanie zachowany), do którego zastosowanie będą miały przepisy art. 87 i 88, co w praktyce oznacza, że sprzeciw będzie mógł zostać zaprotokołowany przez notariusza.
67	Krajowa Rada Notarialna	art. 1 pkt 22 projektu	W razie wniesienia sprzeciwu niespełniającego wymagań formalnych, notariusz ma wzywać do usunięcia jego braków w terminie tygodniowym pod rygorem stwierdzenia utraty mocy notarialnego nakazu zapłaty. Jeżeli braki nie zostaną usunięte w wyznaczonym terminie, sporządzi protokół, w którym odmówi stwierdzenia utraty mocy przez nakaz (proj. art. 105g § 6). Na	Uwaga niezasadna Zażalenie na odmowę dokonania czynności notarialnej rozpoznawane przez Sąd Okręgowy jest rozwiązaniem

			tę czynność notariusza będzie z kolei przysługiwać zażalenie do sądu okręgowego na podstawie odpowiednio stosowanego art. 83 PrNot. (proj. art. 105g § 7). Jak się wydaje, do czasu rozpoznania zażalenia na odmowę stwierdzenia utraty mocy nakazu zapłaty notariusz nie wyda na podstawie proj. art. 105h § 1 wypisu notarialnego nakazu zapłaty ze wzmianką o niewniesieniu sprzeciwu, a tym samym nie będzie możliwe nadanie klauzuli wykonalności przez sąd rejonowy na podstawie proj. art. 105i.	funkcjonującym w ramach dotychczas obowiązującego Prawa o notariacie
68	Krajowa Rada Notarialna	art. 1 pkt 22 projektu	Nie jest jasne, czy notariusz będzie uprawniony do wydania nakazu zapłaty w sytuacji, gdy osoba zobowiązana mieszka lub ma siedzibę za granicą, a nie ma przedstawiciela w kraju. W takim bowiem wypadku - zgodnie z art. 480 ² § 2 k.p.c. - powinien obowiązywać dłuższy termin zaskarżenia nakazu. Natomiast w projektowanej regulacji brak jest unormowań regulujących tę kwestię. Projektodawca nie wyłącza wydawania przez notariuszy nakazów zapłaty we wskazanej sytuacji, nie przewiduje jednak również dłuższych terminów do zaskarżenia nakazu.	Uwaga niezasadna Notarialny nakaz zapłaty stanowi regulację odrębną od sądowych nakazów zapłaty, wobec czego brak jest podstaw do stosowania analogicznych regulacji z k.p.c.
69	Krajowa Rada Notarialna	art. 1 pkt 22 projektu	Projektowana regulacja zawiera kształt budzący wątpliwości natury konstytucyjnej. Wydanie nakazu zapłaty ma być bowiem czynnością notarialną, która nabiera cech charakterystycznych dla działań podmiotów wyposażonych w kompetencje orzecznicze. Propozycja w niedostatecznym stopniu zabezpiecza interesy	Uwaga częściowo zasadna. Wprowadzono korektę projektowanego przepisu art. 1 § 1 pkt 2. Wydawanie nakazu zapłaty ma mieścić się w zakresie szczególnej ochrony prawnej. Uwaga częściowo niezasadna.

			prawne zarówno wierzyciela, jak i osoby zobowiązanej na podstawie nakazu zapłaty.	Jest to polemika z przyjętą koncepcją. Interes wierzyciela zabezpieczono poprzez wprowadzenie instytucji zawieszenia biegu terminu przedawnienia. Wyrazem ochrony osób zobowiązanych na podstawie nakazu zapłaty jest odformalizowanie przesłanek złożenia sprzeciwu oraz wprowadzenie instytucji restytucji terminu do wniesienia sprzeciwu.
70	Rzecznik Praw Obywatelskich	art. 1 pkt 22 projektu	W opinii RPO projektowane zmiany zmierzają <i>de facto</i> do odciążenia sądów przy jednoczesnym braku zapewnienia wystarczającej ochrony praw dłużnika – konsumenta. Należy zauważyć, że już obecny model postępowania nakazowego uregulowany ustawą Kodeks postępowania cywilnego nie zapewnia skutecznej ochrony praw konsumenta i wobec tego wymaga przeprowadzenia reformy. Wprowadzenie możliwości wydawania wobec konsumentów notarialnych nakazów zapłaty, obok wciąż nieprzejrzystego sądowego trybu dochodzenia roszczeń w postępowaniu nakazowym, pogłębi jedynie chaos i poczucie zagubienia konsumentów w niejasnych dla nich procedurach. Niezbędne jest zapewnienie, aby w sprawach z udziałem konsumentów, dochodziło do zastosowania z urzędu określonych przepisów prawa unijnego. W projekcie nie przewidziano sytuacji, w której notariusz ma obowiązek badać wnioski o wydanie nakazu pod kątem klauzul abuzywnych.	Uwaga niezasadna Nakaz badania wniosku pod kątem istnienia klauzul abuzywnych mieści się w zakresie obowiązku sprawdzenia, czy zasadność roszczenia budzi wątpliwości (art. 105d § 1 pkt 1). Ponadto, zgodnie z art. 80 § 2 ustawy Prawo o notariacie, przy dokonywaniu czynności notarialnych notariusz jest obowiązany czuwać nad należytym zabezpieczeniem praw i słusznym interesów stron oraz innych osób, dla których czynność ta może powodować skutki prawne.

				<p>Z uwagi na fakt, że notariusze wykonywać będą zadania z zakresu szczególnej ochrony prawnej oraz – mając na względzie szczególny status konsumentów jako uczestników obrotu, powinni uwzględniać, przy dokonywaniu oceny zasadności roszczenia, zasady sformułowane w art. 7 ust. 1 Dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich i także w ich świetle dokonywać interpretacji przepisu.</p>
71	Rzecznik Praw Obywatelskich	art. 1 pkt 22 projektu	<p>W ocenie RPO treść projektowanego art. 105a § 1 przepisu jest nieprecyzyjna i przez użycie słowa „w szczególności” pozostawia notariuszowi zbyt duży margines oceny zasadności roszczenia objętego wnioskiem o wydanie nakazu zapłaty. Literalne brzmienie art. 105a § 1 wskazuje, że wyliczenie dokumentów, na podstawie których notariusz będzie mógł wydać nakaz zapłaty, jest tylko przykładowe (skutek użycia sformułowania „w szczególności”), a zasadność roszczenia będzie mogła być wykazywana przez wnioskodawcę przy pomocy innych, nieskonkretyzowanych w tym przepisie środków dowodowych. Natomiast ocena, czy roszczenie „nie budzi wątpliwości” będzie pozostawiona dyskrejonalnej decyzji notariusza. Zdaniem RPO nie jest to rozwiązanie właściwe, ponieważ notariusz nie jest sądem i nie ma konstytucyjnego umocowania do rozstrzygania sporów</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Notarialny nakaz zapłaty nie ma na celu zastąpienia nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym, projektowane wyliczenie jest przykładowe i ma na celu wskazanie, jakie dokumenty powinny co do zasady stanowić wystarczającą podstawę do wydania notarialnego nakazu zapłaty. Wskazać także należy, że pozycja notariusza różni się od pozycji innych zawodów</p>

			cywilnych, tak jak posiadające atrybut niezawisłości sądy. Jeżeli warunkiem wydania nakazu zapłaty przez notariusza rzeczywiście ma być niekwestionowanie roszczenia przez dłużnika, to owa „niesporność” roszczenia powinna zostać wykazana przez wnioskującego w sposób sprecyzowany w art. 105 a § 1. Przepis ten powinien zawierać zamknięty katalog środków dowodowych, na podstawie których notariusz może wydać nakaz zapłaty.	zajmujących się świadczeniem usług prawnych, gdyż zadaniem notariusza jest bowiem przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa obrotu prawnego.
72	Rzecznik Praw Obywatelskich	art. 1 pkt 22 projektu	Zdaniem RPO powstaje również wątpliwość, czy możliwość wydawania nakazów zapłaty przez notariuszy nie ogranicza konstytucyjnie gwarantowanego prawa do sądu, a tym samym nie obniża ochrony uczestników sporu. Według projektowanych przepisów wierzyciel będzie mógł wystąpić o nakaz zapłaty do sądu albo do notariusza. W konsekwencji nakaz zapłaty będzie funkcjonował w polskim porządku prawnym zarówno jako notarialna czynność prawna oraz jako orzeczenie sądu rozstrzygające sprawę. Zdaniem RPO taki stan prawny należy ocenić negatywnie. Z jednej strony bowiem nakaz zapłaty jako notarialna czynność prawna nie będzie stanowił sprawowania wymiaru sprawiedliwości, z drugiej zaś - jako orzeczenie sądu rozstrzygające sprawę w rozumieniu art. 353 ¹ §1 k.p.c. - będzie czynnością polegającą na rozstrzyganiu sporów o prawo, a tym samym będzie czynnością sprawowania wymiaru sprawiedliwości. Taki stan prawny będzie powodował poważne wątpliwości interpretacyjne, a tym samym będzie stwarzał niepewność co do poziomu ochrony prawnej dłużnika – konsumenta.	Uwaga niezasadna Zwrócić należy uwagę na treść art. 84 prawa o notariacie oraz podwyższone standardy, którymi powinna kierować się osoba wykonująca zawód zaufania publicznego. Wskazać także należy, że pozycja notariusza różni się od pozycji innych zawodów zajmujących się świadczeniem usług prawnych, gdyż zadaniem notariusza jest bowiem przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa obrotu prawnego. Status notariusza odbiega zatem znacząco od statusu innych zawodów prawniczych. Przy dokonywaniu niektórych czynności notarialnych notariusz wychodzi poza ocenę treści stosunków prawnych wyznaczanych przez osoby korzystające z notarialnej formy

				<p>dokonania czynności. Sporządzenie przez notariusza nakazu zapłaty nie powinno być łączone z kompetencją sądu (lub referendarza sądowego) do sprawowania wymiaru sprawiedliwości, lecz ma charakter udzielania szczególnej ochrony prawnej. Analizowana instytucja wpisuje się w konstrukcję tzw. spiesznego traktowania sprawy zakładającej wprowadzenie instrumentów pozwalających „uproszczyć i skrócić zwyczajne postępowanie sądowe i ulżyć sądom, uprawnionemu dać możliwość szybkiego uzyskania orzeczenia sądowego, a zobowiązanemu oszczędzić zbędnych kosztów sporu” (W. Pressner, Postępowanie nakazowe i upominawcze (podobieństwa i różnice), Nowa Palestra 1933, nr 2, s. 7 i n. por. T. Zembruski, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom II. Artykuły 367 – 50539, red. T. Wiśniewski, Warszawa 2021, s. 993 i n.). Wskazana regulacja nie stanowi zatem ograniczenia prawa do</p>
--	--	--	--	--

				<p>sądu, a tym samym naruszenia art. 45 Konstytucji, lecz stanowi czynność z zakresu szczególnej ochrony prawnej oraz realizację rekomendacji nr R(86)12 Komitetu Ministrów Rady Europy z dnia 16 września 1986 r. w sprawie środków przeciwdziałania nadmiernemu obciążeniu sądów, tj. postulatu „ograniczenia liczby pozasądowych – stale rosnących – zadań wykonywanych przez sędziów” poprzez „przekazanie je organom „poza systemem wymiaru sprawiedliwości” (P. Rylski, Pozycja ustrojowa i procesowa referendarza sądowego w postępowaniu cywilnym, IWS, warszawa 2010, s. 4 i powołana tam literatura).</p> <p>Regulacja dotycząca notarialnego nakazu zapłaty jest regulacją <i>sui generis</i>, a sam nakaz nie będzie miał w obrocie skutków prawomocnego wyroku. Jego skutki można natomiast porównać przez analogię do skutków ugody pozasądowej zawartej w formie aktu notarialnego przez strony, w której dłużnik poddaje się</p>
--	--	--	--	--

				<p>egzekucji, co stanowi następnie podstawę do nadania przez sąd klauzuli wykonalności.</p> <p>Projektowane przepisy stanowić będą odrębną podstawę wydania nakazu zapłaty, niezależną od postępowań uregulowanych w kodeksie postępowania cywilnego. Podobne rozwiązania funkcjonują już w innych krajach europejskich (np. Hiszpania, Chorwacja, Rumunia) i są wyjściem naprzeciw wymogom dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości obrotu prawnego.</p>
73	Rzecznik Praw Obywatelskich	art. 1 pkt 22 projektu	<p>Projektowany art. 105 b § 2 pkt 4 stanowi, że do wniosku należy dołączyć oświadczenie wnioskodawcy, że nie jest w toku lub nie toczyła się inna sprawa o roszczenie objęte wnioskiem o wydanie notarialnego nakazu zapłaty. Zdaniem RPO, oświadczenie wnioskodawcy nie jest wystarczające do uznania, że nie jest w toku lub nie toczyła się inna sprawa o roszczenie objęte wnioskiem o wydanie notarialnego nakazu zapłaty. W takiej sytuacji istnieje realne ryzyko wydania kolejnego nakazu zapłaty zobowiązującego do spełnienia roszczenia, które było już objęte nakazem zapłaty wcześniej wydanym przez innego notariusza lub sąd. Należałoby rozważyć stworzenie takich rozwiązań, które by powyższe ryzyko eliminowały – być może wręcz rejestru nakazów zapłaty, umożliwiającego notariuszom samodzielną weryfikację, czy nie jest w toku lub nie toczyła się inna sprawa o roszczenie objęte wnioskiem o wydanie notarialnego nakazu</p>	<p>Uwaga częściowo zasadna</p> <p>Ryzyko takie istnieje również w odniesieniu do nakazów zapłaty wydawanych przez referendarzy sądowych, wskazać jednak należy na treść projektowanego art. 105b § 2 pkt 4, zgodnie z którym wniosek powinien zawierać oświadczenie wnioskodawcy, że nie jest w toku lub nie toczyła się inna sprawa o roszczenie objęte wnioskiem. Oświadczenie takie składane jest pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywego</p>

			<p>zapłaty. Ponadto wśród przesłanek odmowy wydania notarialnego nakazu zapłaty przepis art. 105d § 1 powinien również wymieniać takie przesłanki jak wydanie przez sąd orzeczenia obejmującego to samo roszczenie, zawisłość przed sądem sporu o to samo roszczenie, jak też wydanie przez notariusza nakazu zapłaty obejmującego to samo roszczenie. W każdym razie konieczne jest wyraźne wskazanie środków prawnych przysługujących w sytuacji, gdy – mimo złożenia stosownego oświadczenia – do kolizji notarialnego nakazu zapłaty z postępowaniem sądowym jednak by doszło.</p>	<p>oświadczenia.</p> <p>Rozważana jest możliwość utworzenia w przyszłości elektronicznego rejestru notarialnych nakazów zapłaty. Ponadto, istniejące regulacje prawne, np. przepisy dotyczące bezpodstawnego wzbogacenia (art. 509 i nast. k.c.), czy też przesłanki możliwości odmowy nadania klauzuli wykonalności w przypadku gdy wniosek zmierza do obejścia prawa (art. 782¹ k.p.c.), wyznaczają szerokie ramy ochrony dłużników przed nieuczciwymi wierzycielami.</p>
74	Rzecznik Praw Obywatelskich	art. 1 pkt 22 projektu	<p>Ze względu na umożliwienie dostarczania notarialnego nakazu zapłaty również przez pracowników kancelarii notarialnej, przesyłki powinny być doręczane w odpowiednio zabezpieczonej i zamkniętej kopercie, uniemożliwiającej zapoznanie się z danymi zawartymi w jej wnętrzu. Można również doprecyzować przepis art. 105e § 1 w ten sposób, że odpis notarialnego nakazu zapłaty doręcza się „bezpośrednio” osobie zobowiązanej, aby uniknąć wątpliwości co do tego, czy taki nakaz będzie mógł zostać uznany za doręczony w przypadku odebrania go przez inną osobę zamieszkującą ze zobowiązanym pod tym samym adresem. Zasadnym jest również, aby do takiej przesyłki miały odpowiednie zastosowanie przepisy dotyczące tajemnicy pocztowej (art. 41 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe, Dz. U.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Treść art. 105e § 1 wskazuje, że nakaz zapłaty doręcza się wnioskodawcy. Brak podstaw do stosowania wykładni rozszerzającej na „osoby wspólnie zamieszkujące” bądź analogicznego stosowania przepisów k.p.c. W zakresie tajemnicy pocztowej, uznać należy, że osoby dokonujące doręczeń notarialnych nakazów zapłaty</p>

			z 2022 r. poz. 896). Z kolei rozwiązanie, że w przypadku nieodebrania przez osobę zobowiązaną przesyłki zawierającej nakaz zapłaty, nakaz ten traci moc (art. 105 f), wywołuje wątpliwości interpretacyjne, co należy rozumieć pod pojęciem nieodebrania.	mieszczą się w zakresie desygnatów „osób, które z racji wykonywanej działalności mają dostęp do tajemnicy pocztowej” (art. 41 ust. 2 pkt 2 Prawa pocztowego).
75	Rzecznik Praw Obywatelskich	art. 1 pkt 22 projektu	Zasadniczą luką projektowanych przepisów pozostaje lakoniczność uregulowania środków zaskarżenia, jakie mogą zostać wniesione przeciw nowemu typowi nakazu w różnych sytuacjach procesowych. Art. 105e § 6 i 7 projektowanej ustawy stanowią, że w razie nieskutecznego wniesienia sprzeciwu notariusz sporządza protokół, w którym odmawia stwierdzenia utraty mocy notarialnego nakazu zapłaty. Odpis protokołu notariusz doręcza wnioskodawcy oraz osobie zobowiązanej. Do odmowy stwierdzenia utraty mocy notarialnego nakazu zapłaty stosuje się odpowiednio przepisy art. 83. Projektowane rozwiązanie powinno zostać zweryfikowane przede wszystkim pod kątem dochowania konstytucyjnego standardu sądowej ochrony praw majątkowych. Nie ulega wątpliwości, że „szczątkowy” tryb kwestionowania czynności notarialnych uregulowany w art. 83 Prawa o notariacie (tj. zażalenie do sądu, który rozpatruje „sprawę” ostatecznie, jako sąd drugiej instancji) jest konstytucyjnie akceptowalny z tego powodu, że katalog czynności, od których takie zażalenie przysługuje, mieści się w kategorii spraw z zakresu ochrony prawnej.	Uwaga niezasadna. Odmowa dokonania czynności notarialnej jest uregulowana w ustawie – Prawo o notariacie i dotychczas nie zgłaszano zastrzeżeń co do niekonstytucyjności tej regulacji
76	Rzecznik Praw Obywatelskich	art. 1 pkt 22 projektu	Doprecyzowania wymaga treść art. 105g § 1 zd. 2. Na tle tego przepisu trudno ustalić, co należałoby rozumieć przez „brak możliwości wniesienia sprzeciwu do kancelarii [konkretnego] notariusza”. Przepis ten określa tryb zaskarżenia nakazu, zatem powinien być skonstruowany w sposób niebudzący wątpliwości	Uwaga niezasadna. Wskazany jest pozostawienie szerokich, ogólnych przesłanek braku możliwości wniesienia

			co do tego, który z „organów” pozostaje właściwy. Błędne skierowanie sprzeciwu do rady (a nie notariusza) skutkuje przecież „uprawomocnieniem” notarialnego nakazu, i powstaniem tytułu egzekucyjnego, któremu sąd będzie mógł nadać klauzulę wykonalności.	sprzeciwu do kancelarii notariusza z uwagi na różnorodność możliwych sytuacji życiowych dotyczących zarówno notariusza jak i zobowiązanego.
77	Rzecznik Praw Obywatelskich	art. 1 pkt 22 projektu	Jeżeli ustawa miałaby zrównywać w skutkach notarialny nakaz zapłaty z prawomocnym wyrokiem sądu (a takie jest chyba założenie i cel autorów projektu), to należałoby dopuścić możliwość wznowienia postępowania na podstawie art. 403 § 2 k.p.c., co jednak wymagałoby wprowadzenia odpowiednich zmian w tym przepisie uwzględniających pojawienie się w obrocie prawnym notarialnych nakazów zapłaty. Jeżeli zaś to nakaz notarialny wydano później, pomimo wcześniejszego rozstrzygnięcia o tym roszczeniu przez sąd (czego <i>a limine</i> nie sposób wykluczyć), ustawa powinna przewidywać swoisty substytut wznowienia, którego skutkiem byłaby utrata mocy notarialnego nakazu zapłaty, jako wydanego w warunkach „nieważności”.	Uwaga niezasadna Notarialny nakaz zapłaty jest instytucją odrębną od nakazów zapłaty uregulowanych w k.p.c. Regulacja dotycząca notarialnego nakazu zapłaty jest regulacją <i>sui generis</i> , a sam nakaz nie będzie miał w obrocie skutków prawomocnego wyroku. Jego skutki można natomiast porównać przez analogię do skutków ugody pozasądowej zawartej w formie aktu notarialnego przez strony, w której dłużnik poddaje się egzekucji, co stanowi następnie podstawę do nadania przez sąd klauzuli wykonalności. Potrzeba wznowienia postępowania nie będzie istniała, w sytuacji, gdy nakaz zapłaty będzie doręczany bezpośrednio zobowiązanemu, który będzie mógł wnieść sprzeciw w sytuacji, gdy co do roszczenia orzekł sąd.

78	Rzecznik Praw Obywatelskich	art. 1 pkt 22 projektu	Rozważenia wymaga doregulowanie takich sytuacji, w których prowadzenie odrębnego postępowania (co do konkretnego roszczenia) – a w konsekwencji i wydanie nakazu – w ogóle nie jest możliwe, a to ze względu na konieczność kompleksowego rozstrzygnięcia o wielu sprawach (w tym i roszczeniu zgłoszonym notariuszowi) w jednym, odrębnym postępowaniu (por. przede wszystkim art. 618 § 2 k.p.c., stosowany odpowiednio w innych postępowaniach działowych, ale i np. art. 445 k.p.c. uniemożliwiający odrębne rozpoznawanie spraw alimentacyjnych w toku procesu rozwodowego itp.). Wydaje się, że może istnieć ryzyko obchodzenia powyższej regulacji właśnie poprzez próbę uzyskania tytułu egzekucyjnego, z pokrzywdzeniem pozostałych zainteresowanych uczestników w sprawie	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>Wskazane ograniczenia mieszczą się w zakresie obowiązku sprawdzenia, czy zasadność roszczenia budzi wątpliwości (art. 105d § 1 pkt 1).</p>
79	Rzecznik Praw Obywatelskich	art. 1 pkt 22 projektu	Nakaz zapłaty powinien wydawać notariusz, który ma siedzibę kancelarii w obszarze właściwości miejscowości sądu okręgowego, przy czym powinna być to właściwość określana ze względu na adres zamieszkania lub siedziby zobowiązanego. Biorąc pod uwagę dotkliwe dla zobowiązanych skutki niewniesienia w terminie sprzeciwu od nakazu zapłaty, zapewni to większą ochronę praw takich osób. W projektowanej nowelizacji brak jest również jakichkolwiek regulacji dotyczących kosztów wydawania notarialnych nakazów zapłaty.	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>Por. komentarz do uwag nr 70 i 76.</p> <p>Kwestie dotyczące wysokości taksy notarialnej są regulowane rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 czerwca 2004 r. w sprawie maksymalnych stawek taksy notarialnej (Dz.U.2020.1473 t.j. z dnia 2020.08.28).</p> <p>W odniesieniu do projektowanych rozwiązań aktualna jest delegacja ustawowa zawarta w art. 5 § 3 Prawa o notariacie do uregulowania maksymalnej taksy notarialnej.</p>

80	Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych Lex Iusta	art. 1 pkt 22 projektu	Konstrukcja notarialnych nakazów zapłaty będzie nieatrakcyjna dla samych wierzycieli. Przesłanki wydania nakazu zapłaty przez notariusza pokrywają się w zasadzie z przesłankami wydania nakazu w postępowaniu nakazowym przez Sąd.	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Przesłanki nakazu zapłaty zostały wyliczone w sposób przykładowy, nie stanowią zamkniętego katalogu. Notariusz będzie mógł wydać nakaz zapłaty również w sytuacji, gdy będą spełnione przesłanki do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym. Notarialne nakazy zapłaty mają stanowić uzupełnienie dla istniejących rodzajów nakazów zapłaty w kodeksie postępowania cywilnego. Inicjowanie postępowania w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności nie odbiegało od postępowania w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności innym nakazom zapłaty, gdzie nadanie następuje na wniosek powoda. Terminy wynikające z art. 787¹ k.p.c. gwarantują szybkie rozpatrzenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności.</p>
81	Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych Lex Iusta	art. 1 pkt 22 projektu	Akta spraw sądowych o wydanie nakazu zapłaty są co do zasady niszczone po 10 latach od ich uprawomocnienia się. Akt składowanych w archiwach sądów wieczystoksięgowych nie niszczy się nigdy. Są tam między innymi przechowywane	<p>Uwaga częściowo zasadna</p> <p>Do okresu przechowywania akt może zająć potrzeba</p>

			oryginały aktów notarialnych. Jeśli notarialne nakazy zapłaty będą traktowane z taką samą mocą jak akt notarialny i przyszywane pomiędzy akty notarialne, to i ich również nie będzie można niszczyć, a problem drastycznego kurczenia się miejsca w archiwach sądów wieczystoksięgowych, jest powszechny.	odpowiedniego dostosowania przepisów Rozporządzenia MS w sprawie prowadzenia ksiąg notarialnych oraz przekazywania na przechowanie dokumentów sądom rejonowym Dz.U.2018.2039 oraz Rozporządzenia MS w sprawie przechowywania akt spraw sądowych oraz ich przekazywania do archiwów państwowych lub do zniszczenia (Dz.U.2021.309).
82	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 22 projektu	Projekt przewiduje dodanie nowego rozdziału 6a „Notarialne nakazy zapłaty”, który zawiera przepisy regulujące podstawę wydania notarialnego nakazu zapłaty, jego mocy wiążącej, warunków, które muszą zostać spełnione, aby nakaz stał się tytułem wykonawczym, warunki jego zaskarżenia oraz skutki prawne wniesienia sprzeciwu od tego nakazu zapłaty. Kwestia notarialnych nakazów zapłaty powinna być uregulowana w kodeksie postępowania cywilnego.	Uwaga niezasadna. Jest to polemika z przyjętą koncepcją notarialnych nakazów zapłaty, która jest instytucją odrębną od istniejących rozwiązań w kodeksie postępowania cywilnego.
83	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 22 projektu	Podstawą odmowy wydania notarialnego nakazu zapłaty jest, między innymi, wątpliwość co do zasadności roszczenia. Brak jest tu spójności z przesłankami z art. 105a § 1 pkt 1-3 pr.not, który nie posługuje się przesłanką zasadności roszczenia. Nie ma mowy o konieczności dokonania przez notariusza oceny „mocy dowodowej” tych dokumentów. Projektowany art. 105d pr.not. wprowadza nową przesłankę wydania nakazu zapłaty przez notariusza, a mianowicie zasadność roszczenia dochodzonego przez wnioskodawcę. Projektodawca	Uwaga niezasadna. Jest to polemika z przyjętą koncepcją notarialnych nakazów. Kwestia odmowy wydania przez notariusza nakazu zapłaty została uregulowana w art. 105d § 1 pkt 1-3. Wyliczenie pozytywnych przesłanek zawarte

			wprowadził tu przesłankę odmowy wydania nakazu, jak w odniesieniu do nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym. Następnie przepis art. 105d § 1 pkt 2 pr.not. przewiduje, że podstawą odmowy wydania przez notariusza nakazu zapłaty jest także wymagalność roszczenia co, do którego został złożony wniosek w okresie 3 lat przed złożeniem tego wniosku. Można rozważać, czy w sytuacji stwierdzonego przedawnienia roszczenia przeciwko konsumentowi zachodzi wymieniona w art. 105d § 1 pkt 1 pr. not. wątpliwość co do zasadności roszczenia. W takim przypadku jednak notariusz ma obowiązek dokonać oceny istnienia oraz wymagalności i zaskarżalności roszczenia. Projekt ten nie wyłącza bowiem stosowania instytucji notarialnego nakazu zapłaty jedynie do zobowiązanych nie będących konsumentami.	w art. 105a § 1 pkt 1-3 ma charakter przykładowy. Kwestia przedawnienia mieści się w zakresie „wątpliwości co do zasadności roszczenia”.
84	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 22 projektu	Z proponowanego przepisu art. 105 § 2 pkt 4 wynika, że wnioskodawca lub jego pełnomocnik ma obowiązek złożyć oświadczenie, że nie jest w toku lub nie toczyła się inna sprawa o roszczenie objęte wnioskiem o wydanie notarialnego nakazu zapłaty. W przypadku, gdy oświadczenie to nie jest prawdziwe i dojdzie do wydania notarialnego nakazu zapłaty, i wnioskodawca uzyska tytuł wykonawczy, po zaopatrzeniu notarialnego nakazu zapłaty w klauzulę wykonalności, dojdzie do sytuacji występowania w obrocie prawnym dwóch tytułów wykonawczych, czy odrzucenia pozwu z uwagi na <i>res iudicata</i> lub <i>lis pendens</i> .	Uwaga częściowo zasadna Ryzyko takie istnieje również w odniesieniu do nakazów zapłaty wydawanych przez referendarzy sądowych, wskazać jednak należy na treść projektowanego art. 105b § 2 pkt 4, zgodnie z którym wniosek powinien zawierać oświadczenie wnioskodawcy, że nie jest w toku lub nie toczyła się inna sprawa o roszczenie objęte wnioskiem. Oświadczenie takie składane jest pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywego oświadczenia.

				Rozważana jest możliwość utworzenia w przyszłości elektronicznego rejestru notarialnych nakazów zapłaty. Ponadto, istniejące regulacje prawne, np. przepisy dotyczące bezpodstawnego wzbogacenia (art. 509 i nast. k.c.), czy też przesłanki możliwości odmowy nadania klauzuli wykonalności w przypadku gdy wniosek zmierza do obejścia prawa (art. 782 ¹ k.p.c.), wyznaczają szerokie ramy ochrony dłużników przed nieuczciwymi wierzycielami.
85	Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP	art. 1 pkt 22 projektu	Brak doręczenia osobie zobowiązanej nakazu zapłaty stwierdza notariusz protokołem, którego odpis doręcza wnioskodawcy. Przepis ten budzi wątpliwości z uwagi na art. 499 § 1 pkt 4 k.p.c. stanowiący, że nie jest dopuszczalne wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, gdy doręczenie nakazu zapłaty pozwanemu nie jest możliwe w kraju.	Uwaga niezasadna Regulacja dopuszcza doręczenie zagraniczne.
86	Prezes Prokuraturii Generalnej RP	art. 1 pkt 22 projektu	W art. 1 pkt 22 projektu, w dodawanym art. 105a § 1 Prawa o notariacie, zaproponowano, aby notariusz wydawał notarialny nakaz zapłaty obejmujący roszczenia w kwocie do 75 tysięcy złotych, jeżeli zasadność dochodzonego roszczenia nie budzi wątpliwości, w szczególności, gdy dochodzone roszczenie udowodnione jest dołączonym do wniosku: dokumentem urzędowym, zaakceptowanym przez dłużnika rachunkiem lub wezwaniem dłużnika do zapłaty i pisemnym oświadczeniem	Uwaga niezasadna Notarialny nakaz zapłaty nie ma na celu zastąpienia nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym, projektowane wyliczenie jest przykładowe i ma na celu

			<p>dłużnika o uznaniu długu. Mając na względzie treść art. 485 k.p.c., zgodnie z którym sąd może wydać nakaz zapłaty tylko na podstawie zamkniętego katalogu dokumentów, wskazane jest, aby zamknięty katalog przesłanek tym bardziej był określony dla notarialnych nakazów zapłaty. W projektowanym przepisie pożądanym byłoby zatem zrezygnowanie z wyrazów „jeżeli zasadność dochodzonego roszczenia nie budzi wątpliwości, w szczególności” i w konsekwencji odpowiednia zmiana w projektowanym art. 105b § 2 pkt 1 Prawa o notariacie (skreślenie wyrazów „lub inne dokumenty uzasadniające roszczenie”) oraz rezygnacja z przesłanki określonej w projektowanym art. 105d § 1 pkt 1 Prawa o notariacie.</p>	<p>wskazanie, jakie dokumenty powinny co do zasady stanowić wystarczającą podstawę do wydania notarialnego nakazu zapłaty. Wskazać także należy, że pozycja notariusza różni się od pozycji innych zawodów zajmujących się świadczeniem usług prawnych, gdyż zadaniem notariusza jest bowiem przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa obrotu prawnego.</p>
87	Rzecznik MŚP	art. 1 pkt 22 projektu	<p>Doprecyzowania wymagają także rozwiązania dotyczące doręczenia notarialnego nakazu zapłaty osobie zobowiązanej. Krytycznie należy odnieść się do treści projektowanego art. 105f § 1 Prawa o notariacie, zgodnie z którym w razie nieodebrania przez osobę zobowiązaną przesyłki zawierającej notarialny nakaz zapłaty, nakaz ten traci moc. Taką regulację należy uznać za nadmiernie restrykcyjną, w związku z czym zasadnym jawi się uzupełnienie projektowanej ustawy o przepis wprowadzający możliwość dokonania tzw. doręczenia zastępczego, będący odpowiednikiem art. 138 § 1 k.p.c., zgodnie z którym jeżeli doręczający nie zastanie adresata w mieszkaniu, może doręczyć pismo sądowe dorosłemu domownikowi, a gdyby go nie było - administracji domu, dozorczy domu lub sołtysowi, jeżeli osoby te nie są przeciwnikami adresata w sprawie i podjęły się oddania mu pisma.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Notarialny nakaz zapłaty stanowi szczególną formę nakazu zapłaty, który powinien być obwarowany większymi gwarancjami dla zobowiązanego. Projektowane rozwiązania przyjmują szczególne doręczenie, zbliżone do rozwiązania z art. 139¹ k.p.c., w świetle którego doręczenie musi nastąpić do rąk pozwanego. W przypadku braku doręczenia notarialnego nakazu skutek jest tożsamy niemożnością doręczenia pozwanemu nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym</p>

				(art. art. 505 ³⁴ § 2 k.p.c.).
88	Rzecznik MŚP	art. 1 pkt 22 projektu	Wątpliwość co do zasadności wprowadzenia rozwiązania przewidującego utratę mocy przez notarialny nakaz zapłaty w razie niedoręczenia nakazu osobie zobowiązanej, także w sytuacji, jeżeli osoba zobowiązana celowo nie odbierze przesyłki zawierającej nakaz. Należy postawić pytanie, czy zastosowanie takiego wymogu jest konieczne w sytuacji, gdy notarialny nakaz zapłaty wydano w oparciu o zaakceptowany przez dłużnika rachunek (art. 105a § 1 pkt 2 Prawa o notariacie) lub wezwanie dłużnika do zapłaty i pisemne oświadczeniem dłużnika o uznaniu długu (art. 105a § 1 pkt 3 Prawa o notariacie). Zauważyć trzeba, że ryzyko utraty mocy przez notarialny nakaz zapłaty w wyniku nieskutecznego doręczenia może istotnie zniechęcać wierzycieli do korzystania z tej formy dochodzenia swoich należności.	Uwaga niezasadna Por. komentarz do uwagi nr 87.
89	Rzecznik MŚP	art. 1 pkt 22 projektu	Odnosząc się do projektowanego art. 105g § 7 Prawa o notariacie, zgodnie z którym do odmowy stwierdzenia utraty mocy notarialnego nakazu zapłaty stosuje się odpowiednio przepisy art. 83 tej ustawy, należy wskazać, że przepis art. 83 § 1 Prawa o notariacie przewiduje możliwość wniesienia zażalenia na odmowę dokonania czynności przez notariusza do sądu okręgowego właściwego ze względu na siedzibę kancelarii notariusza. W uzasadnieniu projektowanej ustawy zauważono natomiast, że wysokość roszczeń, które będą mogły być potwierdzone notarialnym nakazem zapłaty została ograniczona do 75.000 zł, czyli wysokości odpowiadającej właściwości rzeczowej sądu rejonowego, zgodnie z art. 17 pkt 1 k.p.c. Z tych też względów racjonalnym wydaje się zmodyfikowanie treści projektowanego art. 105g § 7 Prawa o notariacie poprzez dodanie zapisu wskazującego na właściwość sądu rejonowego,	Uwaga niezasadna Projekt ustawy nie dokonuje fundamentalnych zmian w systemie środków zaskarżenia czynności notariuszy. Istniejące regulacje wpisują się w przyznany notariuszowi atrybut zaufania publicznego. Odejście od tego modelu i obniżenie rangi sądu właściwego do rozpoznania skargi, poprzez przekazanie kompetencji do sądu rejonowego, mogłoby podważyć istniejące zasady dotyczące zaufania publicznego

			a nie okręgowego.	dokonywanych przez notariuszy czynności.
90	Rzecznik MŚP	art. 1 pkt 22 projektu	Zauważyć nadto należy, że projektowana ustawa nie zawiera regulacji dotyczących kosztów związanych z wydaniem notarialnego nakazu zapłaty, m.in. kosztów związanych ze złożeniem wniosku o wydanie notarialnego nakazu zapłaty, czy też kosztów związanych z udziałem pełnomocnika w sprawie. W ocenie Rzecznika MŚP kwestia ta powinna zostać uregulowana w projektowanej ustawie.	Uwaga niezasadna Kwestie dotyczące wysokości taksy notarialnej są regulowane rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 czerwca 2004 r. w sprawie maksymalnych stawek taksy notarialnej (Dz.U.2020.1473 t.j. z dnia 2020.08.28). W odniesieniu do projektowanych rozwiązań aktualna jest delegacja ustawowa zawarta w art. 5 § 3 Prawa o notariacie do uregulowania maksymalnej taksy notarialnej.
91	Sąd Najwyższy	art. 1 pkt 22 projektu	Analiza nakaz zapłaty ma być czynnością notarialną, a nie orzeczeniem. Oznacza to, że notariusz nie będzie traktowany jako organ postępowania cywilnego, zatem podejmowane czynności nie mają mieć charakteru czynności procesowych. Wywołuje to wątpliwość, czy notarialny nakaz zapłaty należy traktować jak tytuł egzekucyjny niebędący orzeczeniem sądu w rozumieniu art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c., co determinuje zakres środków obrony dłużnika.	Uwaga niezasadna Zgodnie z art. 3 pkt 4 projektu: „w art. 777 w § 1 po pkt 2 ¹ dodaje się pkt 2 ² w brzmieniu: „2 ²) notarialny nakaz zapłaty ze wzmianką o niewniesieniu sprzeciwu;”.
92	Sąd Najwyższy	art. 1 pkt 22 projektu	Zasadnicze zastrzeżenia odnoszą się do zagadnienia prawomocności materialnej i powagi rzeczy osądzonej (<i>res iudicata</i>). Notarialny nakaz zapłaty, od którego nie wniesiono	Uwaga niezasadna Regulacja dotycząca

			<p>sprzeciwu ma skutki prawomocnego wyroku. Projekt nie odnosi się do sytuacji, w której zostanie przez notariusza wydany (i skutecznie niezaskarżony) nakaz zapłaty względem roszczenia, co do którego zostało wydane wcześniej prawomocne orzeczenie, tj. do wydania nakazu zapłaty mimo istnienia powagi rzeczy osądzonej. Należy mieć na względzie, że notariusz nie dysponuje instrumentami prawnymi mogącymi zapobiec występowaniu takich sytuacji. W takim wypadku nie jest możliwe wniesienie skargi o wznowienie postępowania z art. 403 § 2 k.p.c., skoro wykreowanie tytułu egzekucyjnego ma mieć miejsce bez udziału sądu. Wznowienie postępowania może odnosić się wyłącznie do prawomocnie zakończonego postępowania sądowego. W świetle powyższego niezbędne wydaje się określenie konsekwencji jednoczesnego wydania notarialnego nakazu zapłaty i orzeczenia sądu dotyczącego tego samego roszczenia - bez względu na kolejność ich wydania.</p>	<p>notarialnego nakazu zapłaty jest regulacją <i>sui generis</i>, a sam nakaz nie będzie miał w obrocie skutków prawomocnego wyroku. Jego skutki można natomiast porównać przez analogię do skutków ugody pozasądowej zawartej w formie aktu notarialnego przez strony, w której dłużnik poddaje się egzekucji, co stanowi następnie podstawę do nadania przez sąd klauzuli wykonalności. Projektowane przepisy stanowić będą odrębną podstawę wydania nakazu zapłaty, niezależną od postępowań uregulowanych w kodeksie postępowania cywilnego.</p>
93	Sąd Najwyższy	<p>art. 1 pkt 22 projektu (dot. art. 105a § 1 Pr.Not.)</p>	<p>Zgodnie z projektem notariusz będzie mógł wydać nakaz zapłaty obejmujący roszczenia w kwocie do 75 tysięcy złotych. Wprowadzenie ograniczenia w zakresie roszczeń pieniężnych, co do których dopuszczalne ma być wydanie notarialnego nakazu zapłaty przez wprowadzenie ograniczenia <i>ratione valoris</i> (roszczenia w kwocie do 75 tysięcy złotych), ma, według zamierzeń projektodawcy, odpowiadać właściwości rzeczowej sądu rejonowego, zgodnie z art. 17 pkt 1 k.p.c. W sytuacji, gdy wskazana we wniosku należność przekroczy powyższą kwotę notariusz powinien odmówić wydania nakazu zapłaty. Należy zwrócić uwagę, że procedowany równolegle projekt ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych (UD 322) przewiduje zasadniczą zmianę struktury sądów powszechnych</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Wysokość roszczeń, które będą mogły być potwierdzone notarialnym nakazem zapłaty, została ograniczona do 75.000 zł, czyli wysokości odpowiadającej aktualnej właściwości rzeczowej sądu rejonowego, zgodnie z art. 17 pkt 1 k.p.c. Intencją projektodawcy nie jest jednak powiązanie wskazanego limitu z właściwością rzeczową sądów rejonowych, lecz umożliwienie</p>

			<p>w Polsce przez zastąpienie dotychczasowej, trójszczeblowej – dwuszczeblową. Ma to zostać osiągnięte w wyniku likwidacji sądów rejonowych. Ewentualne wejście w życie tej ustawy kolidowałoby z ratio projektowanego przedmiotowego rozwiązania. Niezbędna jest zatem koordynacja projektów ustaw przedstawianych przez Ministerstwo Sprawiedliwości, zarówno jeśli chodzi o zakres przedmiotowy zmian, jak i o kolejność wchodzenia w życie oraz przewidywany okres obowiązywania poszczególnych nowych regulacji.</p>	<p>notariuszom wydawania nakazów zapłaty w odniesieniu do spraw, co do zasady nieskomplikowanych pod względem faktycznym i prawnym. W sytuacji, gdy wskazana we wniosku należność przekroczy kwotę 75.000 zł, notariusz odmówi wydania notarialnego nakazu zapłaty. Ponadto, przewidywany czas wejścia w życie ustawy jest wcześniejszy niż ewentualne regulacje dotyczące przepisów ustrojowych sądownictwa.</p>
94	Sąd Najwyższy	<p>art. 1 pkt 22 projektu (dot. art. 105a § 1 Pr.Not.)</p>	<p>Konstrukcja podstaw do wydania notarialnego nakazu zapłaty jest zbliżona do normy z art. 485 § 1 k.p.c. odnoszącej się do nakazów zapłaty wydawanych przez sąd w postępowaniu nakazowym. Dołączenie określonych dokumentów urzędowych lub prywatnych oraz ich treść może bowiem świadczyć o faktach, z których wywodzone jest roszczenie procesowe, a nie wprost o zasadności dochodzonego roszczenia. Wprawdzie notariusz - wydając nakaz zapłaty - nie będzie sprawował wymiaru sprawiedliwości ani rozpoznawał sprawy cywilnej w rozumieniu art. 1 k.p.c., lecz ocena przedmiotowej kwestii celem udzielenia ochrony prawnej ma zbliżony charakter, jak w wypadku wstępnej oceny pozwu przez sąd celem wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym albo upominawczym. Należy zatem postulować ujednolicenie treści projektowanego przepisu względem normy z art. 485 k.p.c.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Notarialny nakaz zapłaty nie ma na celu zastąpienia nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym, projektowane wyliczenie jest przykładowe i ma na celu wskazanie, jakie dokumenty powinny co do zasady stanowić wystarczającą podstawę do wydania notarialnego nakazu zapłaty. Wskazać także należy, że pozycja notariusza różni się od pozycji innych zawodów zajmujących się świadczeniem usług prawnych, gdyż zadaniem</p>

				notariusza jest bowiem przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa obrotu prawnego.
95	Sąd Najwyższy	art. 1 pkt 22 projektu (dot. art. 105a § 2 Pr.Not.)	Projektodawca limituje dopuszczalność wydawania notarialnych nakazów zapłaty przez zastrzeżenie, że miesięcznie notariusz może wydać nie więcej niż 200 tego rodzaju nakazów. W uzasadnieniu Projektu nie zaprezentowano wprawdzie argumentów przemawiających za takim rozwiązaniem, lecz można zakładać, że chodzi o niedopuszczenie do kumulacji czy też nagromadzenia nadmiaru czynności tego rodzaju przez określonego notariusza. Z drugiej strony takie rozwiązanie może powodować niepewność strony co do możliwości dokonania określonej czynności notarialnej oraz skutkować ad casu koniecznością poszukiwania innego notariusza, który w danym miesiącu nie wyczerpał tak określonego „limitu” wydanych notarialnych nakazów zapłaty. Zamiast projektowanego mechanizmu można poddać pod rozagę wprowadzenie ograniczenia, aby nakaz zapłaty mógł wydać tylko notariusz, który ma siedzibę kancelarii w miejscowości położonej na terenie tego samego okręgu sądu rejonowego lub okręgowego, w obszarze którego znajduje się adres zamieszkania dłużnika.	Uwaga niezasadna Ograniczenie ilościowe ma zapewnić możliwość przystosowania się do notariuszy do wprowadzonych zmian oraz zapewnić, by nie nastąpiło ograniczenie dostępu do innych czynności notarialnych. Uzupełniono uzasadnienie o wskazane kwestie.
96	Sąd Najwyższy	art. 1 pkt 22 projektu (dot. art. 105d § 2 Pr. Not.)	W razie braku podstaw wydania notarialnego nakazu zapłaty notariusz sporządza protokół o odmowie jego sporządzenia, którego odpis doręcza wnioskodawcy. Brzmienie projektowanych przepisów budzi wątpliwości, czy jest możliwe częściowe uwzględnienie wniosku o wydanie nakazu zapłaty. Ma to znaczenie na tle negatywnych przesłanek wydania nakazu zapłaty, w tym zwłaszcza na tle sytuacji, w których	Uwaga niezasadna Treść przepisu 105c § 1 jednoznacznie wskazuje, że nakazem zapłaty można uwzględnić roszczenie jedynie w całości.

			zasadność roszczenia budzi wątpliwości. Należy jednoznacznie przesądzić, czy możliwe jest wydanie nakazu zapłaty co do części roszczenia lub jednego z roszczeń, jeżeli ich wyodrębnienie jest możliwe, czy też dostrzeżenie negatywnych przesłanek determinuje oddalenie wniosku w całości. Ma to tym większe znaczenie, że czynność odmowy sporządzenia nakazu zapłaty z art. 105d § 2 Pr. Not. zdaje się mieć niezaskarżalny charakter.	
97	Dr. iur. Marcin Margoński	art. 1 pkt 22 projektu	Art. Art. 105d. § 1 powinien zostać uzupełniony o dalszą negatywną przesłankę w postaci zachodzenia wątpliwości co do jurysdykcji krajowej w sprawie, jak ma to miejsce w art. 95e § 1 pr. not. oraz art. 95e § 2 pkt 4 pr. not. w postępowaniu o poświadczenie dziedziczenia. Dodania wymagałyby przesłanki w postaci braku jurysdykcji sądów krajowych lub immunitetów jurysdykcyjnych.	Uwaga niezasadna. Wskazane zastrzeżenia mieszczą się w zakresie ogólnej przesłanki „roszczenie budzi wątpliwości”.
98	Prezes Prokuraturii Generalnej RP	art. 3 pkt 1 lit. b oraz art. 4 projektu	Powierzenie notariuszom prawa do rozpatrywania wniosków o wpis w księdze wieczystej (art. 3 pkt 1 lit b oraz art. 4 projektu), zwłaszcza wpis odrębnej własności lokali mieszkalnych, co wiąże się z założeniem nowej księgi, może wymagać zapewnienia notariuszom dostępu do akt ksiąg wieczystych i zgromadzonych w tychże aktach dokumentów. Projekt ustawy tego nie rozstrzyga, w związku z tym poddajemy pod rozważenie, czy proponowane unormowanie ustawowe jest kompletne.	Uwaga niezasadna. Kwestia ta będzie uregulowana rozporządzeniem wydanym na podstawie art. 58 ³ ustawy o księgach wieczystych i hipotece (ar. 4 pkt 5 projektu).
99	Krajowa Rada Notarialna	Art. 4 pkt 3 projektu	Zgodnie z proponowanym brzmieniem art. 23b ustawy o księgach wieczystych i hipotece, wniosek o dokonanie wpisu w księdze wieczystej ma rozpoznawać notariusz prowadzący kancelarię notarialną w obszarze właściwości sądu rejonowego, w którym prowadzona jest księga wieczysta. Takie rozwiązanie, będące oczywistym anachronizmem, prowadzić będzie do niepotrzebnych komplikacji przy wykonywaniu nowej funkcji	Uwaga niezasadna Zasadą jest, że sprawy dotyczące nieruchomości i praw związanych z nieruchomościami rozpoznawane są przez sądy rejonowe miejsca położenia

			przez notariuszy.	nieruchomości. Również prowadzenie ksiąg wieczystych, zgodnie z art. 23 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, należy do właściwości sądów rejonowych. Zmieniono art. 4 pkt 3 projektu: „po art. 23a dodaje się art. 23b w brzmieniu: „Wniosek o dokonanie wpisu w księdze wieczystej rozpoznaje notariusz, prowadzący kancelarię notarialną, określoną według właściwości danego sądu rejonowego zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 58 pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece”.
100	Dr. iur. Marcin Margoński	Art. 4 pkt 3 projektu	Poprzez dodanie art. 23b projektodawca wydaje się dążyć do wykluczenia dokonywania przez strony, przede wszystkim deweloperów, swoistego <i>forum shopping</i> i uzyskiwania wpisów w księgach wieczystych u notariuszy niewykazujących należytego związku geograficznego z przedmiotem umowy. Jest to założenie zasługujące na akceptację. Przyjęte rozwiązanie będzie jednak prowadziło do przypadkowych rezultatów i negatywnie wpływało na efektywność notarialnego wpisu do księgi wieczystej. Bardziej celowym byłoby przyjęcie w fazie testowej funkcjonowania instytucji notarialnego wpisu do księgi wieczystej kryterium geograficznego okręgu Sądu Okręgowego, we właściwości którego znajduje się dany sąd	Uwaga częściowo zasadna. Zasadą jest, że sprawy dotyczące nieruchomości i praw związanych z nieruchomościami rozpoznawane są przez sądy rejonowe miejsca położenia nieruchomości. Również prowadzenie ksiąg wieczystych, zgodnie z art. 23 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, należy do właściwości

			<p>wieczystoksięgowy. Pozwoliłoby to nadal utrzymać stosowną bliskość notariusza i wyeliminować potencjalne patologie w zakresie wyboru notariusza dokonującego wpisu, a jednocześnie eliminowałoby wiele sytuacji, gdy notariusz rzeczywiście predysponowany do dokonania wpisu byłby ze względu na położenie swojej siedziby wykluczony z takiej możliwości (notariusze posiadający siedziby na styku okręgów dwóch sądów wieczystoksięgowych, tereny przedmieść wielkomiejskich stanowiące w sensie faktycznym część miasta, z którym związane są strony, ale formalnie leżące w okręgu sądu wieczystoksięgowego w innej miejscowości).</p>	<p>sądów rejonowych, przy czym czynności te mogą wykonywać referendarze sądowi. Zasadnym jest zatem skorelowanie uregulowania zakresu właściwości notariuszy mających dokonywać wpisów w księgach wieczystych z już istniejącymi i prawidłowo funkcjonującymi rozwiązaniami, wobec powyższego zmieniono art. 4 pkt 3 projektu: po art. 23a dodaje się art. 23b w brzmieniu: „Wniosek o dokonanie wpisu w księdze wieczystej rozpoznaje notariusz, prowadzący kancelarię notarialną, określoną według właściwości danego sądu rejonowego zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 58 pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece”.</p>
--	--	--	--	---

Zestawienie uwag z informacją o sposobie rozpatrzenia znajduje się w dokumencie „Zestawienie uwag - opiniowanie + konsultacje publiczne”, który w dniu 13 lipca 2022 r. został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”.

Pismem z dnia 20 lipca 2022 r. Prezes Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej przedstawił stanowisko, które nie zawierało podtrzymania wcześniej zgłoszonych uwag. W odniesieniu do projektu ustawy opublikowanego w dniu 13 lipca 2022 r. w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”, Prezes Prokuratury Generalnej zwrócił uwagę na potrzebę zapewnienia spójności projektu ustawy i jej uzasadnienia w kontekście przesłanek wydania notarialnego nakazu zapłaty (kryterium „bezsorności” (uzasadnienie) i „braku wątpliwości” (projekt) nie są tożsame), a także projektowanych przepisów art. 105a § 1 i art. 105b § 2 pkt 1 ustawy – Prawo o notariacie. Ponadto, zwrócono uwagę na brak określenia w projektowanym art. 105g § 1 zdanie trzecie ustawy – Prawo o notariacie, czy nadanie sprzeciwu za pośrednictwem operatora pocztowego umożliwi zachowanie terminu. Końcowo Prezes Prokuratury Generalnej wskazał, że kwestia przywrócenia terminu do wniesienia sprzeciwu powinna zostać doprecyzowana na wzór regulacji art. 169 i 172 k.p.c. oraz że niejasna jest intencja odesłania w projektowanym art. 105g § 11 do art. 83 § 2 ustawy – Prawo o notariacie.

Pismem z dnia 21 lipca 2022 r. Rzecznik Praw Obywatelskich przedstawił stanowisko, które zawierało podtrzymanie zarzutów dotyczących braku konieczności modyfikacji systemu nadzoru oraz odpowiedzialności dyscyplinarnej notariuszy, a także wątpliwości konstytucyjnych dotyczących braku umocowania notariuszy do rozstrzygania sporów cywilnych. Rzecznik Praw Obywatelskich przekazał również sugestie co do formy wydruku nakazu zapłaty wydanego w systemie elektronicznym. Podtrzymano także stanowisko co do konieczności ujednolicenia treści projektowanego art. 105a § 1 ustawy – Prawo o notariacie z treścią art. 485 k.p.c. oraz uzupełnienia luk w zakresie uregulowania środków zaskarżenia, w tym – w kontekście potrzeby ochrony praw konsumentów.

Pismem z dnia 20 lipca 2022 r. Krajowa Rada Notarialna podtrzymała wszystkie uwagi zgłoszone na etapie wcześniejszego opiniowania.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia

**w sprawie wzoru zaświadczenia o upoważnieniu notariusza do dokonywania wpisów
w księdze wieczystej lub wydawania notarialnych nakazów zapłaty**

Na podstawie art. 79a § 3 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1799) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa wzór zaświadczenia o upoważnieniu notariusza do dokonywania wpisów w księdze wieczystej lub wydawania notarialnych nakazów zapłaty, o którym mowa w art. 79a § 2 ustawy – Prawo o notariacie, stanowiący załącznik do rozporządzenia.

§ 2. Wniosek, o którym mowa w § 1, określa, których czynności wskazanych w art. 79a § 2 ustawy – Prawo o notariacie dotyczyć ma zaświadczenie. Do wniosku notariusz dołącza: kopię dowodu osobistego, kopię decyzji o powołaniu na stanowisko notariusza oraz wydane przez właściwą radę izby notarialnej zaświadczenie, zawierające informację o prowadzonych przeciwko notariuszowi postępowaniach dyscyplinarnych i orzeczonych karach dyscyplinarnych, z zaznaczeniem daty ich uprawomocnienia.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

Załącznik
do rozporządzenia
Ministra Sprawiedliwości
z dnia
(poz.)

WZÓR

....., dnia..... 20.....r.

Zaświadczenie nr

**o upoważnieniu notariusza do dokonywania wpisów w księdze wieczystej lub
wydawania notarialnych nakazów zapłaty**

Działając na podstawie art. 79a § 2 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie
(Dz. U. z 2022 r. poz. 1799), zaświadczam, że Pan(i)

.....

.....

(imię (imiona) i nazwisko notariusza)

.....

.....

(imiona rodziców notariusza)

.....

.....

(PESEL)

został(a) upoważniony(a) przez Ministra Sprawiedliwości do:

1) dokonywania wpisów w księdze wieczystej, o których mowa w art. 509¹ § 5 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, z późn. zm.);*

2) wydawania notarialnych nakazów zapłaty, o których mowa w art. 105a ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1799).*

** jeżeli upoważnienie dotyczy tylko jednego rodzaju czynności – niepotrzebne skreślić.*

(pieczęć okrągła,

jeżeli nie podpisano zaświadczenia podpisem elektronicznym)

Minister Sprawiedliwości

Otrzymują:

- 1) Notariusz, którego dotyczy zaświadczenie;
- 2) Krajowa Rada Notarialna;
- 3) Prezes Sądu Apelacyjnego, w obszarze właściwości którego wyznaczona została siedziba kancelarii notarialnej notariusza, którego dotyczy zaświadczenie.

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie wzoru zaświadczenia o upoważnieniu notariusza do dokonywania wpisów w księdze wieczystej lub wydawania notarialnych nakazów zapłaty stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 79a § 3 ustawy – Prawo o notariacie (art. 1 pkt 21 projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o notariacie oraz niektórych innych ustaw, UD 383). Zgodnie z wymienionym przepisem Minister Sprawiedliwości określi w drodze rozporządzenia wzór zaświadczenia o upoważnieniu do dokonywania wpisów w księdze wieczystej lub wydawania notarialnych nakazów zapłaty. Rozporządzenie powinno uwzględniać potrzebę zamieszczenia wszystkich danych koniecznych do potwierdzenia uprawnień notariusza do dokonywania wpisów w księdze wieczystej lub wydawania notarialnych nakazów zapłaty, tj. imię i nazwisko notariusza, imiona jego rodziców oraz nr PESEL, a także uwzględniać rodzaj upoważnienia, którego dotyczy wniosek i niezbędną dokumentację, jaką należy dołączyć do wniosku, potwierdzającą uprawnienie notariusza do otrzymania zaświadczenia.

Zmieniający się obrót prawny, także w wymiarze transgranicznym, oczekiwania społeczne, związane w szczególności z sytuacją na rynku nieruchomości oraz kontynuacja zamierzeń ustawodawcy w zakresie ograniczania kognicji sądów spowodowały konieczność zrewidowania dotychczasowych regulacji dotyczących ustroju notariatu i uprawnień notariuszy. Z tego względu *projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o notariacie oraz niektórych innych ustaw* przyznaje notariuszom uprawnienie do dokonywania w księgach wieczystych wpisów własności nieruchomości związanych z ustanowieniem odrębnej własności lokali oraz ustanowieniem i obciążeniem odrębnej własności lokalu ograniczonymi prawami rzeczowymi oraz innymi roszczeniami dotyczącymi tego lokalu, a także możliwość wydawania notarialnych nakazów zapłaty.

Uprawnienie do dokonywania wpisów do ksiąg wieczystych (i wydawania notarialnych nakazów zapłaty), zgodnie z projektowanymi przepisami, będzie przysługiwało jedynie notariuszom spełniającym określone ustawą wymagania, tj. legitymującym się 3-letnim okresem nienagannego prowadzenia kancelarii. Wymóg ten podyktowany jest koniecznością

zapewnienia odpowiedniego poziomu merytorycznego notariuszy dokonujących wpisów. Zgodnie z art. 79a § 1 i 2 projektowanej ustawy notariusz prowadzący kancelarię przez 3 lata, jeżeli nie wydano przeciwko niemu prawomocnego orzeczenia o nałożeniu kary dyscyplinarnej, może złożyć do Ministra Sprawiedliwości wnioski o wydanie zaświadczenia o upoważnieniu do dokonywania wpisów w księdze wieczystej i wydawania notarialnych nakazów zapłaty. Na wniosek notariusza, który spełnia warunek określony w § 1, Minister Sprawiedliwości wydaje zaświadczenie o upoważnieniu do dokonywania wpisów w księdze wieczystej lub wydawania notarialnych nakazów zapłaty.

Mając na uwadze powyższe uregulowania, a także konieczność jednoznacznej identyfikacji notariusza, któremu wydawane będzie zaświadczenie i potwierdzenie uprawnienia do dokonywania czynności z zakresu szczególnej ochrony prawnej, o których mowa w art. 79 pkt 1d i 5a ustawy, przygotowano projekt rozporządzenia zawierający wzór upoważnienia notariusza do dokonywania wpisów w księdze wieczystej lub wydawania notarialnych nakazów zapłaty. Danymi identyfikującymi notariusza są: imię (imiona) i nazwisko notariusza, imiona rodziców notariusza oraz numer PESEL notariusza.

Rozporządzenie określa niezbędną dokumentację, jaką należy dołączyć do wniosku, potwierdzającą uprawnienie notariusza do otrzymania zaświadczenia.

W projekcie nie zawarto przepisów o charakterze przejściowym ze względu na brak stosunków prawnych powstałych przed datą wejścia w życie tego rozporządzenia, na które projektowane rozporządzenie miałoby wpływ.

Projekt przewiduje, że rozporządzenie wejdzie w życie z dniem r. w związku z wejściem w życie nowelizacji ustawy Prawo o notariacie.

Projekt nie jest niezgodny z prawem Unii Europejskiej.

Przyjęte w projekcie rozwiązania nie będą miały wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, stosownie do przepisu art. 66 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców.

Projekt nie będzie mieć wpływu na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.

Rozwiązania zaproponowane w projekcie ustawy nie stwarzają zagrożeń korupcyjnych.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu ograniczenie biurokracji ani mogących spowodować jej wzrost.

Projektowana regulacja nie będzie wymagała notyfikacji Komisji Europejskiej w trybie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. *o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej*.

Projektowana regulacja nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. *w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych* i nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Projekt nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom i Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. *o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa*, projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej. Ponadto, z chwilą skierowania do uzgodnień, konsultacji publicznych lub opiniowania, projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”.

Żaden z podmiotów nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem w trybie przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. *o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa*.

Jednocześnie należy wskazać, że nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektowanej środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Projekt nie podlega dokonaniu oceny OSR przez koordynatora OSR w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348).

<p>Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie wzoru zaświadczenia o upoważnieniu notariusza do dokonywania wpisów w księdze wieczystej lub wydawania notarialnych nakazów zapłaty</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Sprawiedliwości</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Sekretarz Stanu dr hab. Marcin Warchoń</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Rafał Reiwer, Dyrektor Departamentu Prawa Gospodarczego</p>	<p>Data sporządzenia 14.09.2022 r.</p> <p>Źródło art. 79a § 3 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1799)</p> <p>Nr w wykazie prac MS</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie wzoru zaświadczenia o upoważnieniu notariusza do dokonywania wpisów w księdze wieczystej lub wydawania notarialnych nakazów zapłaty stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 79a § 3 ustawy – Prawo o notariacie (art. 1 pkt 21 projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o notariacie oraz niektórych innych ustaw, UD 383). Zgodnie z wymienionym przepisem Minister Sprawiedliwości określi w drodze rozporządzenia wzór zaświadczenia o upoważnieniu do dokonywania wpisów w księdze wieczystej lub wydawania notarialnych nakazów zapłaty. Rozporządzenie powinno uwzględniać potrzebę zamieszczenia wszystkich danych koniecznych do potwierdzenia uprawnień notariusza do dokonywania wpisów w księdze wieczystej lub wydawania notarialnych nakazów zapłaty, tj. imię i nazwisko notariusza, imiona jego rodziców oraz nr PESEL, a także uwzględniać rodzaj upoważnienia, którego dotyczy wniosek i niezbędną dokumentację, jaką należy dołączyć do wniosku, potwierdzającą uprawnienie notariusza do otrzymania zaświadczenia.

Zmieniający się obrót prawny, także w wymiarze transgranicznym, oczekiwania społeczne, związane w szczególności z sytuacją na rynku nieruchomości oraz kontynuacja zamierzeń ustawodawcy w zakresie ograniczania kognicji sądów spowodowały konieczność zrewidowania dotychczasowych regulacji dotyczących ustroju notariatu i uprawnień notariuszy. Z tego względu projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o notariacie oraz niektórych innych ustaw przyznaje notariuszom uprawnienie do dokonywania w księgach wieczystych wpisów własności nieruchomości związanych z ustanowieniem odrębnej własności lokali oraz ustanowieniem i obciążeniem odrębnej własności lokalu ograniczonymi prawami rzeczowymi oraz innymi roszczeniami dotyczącymi tego lokalu, a także możliwość wydawania notarialnych nakazów zapłaty.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Uprawnienie do dokonywania wpisów do ksiąg wieczystych lub wydawania notarialnych nakazów zapłaty, zgodnie z projektowanymi przepisami, będzie przysługiwało jedynie notariuszom spełniającym określone ustawą wymagania, tj. legitymującym się 3-letnim okresem nienagannego prowadzenia kancelarii. Wymóg ten podyktowany jest koniecznością zapewnienia odpowiedniego poziomu merytorycznego notariuszy dokonujących wpisów. Zgodnie z art. 79a § 1 i 2 projektowanej ustawy notariusz prowadzący kancelarię przez 3 lata, jeżeli nie wydano przeciwko niemu prawomocnego orzeczenia o nałożeniu kary dyscyplinarnej, może złożyć do Ministra Sprawiedliwości wniosek o wydanie zaświadczenia o upoważnieniu do dokonywania wpisów w księdze wieczystej lub wydawania notarialnych nakazów zapłaty. Na wniosek notariusza, który spełnia określony warunek, Minister Sprawiedliwości wydaje zaświadczenie o upoważnieniu do dokonywania wpisów w księdze wieczystej lub wydawania notarialnych nakazów zapłaty.

Mając na uwadze powyższe uregulowania, a także konieczność jednoznacznej identyfikacji notariusza, któremu wydawane będzie zaświadczenie potwierdzające uprawnienia do dokonywania czynności z zakresu szczególnej ochrony prawnej, o których mowa w art. 79 pkt 1d i 5a ustawy, przygotowano projekt rozporządzenia zawierający wzór upoważnienia notariusza do dokonywania wpisów w księdze wieczystej lub wydawania notarialnych nakazów zapłaty. Danymi identyfikującymi notariusza są: imię (imiona) i nazwisko notariusza, imiona rodziców notariusza oraz numer PESEL notariusza.

Ponadto rozporządzenie określa dokumentację, jaka jest niezbędna do dołączenia do wniosku i która potwierdza jego uprawnienia do otrzymania zaświadczenia.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Projektowane rozwiązania ze względu na stopień szczegółowości nie były poddawane analizie prawnoporównawczej.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt			
Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Notariusze	3 852 (dane na dzień 30.04.2022 r.) Według dostępnych danych obecnie (stan na dzień 31 marca 2022 r.) 3541 notariuszy prowadzi kancelarię notarialną co najmniej 3 lata.	MS	Określenie wzoru zaświadczenia o upoważnieniu notariusza do dokonywania wpisów w księdze wieczystej lub wydawania notarialnych nakazów zapłaty. Obowiązek dołączenia do wniosku odpowiednich dokumentów.
Osoby oczekujące na wpis do księgi wieczystej	1 519 054	Sprawozdanie MS-S20KW za III kwartały 2021 r.	Możliwość zweryfikowania upoważnienia notariusza do dokonywania określonych czynności.
Minister Sprawiedliwości	1	Informacja ogólnodostępna	Wydawanie zaświadczenia o upoważnieniu do dokonywania wpisów w księdze wieczystej lub wydawania notarialnych nakazów zapłaty.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości i Rządowego Centrum Legislacji, stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. *o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa* (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

Projekt zostanie skierowany do konsultacji z następującymi podmiotami:

Krajowa Rada Notarialna, Naczelna Rada Adwokacka, Krajowa Izba Radców Prawnych, Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”, Stowarzyszenie Sędziów „Themis”, Stowarzyszenie Absolwentów i Aplikantów KSSIP „VOTUM”, Stowarzyszenie Notariuszy RP, Stowarzyszenie Prawnicy dla Polski, Stowarzyszenie Prokuratorów Rzeczypospolitej Polskiej, Niezależne Stowarzyszenie Prokuratorów „Ad Vocem”, Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych LEX JUSTA, Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych Rzeczypospolitej Polskiej, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych, Polski Związek Pracodawców Prawniczych, Stowarzyszenie Prawnicy dla Polski, Fundacja Panoptikon, Fundacja Court Watch Polska, Fundacja im. Stefana Batorego, Fundacja Polskie Towarzystwo Prawnicze OPUS IURIS, Fundacja na Rzecz Bezpiecznego Obrotu Prawnego, Krajowa Izba Gospodarcza, Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”, Polska Rada Biznesu, Związek Pracodawców Business Centre Club, Kongres Polskiego Biznesu, Związek Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce, Polskie Towarzystwo Gospodarcze, Federacja Porozumienie Polskiego Rynku Nieruchomości, Polska Federacja Organizacji Zarządców, Administratorów i Właścicieli Nieruchomości, Polska Federacja Rynku Nieruchomości, Konfederacja Budownictwa i Nieruchomości, Krajowa Izba Gospodarki Nieruchomościami, Polska Unia Właścicieli Nieruchomości, Polskie Towarzystwo Mieszkaniowe, Instytut Gospodarki Nieruchomościami, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, Prezes Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Prezes Narodowego Banku Polskiego, Rzecznik Praw Obywatelskich, Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego, Rzecznik Finansowy, Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Instytut Allerhanda, Związek Banków Polskich, sądy powszechne.

Czas trwania konsultacji przewidziany jest na 7 dni.

Z uwagi na wagę tematu oraz pilną potrzebę wprowadzenia projektowanych regulacji, w tym oczekiwania społeczne spowodowane długim oczekiwaniem na wpis hipoteki do księgi wieczystej i związane z tym podwyższenie oprocentowania kredytów bankowych, należało skrócić czas konsultacji publicznych.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych													
(ceny stałe z 2022 r.)		Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
												0	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki													
Wydatki ogółem													
budżet państwa													
JST													
Saldo ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki													
Źródła finansowania		Projektowana zmiana nie wywoła skutków finansowych dla budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń													
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe													
Skutki													
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)					
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2022 r.)	duże przedsiębiorstwa												
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw												
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe												
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu.											
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Przedmiotowy projekt nie określa zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, w związku z czym odstąpiono od analiz i oceny przewidywanych skutków społeczno-gospodarczych, wskazanych w art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162 i 2105).											
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, w szczególności osoby niepełnosprawne i starsze	Brak wpływu.											

Niemierzalne	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, w szczególności osoby niepełnosprawne i starsze	Brak wpływu.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało negatywnego wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw, jak również nie będzie miało negatywnego wpływu na sytuację i rozwój regionalny oraz na rodzinę, obywateli, a także gospodarstwa domowe, w szczególności osoby starsze i niepełnosprawne.
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☒ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).		☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.		☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
Komentarz: Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na obciążenia regulacyjne.		
9. Wpływ na rynek pracy		
Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na pozostałe obszary.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Planuje się, aby rozporządzenie weszło w życie z dniem...		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Efekty wejścia w życie projektowanych rozwiązań będą natychmiastowe i nie wymagają pomiaru.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia

**w sprawie określenia minimalnej funkcjonalności oraz warunków organizacyjno-
technicznych funkcjonowania systemu teleinformatycznego, przy pomocy którego
notariusz może wydać notarialny nakaz zapłaty**

Na podstawie art. 105j § 2 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1799) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa minimalną funkcjonalność oraz warunki organizacyjno-techniczne funkcjonowania systemu teleinformatycznego, przy pomocy którego na podstawie art. 105j § 1 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie notariusz może wydać notarialny nakaz zapłaty.

§ 2. 1. System teleinformatyczny, w którym notariusz może wydać notarialny nakaz zapłaty, zwany dalej „systemem”, w ramach minimalnej funkcjonalności zapewnia identyfikację, uwierzytelnienie i autoryzację notariusza na każdym etapie czynności związanych z wydaniem notarialnego nakazu zapłaty, w tym weryfikację danych tego notariusza z udostępnioną na podstawie art. 41a § 2 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie przez Krajową Radę Notarialną listą notariuszy, potwierdzając tym samym uprawnienie tej osoby do dokonania wpisu w księgach wieczystych.

2. System zapewnia odnotowanie każdej zmiany dotyczącej danych przetwarzanych w systemie.

3. System zapewnia możliwość składania jednorazowo wielu pism.

§ 3. Notariusz wydający notarialny nakaz zapłaty posiada urządzenia lub systemy teleinformatyczne oraz zabezpieczenia techniczne umożliwiające dokonywanie czynności związanych z wydaniem nakazu zapłaty w sposób chroniący przed wykorzystaniem uzyskanych danych niezgodnie z przeznaczeniem.

§ 4. Notarialny nakaz zapłaty automatycznie jest oznaczany przez system niepowtarzalnym identyfikatorem.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 105j § 2 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (art. 1 pkt 22 projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o notariacie oraz niektórych innych ustaw), zgodnie z którym Minister Sprawiedliwości określi, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Notarialnej, w drodze rozporządzenia, minimalną funkcjonalność oraz warunki organizacyjno-techniczne funkcjonowania systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 105j § 1 ustawy, mając na względzie zapewnienie bezpieczeństwa informatycznego i ochrony danych, jak również sprawność postępowania, ochronę praw uczestników postępowania o wydanie notarialnego nakazu zapłaty oraz możliwość składania jednorazowo wielu pism.

Projekt rozporządzenia określa minimalną funkcjonalność oraz warunki organizacyjno-techniczne funkcjonowania systemu teleinformatycznego, przy pomocy którego, na podstawie art. 105j § 1 ustawy – Prawo o notariacie, notariusz może wydać notarialny nakaz zapłaty.

W projektowanym rozporządzeniu zakłada się, że system, w ramach minimalnej funkcjonalności, umożliwi weryfikację danych wprowadzonych do systemu z uprawnieniami notariuszy, a także odnotowanie każdej zmiany dotyczącej danych przetwarzanych w systemie.

Projektowane rozporządzenie wskazuje wymagania dotyczące urządzeń lub systemów teleinformatycznych, związanych z identyfikacją, uwierzytelnieniem oraz zabezpieczeniem danych wprowadzonych do systemu, które spełnić musi notariusz wydający notarialny nakaz zapłaty. Równocześnie przewiduje obowiązek i opisuje procedurę uwierzytelnienia notariusza w systemie w czasie wykonywania czynności notarialnej skutkującej wydaniem notarialnego nakazu zapłaty.

W projektowanym rozporządzeniu przewiduje się, że notarialny nakaz zapłaty automatycznie jest oznaczany przez system niepowtarzalnym identyfikatorem.

W projekcie nie zawarto przepisów o charakterze przejściowym ze względu na brak stosunków prawnych powstałych przed datą wejścia w życie tego rozporządzenia, na które projektowane rozporządzenie miałyby wpływ.

Projekt przewiduje, że rozporządzenie wejdzie w życie z dniem r. w związku z wejściem w życie nowelizacji ustawy.

Projekt nie jest niezgodny z prawem Unii Europejskiej.

Przyjęte w projekcie rozwiązania nie będą miały wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, stosownie do przepisu art. 66 ust. 1 pkt 2 ustawy – Prawo przedsiębiorców.

Projekt nie będzie mieć wpływu na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.

Rozwiązania zaproponowane w projekcie ustawy nie stwarzają zagrożeń korupcyjnych.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu ograniczenie biurokracji ani mogących spowodować jej wzrost.

Projektowana regulacja nie będzie wymagała notyfikacji Komisji Europejskiej w trybie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. *o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej*.

Projektowana regulacja nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. *w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych* i nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Projekt nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom i Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. *o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa*, projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej. Ponadto, z chwilą skierowania do uzgodnień, konsultacji publicznych lub opiniowania, projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”.

Żaden z podmiotów nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem w trybie przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. *o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa*.

Jednocześnie należy wskazać, że nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektowanej środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Projekt nie podlega dokonaniu oceny OSR przez koordynatora OSR w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348).

<p>Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia minimalnej funkcjonalności oraz warunków organizacyjno-technicznych funkcjonowania systemu teleinformatycznego, przy pomocy którego notariusz może wydać notarialny nakaz zapłaty</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Sprawiedliwości</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Sekretarz Stanu dr hab. Marcin Warchoł</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Dr Rafał Reiwer, Dyrektor Departamentu Prawa Gospodarczego</p>	<p>Data sporządzenia 12.09.2022 r.</p> <p>Źródło art. 105j § 2 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1799)</p> <p>Nr w Wykazie prac MS</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projektowane rozporządzenie jest wykonaniem upoważnienia ustawowego zawartego w art. 105j § 2 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (art. 1 pkt 22 projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o notariacie oraz niektórych innych ustaw), zgodnie z którym Minister Sprawiedliwości określi, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Notarialnej, w drodze rozporządzenia, minimalną funkcjonalność oraz warunki organizacyjno-techniczne funkcjonowania systemu teleinformatycznego o którym mowa w art. 105j § 1 ww. ustawy.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji i oczekiwany efekt

Projekt przewiduje, że system, w ramach minimalnej funkcjonalności, umożliwi weryfikację danych wprowadzonych do systemu z uprawnieniami notariuszy, a także odnotowanie każdej zmiany dotyczącej danych przetwarzanych w systemie.

Projektowane rozporządzenie wskazuje wymagania dotyczące urządzeń lub systemów teleinformatycznych, związanych z identyfikacją, uwierzytelnieniem oraz zabezpieczeniem danych wprowadzonych do systemu, które spełnić musi notariusz wydający notarialny nakaz zapłaty. Równocześnie przewiduje obowiązek i opisuje procedurę uwierzytelnienia notariusza w systemie w czasie wykonywania czynności notarialnej skutkującej wydaniem notarialnego nakazu zapłaty.

W projektowanym rozporządzeniu przewiduje się, że notarialny nakaz zapłaty automatycznie jest oznaczany przez system niepowtarzalnym identyfikatorem.

Przedstawiony projekt nie zawiera przepisów o charakterze przejściowym ze względu na brak stosunków prawnych powstałych przed datą wejścia w życie tego rozporządzenia, na które projektowane rozporządzenie miałoby wpływ.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Projektowane rozwiązania ze względu na stopień szczegółowości nie były poddawane analizie prawnoporównawczej.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Notariusze	3 852 (dane na dzień 30.04.2022 r.)	MS	Określenie warunków organizacyjno-technicznych systemu umożliwiającego wydanie notarialnego nakazu zapłaty.

	Według dostępnych danych obecnie (stan na dzień 31 marca 2022 r.) 3541 notariuszy prowadzi kancelarię notarialną co najmniej 3 lata.		Obowiązek posiadania urządzeń lub systemów teleinformatycznych oraz zabezpieczeń technicznych umożliwiających dokonywanie czynności związanych z wydaniem nakazu zapłaty w sposób chroniący przed wykorzystaniem uzyskanych danych niezgodnie z przeznaczeniem.
--	--	--	---

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości i Rządowego Centrum Legislacji, stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. *o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa* (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

Projekt zostanie przesłany do zaopiniowania Krajowej Radzie Notarialnej. Termin, w jakim Krajowa Rada Notarialna może przedstawić opinie wynosi 30 dni.

Projekt zostanie skierowany do konsultacji z następującymi podmiotami:

Naczelna Rada Adwokacka, Krajowa Izba Radców Prawnych, Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”, Stowarzyszenie Sędziów „Themis”, Stowarzyszenie Absolwentów i Aplikantów KSSIP „VOTUM”, Stowarzyszenie Notariuszy RP, Stowarzyszenie Prawnicy dla Polski, Stowarzyszenie Prokuratorów Rzeczypospolitej Polskiej, Niezależne Stowarzyszenie Prokuratorów „Ad Vocem”, Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych LEX JUSTA, Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych Rzeczypospolitej Polskiej, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych, Polski Związek Pracodawców Prawniczych, Stowarzyszenie Prawnicy dla Polski, Fundacja Panoptykon, Fundacja Court Watch Polska, Fundacja im. Stefana Batorego, Fundacja Polskie Towarzystwo Prawnicze OPUS IURIS, Fundacja na Rzecz Bezpiecznego Obrotu Prawnego, Krajowa Izba Gospodarcza, Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”, Polska Rada Biznesu, Związek Pracodawców Business Centre Club, Kongres Polskiego Biznesu, Związek Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce, Polskie Towarzystwo Gospodarcze, Federacja Porozumienie Polskiego Rynku Nieruchomości, Polska Federacja Organizacji Zarządców, Administratorów i Właścicieli Nieruchomości, Polska Federacja Rynku Nieruchomości, Konfederacja Budownictwa i Nieruchomości, Krajowa Izba Gospodarki Nieruchomościami, Polska Unia Właścicieli Nieruchomości, Polskie Towarzystwo Mieszkaniowe, Instytut Gospodarki Nieruchomościami, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, Prezes Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Prezes Narodowego Banku Polskiego, Rzecznik Praw Obywatelskich, Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego, Rzecznik Finansowy, Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Instytut Allerhanda, Związek Banków Polskich, sądy powszechne.

Czas trwania konsultacji przewidziany jest na 7 dni.

Z uwagi na wagę tematu oraz pilną potrzebę wprowadzenia projektowanych regulacji, w tym oczekiwania społeczne spowodowane oczekiwaniem na rozstrzygnięcie sprawy cywilnej w postępowaniu sądowym, należało skrócić czas konsultacji publicznych.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

[illegible]

Saldo ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki												
Źródła finansowania	Projektowana zmiana nie wywoła skutków finansowych dla budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń												
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe												
Skutki												
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)				
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2022 r.)	duże przedsiębiorstwa											
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw											
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe											
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu.										
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Przedmiotowy projekt nie określa zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, w związku z czym odstąpiono od analiz i oceny przewidywanych skutków społeczno-gospodarczych, wskazanych w art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162 i 2105).										
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Brak wpływu.										
Niemierzalne	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, w szczególności osoby niepełnosprawne i starsze	Brak wpływu.										
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało negatywnego wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw, jak również nie będzie miało negatywnego wpływu na sytuację i rozwój regionalny.</p> <p>Projekt nie będzie mieć wpływu na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.</p>											
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu												
☒ nie dotyczy												
<div> Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności). <div> ☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy </div> </div>												

☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
Komentarz: Projektowane rozporządzenie opisuje procedurę uwierzytelnienia notariusza w systemie informatycznym w czasie wykonywania czynności notarialnej skutkującej wydaniem notarialnego nakazu zapłaty.	
9. Wpływ na rynek pracy	
Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na rynek pracy.	
10. Wpływ na pozostałe obszary	
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:
☐ informatyzacja ☐ zdrowie	
Omówienie wpływu	Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na wskazane obszary.
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
Planuje się, aby rozporządzenie weszło w życie z dniem...	
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	
Efekty wejścia w życie projektowanych rozwiązań będą natychmiastowe i nie wymagają pomiaru.	
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)	
Brak.	

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia

**w sprawie określenia wzorów formularzy dotyczących notarialnego nakazu zapłaty oraz
sposobu i miejsca ich udostępniania**

Na podstawie art. 105k ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1799) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się następujące wzory formularzy:

- 1) wzór formularza wniosku o wydanie notarialnego nakazu zapłaty oraz niezbędnych pouczeń co do sposobu jego wypełnienia oraz wnoszenia, stanowiący załącznik nr 1 do rozporządzenia;
- 2) wzór notarialnego nakazu zapłaty, stanowiący załącznik nr 2 do rozporządzenia;
- 3) wzór formularza sprzeciwu od notarialnego nakazu zapłaty i wniosku o restytucję terminu do wniesienia sprzeciwu od notarialnego nakazu zapłaty oraz niezbędnych pouczeń co do sposobu jego wypełnienia oraz wnoszenia, stanowiący załącznik nr 3 do rozporządzenia;
- 4) wzór treści wzmianki o niewniesieniu sprzeciwu od notarialnego nakazu zapłaty, stanowiący załącznik nr 4 do rozporządzenia;
- 5) wzór treści wzmianki o utracie mocy przez notarialny nakaz zapłaty, stanowiący załącznik nr 5 do rozporządzenia.

§ 2. Formularze są nieodpłatnie udostępniane zainteresowanym w siedzibach kancelarii notarialnych oraz na stronach podmiotowych Krajowej Rady Notarialnej, rad izb notarialnych i Ministerstwa Sprawiedliwości.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

Załączniki
do rozporządzenia
Ministra Sprawiedliwości
z dnia
(poz.)

Załącznik nr 1

WZÓR

Wniosek o wydanie notarialnego nakazu zapłaty

Formularz A

UWAGA! PRZED WYPEŁNIENIEM NALEŻY DOKŁADNIE ZAPOZNAĆ SIĘ Z POUCZENIAMI

1. Notariusz (wypełnia wnioskodawca)			Numer, pod którym sprawa została zarejestrowana (wypełnia notariusz)	
Imię i Nazwisko			Wpływ do kancelarii (dzień/miesiąc/rok)	
Adres kancelarii			Podpis	
Kod pocztowy	Miejscowość	Państwo		

2. Strony i ich przedstawiciele				
WNIOSKODAWCA	Nazwisko		Imię	
	Nazwa przedsiębiorstwa lub organizacji		Numer identyfikacyjny (np. PESEL, NIP, REGON*)	
	Adres	Kod pocztowy	Miejscowość	Państwo
	Telefon**		Adres poczty elektronicznej**	
	Inne, w tym adres do doręczeń, jeżeli jest inny niż wskazany powyżej**			
ZOBOWIĄZANY	Nazwisko		Imię	
	Nazwa przedsiębiorstwa lub organizacji		Numer identyfikacyjny (np. PESEL, NIP, REGON*, jeśli jest znany)	

	Adres	Kod pocztowy	Miejscowość	Państwo
	Telefon**		Adres poczty elektronicznej**	
	Inne, w tym adres do doręczeń, jeżeli jest inny niż wskazany powyżej**			
PEŁNOMOCNIK WNIOSKODAWCY	Nazwisko		Imię	
	Adres	Kod pocztowy	Miejscowość	Państwo
	Telefon**		Adres poczty elektronicznej**	
	Inne, w tym adres do doręczeń, jeżeli jest inny niż wskazany powyżej**			

PRZEDSTAWICIEL USTAWOWY WNIOSKODAWCY		Nazwisko		Imię	
		Nazwa przedsiębiorstwa lub organizacji		Numer identyfikacyjny (np. PESEL, NIP, REGON*)	
		Adres	Kod pocztowy	Miejscowość	Państwo
		Telefon **		Adres poczty elektronicznej **	
		Inne, w tym adres do doręczeń, jeżeli jest inny niż wskazany powyżej**			
<p>* numer NIP lub REGON należy podać wyłącznie wtedy, jeśli go nadano (np. gdy sprawa dotyczy przedsiębiorcy albo spółki)</p> <p>** pole nieobowiązkowe</p>					
3. Roszczenie główne					
		Kwota całkowita roszczenia głównego, bez odsetek i kosztów			
KWOTA	WALUTA	Wyjaśnienie podstawy roszczenia (np. nr faktury lub inne wyjaśnienie podstawy roszczenia)			
Roszczenie zostało przeniesione na wnioskodawcę przez (jeśli dotyczy)					
Nazwisko		Imię			
Nazwa przedsiębiorstwa lub organizacji		Numer identyfikacyjny (np. PESEL, NIP, REGON*)			
Adres		Kod pocztowy	Miejscowość	Państwo	
<p>* numer NIP lub REGON należy podać wyłącznie wtedy, jeśli go nadano (np. gdy sprawa dotyczy przedsiębiorcy albo spółki)</p> <p>** pole nieobowiązkowe</p>					
4. Odsetki					
☐ ustawowe ☐ ustawowe za opóźnienie, ☐ ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych, ☐ maksymalne, ☐ umowne w wysokości.....(należy wskazać stopę procentową)					
Od kwoty (Proszę wskazać walutę i kwotę)		Od dnia		Do dnia	

Od kwoty (Proszę wskazać walutę i kwotę)	Od dnia	Do dnia
Od kwoty (Proszę wskazać walutę i kwotę)	Od dnia	Do dnia
Od kwoty (Proszę wskazać walutę i kwotę)	Od dnia	Do dnia

5. Koszty		
Proszę wyszczególnić rodzaj	Waluta	Kwota
Proszę wyszczególnić rodzaj	Waluta	Kwota
Proszę wyszczególnić rodzaj	Waluta	Kwota
Proszę wyszczególnić rodzaj	Waluta	Kwota

6. Dowody na poparcie roszczenia	
Opis dowodu	Data (dzień/miesiąc/rok)
Opis dowodu	Data (dzień/miesiąc/rok)
Opis dowodu	Data (dzień/miesiąc/rok)

Kto składa fałszywe oświadczenie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8 (art. 233 § 1 w zw. § 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r.- Kodeks karny, Dz. U. z 2022 r. poz. 1138)

Niniejszym zwracam się do notariusza o nakazanie osobie zobowiązanej zapłaty na rzecz wnioskodawcy kwoty powyższego roszczenia głównego wraz z odsetkami oraz kosztami.

Oświadczam, że nie jest w toku lub nie toczyła się inna sprawa o roszczenie objęte wnioskiem o wydanie notarialnego nakazu zapłaty.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Miejscowość	Data (dzień/miesiąc/rok)	Podpis

POUCZENIE

1. CO TO JEST NOTARIALNY NAKAZ ZAPŁATY?

- Notarialny nakaz zapłaty wydaje notariusz na wniosek wierzyciela, gdy przedstawione okoliczności sprawy nie budzą wątpliwości.

Ustawa z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1799):

Art. 105a. § 1. Na pisemny wniosek notariusz wydaje notarialny nakaz zapłaty obejmujący roszczenia w kwocie do 75000 złotych, jeżeli zasadność dochodzonego roszczenia nie budzi wątpliwości i dochodzone roszczenie udowodnione jest dołączonym do wniosku dokumentem, a w szczególności:

- 1) dokumentem urzędowym;*
- 2) zaakceptowanym przez dłużnika rachunkiem;*
- 3) wezwaniem dłużnika do zapłaty i pisemnym oświadczeniem dłużnika o uznaniu długu.*

- Notarialny nakaz zapłaty jest doręczany dłużnikowi przez wskazane przez notariusza osoby.
- **WAŻNE!** Notarialny nakaz zapłaty nie zastępuje orzeczenia sądu, ale jeżeli dłużnik nie wniesie sprzeciwu, nakaz stanowi tytuł egzekucyjny, który po nadaniu mu klauzuli wykonalności, staje się podstawą do prowadzenia egzekucji przez komornika lub inny organ egzekucyjny.

2. W JAKIEJ SPRAWIE MOGĘ ZŁOŻYĆ WNIOSEK O WYDANIE NOTARIALNEGO NAKAZU ZAPŁATY?

Notarialny nakaz zapłaty może zostać wydany, jeżeli:

- roszczenie nie przekracza 75 tysięcy złotych;
- zasadność roszczenia nie budzi wątpliwości i gdy dochodzone roszczenie udowodnione jest dołączonym do wniosku dokumentem, w szczególności:
 - ✓ dokumentem urzędowym;
 - ✓ zaakceptowanym przez dłużnika rachunkiem;
 - ✓ wezwaniem dłużnika do zapłaty i pisemnym oświadczeniem dłużnika o uznaniu długu;
- roszczenie stało się wymagalne nie później niż w okresie trzech lat przed złożeniem wniosku o wydanie notarialnego nakazu zapłaty.

3. DO KOGO MOGĘ ZŁOŻYĆ WNIOSEK O WYDANIE NOTARIALNEGO NAKAZU ZAPŁATY?

- Wniosek można złożyć do dowolnie wybranego notariusza w Polsce.
- **WAŻNE!** Notariusz musi posiadać zaświadczenie wydawane przez Ministra Sprawiedliwości upoważniające do wydawania notarialnych nakazów zapłaty.
- Lista notariuszy, w tym notariuszy posiadających zaświadczenie, udostępniana jest publicznie na stronie internetowej prowadzonej przez Krajową Radę Notarialną.

4. W JAKI SPOSÓB MOGĘ ZŁOŻYĆ WNIOSEK O WYDANIE NOTARIALNEGO NAKAZU ZAPŁATY?

- **WAŻNE!** Wniosek należy złożyć na urzędowym formularzu.
- Do wniosku należy dołączyć:
 - ☐ dokument:
 - ✓ urzędowy;
 - ✓ zaakceptowany przez dłużnika rachunek;
 - ✓ wezwanie dłużnika do zapłaty i pisemne oświadczenie dłużnika o uznaniu długu;
 - ✓ inny dokument uzasadniający roszczenie;
 - ☐ pełnomocnictwo, jeśli wniosek składa pełnomocnik;
 - ☐ odpis wniosku i załączników dla osoby, która ma być zobowiązana do wykonania notarialnego nakazu zapłaty;
 - ☐ oświadczenie wnioskodawcy, że nie jest w toku lub nie toczyła się inna sprawa o roszczenie objęte wnioskiem o wydanie notarialnego nakazu zapłaty wraz z klauzulą: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia” (oświadczenie znajduje się na formularzu).
- Formularz należy wypełnić czytelnie.
- **WAŻNE!** Proszę pamiętać o podpisaniu wniosku i umieszczeniu daty na ostatniej stronie.

5. CZY MOGĘ ZŁOŻYĆ WNIOSEK PRZEZ PEŁNOMOCNIKA?

- Wniosek można złożyć przez pełnomocnika.
- Pełnomocnikiem może być osoba fizyczna posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych, np.
 - ✓ pełnoletni członek rodziny;
 - ✓ pełnoletni znajomy;
 - ✓ zawodowy prawnik;
 - ✓ inna pełnoletnia osoba.
- **WAŻNE!** Proszę pamiętać o dołączeniu dokumentu pełnomocnictwa do wniosku.

6. JAKI MOŻE BYĆ REZULTAT ZŁOŻENIA WNIOSKU O WYDANIE NOTARIALNEGO NAKAZU ZAPŁATY?

Po złożeniu wniosku notariusz może:

- wydać notarialny nakaz zapłaty;
- odmówić wydania notarialnego nakazu zapłaty.

7. CO SIĘ STANIE PO WYDANIU NOTARIALNEGO NAKAZU ZAPŁATY?

- Po wydaniu notarialnego nakazu zapłaty notariusz lub osoba przez niego wskazana podejmie próbę doręczenia odpisu nakazu osobie zobowiązanej.
- Jeżeli próba doręczenia okaże się nieskuteczna, notarialny nakaz zapłaty utraci moc.
- Jeżeli doręczenie było skuteczne, osoba zobowiązana może złożyć sprzeciw, który spowoduje utratę mocy przez notarialny nakaz zapłaty.
- **WAŻNE!** Utrata mocy przez notarialny nakaz zapłaty nie stanowi przeszkody wniesienia sprawy do sądu przez wnioskodawcę (wierzyciela).
- Jeżeli doręczenie było skuteczne i osoba zobowiązana nie złożyła sprzeciwu, notariusz umieści odpowiednią wzmiankę na notarialnym nakazie zapłaty.
- Wypis notarialnego nakazu zapłaty ze wzmianką stanowi podstawę do złożenia wniosku do sądu rejonowego ogólnej właściwości osoby zobowiązanej o nadanie klauzuli wykonalności.

- **WAŻNE!** Po nadaniu klauzuli wykonalności notarialny nakaz zapłaty staje się tytułem wykonawczym, daje więc podstawę do prowadzenia egzekucji przez komornika lub inny organ egzekucyjny.

8. W JAKIEJ SYTUACJI NOTARIUSZ NIE WYDA NOTARIALNEGO NAKAZU ZAPŁATY?

Notarialny nakaz zapłaty nie może zostać wydany, jeżeli:

- zasadność roszczenia budzi wątpliwości;
- roszczenie stało się wymagalne wcześniej niż w okresie trzech lat przed złożeniem wniosku o wydanie notarialnego nakazu zapłaty;
- wniosek nie spełnia warunków formalnych;
- wniosek nie został złożony na urzędowym formularzu.

Ustawa z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1799):

Art. 105d. § 1. Notarialny nakaz zapłaty nie może być wydany, jeżeli:

- 1) zasadność roszczenia budzi wątpliwości;*
- 2) roszczenie stało się wymagalne wcześniej niż w okresie trzech lat przed złożeniem wniosku o wydanie notarialnego nakazu zapłaty;*
- 3) wniosek nie spełnia warunków formalnych, o których mowa w art. 105b, w szczególności nie został złożony na urzędowym formularzu;*
- 4) o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami jest w toku lub została prawomocnie zakończona sprawa wszczęta przed sądem powszechnym).*

9. CO ZROBIĆ, GDY NOTARIUSZ NIE WYDA NOTARIALNEGO NAKAZU ZAPŁATY?

- W razie braku podstaw do wydania notarialnego nakazu zapłaty notariusz sporządza protokół o odmowie jego wydania, którego odpis doręcza wnioskodawcy.
- Odmowa wydania notarialnego nakazu zapłaty nie jest zaskarżalna.
- Notariusz nie przekazuje sprawy do sądu, a prowadzone przez niego postępowanie ulega zakończeniu.

WAŻNE! Odmowa wydania notarialnego nakazu zapłaty nie stanowi przeszkody wniesienia sprawy do sądu przez wnioskodawcę (wierzyciela).

Numer notarialnego nakazu zapłaty.....

**NOTARIALNY
NAKAZ ZAPŁATY**

Dnia roku

Notariusz

.....

(imię i nazwisko notariusza)

prowadzący kancelarię notarialną w

(miejscowość siedziby kancelarii notarialnej)

na skutek wniosku złożonego w dniu

przez

(imię, nazwisko oraz numer identyfikacyjny wnioskodawcy)

nakazuje zobowiązanemu

(imię, nazwisko, numer identyfikacyjny osoby zobowiązanej, jeżeli jest znany)

aby w ciągu dwóch tygodni od doręczenia niniejszego notarialnego nakazu zapłaty uiścił(a)

.....

(imię, nazwisko oraz numer identyfikacyjny wnioskodawcy)

kwotę(*.....(kwota słownie)*)

wraz z:

- odsetkami.....(*rodzaj dochodzonych odsetek*)

liczonymi od kwoty(*.....(kwota słownie)*)

od dnia roku do dnia...../dnia zapłaty

oraz kwotę tytułem zwrotu kosztów postępowania, albo
w tym terminie wniósł(a) sprzeciw do notariusza, który wydał notarialny nakaz zapłaty.

(miejscowość, data, czytelny podpis notariusza)

POUCZENIE

1. CO TO JEST NOTARIALNY NAKAZ ZAPŁATY?

- Notarialny nakaz zapłaty wydaje notariusz na wniosek wierzyciela, gdy przedstawione okoliczności sprawy nie budzą wątpliwości.

Ustawa z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1799):

Art. 105a. § 1. Na pisemny wniosek notariusz wydaje notarialny nakaz zapłaty obejmujący roszczenia w kwocie do 75000 złotych, jeżeli zasadność dochodzonego roszczenia nie budzi wątpliwości i dochodzone roszczenie udowodnione jest dołączonym do wniosku dokumentem, a w szczególności:

- 1) dokumentem urzędowym;*
- 2) zaakceptowanym przez dłużnika rachunkiem;*
- 3) wezwaniem dłużnika do zapłaty i pisemnym oświadczeniem dłużnika o uznaniu długu.*

- Notarialny nakaz zapłaty jest doręczany dłużnikowi przez wskazane przez notariusza osoby.
- **WAŻNE!** Notarialny nakaz zapłaty nie zastępuje orzeczenia sądu, ale jeżeli dłużnik nie wniesie sprzeciwu, nakaz stanowi tytuł egzekucyjny, który po nadaniu mu klauzuli wykonalności, staje się podstawą do prowadzenia egzekucji przez komornika lub inny organ egzekucyjny.

2. CO MOGĘ ZROBIĆ, JEŻELI NIE ZGADZAM SIĘ Z NOTARIALNYM NAKAZEM ZAPŁATY?

- Notarialny nakaz zapłaty może zostać zaskarżony sprzeciwem.

3. DO KOGO MOGĘ ZŁOŻYĆ SPRZECIW OD NOTARIALNEGO NAKAZU ZAPŁATY?

- Wniosek można złożyć do notariusza, który wydał notarialny nakaz zapłaty.
- W razie braku możliwości wniesienia sprzeciwu do kancelarii notariusza, który wydał notarialny nakaz zapłaty, sprzeciw wnosi się do rady właściwej izby notarialnej, która wyznacza notariusza właściwego do podjęcia dalszych czynności.

4. W JAKI SPOSÓB MOGĘ ZŁOŻYĆ SPRZECIW OD NOTARIALNEGO NAKAZU ZAPŁATY?

- Sprzeciw od notarialnego nakazu zapłaty wnosi się w formie pisemnej.
- Do skutecznego wniesienia sprzeciwu niezbędne jest:
 - ✓ jego podpisanie,
 - ✓ wyrażenie woli utraty mocy przez notarialny nakaz zapłaty.
- **WAŻNE!** Sprzeciw może być przesłany za pośrednictwem operatora pocztowego.

5. W JAKIM TERMINIE MOGĘ ZŁOŻYĆ SPRZECIW OD NOTARIALNEGO NAKAZU ZAPŁATY?

- **WAŻNE!** Sprzeciw od notarialnego nakazu zapłaty wnosi się w terminie dwutygodniowym od jego doręczenia.
- Jeżeli osoba zobowiązana nie złożyła w terminie sprzeciwu od notarialnego nakazu zapłaty bez swojej winy, notariusz na jej wniosek zdecyduje o restytucji terminu.
- Wniosek składa się w terminie tygodniowym od dnia ustania przeszkody do złożenia sprzeciwu.
- Notariusz rozpoznaje wniosek w terminie 3 dni od jego otrzymania.

6. CZY MOGĘ ZŁOŻYĆ SPRZECIW PRZEZ PEŁNOMOCNIKA?

- Sprzeciw można wnieść przez pełnomocnika.
- Pełnomocnikiem może być osoba fizyczna posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych, np.
 - ✓ pełnoletni członek rodziny;
 - ✓ pełnoletni znajomy;
 - ✓ zawodowy prawnik;
 - ✓ inna pełnoletnia osoba.
- **WAŻNE!** Proszę pamiętać o dołączeniu dokumentu pełnomocnictwa do sprzeciwu.

7. JAKI JEST SKUTEK ZŁOŻENIA SPRZECIWU?

- Na skutek wniesienia sprzeciwu nakaz zapłaty traci moc.
- Notariusz sporządzi protokół, w którym stwierdzi utratę mocy notarialnego nakazu zapłaty.
- Odpis protokołu notariusz doręczy wnioskodawcy oraz osobie zobowiązanej.
- **WAŻNE!** Utrata mocy przez notarialny nakaz zapłaty nie stanowi przeszkody wniesienia sprawy do sądu przez wnioskodawcę (wierzyciela).

8. CO SIĘ STANIE JEŻELI NIE ZŁOŻĘ SPRZECIW OD NOTARIALNEGO NAKAZU ZAPŁATY?

- Jeżeli doręczenie było skuteczne i osoba zobowiązana nie złożyła sprzeciwu, notariusz umieści odpowiednią wzmiankę na notarialnym nakazie zapłaty.
- Wypis notarialnego nakazu zapłaty ze wzmianką stanowi podstawę do złożenia wniosku do sądu rejonowego ogólnej właściwości osoby zobowiązanej o nadanie klauzuli wykonalności.
- **WAŻNE!** Po nadaniu klauzuli wykonalności notarialny nakaz zapłaty staje się tytułem wykonawczym, daje więc podstawę do prowadzenia egzekucji przez komornika lub inny organ egzekucyjny.

WZÓR

Formularz
sprzeciwu od notarialnego nakazu zapłaty

Formularz B

UWAGA! PRZED WYPEŁNIENIEM NALEŻY DOKŁADNIE ZAPOZNAĆ SIĘ Z POUCZENIAMI

1. Notariusz który wydał nakaz zapłaty (wypełnia zobowiązany)			Numer, pod którym sprawa została zarejestrowana (wypełnia notariusz)	
Imię i Nazwisko			Wpływ do kancelarii (dzień/miesiąc/rok)	
Adres kancelarii			Podpis	
Kod pocztowy	Miejscowość	Państwo		

2. Strony i ich przedstawiciele				
ZOBOWIĄZANY	Nazwisko		Imię	
	Nazwa przedsiębiorstwa lub organizacji		Numer identyfikacyjny (np. PESEL, NIP, REGON*)	
	Adres	Kod pocztowy	Miejscowość	Państwo
	Telefon**		Adres poczty elektronicznej**	
	Inne, w tym adres do doręczeń, jeżeli jest inny niż wskazany powyżej**			
PEŁNOMOCNIK ZOBOWIĄZANEGO	Nazwisko		Imię	
	Adres	Kod pocztowy	Miejscowość	Państwo
	Telefon**		Adres poczty elektronicznej**	
	Inne, w tym adres do doręczeń, jeżeli jest inny niż wskazany powyżej**			

PRZEDSTAWICIEL USTAWOWY ZOBOWIĄZANEGO	Nazwisko		Imię	
	Nazwa przedsiębiorstwa lub organizacji		Numer identyfikacyjny (np. PESEL, NIP, REGON *)	
	Adres	Kod pocztowy	Miejscowość	Państwo
	Telefon**		Adres poczty elektronicznej**	
Inne, w tym adres do doręczeń, jeżeli jest inny niż wskazany powyżej**				
WNIOSKODAWCA	Nazwisko		Imię	
	Nazwa przedsiębiorstwa lub organizacji		Numer identyfikacyjny (np. PESEL, NIP, REGON *)	
	Adres	Kod pocztowy	Miejscowość	Państwo
	Telefon**		Adres poczty elektronicznej**	
Inne, w tym adres do doręczeń, jeżeli jest inny niż wskazany powyżej**				
PEŁNOMOCNIK WNIOSKODAWCY	Nazwisko		Imię	
	Adres	Kod pocztowy	Miejscowość	Państwo
	Telefon**		Adres poczty elektronicznej**	
	Inne, w tym adres do doręczeń, jeżeli jest inny niż wskazany powyżej**			
PRZEDSTAWICIEL USTAWOWY WNIOSKODAWCY	Nazwisko		Imię	
	Nazwa przedsiębiorstwa lub organizacji		Numer identyfikacyjny (np. PESEL, NIP, REGON *)	
	Adres	Kod pocztowy	Miejscowość	Państwo
Telefon**		Adres poczty elektronicznej**		

	Inne, w tym adres do doręczeń, jeżeli jest inny niż wskazany powyżej**
<p>* numer NIP lub REGON należy podać wyłącznie wtedy, jeśli go nadano (np. gdy sprawa dotyczy przedsiębiorcy albo spółki)</p> <p>**pole nieobowiązkowe</p>	

3. OŚWIADCZAM, ŻE WYRAZAM WOLĘ UTRATY MOCY PRZEZ NOTARIALNY NAKAZ ZAPŁATY		
Oznaczenia notariusza, który wydał nakaz zapłaty	Data wydania nakazu zapłaty	Numer nakazu zapłaty

4*. WNOSZĘ O RESTYTUCJĘ TERMINU DO WNIESIA SPRZECIWU OD NOTARIALNEGO NAKAZU ZAPŁATY (UZUPEŁNIĆ WYŁĄCZNIE WTEDY, GDY TERMIN DO WNIESIENIA SPRZECIWU NIE ZOSTAŁ ZACHOWANY BEZ WINY ZOBOWIĄZANEGO)		
Data doręczenia (odbioru) notarialnego nakazu zapłaty	Data ustania przeszkody do złożenia sprzeciwu	Uprawdopodobnienie okoliczności uzasadniające wniosek
<p>* pole nieobowiązkowe</p>		

Miejscowość	Data (dzień/miesiąc/rok)	Podpis

Załącznik nr 4

WZÓR

Notariusz

.....

(imię i nazwisko notariusza)

prowadzący kancelarię notarialną w

(miejscowość siedziby kancelarii notarialnej)

zaświadcza, że notarialny nakaz zapłaty nr

.....

(numer, pod którym zarejestrowano notarialny nakaz zapłaty)

wydany w dniu

(data wydania notarialnego nakazu zapłaty)

z wniosku

(imię i nazwisko albo nazwa wnioskodawcy oraz jego numer identyfikacyjny)

przeciwko

(imię i nazwisko albo nazwa osoby zobowiązanej oraz jego numer identyfikacyjny, jeżeli jest znany)

nie został zaskarżony sprzeciwem.

.....

(miejscowość, data, czytelny podpis notariusza)

Załącznik nr 5

WZÓR

Notariusz

.....

(imię i nazwisko notariusza)

prowadzący kancelarię notarialną w

(miejscowość siedziby kancelarii notarialnej)

zaświadcza, że notarialny nakaz zapłaty nr

.....

(numer, pod którym zarejestrowano notarialny nakaz zapłaty)

wydany w dniu

(data wydania notarialnego nakazu zapłaty)

z wniosku

(imię i nazwisko albo nazwa wnioskodawcy oraz jego numer identyfikacyjny)

przeciwko

(imię i nazwisko albo nazwa osoby zobowiązanej oraz jego numer identyfikacyjny, jeżeli jest znany)

utracił moc.

.....

(miejscowość, data, czytelny podpis notariusza)

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia wzorów formularzy dotyczących notarialnego nakazu zapłaty oraz sposobu i miejsca ich udostępniania stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 105k ustawy – Prawo o notariacie (art. 1 pkt 22 projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o notariacie oraz niektórych innych ustaw, UD 383). Zgodnie z wymienionym przepisem Minister Sprawiedliwości określi w drodze rozporządzenia wzory: formularza wniosku o wydanie notarialnego nakazu zapłaty, nakazu zapłaty, formularza sprzeciwu od notarialnego nakazu zapłaty wraz z wnioskiem o restytucję terminu oraz niezbędnych pouczeń co do sposobu ich wypełnienia oraz wnoszenia, a także treści wzmianki o niewniesieniu sprzeciwu od notarialnego nakazu zapłaty albo utracie mocy notarialnego nakazu. Rozporządzenie powinno uwzględniać potrzebę sprawnego prowadzenia postępowania o wydanie notarialnego nakazu zapłaty, z zapewnieniem zasad bezpieczeństwa i zapewnienia możliwości obrony praw uczestników tego postępowania.

Mając na uwadze powyższe wskazania, przygotowano projekt rozporządzenia zawierający wzory: formularza wniosku o wydanie notarialnego nakazu zapłaty, nakazu zapłaty, formularza sprzeciwu od notarialnego nakazu zapłaty wraz z wnioskiem o restytucję terminu oraz niezbędnych pouczeń co do sposobu ich wypełnienia oraz wnoszenia, a także treści wzmianki o niewniesieniu sprzeciwu od notarialnego nakazu zapłaty albo utracie mocy notarialnego nakazu.

Wzory formularzy, pouczeń oraz wzmianek zawierają wszystkie niezbędne elementy konieczne do sprawnego prowadzenia postępowania o wydanie notarialnego nakazu zapłaty i zapewnienia możliwości obrony praw uczestników. Umożliwiają one oznaczenie stron postępowania, ich pełnomocników lub przedstawicieli ustawowych, przedmiotu roszczenia oraz sposobu zakończenia postępowania. Treść przygotowanych pouczeń zapewnia możliwość obrony praw uczestników postępowania, zawiera przystępne opisy instytucji notarialnego nakazu zapłaty, przebiegu postępowania, sposobie i skutkach złożenia sprzeciwu od wydanego notarialnego nakazu zapłaty oraz skutkach jego niezłożenia.

W projekcie nie zawarto przepisów o charakterze przejściowym ze względu na brak stosunków prawnych powstałych przed datą wejścia w życie tego rozporządzenia, na które projektowane rozporządzenie miałoby wpływ.

Projekt przewiduje, że rozporządzenie wejdzie w życie z dniem r. w związku z wejściem w życie nowelizacji ustawy.

Projekt nie jest niezgodny z prawem Unii Europejskiej.

Przyjęte w projekcie rozwiązania nie będą miały wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, stosownie do przepisu art. 66 ust. 1 pkt 2 ustawy – Prawo przedsiębiorców.

Projekt nie będzie mieć wpływu na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.

Rozwiązania zaproponowane w projekcie ustawy nie stwarzają zagrożeń korupcyjnych.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu ograniczenie biurokracji ani mogących spowodować jej wzrost.

Projektowana regulacja nie będzie wymagała notyfikacji Komisji Europejskiej w trybie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. *o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej*.

Projektowana regulacja nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. *w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych* i nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Projekt nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom i Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. *o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa*, projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej. Ponadto, z chwilą skierowania do uzgodnień, konsultacji publicznych lub opiniowania, projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”.

Żaden z podmiotów nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem w trybie przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. *o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa*.

Jednocześnie należy wskazać, że nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektowanej środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Projekt nie podlega dokonaniu oceny OSR przez koordynatora OSR w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348).

Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia wzorów formularzy dotyczących notarialnego nakazu zapłaty oraz sposobu i miejsca ich udostępniania Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Sprawiedliwości Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Sekretarz Stanu dr hab. Marcin Warchoń Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Rafał Reiwer, Dyrektor Departamentu Prawa Gospodarczego	Data sporządzenia 14.09.2022 r. Źródło art. 105k ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1799) Nr w Wykazie prac MS
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia wzorów formularzy dotyczących notarialnego nakazu zapłaty oraz sposobu i miejsca ich udostępniania stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 105k ustawy – Prawo o notariacie (projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o notariacie oraz niektórych innych ustaw, UD 383). Zgodnie z wymienionym przepisem Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza wniosku o wydanie notarialnego nakazu zapłaty, wzór notarialnego nakazu zapłaty, wzór formularza sprzeciwu od notarialnego nakazu zapłaty wraz z wnioskiem o restytucję terminu oraz wzór niezbędnych pouczeń, co do sposobu ich wypełnienia oraz wnoszenia, wzór treści wzmianki o niewniesieniu sprzeciwu od notarialnego nakazu zapłaty albo utracie mocy notarialnego nakazu zapłaty, a także sposób i miejsce bezpłatnego udostępnienia formularzy, mając na uwadze sprawne prowadzenie postępowania o wydanie notarialnego nakazu zapłaty, z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa i zapewnienia możliwości obrony praw uczestników tego postępowania. W projektowanej ustawie - Prawo o notariacie planuje się powierzenie notariuszom kompetencji do wydawania notarialnych nakazów zapłaty, ograniczonych do roszczeń niewątpliwych i bezspornych, których zasadność będzie wykazana dokumentami załączonymi do wniosku o wydanie tego nakazu.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Mając na uwadze powyższe wskazania, przygotowano projekt rozporządzenia zawierający wzory: formularza wniosku

o wydanie notarialnego nakazu zapłaty, formularza sprzeciwu od notarialnego nakazu zapłaty wraz z wnioskiem o restytucję terminu oraz niezbędnych pouczeń co do sposobu ich wypełnienia oraz wnoszenia, a także treści wzmianki o niewniesieniu sprzeciwu od notarialnego nakazu zapłaty albo utracie mocy notarialnego nakazu.

W projektowanym rozporządzeniu w § 1 zostały określone wzory formularzy dotyczących notarialnego nakazu zapłaty oraz wzór notarialnego nakazu zapłaty i wzór treści wzmianki o niewniesieniu sprzeciwu od notarialnego nakazu zapłaty albo utracie mocy notarialnego nakazu zapłaty, które mają być uregulowane projektowanym rozporządzeniem jako załączniki.

Wzory formularzy, pouczeń oraz wzmianek zawierają wszystkie niezbędne elementy konieczne do sprawnego prowadzenia postępowania o wydanie notarialnego nakazu zapłaty i zapewnienia możliwości obrony praw uczestników. Umożliwiają one oznaczenie stron postępowania, ich pełnomocników lub przedstawicieli ustawowych, przedmiotu roszczenia oraz sposobu zakończenia postępowania. Treść przygotowanych pouczeń zapewnia możliwość obrony praw uczestników postępowania, zawiera przystępne opisy instytucji notarialnego nakazu zapłaty, przebiegu postępowania, sposobie i skutkach złożenia sprzeciwu od wydanego notarialnego nakazu zapłaty oraz skutkach jego niezłożenia.

W § 2 określa się sposób udostępnienia formularzy. Będą one dostępne nieodpłatnie wszystkim osobom zainteresowanym w siedzibach kancelarii notarialnych oraz za pośrednictwem stron podmiotowych prowadzonych przez Krajową Radę Notarialną i rady izb notarialnych, a także Ministerstwo Sprawiedliwości.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Projektowane rozwiązania ze względu na stopień szczegółowości nie były poddawane analizie prawnoporównawczej.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
-------	----------	---------------	---------------

Notariusze	3 852 (dane na dzień 30.04.2022 r.) Według dostępnych danych obecnie (stan na dzień 31 marca 2022 r.) 3541 notariuszy prowadzi kancelarię notarialną co najmniej 3 lata.	MS	Określenie wzorów: – formularza wniosku o wydanie notarialnego nakazu zapłaty, – notarialnego nakazu zapłaty, – formularza sprzeciwu od notarialnego nakazu zapłaty wraz z wnioskiem o restytucję terminu, – treści wzmianki o niewniesieniu sprzeciwu od notarialnego nakazu zapłaty albo utracie mocy notarialnego nakazu zapłaty.
Strony postępowań nakazowych	wpływ spraw w sądach rejonowych (sprawy nakazowe i upominawcze, w tym EPU w 2020 r.)	MS	Określenie wzorów: – formularza wniosku o wydanie notarialnego nakazu zapłaty, – notarialnego nakazu zapłaty, – formularza sprzeciwu od notarialnego nakazu zapłaty wraz z wnioskiem o restytucję terminu, – treści wzmianki o niewniesieniu sprzeciwu od notarialnego nakazu zapłaty albo utracie mocy notarialnego nakazu zapłaty. Możliwość bezpłatnego korzystania z wzorów formularzy.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości i Rządowego Centrum Legislacji, stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. *o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa* (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

Projekt zostanie skierowany do konsultacji z następującymi podmiotami:

Krajowa Rada Notarialna, Naczelna Rada Adwokacka, Krajowa Izba Radców Prawnych, Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”, Stowarzyszenie Sędziów „Themis”, Stowarzyszenie Absolwentów i Aplikantów KSSIP „VOTUM”, Stowarzyszenie Notariuszy RP, Stowarzyszenie Prawnicy dla Polski, Stowarzyszenie Prokuratorów Rzeczypospolitej Polskiej, Niezależne Stowarzyszenie Prokuratorów „Ad Vocem”, Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych LEX JUSTA, Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych Rzeczypospolitej Polskiej, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych, Polski Związek Pracodawców Prawniczych, Stowarzyszenie Prawnicy dla Polski, Fundacja Panoptykon, Fundacja Court Watch Polska, Fundacja im. Stefana Batorego, Fundacja Polskie Towarzystwo Prawnicze OPUS IURIS, Fundacja na Rzecz Bezpiecznego Obrotu Prawnego, Krajowa Izba Gospodarcza, Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”, Polska Rada Biznesu, Związek Pracodawców Business Centre Club, Kongres Polskiego Biznesu, Związek Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce, Polskie Towarzystwo Gospodarcze, Federacja Porozumienie Polskiego Rynku Nieruchomości, Polska Federacja Organizacji Zarządców, Administratorów i Właścicieli Nieruchomości, Polska Federacja Rynku Nieruchomości, Konfederacja Budownictwa i Nieruchomości, Krajowa Izba Gospodarki Nieruchomościami, Polska Unia Właścicieli Nieruchomości, Polskie Towarzystwo Mieszkańców, Instytut Gospodarki Nieruchomościami, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, Prezes Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i

Konsumentów, Prezes Narodowego Banku Polskiego, Rzecznik Praw Obywatelskich, Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego, Rzecznik Finansowy, Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Instytut Allierhanda, Związek Banków Polskich, sądy powszechne.

Czas trwania konsultacji przewidziany jest na 7 dni.

Z uwagi na wagę tematu oraz pilną potrzebę wprowadzenia projektowanych regulacji, w tym oczekiwania społeczne spowodowane długim oczekiwaniem na rozstrzygnięcie spraw, należało skrócić czas konsultacji publicznych.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2022 r.)		Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki													
Wydatki ogółem													
budżet państwa													
JST													
Saldo ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki													
Źródła finansowania		Projektowana zmiana nie wywoła skutków finansowych dla budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń													
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe													
Skutki													
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)					
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2022 r.)	duże przedsiębiorstwa												
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw												
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe												
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu.											
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Przedmiotowy projekt nie określa zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, w związku z czym odstąpiono od analiz i oceny przewidywanych skutków społeczno-gospodarczych,											

		wskazanych w art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162 i 2105).
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Brak wpływu.
Niemierzalne	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, w szczególności osoby niepełnosprawne i starsze	Brak wpływu.

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało negatywnego wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw, jak również nie będzie miało negatywnego wpływu na sytuację i rozwój regionalny.
--	---

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

☐ tak
☐ nie
☒ nie dotyczy

☐ zmniejszenie liczby dokumentów
☐ zmniejszenie liczby procedur
☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy
☐ inne:

☒ zwiększenie liczby dokumentów
☐ zwiększenie liczby procedur
☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
☐ inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.

☐ tak
☐ nie
☒ nie dotyczy

Komentarz: Projektowana regulacja wprowadza nowe wzory formularzy dotyczących nakazów zapłaty.

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne
☐ sytuacja i rozwój regionalny
☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe

☐ demografia
☐ mienie państwowe
☐ inne:

☐ informatyzacja
☐ zdrowie

Omówienie wpływu

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na pozostałe obszary.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Planuje się, aby rozporządzenie weszło w życie z dniem...

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Efekty wejścia w życie projektowanych rozwiązań będą natychmiastowe i nie wymagają pomiaru.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia

**w sprawie warunków technicznych dokonywania wpisów do ksiąg wieczystych przez
notariuszy**

Na podstawie art. 58³ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2022 r. poz. 1728 i 1846) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa warunki techniczne dokonywania przez notariuszy dysponujących zaświadczeniem, o którym mowa w art. 79a § 2 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1799), dalej zwanych „notariuszami”, wpisów do ksiąg wieczystych.

§ 2. Notariusz posiada urządzenia lub systemy teleinformatyczne oraz zabezpieczenia techniczne umożliwiające dokonywanie czynności związanych z wpisem do ksiąg wieczystych w sposób chroniący przed wykorzystaniem uzyskanych danych niezgodnie z przeznaczeniem.

§ 3. 1. System zapewnia identyfikację, uwierzytelnienie i autoryzację notariusza na każdym etapie czynności związanych z dokonywaniem wpisu do ksiąg wieczystych, w tym weryfikację danych tego notariusza z udostępnioną na podstawie art. 41a § 2 ustawy – Prawo o notariacie przez Krajową Radę Notarialną listą notariuszy, potwierdzając tym samym uprawnienie tej osoby do dokonania wpisu w księgach wieczystych.

2. System zapewnia odnotowanie każdej zmiany dotyczącej danych przetwarzanych w systemie.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 58³ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (art. 4 pkt 5 projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o notariacie oraz niektórych innych ustaw, UD 383), zgodnie z którym Minister Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia określi warunki techniczne dokonywania wpisów do ksiąg wieczystych przez notariuszy, mając na uwadze konieczność zapewnienia bezpieczeństwa wpisów w księgach wieczystych.

Projektowane rozporządzenie wskazuje wymagania dotyczące urządzeń lub systemów teleinformatycznych, związanych z identyfikacją, uwierzytelnieniem oraz zabezpieczeniem danych związanych dostępem do centralnej bazy danych ksiąg wieczystych, które spełnić musi notariusz dokonujący wpisu do ksiąg wieczystych. Równocześnie przewiduje obowiązek uwierzytelnienia notariusza w systemie teleinformatycznym ksiąg wieczystych w czasie wykonywania czynności notarialnej skutkującej koniecznością uwzględnienia tej czynności w centralnej bazie danych ksiąg wieczystych.

W projektowanym rozporządzeniu przewiduje się, że system zapewnia identyfikację, uwierzytelnienie i autoryzację notariusza na każdym etapie czynności związanych z dokonywaniem wpisu do ksiąg wieczystych, w tym weryfikację danych tego notariusza z udostępnioną na podstawie art. 41a § 2 ustawy – Prawo o notariacie przez Krajową Radę Notarialną listą notariuszy, potwierdzając tym samym uprawnienie tej osoby do dokonania wpisu w księgach wieczystych.

W projekcie nie zawarto przepisów o charakterze przejściowym ze względu na brak stosunków prawnych powstałych przed datą wejścia w życie tego rozporządzenia, na które projektowane rozporządzenie miałoby wpływ.

Projekt przewiduje, że rozporządzenie wejdzie w życie z dniem r. w związku z wejściem w życie nowelizacji ustawy.

Projekt nie jest niezgodny z prawem Unii Europejskiej.

Przyjęte w projekcie rozwiązania nie będą miały wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, stosownie do przepisu art. 66 ust. 1 pkt 2 ustawy – Prawo przedsiębiorców.

Projekt nie będzie mieć wpływu na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.

Rozwiązania zaproponowane w projekcie ustawy nie stwarzają zagrożeń korupcyjnych.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu ograniczenie biurokracji ani mogących spowodować jej wzrost.

Projektowana regulacja nie będzie wymagała notyfikacji Komisji Europejskiej w trybie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. *o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej*.

Projektowana regulacja nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. *w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych* i nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Projekt nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom i Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. *o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa*, projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej. Ponadto, z chwilą skierowania do uzgodnień, konsultacji publicznych lub opiniowania, projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”.

Żaden z podmiotów nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem w trybie przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. *o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa*.

Jednocześnie należy wskazać, że nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektowanej środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Projekt nie podlega dokonaniu oceny OSR przez koordynatora OSR w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348).

<p>Nazwa Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie warunków technicznych dokonywania wpisów do ksiąg wieczystych przez notariuszy</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Sprawiedliwości</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Sekretarz Stanu dr hab. Marcin Warchoń</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Dr Rafał Reiwer, Dyrektor Departamentu Prawa Gospodarczego</p>	<p>Data sporządzenia 12.09.2022 r.</p> <p>Źródło art. 58³ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2022 r. poz. 1728 i 1846)</p> <p>Nr w Wykazie prac</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 58³ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2022 r. poz. 1728 i 1846). Projekt określa warunki techniczne dokonywania wpisów do ksiąg wieczystych przez notariuszy.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projektowane rozporządzenie wskazuje wymagania dotyczące urządzeń lub systemów teleinformatycznych, związanych z identyfikacją, uwierzytelnieniem oraz zabezpieczeniem danych związanych z dostępem do centralnej bazy danych ksiąg wieczystych, które spełnić musi notariusz dokonujący wpisu do ksiąg wieczystych. Równocześnie przewiduje obowiązek uwierzytelnienia notariusza w systemie teleinformatycznym z udostępnioną przez Krajową Radę Notarialną listą notariuszy, potwierdzając tym samym uprawnienie tej osoby do dokonania wpisu w księgach wieczystych. Czynności ww. będą uwzględniane w centralnej bazie danych ksiąg wieczystych.

W projektowanym rozporządzeniu przewiduje się, że system zapewnia identyfikację, uwierzytelnienie i autoryzację notariusza na każdym etapie czynności związanych z dokonywaniem wpisu do ksiąg wieczystych, w tym weryfikację danych tego notariusza z udostępnioną na podstawie art. 41a § 2 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. Prawo o notariacie (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1799) przez Krajową Radę Notarialną listą notariuszy, potwierdzając tym samym uprawnienie tej osoby do dokonania wpisu w księgach wieczystych.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Projektowane rozwiązania ze względu na stopień szczegółowości nie były poddawane analizie prawnoporównawczej.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Notariusze	<p>3 852 (dane na dzień 30.04.2022 r.)</p> <p>Według dostępnych danych obecnie (stan na dzień 31 marca 2022 r.) 3541 notariuszy prowadzi kancelarię notarialną co najmniej 3 lata.</p>	MS	Określenie warunków technicznych dokonywania wpisów do ksiąg wieczystych przez notariuszy.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości i Rządowego Centrum Legislacji, stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. *o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa* (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

Projekt zostanie skierowany do konsultacji z następującymi podmiotami:

Krajowa Rada Notarialna, Naczelna Rada Adwokacka, Krajowa Izba Radców Prawnych, Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”, Stowarzyszenie Sędziów „Themis”, Stowarzyszenie Absolwentów i Aplikantów KSSIP „VOTUM”, Stowarzyszenie Notariuszy RP, Stowarzyszenie Prawnicy dla Polski, Stowarzyszenie Prokuratorów Rzeczypospolitej Polskiej, Niezależne Stowarzyszenie Prokuratorów „Ad Vocem”, Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych LEX JUSTA, Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych Rzeczypospolitej Polskiej, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych, Polski Związek Pracodawców Prawniczych, Stowarzyszenie Prawnicy dla Polski, Fundacja Panoptykon, Fundacja Court Watch Polska, Fundacja im. Stefana Batorego, Fundacja Polskie Towarzystwo Prawnicze OPUS IURIS, Fundacja na Rzecz Bezpiecznego Obrotu Prawnego, Krajowa Izba Gospodarcza, Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”, Polska Rada Biznesu, Związek Pracodawców Business Centre Club, Kongres Polskiego Biznesu, Związek Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce, Polskie Towarzystwo Gospodarcze, Federacja Porozumienie Polskiego Rynku Nieruchomości, Polska Federacja Organizacji Zarządców, Administratorów i Właścicieli Nieruchomości, Polska Federacja Rynku Nieruchomości, Konfederacja Budownictwa i Nieruchomości, Krajowa Izba Gospodarki Nieruchomościami, Polska Unia Właścicieli Nieruchomości, Polskie Towarzystwo Mieszkaniowe, Instytut Gospodarki Nieruchomościami, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, Prezes Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Prezes Narodowego Banku Polskiego, Rzecznik Praw Obywatelskich, Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego, Rzecznik Finansowy, Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Instytut Allerhanda, Związek Banków Polskich, sądy powszechne.

Czas trwania konsultacji przewidziany jest na 7 dni.

Z uwagi na wagę tematu oraz pilną potrzebę wprowadzenia projektowanych regulacji, w tym oczekiwania społeczne spowodowane długim oczekiwaniem na wpis hipoteki do księgi wieczystej i związane z tym podwyższenie oprocentowania kredytów bankowych, należało skrócić czas konsultacji publicznych.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2022 r.)		Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
												0	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Źródła finansowania	Projektowana zmiana nie wywoła skutków finansowych dla budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego.												

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	
--	--

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2022 r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Przedmiotowy projekt nie określa zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, w związku z czym odstąpiono od analiz i oceny przewidywanych skutków społeczno-gospodarczych, wskazanych w art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162 i 2105).						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Brak wpływu.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, w szczególności osoby niepełnosprawne i starsze	Brak wpływu.						

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało negatywnego wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw, jak również nie będzie miało negatywnego wpływu na sytuację i rozwój regionalny.
--	---

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

Komentarz: Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na obciążenia regulacyjne.

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na rynek pracy.
--

10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Brak wpływu na pozostałe obszary.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Planuje się, aby rozporządzenie weszło w życie z dniem...		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Efekty wejścia w życie projektowanych rozwiązań będą natychmiastowe i nie wymagają pomiaru.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak.		